

Eesti Energia

2023. aastaaruanne

Juhatame teed
puhtama tuleviku suunas

Sisukord

Tegevusaruanne →

Juhatuse esimehe pöördumine	3
Kontserni tegevus- ja finantsnäitajad	7
Enefit on uus energia!	9
Tegevuskeskkond	12
Kontserni 2023. aasta sündmused	19
Klienditeenused	20
Elektrivõrk	23
Taastuenergia tootmine ja areng	26
Juhitav elektritootmine ja keemiatööstus	30
Ühise meeskonnana liigume roheteekonnal	34
Teadus- ja arenduskoostöö	40
Läbipaistvad juhtimisotsused	43
Riskijuhtimine	52
Majandustulemused	57
Müügitulu ja EBITDA	58
Elekter	59
Võrguteenus	62
Vedelkütused	65
Gaas	67
Muud tooted ja teenused	69
Rahavood	70
Investeeringud	72
Finantseerimine	75
2024. aasta väljavaade	79

Jätkusuutlikkuse aruanne →

Konsolideeritud raamatupidamise aruanne →

Konsolideeritud kasumiaruanne	99
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	100
Konsolideeritud finantsseisundi aruanne	101
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	103
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	105
Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad ...	106
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	202
Kahjumi katmise ettepanek	206
Juhatuse liikmete allkirjad 2023. majandusaasta aruandele	207
Sõnastik	208
Investori informatsioon	209

2023

MÜÜGITULU

1,9

mIrd €

NORMALISEERITUD EBITDA

483

mIn €

INVESTEERINGUD

779

mIn €

TÖÖTAJATE KESKMINE ARV

5268

Hea lugeja!

Oleme Eesti Energia grupis roheteekonnal puhtama tuleviku poole. Esiteks, kasvatame Läänemere piirkonnas taastuvenergia tootmist ja teeme puhta energia seeläbi inimestele kättesaadavaks. Selleks vajame ka tänapäevast ja töökindlat elektrivõrku. Teiseks, aitame oma klientidel kõikjal üle Baltikumi, Soome ja Poola muutuda säästlikumaks läbi targalt juhitud lahenduste, nagu elektriauto laadija, kodune päikesepark või salvestuslahendus. Kolmandaks, oleme muutmas meie põlevkivil põhinevat õlitööstust tõhusaks ringmajandusele tuginevaks keemiatööstuseks. Kõigest viimase kolme aasta jooksul oleme nende muutuste elluviimiseks investeerinud üle 1,5 miljardi euro.

2023. aasta tõi energiavaldkonda murrangulised muutused. Kui veel 2022. aasta detsembris küündisid Baltikumi keskmised elektrihinnad maagaasi hinnakriisi tõttu üle 250 €/MWh, siis uus aasta algas ulatusliku hinnalangusega ja jaanuarikuu keskmised elektrihinnad langesid Baltikumis ja Poolas 100€/MWh lähedale. Ka järgnenud kuud ei toonud enam märkimisväärseid hinnahüppeid.

Teisalt tõi stabiliseerunud energiaturg kaasa uusi katsumusi. Paljud tarbijad, kes olid energiakriisi ajal otsustanud hinnakindluse huvides sõlmida fikseeritud hinnaga lepingu, olid nüüd rahulolematud, kuna olid end sidunud pikemaks ajaks kallima hinnaga, kui sel hetkel pakuti börsil. Lisaks vajasid kliendid

stabiliseerunud energiaturul nõustamist endale sobivaima energialahenduse valimisel.

Eesti elektriturul lisas keerukust ka riiklikult reguleeritud hinnaga loodud universaalteenus. 2022. aasta viimasel kolmel kuul kaitses universaalteenus kliente kõrgete elektrihindade eest, ent juba jaanuaris 2023, mil energiaturg stabiliseerus, osutus see turu kõige kallimaks elektripaketiks. Seetõttu tegime ulatuslikke pingutusi, et harida tarbijaid elektripaketi valiku teemal ja juhatada nad soodsamate, turupõhiste pakettide juurde. Tippajal kasutas riikliikku universaalteenust üle 230 000 Eesti Energia klienti. 2023. aasta lõpuks suutsime soodsamale lahendusele juhatada üle 185 000 klienti.

Huvi salvestuslahenduste vastu kasvas hüppeliselt

Kevadised ja suvised päikeselised ja tuulised ilmad tõid tänu taastuenergia toodangu kasvule ning madalamale tarbimisele veelgi täiendavat hinnaleevendust tarbijatele, kes sõltuvad börsihindadest. Teisalt tekitasid pikemad nullilähedaste elektrihindadega perioodid muret elektritootjates, sealhulgas mikrotootjates: selliste hindade korral väheneb nende tulu turule müüdud elektri eest ning pikeneb näiteks koduse päikesepargi tasuvusaeg. Seda olukorda leevendab elektri salvestamine. Üha volatiilsemate elektrihindadega koos kasvas klientide huvi salvestusvõimaluste vastu 2023. aastal hüppeliselt.

Hoolimata volatiilsetest elektrihindadest ehitasime oma klientidele aasta jooksul valmis rekordilised 850 päikeseparki koguvõimsusega 25 MW. Kokku on Eesti Energia oma klientidele rajanud alates 2019. aastast 2500 päikeseparki koguvõimsusega 50 MW.

Mikrotootjate toetamiseks ja võrguteenuse kvaliteedi parandamiseks investeeris grupi võrguettevõtte Elektrilevi 2023. aastal 168 miljonit eurot elektrivõrguga liitumisse ja töökindluse kasvatamisse. Aasta lõpuks oli Elektrilevi võrguga liitunud ligikaudu 21 000 elektritootjat, kelle koguvõimsus on 830 MW. Aasta jooksul lisandus Elektrilevi võrku 5363 tootjat koguvõimsusega 223 MW, mis on kõigi aegade rekord. Kõik need tootjad annavad ulatusliku panuse riigi taastuenergia eesmärgi täitmisel, elektrisüsteemi toimimisse ning varustuskindluse tagamisse, sest kohapeal toodetud ja tarbitud elekter vähendab tipukoormust ja elektrikadusid võrgus.

Kolmekordistame elektriautode avalike laadijate arvu

Peale koduste päikese- ja salvestuslahenduste pakkumise aitame oma klientidel liikuda rohelisema tuleviku poole ka transpordi vallas. Kuna 2023. aastal müüdi Baltikumis ja Poolas rekordarv elektriautosid, siis suurenes ka Enefit Volti elektriauto laadimislahenduste olulisus. Et pidada plahvatuslikult kasvava turuga sammu, alustasime Enefiti avaliku laadimisvõrgu uuendamist ja laiendamist. Suvel vahetasime 38 vana põlvkonna laadijat välja uute kiirlaadijate vastu, et pakkuda klientidele kiiremat ja kaasaegsemat laadimisvõimalust kõikjal üle Eesti.

2023. aastal sõlmisime kogu Baltikumis ja Poolas mahukaid lepinguid, mis võimaldavad meil avalikku laadimisvõrku mitu korda kasvatada ning anda klientidele laadimisvõimalus populaarsetes ja mugavates asukohtades. Selleks alustasime koostööd tuntud jaekaubanduskettidega Tauron Poolas, Norfa Leedus, Top Lätis ning Rimi ja Selver Eestis. Tööd avaliku laadimisvõrgu uuendamise ja laiendamisega jätkame ka 2024. aastal. Kokku plaanime selle aastaga Baltikumis ja Poolas kasvatada avaliku laadimispunktide arvu kolm korda 750 laadijani.

Lisaks avalikule laadimisvõrgule võimaldame üha rohkematel klientidel laadida oma elektriautot targalt kodus ja töö juures.

2023. aastal kasvatasime tarka laadimist ehk elektri börsihinda jälgida võimaldavate laadijate müüki aasta varasemaga võrreldes 220%. Samuti sõlmisime esimese partnerlepingu automüüjaga, et pakkuda elektriauto laadijaid juba autoostu protsessi osana. Kõige selle tulemusel on Enefit Volt nüüd juba rohkem kui 500 elektriauto omaniku koduse targa laadimise partner.

Toodetud elektrist pea pool oli taastuvelekter

Kiire, taskukohase ja energiasõltumatust tagava rohepöörde võti on taastuenergiast põhinev elektrifitseerimine. Eesmärgi täitmiseks vajame elektriturul senisest tunduvalt suuremas mahus taastuenergiat. Sellega tegeleb grupi tüdarettevõtte Enefit Green, kel oli 2023. aasta lõpus ehitusel kuus tuuleparki Soomes, Eestis ja Leedus (koguvõimsusega 612 MW) ning neli päikeseelektrijaama Eestis, Lätis ja Poolas (koguvõimsusega 97 MW).

Eestis valmis Enefit Greenil 2023. aastal märgilise sammuna Baltikumi esimene tuule- ja päikeseeenergia hübriidpark. See Ida-Virumaal Purtses asuv hübriidpark oli ühtlasi esimene Eestisse rajatud tuulepark üle kümne aasta. 21 MW tuuleparki ja 32 MW päikeseparki sisaldav hübriidpark kasutab võrku ühendumisel samu seadmeid, alajaama ja ühendust. Nii kasutatakse nappi võrguressurssi tõhusamalt.

Enefit Greenil valmis ka Estonia kaevanduse tööstusterritooriumil aheraine tarindil asuv päikeseelektrijaam (3 MW) ja alustati Baltikumi võimsaima taastuenergiatootmisala rajamist, panes nurgakivi Sopi-Tootsi tootmisalale Pärnumaal. Seal 2025. aasta alguses valmiva tuule- ja päikesepargi prognoositav

toodang on kokku 750 GWh, mis katab ligikaudu kümnendiku kogu Eesti aastasest elektritarbimisest.

2023. aasta lõpus oli Enefit Greenil 419 MW ulatuses tegutsevaid tuuleparke Baltikumis ning 75 MW jagu tegutsevaid päikeseparke Eestis ja Poolas. Osaliselt tänu sellele suurenes sel aastal Eesti Energia grupi taastuenergia toodangu osakaal elektritoodangus 45 protsendini. Aasta varem, energiakriisi tingimustes oli taastuenergia osakaal olnud 23 protsenti.

Teine oluline taastuenergia osakaalu kasvu mõjutaja on mitme taastuva elektritoodangu vähenemine. Kui grupi taastuenergia toodang suurenes 2023. aastal varasema aastaga võrreldes 12 protsenti, siis mittetaastuvatest allikatest toodetud elektritoodang vähenes samal perioodil 59 protsenti. Toodangu kahanemise tingis eelkõige CO₂-kvoodi kõrge hind ja elektri madalad turuhinnad, mille tõttu ei pääsenud põlevkivielektrijaamad suuremal osal ajast oma kõrge tootmishinnaga turule. See aga põhjustas olukorra, kus vanemad põlevkiviplokkid ei suuda katta turult teenitava rahaga enda püsikulusid. Varustuskindluse tagamiseks ja vanade põlevkiviplokkide reservis hoidmiseks kulub grupi tütarettevõttel Enefit Poweril aastas mitukümmend miljonit eurot.

Põlevkiviplokkide konkurentsivõime vähenemise tõttu olime sunnitud ka nende elektrijaamade väärtuse alla hindama. Olenemata 2023. aasta headest äritulemustest tõi 628 miljoni eurone põlevkivi tarbivate elektrijaamade, sh Auvere elektrijaama allahindlus grupile kokkuvõttes 376 miljoni eurose normaliseeritud puhaskahjumi.

Turg vajab uusi juhitavaid elektrijaamu ja energiasalvesteid

Samas nägime 2023. aasta lõpus, et juhitavaid elektrijaamu on meil hädasti vaja. Juhitamatu taastuenergia kasv ehk tuule- ja päikeseparkide lisandumine suurendab elektrihinna volatiilsust. See tähendab, et taastuenergia lisandumine aitab küll kõige paremini keskmist elektrihinda alla tuua, kuid seejuures esineb üha rohkem tunde, kus turuhind on kas väga madal või väga kõrge. Selle olukorra lahendamiseks vajame elektrisüsteemi rohkem salvestusvõimsust ja juhitavat tootmist.

Juhitavate tootmisvõimsuste puhul panustame Eesti Energia grupis nii salvestusse kui ka uute ja väikese CO₂ jalajäljega tootmisüksuste rajamisse. Elektrihinna tasakaalustamise kõrval võimaldavad need osaleda süsteemiteenuste turul, mis muutub eriti vajalikuks pärast Baltikumi elektrisüsteemi lahtiühendamist Venemaa võrgust 2025. aasta alguses.

2023. aastal alustasime selleks Eestis esimese suursalvesti hankimist, mis vastab umbes 75 000 majapidamise 2 tunni tarbimisele. See on pilootprojekt, et veenduda salvesti sobilikuses nii Eestisse kui ka meie teistele koduturgudele.

Aasta lõpus hakkasime tegema ettevalmistusi selleks, et rajada Eestisse tulevikus väikese CO₂ jalajäljega gaasi-vesiniku koostootmisjaam, mille planeering näeb tulevikus peale Eestit läbiva vesinikutoru valmimist ette sajaprotsendilist vesinikukasutust. Uus kiirelt reageeriv elektrijaam aitaks kaasa sagedusturgude arengule, varustuskindluse tagamisele ning elektripakkumise tiputarbimise katmisele ajal. Samuti pakuks jaam turule elektrit siis, kui taastuenergia toodangust ei piisa, st kui tuul ei puhu

ja päike ei paista. Nii aitaks jaam tasandada ka Baltikumi elektri tipuhindu ja alandaks selle keskmist turuhinda.

Keemiatööstuse arendamine aitab jäätmeprobleemi lahendada

Kui elektritootmises liigume puhta taastuenergia, energia salvestamise ja vesinikuvõimekusega juhitavate elektrijaamade poole, siis üha säästlikumaks muutume ka põlevkivi väärimisel, liikudes järk-järgult ringmajandusel põhineva keemiatööstuse poole. 2023. aastal võtsime vedelkütuste tootmisel põlevkivi kõrval tööstuslikus mahus kasutusele ka rehvihakke. See võimaldab meil samal ajal vähendada põlevkivi kasutamist ja lahendada vanarehvide jäätmeprobleemi. 2024. aastal plaanime peale rehvide võtta kasutusele ka taaskasutatud plastijäätmed.

Veel aitab põlevkivitööstusel kestlikumaks muutuda Auvere tööstuskompleksi planeeritav plastikeemia tehas, mille põhiprojekterimist alustasime 2023. aasta detsembris. See tehas võimaldaks Eesti Energial plastikeemiaks väärimada osa vedelkütuste toodangust, mida praegu turustatakse bensiinina. Erinevalt kütusest saame plastikeemia tootmisel sulgeda süsiniku tootesse ilma, et see paiskuks tarbimisel atmosfääri.

Lõppenud aasta näitas, et kuigi energiakriis on möödas, pakub muutlik turg meile uusi ülesandeid, mida lahendada. Eesti Energia liigub endiselt rohelisema, tõhusama ja targema tuleviku poole, tagades ühtlasi, et ületame meie ees seisvad katsumused oma klientide jaoks kõige kasulikumal moel.

Andrus Durejko,
Juhatuse esimees

A photograph of a dense forest of tall evergreen trees, likely spruce or fir, under a misty or overcast sky. The trees are dark green and fill most of the frame. In the background, a layer of white mist or fog obscures the tops of the trees and the sky, creating a sense of depth and atmosphere. The lighting is soft and diffused, typical of a cloudy day.

Kontserni tegevus- ja finantsnäitajad

		2023	2022
Elektrienergia müük	GWh	10 236	10 537
Võrguteenuse müük	GWh	6 475	6 708
Vedelkütuste müük	tuh t	468	405
Töötajate keskmine arv	in.	5 268	4 833
Elektrienergia toodang	GWh	3 614	6 260
Vedelkütuste toodang	tuh t	475	424
Soojusenergia toodang	GWh	1 182	1 186
Müügitulu	mln €	1 905,5	2 218,2
Kulumieelne ärikasum (EBITDA)	mln €	436,7	420,4
Normaliseeritud* EBITDA	mln €	483,1	333,0
Puhaskasum/(-kahjum)	mln €	-422,1	215,7
Normaliseeritud* puhaskasum/(-kahjum)	mln €	-375,7	128,3
sh põhivara allahindlused**	mln €	-632,3	-2,7
Investeeringud	mln €	779,3	445,2
Äritegevuse rahavood	mln €	13,9	508,8
Põhivara	mln €	3 681	3 970
Omakapital	mln €	2 060	3 120
Netovõlg	mln €	1 495	774
Netovõlg / EBITDA	korda	3,4	1,8
EBITDA marginaal	%	22,9	19,0

* Normaliseeritud kasumist on elimineeritud pikaajaliste elektrienergia ostulepingute (PPA) õiglase väärtuse kõikumise mõju

** 2023. aasta sisaldab põlevkivi tarbivate elektrijaamade varade allahindlust summas 628 mln €

Enefit on uus energia!

Kui meie ettevõtte 1939. aastal loodi, oli eesmärk varustada kogu Eesti elektriga. Seda teeme ka nüüdsel ajal, aga nüüd pakume veel palju rohkemat: soojust ja gaasi ning isegi vesinikku. Samuti pakume kodust elektritootmist ja salvestamist, sõidukite laadimist ja energiakasutuse nutikat juhtimist. Toodame energiat puhtamalt ja mitmekesiselt: tuulest, päikesest ja isegi jäätmetest. Tegutseme palju laiemalt kui üksnes Eestis.

Muutumas on ka meie nimi, sest *Eesti Energia* jääb meile kitsaks. Me tegutseme peale Eesti ka Lätis, Leedus, Poolas ja Soomes ning plaanime veelgi kasvada. Kui kanname kõigis riikides kliendi silmis sama nime Enefit, on see kõigile arusaadavam ja ka kulutõhusam. Aga veel olulisem: uus nimi väljendab kogu arengut ja muutust, mida teeme praegu Enefitis läbi.

Miks on vaja muutuda?

Maailm on muutunud, vanamoodi enam ei saa. Planeet peab jääma terveks, aga kasutamiseks peab jaguma taskukohast energiat. Otsime teed kindla ja puhta ehk kestlikku tuleviku-energeetika juurde.

Selle otsingu nimi on roheteekond. Ja meie Enefitis oleme selle roheteekonna teejuhid. Liigume aina jätkusuutlikumate lahenduste ja tootmise suunas. Samas oleme sel teekonnal tasakaalukad: muudame küll roheenergia inimestele kättesaadavaks, kuid peame silmas ka seda, et meie varustuskindlus oleks alati tagatud.

Juhindume roheteekonnal kolmest märksõnast:

Kliendikesksus. Me kuulame ja saame aru, mida inimesed tahavad. Nii oleme kindlad, et pakume lahendusi, mida maailm ka päriselt vajab.

Uuendusmeelsus. Kasutame oma nutikust, teadmisi ja kogemusi, et mõelda välja kasulikumaid lahendusi ja muuta energiamaailm klientide jaoks lihtsamaks.

Tõhusus. Teeme asju sujuvamalt ning lihtsamini, hoiame kokku närve, raha ja aega. Keskendume tulemusele.

Nii loomegi uut energiat ja juhime koos maailma puhtamasse tulevikku!

Igal meie kontserni ettevõttel on roheteekonnal oma selge roll kindlana ja puhtama tuleviku loomisel.

Puhas energia kõigile

Enefit Green on meie roheteekonna nähtavaim verstapost, sest meie päikese- ja tuulepargid paistavad kaugele. Piirkonna suurima taastuvenergia pakkujana teeme puhta energia kättesaadavaks kõigile.

Enefitis oleme
roheteekonna
teejuhid

Tõhus muutus

Enefit Power tähendab muutust ja tõhusust. Põlevkivist elektritootmise asemel väärimisme selle targemalt ning keskkonnasäästlikumalt kemikaaliks. Lisaks muudame tulevikus plasti tooraineks ka puidu-, plasti- ja rehviäätmed. Rajatava keemiatööstusega muudame ka CO₂ uueks tooraineks. Oleme oma piirkonna ringmajanduse vedur ja Eesti varustuskindluse tagaja.

Nutikad tööstuslahendused

Enefit Solutions on ettevõtte, kes varustab roheteekonda reaalse tehnoloogiaga. Ehitame seadmeid energia- ja keemiatööstusele ning hooldame tänapäevast tehnikat. Oleme insenerikunsti oskusteabe hoidjad ja puhta energeetika meistrid, keda hinnatakse kogu maailmas.

Inimeste jaoks

Kliendiettevõtte Enefiti roll roheteekonnal on pakkuda klientidele nutikaid energialahendusi, millega nad saavad vähendada oma keskkonnajalajälge ja energiakulusid. Pakume kodudele ja ettevõtetele moodsaid energialahendusi: elektri- ja gaasipakette, ise elektri tootmise ja salvestamise võimalusi, küttelahendusi, kiire interneti valmidust, kindlustust ning elektritöid. Arendame suurimat elektriautode laadimise võrku Baltikumis ja Poolas ning pakume tarka laadimist kodus ja tööl. Näitame iga päev, et Enefit on palju rohkem kui elektritootja.

Meie suurim väärtus roheteekonnal edu saavutamiseks on meie inimesed: lahedad, targad ja pühendunud inimesed, kes liiguvad roheteekonnal. Meilt leiab töötaja inspireeriva eesmärgi, erialase arengu, toetava ja paindliku keskkonna ning väärrika tasu.

Tegevuskeskkond

Tegevuskeskkond

Rahvusvahelise energiaettevõttena mõjutavad meie äri peamiselt elektri, kütteõli, heitmekvootide ja gaasi hinnad, konkurents energia- ja klienditurgudel, energeetikasektori regulatsioonid ning uute tehnoloogiate areng.

2023. aastal ilmnemise turuhindades järgmised meie äri oluliselt mõjutavad suundumused (võrreldes eelmise aastaga):

- Elektri hinnad langesid, tingituna maagaasi madalast hinnast ning suurenenud taastuvenergia toodangust.
- Esimesel poolaastal jätkasid heitmekvootide hinnad rekordkõrgel tasemel tulenevalt laialdasest kivisõe-jaamade kasutusest elektri tootmisel. Aasta lõpuks langesid hinnad viimase 14 kuu madalaimale tasemele.
- Naftatoodete maailmaturu hinnad langesid ligi 20% tulenevalt globaalsest majanduse jähinemisest.
- Gaasihinnad langesid viimase kahe aasta madalaimale tasemele tulenevalt muutustest tarneahelates ning ajalooliselt suurtest maagaasi varudest Euroopas.

Eesti on osaline elektribörsil Nord Pool, kus kauplevad elektri tootjad, kes müüvad börsile oma toodetud elektrit, ja elektri müüjad, kes ostavad börsilt elektrit, et seda lõpptarbijatele edasi müüa. Enim mõjutavad meie tegevust Eesti, Läti, Leedu, Poola ja Soome elektri hinnad, kuna nendes riikides me nii toodame kui ka müüme elektrit.

Eesti ja naaberriikide elektriturud on ülekandekaablitega tihedalt ühendatud. Seetõttu mõjutavad elektritootmist ja -hindu ka

Keskised elektri hinnad meie koduturgudel langesid võrreldes eelmise aastaga

Norra

Tootmine 152,4 TWh
Tarbimine 134,5 TWh
Keskmine hind 53,4 €/MWh (-54,4%)

Rootsi

Tootmine 155,5 TWh
Tarbimine 130,6 TWh
Keskmine hind 49,1 €/MWh (-51,1%)

Taani

Tootmine 32,7 TWh
Tarbimine 34,5 TWh
Keskmine hind 84,0 €/MWh (-60,8%)

Soome

Tootmine 74,2 TWh
Tarbimine 79,8 TWh
Keskmine hind 56,5 €/MWh (-63,3%)

Eesti

Tootmine 4,6 TWh
Tarbimine 8,1 TWh
Keskmine hind 90,8 €/MWh (-52,9%)

Läti

Tootmine 5,7 TWh
Tarbimine 6,5 TWh
Keskmine hind 93,9 €/MWh (-58,6%)

Leedu

Tootmine 5,5 TWh
Tarbimine 11,7 TWh
Keskmine hind 94,4 €/MWh (-59,0%)

Poola

Tootmine 162,7 TWh
Tarbimine 166,1 TWh
Keskmine hind 111,3 €/MWh (-32,3%)

mitmed tegurid väljaspool meie koduturge, näiteks nii veetase Norra hüdroreservuaarides kui ka piirkonna tuuleolud.

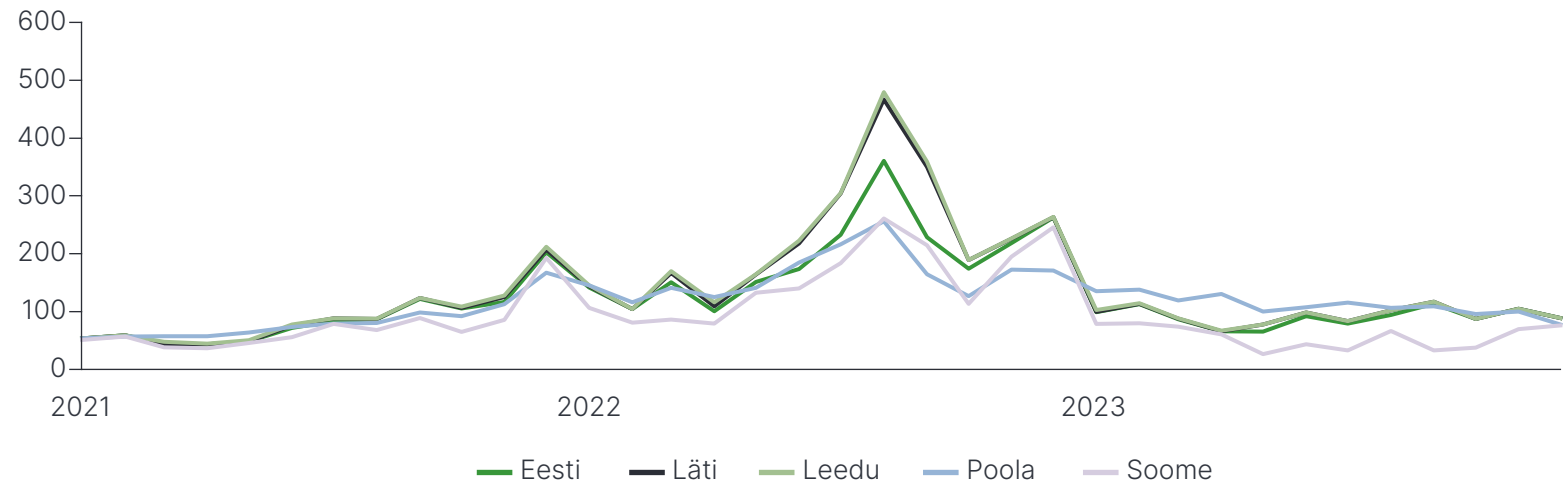
Baltimaade elektrihindasid mõjutasid madalad maagaasi hinnad ning taastuvenergia toodangu maht

Eesti ja lähiriikide elektrihindu mõjutasid 2023. aastal elektri nõudluse kahanemine, maagaasi madal turuhind, Soome Olkiluoto 3 tuumajaama toodang ning ilmastikuga seotud tegurid. Esimesel poolaastal toodeti tulenevalt ilmastikuoludest tavapärasest rohkem elektrit tuuleparkides ning hüdroelektrijaamades. Selle tõttu oli esimese poolaasta keskmine elektri hind Balti riikides 90 €/MWh tasemel. Teisel poolaastal toimus koduturgudel ja lähiriikides olulises mahus elektrijaamade hoolustöid. 2023. aasta neljas kvartal oli tavapärasest külmem, mille tõttu nõudlus elektri vastu kasvas, kui samal ajal toodang taastuvallikatest vähenes. Nende tegurite tõttu kasvas keskmine elektri hind Balti riikides 96 €/MWh tasemele.

2023. aastal oli maagaasi keskmine hind 40,1 €/MWh (-96,0 €/MWh, -70,5% võrreldes 2022. aastaga). 2023. aasta esimesel poolaastal mõjutasid maagaasi hinda peamiselt soojemad ning tuulisemad ilmad võrreldes tavapärasega, mistõttu oli nõudlus maagaasi vastu madalam ning rohkem oli võimalik toota tuuleenergiat.

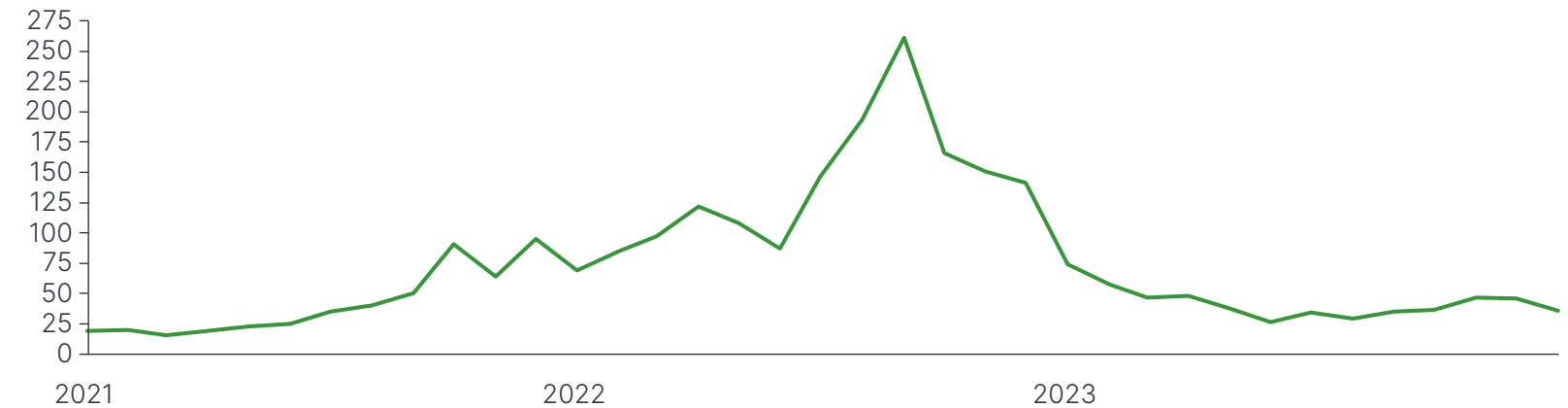
2023. aasta teise poolaasta algul kasvas maagaasi hind võrreldes esimese poolaastaga marginaalselt. Selle peamiseks põhjuseks olid III kvartalis LNG tootmisega seotud faktorid Austraalias, mis vähendasid globaalset LNG pakkumist 6% võrra. Lisaks suurenes LNG import Aiasse – kui 2023. aasta esi-

Koduturgude keskmised elektri turuhinnad kuude lõikes, €/MWh

Allikas: Nord Pool

Maagaasi hind, €/MWh

Allikas: Intercontinental Exchange

meses pooles moodustas müük Aiasse 21% kogu LNG müügist, siis kolmandas kvartalis moodustas see 35%. Kuigi LNG pakkumise vähenemine Euroopas survestas hindasid ülespoole, siis hoidis maagaasi hinda madalal tasemel asjaolu, et Euroopa gaasivarud olid ajalooliselt kõrgel tasemel. Teisel poolaastal mõjutas maagaasi hinda ka konflikt Lähis-Idas ning sellega kaasnev teadmatus.

Ülekandekaablite kaudu jõuab Baltimaadesse Põhjamaade hüdroenergia, mis on teistel viisidel toodetud elektrist odavam. 2023. aastal oli keskmine hüdroressursside tase 57,9% reservuaaride maksimaalsest mahutavuse tasemest, mis on 3,1% võrra kõrgem 2022. aasta keskmisest tasemest ning 3,9% võrra madalam ajaloolisest keskmisest.

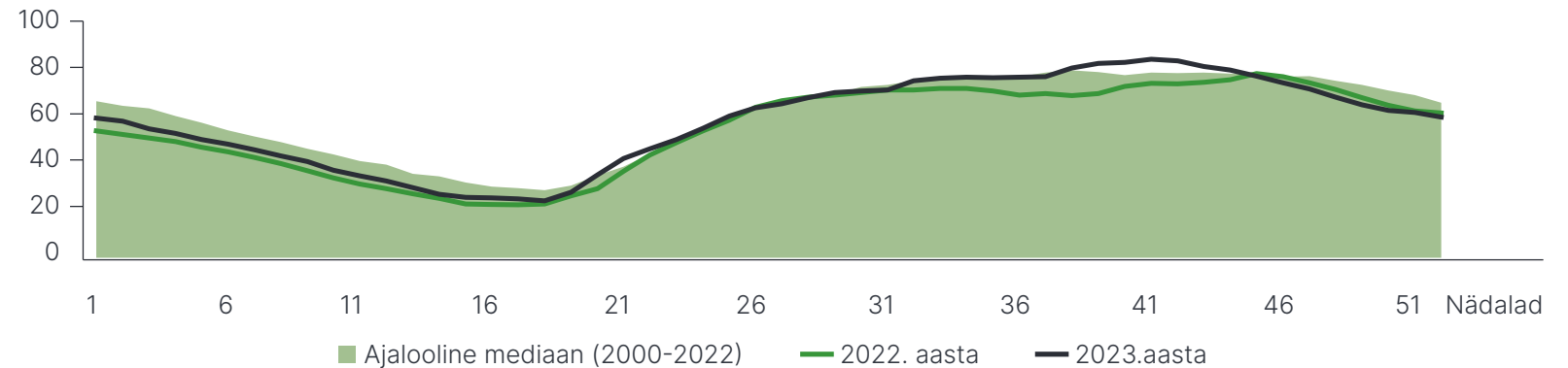
CO₂ heitmekvootide hinnad jätkasid ajalooliselt kõrgel tasemel

Heitmekvootide süsteemi eesmärk on vähendada CO₂ heitmete õhku paiskamist üle Euroopa. Selleks soovitakse suunata energiatootjaid kasutama vähem saastavaid tooraineid ja investeerima efektiivsematesse tootmistehnoloogiatesse.

CO₂ heitmekvootide hind mõjutab oluliselt põlevkivi otseproduktusel toodetud elektri tootmiskulu, eriti meie vanemate ja CO₂-mahukamate tootmiseladmete puhul. Samal ajal soodustab kõrgem CO₂ heitmekvootide hind meie konkurentsivõimet taastuenergia tootmisüksustes.

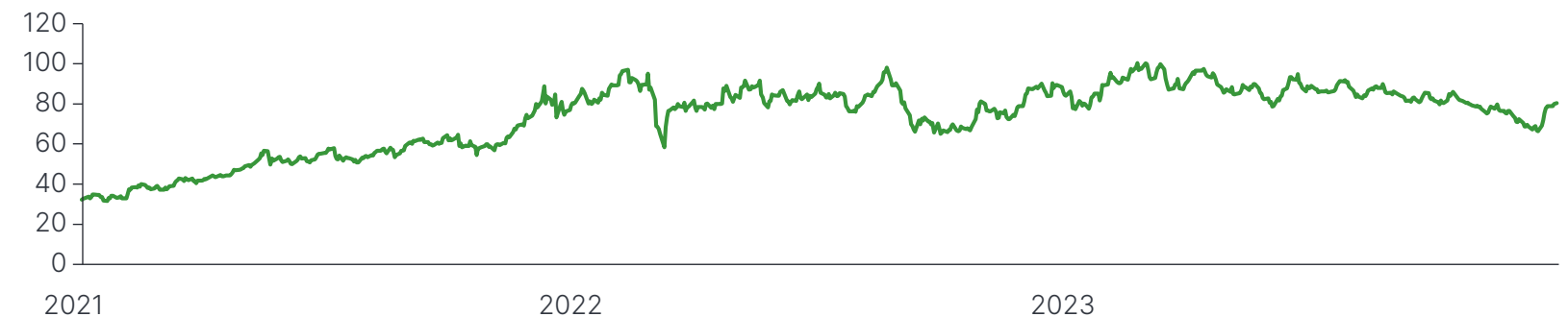
CO₂ heitmekvootide keskmine hind 2023. aasta esimesel poolaastal oli 89,4 €/t ehk 6,9% (+5,8 €/t) kõrgem kui 2022. aasta esimesel poolaastal. Esimesel poolaastal mõjutas CO₂ heitmekvootide hinda laialdane kivisõejaamade kasutus.

Põhjamaade hüdroressursside tase nädalate lõikes, % maksimumist

Allikas: Nord Pool

CO₂ heitmekvootide hinnad, €/t

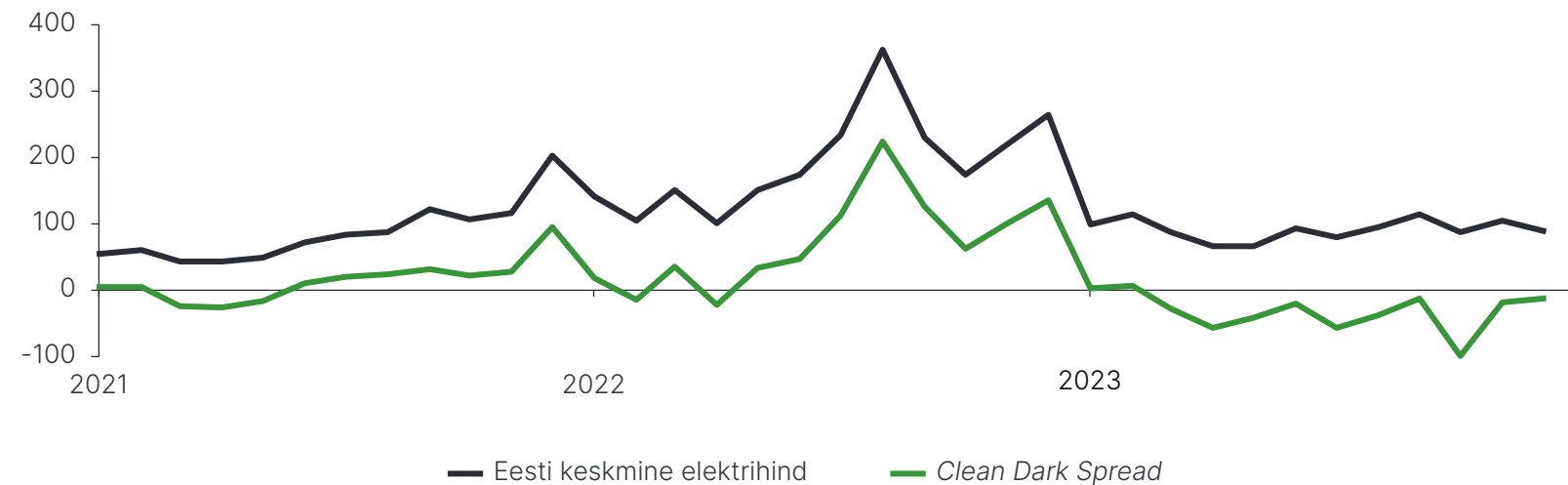
Allikas: Intercontinental Exchange

CO₂ heitmekvootide keskmine hind 2023. aasta teisel poolaastal oli 81,2 €/t ehk 2,8% (+2,2 €/t) kõrgem kui 2022. aasta teisel poolaastal. Teisel poolaastal mõjutasid CO₂ heitmekvootide hinda peamiselt suuremad kaubeldavad kvootide kogused, tavapärasest soojemad ilmad ning suurenenud taastuenergia toodangute prognoosid. Samuti on CO₂ heitmekvootide hind tugevalt seotud maagaasi hindadega, mistõttu 2023. aasta detsembris langes heitmekvootide hind 72,4 €/t tasemele, mis on viimase 14 kuu madalaim. CO₂ heitmekvootide keskmine hind oli 2023. aastal 85,3 €/t, kasvades 2022. aastaga võrreldes 5% (+4,0 €/t).

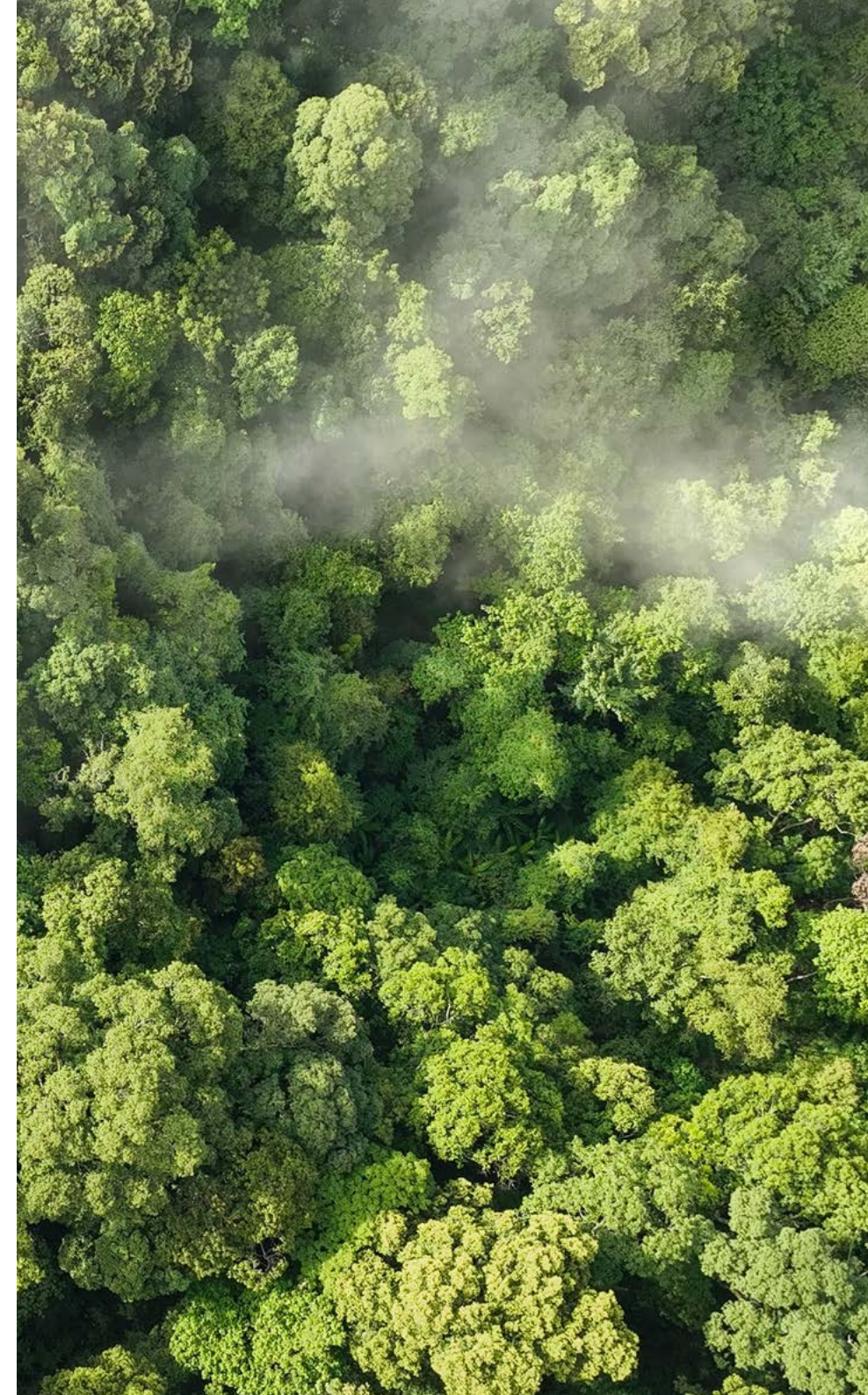
Energiatootmise oluline näitaja *Clean Dark Spread* peegeldab elektritootja arvestuslikku kasumimarginaali, mis jääb alles pärast keskmisest elektri turuhinnast kütuse- ja CO₂ heitmekulude mahaarvamist.

Eesti Energia *Clean Dark Spread* oli 2023. aastal -25,6 €/MWh (-97,8 €/MWh võrreldes 2022. aastaga). See tähendab, et CO₂ ja põlevkivi kulu ületab elektrihinda turul, mistõttu ei ole põlevkivist elektri tootmine kasumlik. Põlevkivi kulu hinnakomponent *Clean Dark Spread*'is suurenes 1,0 €/MWh võrreldes 2022. aastaga. CO₂ ja põlevkivi kulu hinnakomponenti muutuse kombineeritud mõju oli +4,2 €/MWh.

Eesti Energia *Clean Dark Spread*i seos Eesti elektri hinnaga, €/MWh

Allikas: Nord Pool, Eesti Energia

Naftatoodete maailmaturu hinnad langesid võrreldes eelmise aastaga

Meie toodetavale põlevkiviõlile kõige lähedasem õliturul laialdaselt kaubeldav toode on 1% väävlisaldusega kütteõli, mille hind sõltub peamiselt Brenti toornafta hinnast. Kui toornafta ja kütteõli hind langeb, siis see on Eesti Energia jaoks negatiivse mõjuga, kuna see langetab meie põlevkiviõli müügihinda.

Brenti toornafta keskmine hind oli 2023. aasta esimesel poolaastal 80,2 USD/bbl ehk 23,2% madalam (-24,3 USD/bbl) kui 2022. aasta esimesel poolaastal. Esimesel poolaastal mõjutasid vedelkütuste hindasid globaalse majanduse jahenemine ning sellest tingitud nõudluse vähenemine, inflatsiooni ohjeldamiseks tehtud intressimäärade tõstmised keskpankade poolt, OPEC+ otsus vähendada vedelkütuste tootmist ning Ameerika Ühendriikide naftavarude suurenemine.

Brenti toornafta keskmine hind oli 2023. aasta teisel poolaastal 84,2 USD/bbl ehk 9,6% madalam (-8,9 USD/bbl) kui 2022. aasta teisel poolaastal. Teisel poolaastal mõjutas vedelkütuste hinda peamiselt maailma toodangu vähenemine. Võrreldes vedelkütuste tootmisega kasvas 2023. aastal nõudlus vedelkütuste vastu hinnanguliselt 0,7 miljonit barrelit.

Brenti toornafta keskmine hind oli 2023. aastal 82,2 USD/bbl, kahanedes võrreldes 2022. aasta keskmise hinnaga -16,6 USD/bbl (-16,8%). 1% väävlisaldusega kütteõli turuhind liikus 2023. aastal samas suunas Brenti toornafta hinnaga. 1% väävlisaldusega kütteõli keskmine hind oli 2023. aastal 436,6 €/t ehk -19,4% (-105,4 €/t) madalam 2022. aasta keskmisest hinnast.

Vedelkütuste hinnad

Allikas: Platts

Keskmine hind		2023	2022	2021
Brenti toornafta	USD/bbl	82,2	98,9	70,9
Kütteõli 1%	€/t	436,6	542,0	377,4
Euro vahetuskurss	EUR/USD	1,05	1,05	1,18

Regulatsioonid mõjutasid meie tegevust

Regulatiivsete mõjude osas olid meie jaoks 2023. aastal peamisteks märksõnadeks universaalteenus, energia varustuskindlus, keskkonnatasude muudatused ning võrgu töökindluse tagamiseks regulatsioonide tugi.

Universaalteenus kehtestati 2022. aasta lõpus Eesti elektri tarbijate kaitseks kõrgete elektri hindade vastu. Juba 2023. aasta kevadel oli avalikkusel põhjust tõdeda, et väiketarbijate kaitseks juurutatud elektri universaalteenus oma eesmärki enam ei täida – tähelepanu pöördus hoopis sellele, kuidas kaitsta tarbijaid universaalteenuse eest. Elektri universaalteenuse lõpetamise eelnõu on Riigikogus kinnitamisel.

2023. aastal oli Balti riikide, sealhulgas Eesti jaoks kõrgendatud tähelepanu all energia varustuskindluse plaani hindamine ja analüüsimine. Energiakriis ja geoliitilised pinged tõstasid veelgi enam vajadust tegeleda Venemaa elektrivõrgust eraldamise ja Mandri-Euroopa võrguga ühinemise arendusprojektidega. Sellegipoolest andis Eesti ja Soome vahelise Balticconnector'i gaasitoru lõhkumine 8. oktoobril mõista, et ainuüksi piiriülestele ühendustele tuginemine ei ole piisav ning peame kriitiliselt hindama oma taristu julgeolekut. Kuigi Balti riigid kavatsesid ennast Venemaa elektrisüsteemist lahti ühendada juba 2025. aasta veebruaris, andis juhtunu siiski väärtuslikku sisendit Eleringi poolt kavandatava sagedusreservide turu ja võimaliku võimsusreservide turu regulatsioonide arengusse. Balticconnector'i kahjustumine kinnitab tõdemust, et kriitiliste vajaduste katmiseks on vajalik kodumaine elektritootmine. Sealhulgas on oluline valmistuda selleks, et võimalikud tahtlikud või juhuslikud rikked mõjutaksid taristu terviklikku toimimist minimaalselt.

Lisaks võimalikele väliste ohtude analüüsimisele peab riik tegema selgeid plaane, kuidas tulla toime elektrisüsteemis toimuvate muutustega nagu tarbimise eeldatav kasv ja amortiseeruvad elektrijaamad. Eestil ei ole pikas perspektiivis võimalik toetuda ainult Enefit Poweri põlevkivi kasutavatele energiablokkidele. Tulevikuväljavaadet arvesse võttes vajab Eesti uusi juhitavaid elektritootmise võimsuseid, et välistada olukord, kus turul tegutsevate juhitavate võimsuste tase langeb alla 1000 megavati. Kahtlemata on ka võrgu töökindluse tõstmine oluline eesmärk, mille poole liikuda. Samas amortiseeruvate alajaamade ja liinide seisukorra parandamine eeldab võrdlemisi suuri investeeringuid lühikese ajaperioodi jooksul. Siinkohal on riigil oluline roll kujundada seadusandlus ja ärikeskkond energeetika valdkonnas piisavalt atraktiivsemaks, et lahendada valdkonnapõhiseid võimalikke probleemikohti.

2023. aasta lõpus võttis valitsus plaani tõsta märgatavalt jäätmete, vee ja välisõhu valdkonna saastetasu määrasid ehk keskkonnatasusid. Uued keskkonnatasude määrad hakkavad kehtima 2024. aasta suvel ja see avaldab mõju ka Eesti Energia kontserni kulude suurenemisele. Juba praeguste elektri ja CO₂ hindade juures on põlevkivijaamadel võrdlemisi vähe võimalusi turule pääsemiseks, kuid planeeritud keskkonna- ja kaevetasude tõus muudab põlevkivijaamade väljavaated veelgi keerulisemaks.

Lisaks töi hillisügis ja talv endaga kaasa mitmeid arutelusid Eesti Energia kontserni kuuluva jaotusvõrguettevõtja Elektrilevi võrgu töökindluse osas, kui ilmastikust tingitud elektrikatkestused pälvisid meedias üha enam tähelepanu. Keerulistest ilmastikuoludest tingitud tõrked jaotusvõrgu töös panid mõistma, et oluline on suurendada elektrivõrkudesse tehtavaid investeeringuid. Investeeringute mahu suurendamise ja võrgutasude tõusu olemuslik vastuolo on hetkel endiselt lahenduse ootel.

Enefit 280-2 õlitechase ehitusega seotu toodud leheküljel 32.

Kontserni 2023. aasta sündmused

Klienditeenused

Aitasime klientidel minna universaalteenuselt üle soodsamatele elektripakettidele ja vähendasime rohkem kui 91 000 börsipaketikliendi marginaali

Oleme oma klientidele pikaajaline ja usaldusväärne energia-partner, pakkudes kvaliteetseid teenuseid ja mõistliku hinnaga elektrienergiat. Leidsime 2023. aastal hulga võimalusi teha neile taskukohasemaid pakkumisi.

2022. aasta lõpus rekordkõrgete elektrihindade leevendamiseks loodud universaalteenus pakkus inimestele paari kuu jooksul mõnevõrra soodsamat elektri hindu, kuid turuhinnad langesid 2023. aasta esimeses kvartalis märgatavalt. Nii sai universaalteenusest hoopis kalleim variant turul.

Seadus ei võimaldanud meil kliente automaatselt odavamale elektripaketile viia. Seepärast tegime märtsis ulatusliku kampaania ja laadisime soodsama pakkumise üles ligikaudu 170 000 kliendile, kellest 100 000 võttis pakkumise vastu. Kogu aasta jooksul jätkasime klientide teavitamist elektripaketi mõistlikumatest valikutest. Aasta lõpuks olid 170 000 universaalteenuse klienti valinud soodsama paketi. Üle poole neist valisid fikseeritud hinnaga paketi, mis aitab elektriarvet planeerida.

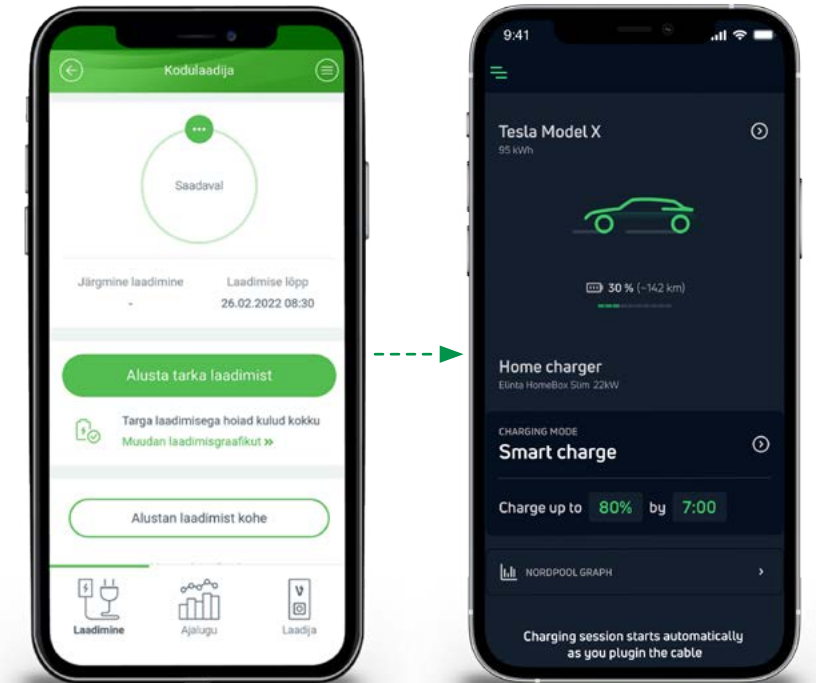
Suvel viisime Eestis börsipaketi hinnastamise ühtsetele alustele, mis tähendas rohkem kui 91 000 kliendi jaoks marginaali vähendamist. Ühest küljest tegi hinna alandamise võimalikuks energiaturu stabiliseerumine, teisest küljest arendame pidevalt oma prognoosimudeleid, mis võimaldab meil samuti pakkuda elektrienergiat soodsamalt.

Teenustasu ühtlustamine puudutas ühtlasi umbes 11 000 börsipaketiklienti, kelle marginaal ja kuutasu ei kerkinud talve energiakriisi ajal. Nemad pidid arvestama teenustasu tõusuga. Sellest hoolimata jäid Eesti Energia pakutavad tingimused turu parimate sekka.

Häid uudiseid tuli ka Lätist, kus saavutasime 56% kasvu ja pakume nüüd elektrit 100 000 kodu. Oleme nii Lätis kui ka Leedus elektrimüügi mahult turul teisel kohal.

Hoogsalt laienev elektriautode laadimisvõrk võimaldab rohelisi ja muretuid kilomeetreid üle Baltikumi ja Poola

Enefit Volt panustab ulatuslikult transpordisektori elektrifitseerimisse ning toetab inimesi keskkonnasäästlikuma eluviisi valimisel, pakkudes elektriauto omanikele terviklikku ja mugavat laadimiskogemust kodus, tööl ja teel. Täielikult rohelisel elektril põhinev võrk areneb pidevalt. See võimaldab kiiret ja ülikiiret laadimist just seal, kus elektriauto omanik seda enim vajab.

Enefit Volti mobiilirakendus sai värskendatud ilme

Suvel vahetasime 38 Elmo laadijat välja uute, kiirlaadijate vastu. Töö jätkub 2024. aastal, kui uuendame võrku ning 2024. aasta jooksul saavad asenduse ka viimased 85 Elmo laadijat. Meil on Baltikumi suurim avalik elektriautode laadimise võrk, mida täiendame pidevalt uute laadimispunktidega. Sõlmisime aasta jooksul mitu suurt lepingut, mis võimaldavad meil avalike laadijate võrku mitmekordistada. Meile olulised ning klientidele tuntud lepingupartnerid on Poolas Tauron, Leedus Norfa, Lätis Top ning Eestis Rimi ja Selver.

Kasvatasime Eestis tarka laadimist võimaldavate laadijate müüki võrreldes 2022. aastaga 220% ja sõlmisime partnerlepingu Nissan NNE-ga, et pakkuda elektriautolaadijaid autoostu protsessi osana. Oleme rohkem kui 500-le elektriauto omanikule koduse targa laadimislahenduse partner. Pakume võimalust laadija nii välja osta kui ka rentida. Üle poole 2023. aastal sõlmitud kodulaadijalepingutest olid rendilepingud: müüsimise sel aastal renditeenust rohkem kui kahel eelmisel aastal kokku.

Tegime kodus laadimise klientidele lihtsamaks. Arvestades elektriturgu kasvatav volatiilsust, muutub üha olulisemaks tarbimise juhtimine neile tundidele, mil võrgus on rohkem taastuenergiat ja elektrihind madalam. See toob elektriauto omanikule ligikaudu 50% säästu. Enefit Volt Home'i mobiilirakenduses saab klient ise märkida, mis kellani saab auto laadida ja kui täis peab aku lõpuks olema. Nutikas rakendus teeb selle info põhjal kõige kasumlikumad laadimisotsused, laadides akut soodsaimatel tundidel.

Kliendid toodavad ise elektrit ja lisaks isikliku võidu saamisele stabiliseerivad riigi elektrisüsteemi

Kevad töö päikesepaneelide omanikele ühest küljest hea tootlikkuse, kuid teisest küljest ka natuke mõru meelt, sest elektri päevased turuhinnad langesid sageli nulli lähedale või kohati isegi miinusesse. Nõustasime neid, kuidas hoida oma tarbimise katmiseks mõeldud päikeseпарк salvestuslahenduste abil tasuvana.

Tarbimisest üle jääva elektri võrku müümise asemel saab selle salvestada, et kasutada seda kallimate börsitundide ajal, säästes nii tunduvalt oma elektriarvelt. Laiendasime salvestusteenuste pakkumist üle Baltikumi.

Eesti Energia on roheteekonnal ning meiega on liitunud palju kliente Eestis, Lätis, Leedus ja Poolas, kes jagavad rohelist maailmavaadet. Kolmandik Eesti Energia klientidest kasutab vähemalt üht rohelist teenust või toodet.

Meie ehitatud päikesepargid toodavad puhast energiat rohkem kui 2500 kliendile. Ehitasime 2023. aastal valmis 850 päikeseparki koguvõimsusega 25 MW. Kokku oleme rajanud oma klientidele alates 2019. aastast 2500 päikeseparki koguvõimsusega 50 MW.

Üks meie suurklientidest on Estonia põllumajandusettevõtte, mille juurde rajatud päikesepark toodab aastas 34 MWh taastuvenergiat. Eriliseks teeb selle 150 kW salvesti paigaldamine, mis võimaldas ettevõttel suurendada oma päikesajaama võimsust 300 kW-ni, sealjuures liitumispunkti läbilaskevõimet suurendamata. Lisaks osaleb salvesti paindlikkusturgudel, et tagada kasumlikkus aasta ringi.

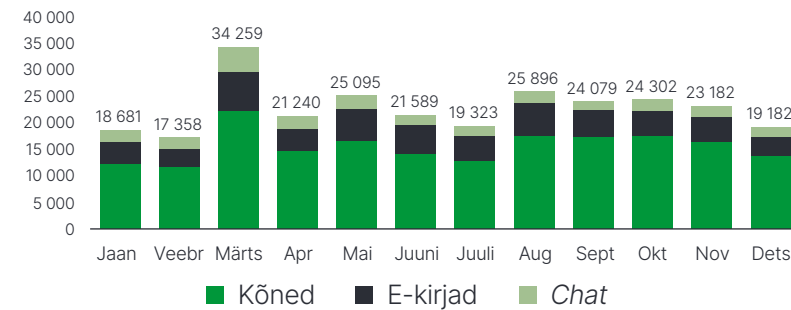
Kõik kodu- ja ärikliendid, kes toodavad ise elektrit, annavad märkimisväärse panuse riigi elektrisüsteemi toimimisse. Nad tagavad varustuskindluse, sest kohapeal toodetud ja tarbitud elekter vähendab tipukoormust ja elektrikadusid võrgus.

Pakkusime klientidele säästvaid lahendusi

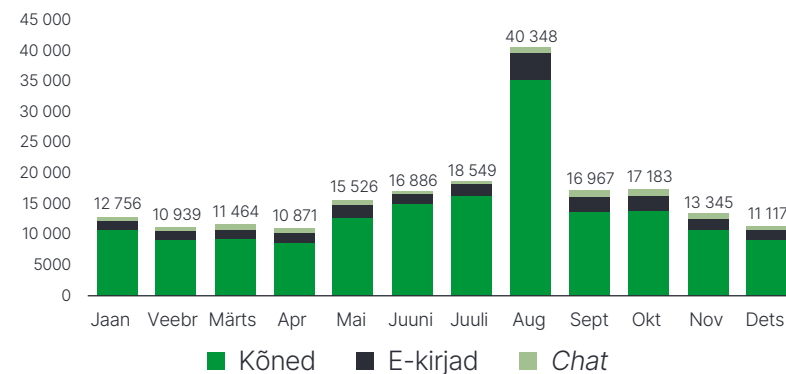
Tiipsemel teenindus ja klientide rahulolu on meile kõige tähtsam. Seepärast pingutame alati, et meie klientide kogemus jääks neile meelde positiivselt.

Võtsime kõigil koduturgudel kasutusse ühtse kõnekeskuse-süsteemi, et muuta kliendisuhetus kiiremaks ja sujuvamaks ning kõnekeskuse töö tõhusamaks. Kliendid helistasid meie kõnekeskusesse aasta jooksul peaaegu 200 000 korral. Enamjaolt nad aga ei pidanudki helistama, vaid kasutasid aktiivselt e-teenindust, kus said oma valiku mugavalt tehtud. Näiteks 83% elektripakettidest vahetati e-teeninduses.

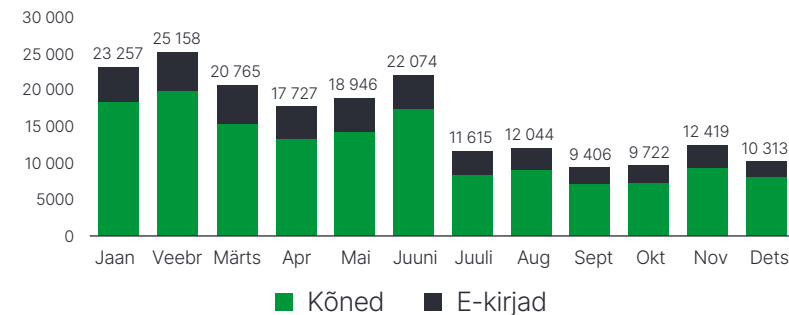
Kliendipöördumised Eesti

Kliendipöördumised Läti

Kliendipöördumised Leedu

Vaatame pidevalt üle klientide kasu suurendamise võimalusi. Aasta teises pooles töime nende tungival soovil tagasi kahetariifse paketi, mis võimaldab eristada päevast ja öist elektrihinda ning sellega juhtida oma tarbimist soodsamale ajale.

Suurendasime klientide teadlikkust sellest, et pakume koos elektripaketiga kindlustust, mis korvab elektriseadmetele ja kodule tekkinud kahju. Kindlustunnet pakkuva teenuse valis endale aasta jooksul üle 33 000 kliendi. Kokku kasutab teenust üle 60 000 kliendi.

Võtame ise klientidega ennetavalt ühendust, kui näeme, et saame teha teatud kliendirühmale paremaid pakkumisi. Oleme seejuures tänulikud oma väga lojaalsetele klientidele: ligikaudu 97% meie elektrit tarbivatest klientidest võtab lepinguperioodi lõppedes vastu lepingu pikendamise pakkumise.

Aasta viimased kolm kuud töötasime selle nimel, et viia 2024. aastast alates kogu kliendisuhuline tegevus tütarettevõtte alla, mis kannab kontserni rahvusvahelist nime Enefit. Uut ettevõtet ehitades hoolitsesime selle eest, et kliendi jaoks muutuks sujuvamaks oma kodule või ärile parima energialahenduse leidmine ja paigaldamine kogenud energiaekspertide toel. Kõik Eesti Energia kliendid on alates 1. jaanuarist 2024 Enefiti kliendid. Olles oma klientide energiapartner roheteekonnal, jätkame selliste energialahenduste väljatöötamist, mis aitavad muuta elektritarbimist keskkonda hoidvamaks ja rahakotti säästvamaks.

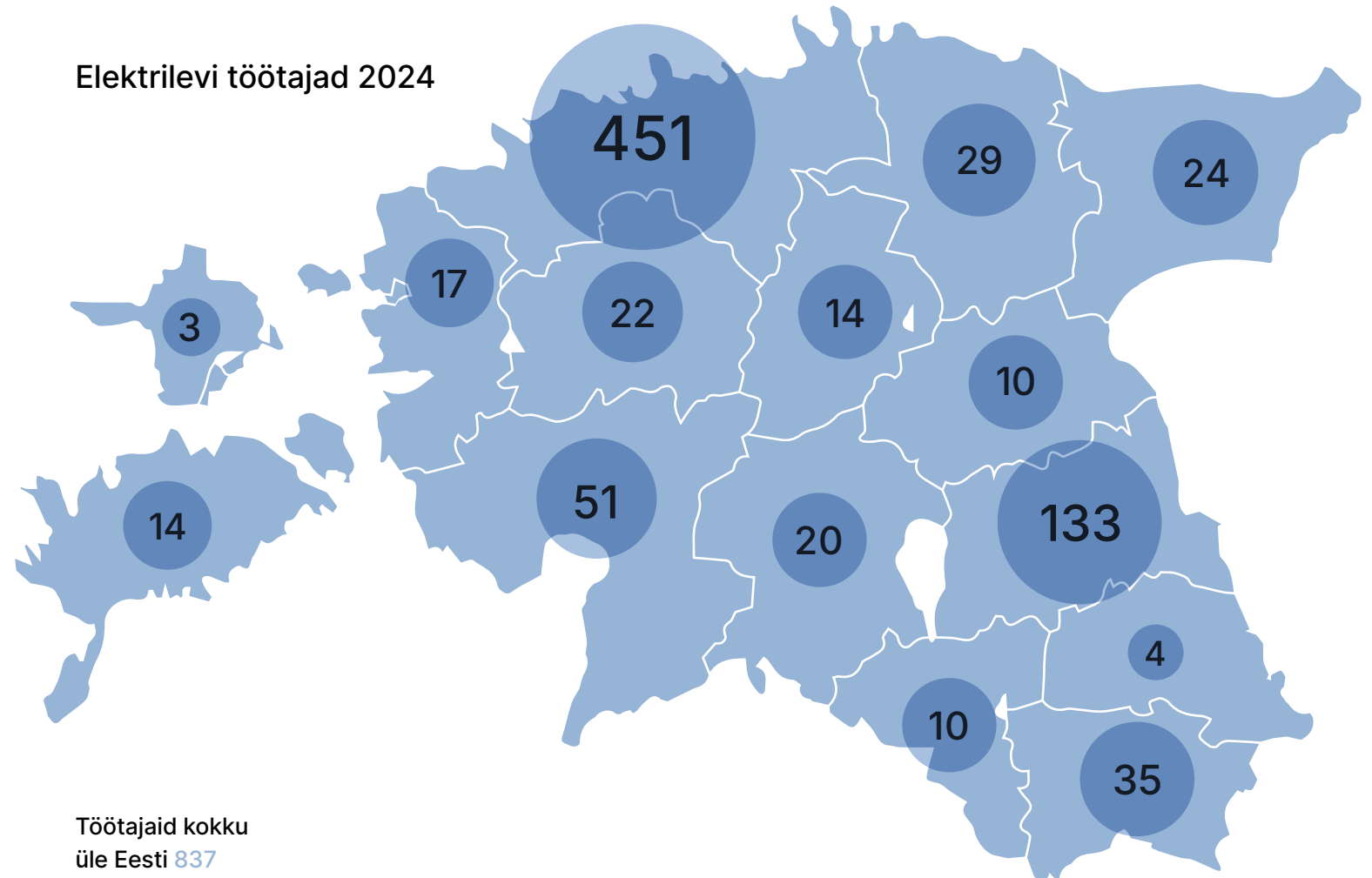
Elektrivõrk

Muudatused Elektrilevis

Elektrilevi on Eesti suurim võrguettevõtte, tuues elektri kohale peaaegu kõikidesse kodudesse ja ettevõtetesse. Elutähtsa teenuse pakkujana mõjutab Elektrilevi tegevus peaaegu iga eestimaalast. Alates 2024. aasta esimesest päevast kuuluvad Elektrilevi struktuuri kõik elektrivõrgu juhtimise ja haldusega seotud funktsioonid. Elektrilevist sai selle muudatusega tööandja rohkem kui 850 töötajale.

Elektrilevi nõukogu kinnitas tegevuskava ning pikendas juhatuse esimehe ja juhatuse volitusi järgmiseks kolmeks aastaks. Elektrilevi juhatusse kuuluvad juhatuse esimees Mihkel Härn ning juhatuse liikmed Ardi Ratassepp, Rudolf Penu, Kristi Ojakäär ja Rasmus Armas.

Elektrilevi töötajad 2024

Elektrilevi koolituskeskus kui Eesti esimene Mustermaja

Elektrilevi uus koolituskeskus on Eesti esimene Mustermaja süsteemis projekteeritud hoone.

Uus koolituskeskus on väikse CO₂ jalajäljega, modulaarne ja toodetakse tehases. See ringmajanduse põhimõtetele vastav puidust hoone rajatakse, kasutades Eesti Kunstiakadeemia keskuses PAKK arendatavat Mustermaja projekteerimissüsteemi.

Elektrilevi koolituskeskus on kõikide võrguelektrikute õppekeskus ning põnev koostööprojekt Eleringi ja VKG elektrivõrkudega. Tulevikus hakkavad just selles hoones ja õppeväljakul harjutama kõik Eesti praegused ja tulevased elektrikud, hakates seal demonstreerima oma meisterlikust nii tasemeeksamil kui ka õppetundides.

Uue koolituskeskuse rajamise eesmärk on ka edaspidi tagada elektrivõrgus tehtavate tööde ohutus ja tippkvaliteet, tõsta elektriohutuse taset ning saavutada elektrialal ülim professionaalsus.

Koolituskeskus ja õppeväljak laiub 24 000 ruutmeetril, millest Eleringi kõrgepingevõrgu õppeväljaku osa on 700 ruutmeetrit. Hoonesse rajatakse kolm õppeklassi, töökoda ja elektritööde labor. Koolituskeskuses algas õppetöö juba 2024. aasta esimeses kvartalis.

Eesti
esimene
Mustermaja

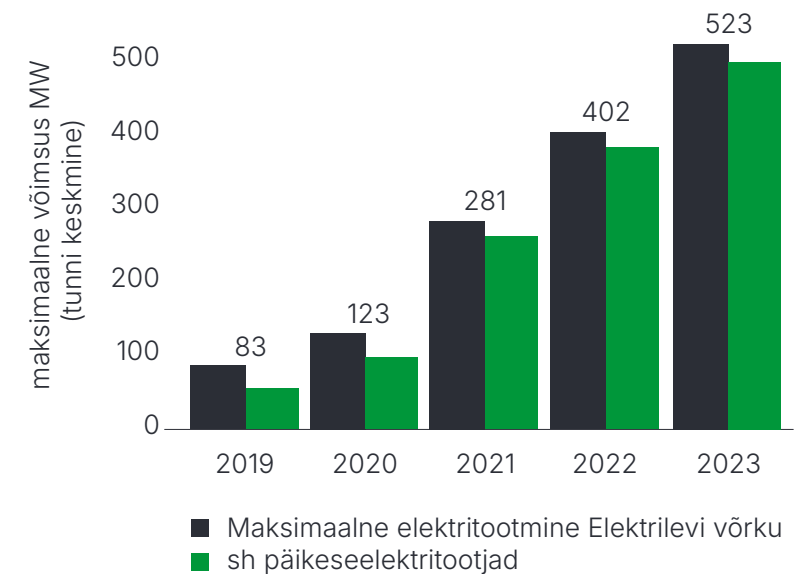

Hajatootmise rekordaasta

2023. aastal investeeris Elektrilevi 168 miljonit eurot elektrivõrguga liitumisse ja töökindluse suurendamisse. Aasta lõpuks oli võrguga liitunud juba üle 20 925 elektritootja, kelle koguvõimsus on 830 MW. Aasta jooksul lisandus Elektrilevi võrku 5363 tootjat koguvõimsusega 223 MW mis on kõigi aegade rekord.

Uutest liitujatest 3961 on mikrotootjad: neile kuulub kuni 15 kW võimsusega tüüpiliselt kodu juurde ehitatud jaam, mille võrguühendus rajati keskmiselt 26 päevaga. Kokku oli 2023. aasta lõpu seisuga Elektrilevi võrgus 11 822 mikrotootjat koguvõimsusega 122 MW.

Elektrilevi võrku toodetud maksimaalne võimsus, MW

Taastuenergia tootmine ja areng

Ülevaade arendustegevusest

Enefit Green on keskendunud tuule- ja päikeseenergia tootmisvõimsuse arendamisele, et suurendada roheenergia kättesaadavust ning parandada energiapuudust oma koduturgudel Baltikumis, Poolas ja Soomes.

Viimase kolme aasta jooksul on Enefit Green teinud pea miljardi euro ulatuses investeerimisotsuseid lisades tootmisportfelli pea 750 MW. Tütarettevõtte on alustanud kokku seitsme tuulepargi ehitamist Soomes, Eestis ja Leedus ning samuti seitsme päikeseelektrijaama rajamist Eestis, Lätis ja Poolas. Valmides, orienteeruvalt 2025. aasta lõpus, peaksid need pargid kasvatama Enefit Greeni elektritootmisvõimsuse enam kui 1200 MW-ni ja aastase oodatava toodangu kolme TWh-ni.

Uued taastuenergia rajamised Eestis ja Poolas

2023. aastal valmis Enefit Greenil kolm projekti: Purtse hübriidpark (21 MW tuulepark ja 32 MW päikeseпарк) ja Estonia päikeseпарк (3 MW) Eestis ning Zambrówi päikeseпарк (9 MW) Poolas.

Suvel avatud Purtse hübriidpark Eestis on Baltikumi esimene tuule ja päikese hübriidpark. Ainulaadne on tuule- ja päikesepargi ühendamine samasse põhivõrgu liitumispunkti ning need pargid kasutavad elektri võrku andmiseks samu seadmeid.

Kuna tuulest saab rohkem elektrit toota sügisel ja talvel, päikesest aga kevadel ja suvel, siis on võrku antava elektri kogus stabiilsem ning ühendust kasutatakse paremini ära. Möödunud aastal algasid ettevalmistused akusalvesti pilootprojekti rajamiseks hübriidparki. Purtse hübriidpargi ligikaudu 78 GWh aastatoodangust piisab peaaegu 25 000 majapidamise aastase elektritarbimise katmiseks.

Aprillis algasid Estonia kaevanduse päikeseelektrijaama ehitustööd Eesti Ida-Virumaal. Investeerimisotsus pargi rajamiseks tehti 2022. aasta lõpus. Päikeseпарк asub 27-meetri kõrgusel aheraine tarindil, mis võimaldab vähendada varjutusest tulenevaid kadusid ja muuta sellega elektritootmist tõhusamaks. Taastuenergia arendamine tööstusalal teenib mitut keskkonnasõbralikku eesmärki. Ühelt poolt kasutatakse kaevandamisel tekkinud aherainet ehitusmaterjalina ja teisalt varustatakse Enefit Powerile kuuluvat Estonia kaevandust rohelise energiaga.

Poolas valmis Zambrówi päikeseelektrijaam, mis andis võrku esimese toodangu aprillis. Tegu on Enefit Greeni seni suurima päikeseelektrijaamaga Poolas, mille aastane elektritoodang on ligi 9 GWh. Park katab rohelise elektriga ca 3 700 majapidamise aastase elektrienergia vajaduse.

Ehituses maismaatuulepargid

2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greenil ehituses kuus tuuleparki koguvõimsusega 612 MW: üks Eestis, üks Soomes ja neli Leedus.

6 ehituses tuuleparki
612 MW

Eestis jätkus Baltimaade suurima, Sopi-Tootsi (255 MW) tuulepargi ehitus. Lõppesid maaparandustööd, valmisid teed ja tuulikute platsid. Tuulikudetailide transporti ja paigaldust plaanib Enefit Green alustada 2024. aasta esimese kvartali lõpus.

Sopi-Tootsi tuuleпарк peaks hakkama elektrit tootma 2024. aasta lõpus ja valmima lõplikult järgmise aasta esimeses kvartalis. Pargi toodang on kavandatud katma 8,5 protsenti Eesti elektritarbimisest ja 40 protsenti kodutarbijate elektrivajadusest.

Lisaks püstitas Enefit Green Põhja-Soomes asuvas Tolpanvaara tuulepargis (72 MW) kõik 13 tuulikut ja alustati osalist elektri tootmist. Täies mahus peaks tuuleпарк hakkama tööle 2024. aasta esimese kvartali jooksul, kui saavad tehtud kõik vajalikud testimis- ja seadistustööd.

Leedus jätkati ehitustöid Šilalē II (43 MW), Akmenē (75 MW) ja Kelmē I (80 MW) pargis.

Aasta lõpus tegi Enefit Green veel ühe täiendava investeerimisotsuse ja alustas Kelmē II (87 MW) tuulepargi rajamist. Rajatav 14 tuulikuga ja 87 MW tuulepark toodab aastas ligikaudu 315 GWh elektrit ja sellest saab Enefit Greeni suurim park Leedus.

Ehituses päikeseelektrijaamad

2023. aasta lõpu seisuga oli Enefit Greenil ehituses neli päikeseparki: üks Eestis, kaks Lätis ja üks Poolas koguvõimsusega 97 MW. Enefit Green otsustas investeerida sel aastal u 53 miljonit eurot, et alustada Eestis Sopi (74 MW) ning Lätis Austrumi (6 MW) ja Dzērvesi (11 MW) päikeseelektrijaama ehitust.

4 ehituses
päikeseparki

97 MW

Sopi päikesepark asub Põhja-Pärnumaal Baltikumi suurimal taastuenergia alal Sopi-Tootsi tuulepargi läheduses. Ehitustööd algasid suvel ammandunud turbamaardla alale teede rajamisega. Septembris alustati päikesepaneelide maaraamade paigaldamist.

Sopi päikesepark peaks alustama elektri tootmist 2024. aasta lõpus ja valmima lõplikult järgmise aasta lõpus. Ligikaudu 112 000 kahepoolsest päikesepaneelist koosnev päikeselektrijaam katab umbes 21 500 kodumajapidamise aastase tarbimise.

Novembris alustas Enefit Green Lätis riigi lääneosas Ādaži ja Carnikava piirkonnas kahe päikeselektrijaama ehitamist. Need on ettevõtte esimesed päikesepargid Lätis. Austrumi ja Dzērvesi päikeselektrijaama aastatoodang on kokku u 18 GWh, millest piisab hinnanguliselt 8500 kodumajapidamise aastase elektrivajaduse katmiseks. Päikesepargid peaksid hakkama elektrit tootma 2024. aasta suvel.

Poolas jätkus Debniku (6 MW) päikesepargi ehitus ja detsembri lõpus toodeti seal elektrit esimest korda. Üle 9000 kahepoolse päikesepaneeli toodab ligikaudu 6,3 GWh elektrit kattes umbes 2 500 majapidamise aastase tarbimise. Debniku park peaks lõplikult valmima 2024. aasta esimeses pooles.

Lisaks loetletud suurematele projektidele sõlmis Enefit Green Eesti Energiaga rendilepingu Kabala (0,2 MW) ja Mõisavalla (0,2 MW) päikeseparkide rajamiseks Järvamaale Eestis. Tegemist on päikeselektrijaamadega, mis ehitatakse Eesti Energia klientide juurde pikaajalise rendilepingu alusel.

2023. aasta lõpu seisuga on Enefit Greeni lisaks ehituses olevale lühi- ja pikaajalise päikesearenduste portfelli suurus ligikaudu 900 megavatti ja tuuleenergia portfelli suurus ligikaudu 1 900 megavatti.

Avamere tuuleenergia

Maismaa tuule- ja päikeseparkide kõrval on parim viis katta olemasolev ja tulevikus kasvav energiavajadus meretuulepargist toodetud elektriga. Tänu stabiilsemale tuulele saab merel toota rohkem energiat ning nii aitavad sealsed pargid tasakaalustada maismaa tuule- ja päikeseparkide toodangut.

Ainult poolsada meretuulepargi tuulikut suudaksid anda poole Eestis praegu tarbitavast elektrist.

Sellele lisaks on meretuulepargil laiem sotsiaalmajanduslik mõju. Suuremal hulgal taastuvektri tootmine võimaldab meelitada ligi energiaintensiivseid ja väärtust lisavad tööstusinvesteeringuid: Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse analüüsi alusel on tööstustarbimise lisapotentsiaal ligikaudu 6 TWh aastas. Samuti saab nii anda panuse kohaliku kogukonna arengusse (piirnevate omavalitsuste toetus on 1–1,4 miljonit eurot aastas) ning luua keskmiselt 150 otsest ja 150 kaudset töökohta.

Märtsis omandas Enefit Green Eesti Energialt Liivi meretuulepargi arendusprojekti. See on üks Baltimaade kõige kaugemale jõudnud projektidest, mis võiks alustada tootmist enne kümnendi lõppu. Meretuulepargi plaanitav võimsus on 1 GW ja eeldatav toodang u 4 TWh aastas.

50 meretuulikut
50%
Eesti tarbitavast elektrist

2023. aasta jooksul jätkusid projekti keskkonnamõju hindamiseks vajalikud uuringud ja tuulepargi tehnilise lahenduse eelanalüüs. Koostati riigi elektriühenduste eriplaneeringu põhimõtted ja mõjude hindamise programm, mis annab ülevaate üldistest põhimõtetest, millest lähtuda planeerimisprotsessis ja planeeringu elluviimisel. Lisaks koondab see peamised lahendatavad ülesanded, asukohavaliku etapis tehtavad uuringud ja olulised mõjud, mis võivad tekkida seoses elektriühenduse rajamisega.

Enefit Green arendab ka 1 GW meretuuleparki Hiiumaast põhjas, mis on plaanitud tootmist alustama pärast 2030. aastat. Loode-Eesti meretuulepargi arenduses valmis vee erikasutusloa raames tehtud keskkonnamõjude hindamise aruanne, mis

sai Kliimaministeeriumi heakskiidu. Tegu on kõige põhjalikumalt uuritud merealaga Eestis. Keskkonnamõjude hindamise aruandest selgus, et meretuuleparki on võimalik rajada keskkonnale olulist negatiivset mõju põhjustamata.

Hiiumaa meretuulepargi arenduse järgmised sammud hõlmavad tehnilist projekteerimist hoonestusloa menetlusprotsessis ja mereala planeeringut. Projekteerimisel selgub täpsem ehitamise tehnoloogia ja tuleb teha lisauuringud.

Selleks, et kasvõi üks kogu Balti regiooni tarvis vajalikku taastuvenergiat suures koguses tootev meretuulepark jõuaks ehitusse veel enne selle kümnendi lõppu, on vaja selget plaani eeskätt osalise tulustabiilsuse mehhanismi rakendamise ajakavast ja tingimustest.

Akusalvesti ja vesinik

Taastuvenergia läbimurdel ja varustuskindluse tagamisel mängib tähtsat rolli energiasalvestus. Salvestid on vajalikud selleks, et tagada taskukohased elektrihinnad, energiasüsteemi töökindlus ja taastuvelektri võimalikult suur osakaal. Neid kasutatakse tundidel, mil tuule- ja päikeseenergia toodangut on vähem või, vastupidi, just liiga palju.

Enefit Green alustas 2023. aastal ettevalmistusi akusalvesti pilootprojekti rajamiseks Purtse tuule ja päikese hübriidpargis. Projekt toob Eesti elektrisüsteemi kiiresti juhitava reservvõimsuse, toetades elektrisüsteemi sünkroniseerimist Mandri-Euroopa sagedusalaga. Samuti ühtlustab see tuule- ja päikeseelektri tootmist päevasiseselt ning muudab selle juhitavaks. Plaanis on paigaldada akusalvesti võimsusega 4 MW ja 8 MWh. Akusalvesti käivitus on plaanitud 2025. aastasse.

Pilootprojekti edu korral laiendab Enefit Green sarnast kontseptsiooni ka teiste arendusprojektide juures nii Eestis kui ka teistel koduturgudel.

Lisaks akusalvestile kavandab Enefit Green rajada hübriidparki vähemalt 0,5 MW suuruse elektrolüüseriga rohevesiniku tootmisjaama, mis suudaks pakkuda vesinikku vähemalt seitsmele liinibussile aastas. Projekti tulemusena väheneks sõidukite aastane kasvuhoonegaaside heitkogus 1200 tonni võrra.

Rohevesinik tarnitakse Alexela tanklatesse. Projekti raames hakkavad seda kasutama GoBusi bussid, Alexela veokid ning Eesti Energia ja Alexela sõiduautod. Kui kõik läheb plaanipäraselt, valmib vesiniku tootmisüksus 2025. aasta sügisel ja vesiniku tarbimine algab 2026. aastal.

Enefit Greenile on oluline toetada puhaste kütuste kasutamist ja uute, keskkonnasõbralike energiaallikate arendamist transpordisektoris, mis on energiatootmise järel suuruselt teine CO₂ heiteid põhjustav valdkond. Rohevesiniku tootmine avab Enefit Greenile uusi ja laiemaid müügivõimalusi roheenergeetika valdkonnas.

Akusalvesti ja rohevesiniku tootmisjaama pilootprojekte toetab osaliselt Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) Euroopa Liidu NextGenerationEU taaste- ja vastupidavusrahastu toel. Akusalvesti ehitamist toetatakse ühe miljoni euroga. Vesiniku tervikahela (tootmine-tankimine-tarbimine) projekti kogumaksumus on 12,5 miljonit eurot, millest Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetus kõigile partneritele on 9,9 miljonit eurot.

Juhitav elektritootmine ja keemiatööstus

Juhitavad põlevkivi kasutavad elektrijaamad pääsevad vähem turule

Juhitavad võimsused on varustuskindluse tagamiseks endiselt strateegiliselt olulised, kuid 2023. aastal pääsesid Enefit Poweri põlevkivi kasutavad reguleeritavad elektrijaamad märgatavalt vähem turule. Toodangu ulatusliku vähenemise põhjustas peamiselt elektrihinna langus Eesti piirkonnas ja jätkuvalt kõrge CO₂ hind. Madalate hindade tõttu hoiti energiaplokke peamiselt reservis ja töövalmiduses varustusekindluse tagamiseks.

2023. aastal tootsime Narva piirkonnas asuvates juhitavates tootmisüksustes 2,22 TWh elektritootmist ehk 56% (-2,85 TWh) vähem kui eelmisel aastal. 0,7 TWh (üle 31%) juhitavates elektritootmisüksustestoodetud elektritootmist pärines alternatiivsetest kütustest.

Aasta lõpu seisuga oli Eesti Energias kasutusel juhitav elektriline netootmisvõimsus 1369 MW. Enefit Poweri jaamadest tagavad seda Eesti elektrijaam 866 MW, Balti elektrijaam 192 MW, Auvere elektrijaam 272 MW ja Enefit 280 12 MW ulatuses.

Lisaks on Enefit Greenil Iru ja Paide koostootmisjaam võimsusega vastavalt 17 MW ja 2 MW. Eesti Energia pakutavast võimsusest piisab, et katta oluline osa Eesti elektritarbimisest sõltumata mõne tootmisüksuse hooldusest või rikkest.

2023. aastal ehitasime Narva elektrijaamade jahutusvee kanalile avariipumpla, mis tagab vajaliku jahutusvee Auveres asuvatele juhitavatele energiaplokkidele ka juhul, kui Narva jõe veetase peaks langema. Eesti elektri varustuskindlust märgatavalt suurendavat projekti rahastas Eesti Energia ning see valmis väga lühikese aja jooksul: 11 kuuga jaanuarist kuni novembrini.

Süsteemiteenuste ja -toodete müük kasvatab lisandväärtust

Võrreldes üle-eelmise aastaga on energiaturgudel ja sagedusreservide turgudel hinnad mõnevõrra alla tulnud ja seetõttu ka teenitud tulu langenud. Kokkuvõttes teenisime Baltikumi sisese reguleerimisreservi (mFRR) pakkumisega ligi 5 miljonit eurot muutuvkasumit ning Soome süsteemioperaatorile pakutava automaatse sageduse taastamise reserviga (aFRR) teenisime täiendavalt 2 miljonit eurot muutuvkasumit. Enefit Poweri ja Enefit Greeni tootmisüksused panustasid täiendavalt ka elektrivõrgus pingestabiilsuse tagamisse. Pinge reguleerimise ehk reaktiivenergia kompenseerimise teenuse eest teenisime täiendavalt 165 000 eurot.

Suuremate arendusprojektide poolelt asusime 2023. aastal liidestama Enefit Poweri põlevkivielektrijaamasid Eesti Energia virtuaalse elektrijaama (VPP) portfelliga. Auvere elektrijaamas ja Balti elektrijaama 11. plokis said need tööd aasta lõpuks edukalt lõpetatud, Eesti elektrijaama 8. plokki liidestamine jätkub 2024. aastal. See võimaldab tulevikus pakkuda sagedusreser-

vide teenust varaagnostiliselt (ehk musta kastina) ning annab teenuse tarnijale suurema paindlikkuse, et igal ajahetkel kõige optimaalsema varade kombinatsiooniga teenust tagada. Samuti oleme alustanud Enefit Greeni tootmisportfellis olevate tuule- ja päikeseparkide liidestamist VPP portfelliga.

Uuel aastal läheb põhiline aur meie olemasolevate varade „vormi ajamisele“, et Baltikumi desünkroniseerimise järgsete sagedus- ja turgude eelkvalifitseerimistestid läbitud saaks. Lisaks käib jätkuvalt töö selle nimel, et enne Baltikumi liitumist Mandri-Euroopa sagedusalaga ja tegeliku, füüsilise vajaduse tekkimist oleks võimalik meie varadel harjutada ka primaarreservi (uue nimega sageduse hoidmise reserv ehk FCR) pakkumist. Selle teenuse pakkumine eeldab, et meie elektrijaamad on võimelised enda väljundvõimsust automaatselt vastavalt elektrisüsteemi sageduse muutusele mõne sekundi jooksul korrigeerima. Paralleelselt oleme edasi liikumas ka Soomes, et seal pakkuda Enefit Greeni Tolpanvaara tuulepargist aFRR allakoormamise teenust ning Leedus, et sealsete tarbijavaradega pakkuda mFRRi.

Suuremahuline salvesti aitab tasakaalustada elektrihindade kõikumist ja hoida elektrisüsteemi stabiilsust

2023. aasta lõpus otsustasime investeerida esimese suuremahulise salvesti rajamisse Auvere tööstuskompleksi. Nii saame tasakaalustada taastuvenergia toodangu kasvust tekkivat elektrihindade kõikumist ja toetada elektrisüsteemi stabiilsust.

Akusalvesti investeering aitab Eesti Energial suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri kasutamist, sealjuures tagada stabiilsem hind lõpptarbijale. Salvesti hakkab tööle 2025. aasta alguses ehk samal ajal, kui Baltimaad ühendatakse lahti Venemaa elektrivõrgust.

Rajatava salvesti võimsus on 26,5 MW ja 53,1 MWh ning koguinvesteering 19,6 miljonit eurot. See on pilootprojekt, millega soovime veenduda lahenduse sobilikkuses nii Eestisse kui ka ettevõtte teistele koduturgudele.

Ettevalmistused kiiresti juhitava tipuelektriijaama rajamiseks

2023. aasta lõpus alustas Eesti Energia ettevalmistusi, et rajada tulevikus Eestisse vesinikuvõimekusega soojuselektriijaam, mis oleks pikas perspektiivis ühendatud riiki läbiva vesinikutoruga. See soojuselektriijaam oleks võimeline tootma ligikaudu 100 MW väikse CO₂ jalajäljega elektrienergiat ja 50 MW soojust.

Uus soojuselektriijaam aitaks arendada sagedusturget, tagada varustuskindlust ning katta elektripakkumist tiputarbimise ajal, mil taastuvenergia toodangust ei piisa, sest tuul ei puhu ja päike ei paista. Samuti aitaks uus jaam tasandada elektri tipuhindu ja alandaks elektri keskmist turuhinda Eesti tarbijatele. Lisaks oleks elektritootmise jääksoojust võimalik kasutada soojusvõrgus.

Planeeritava elektriijaama põhieelis on paindlikkus. Uus tipuelektriijaam saaks pakkuda süsteemihaldurile vajalikke süsteemiteenuseid, mille tähtsus kasvab märkimisväärselt pärast Eesti lahtiühendamist Venemaa elektrisüsteemist.

Juhitavate tootmisüksuste toodang

2,22 TWh
31%
alternatiivsetest kütustest

2023. aasta lõpuks alustas Eesti Energia projekti eeluuringuid, mille käigus selguvad planeerimise täpsemad üksikasjad. Uus elektriijaam täidab kõiki keskkonnanõudeid ning vastab Eesti ja Euroopa kliimapolitikale. Lahendus on jätkusuutlik, sest jaam võimaldab minna üle gaasilt puhtale vesinikule või teistele taastuvatele kütustele, näiteks biometaanile.

Suur samm ringmajandusel põhineva keemiatööstuse poole: rekordiline õlitoodang ning vanarehvide kasutuselevõtt

2023. aastal tootsime 475 000 tonni vedelkütuseid, mis on 12% rohkem kui mullu. Toodetud kütuse kogus on nii Enefiti tehaste absoluutrekord kui ka rekordiline igas üksuses. Nii suur tootmismahd kinnitab, et tehastes rakendatud uuendused ja kasutatav tehnoloogia toimib ning on jätkusuutlik.

Enefit-tehnoloogia on sobiv ringmajandusel põhineva keemiatööstuse arendamiseks. See võimaldab taaskasutada jäätmeid, täpsemalt vanu rehve ja (seni taaskasutamata käsitletud) plastjäätmeid. Pärast pürolüüsimist ja järeltöötlust on neist võimalik valmistada uuesti igapäevaeluks vajalikke materjale ja esemeid.

Enefiti tehased suudavad vedelkütuseks pürolüüsida kõik Eestis, Lätis ja Leedus tekkivad vanarehvid. Rehviakke kasutuselevõtt keemiatööstuses sai 2023. aastal Ida-Viru aasta rohepöörde teoks. Järgmisel aastal jätkame tehnoloogia arendamist, katsetades plastjäätmete kasutamise võimalust oma keemiatööstuses.

Jätkame uue Enefiti tehase ehituse ja keemiatööstuse arendamisega Ida-Virumaale

2023. a oktoobri keskepaigas tühistas riigikohus Enefit 280-2 õlitehase ehitusloa, viidates puudustele keskkonnamõtjude strateegilise hindamise aruandes. Samas otsuses leidis riigikohus, et kliimamõtju on hinnatud asjakohaselt ning nõustus, et ehitisega ei kaasne ka lubamatut kliimamõtju.

Riigikohus andis ehitusluba peatades kahekuulise tähtaja, mille jooksul võis teha erandina selliseid ehitustõid, mis on hädavajalikud poolelioleva ehitise ohutuse ja säilimise tagamiseks. 8. detsembril väljastas Narva-Jõesuu linnavalitus uued ehitusload, mille järgi sai Enefit Power jätkata pooleli jäänud ehitustegevust.

2024. aasta alguses taotlesime Enefit 280-2 õlitehase keskkonnamõjude luba, mis lubab tehase valmimisel alustada selles põlevkiviõli tootmist. Tehas saab üheks oluliseks osaks arendatavast ringmajandusele suunatud keemiatööstusest.

Tehnoloogilisi lahendusi energeetika- ja tööstusvaldkonnas pakkuv Enefit Solutions aitab rajada keemiatööstust ja Eestil liikuda roheteekonnale

Juhitavate elektrijaamade tootmismahdade vähenemise taustal on energeetika- ja tööstusvaldkonnas tehnoloogilisi lahendusi pakkuv Enefit Solutions suutnud püsida jätkusuutlik ning leidnud uusi võimalusi, aidates Eestil liikuda roheteekonnale.

2023. aastal paigaldas Enefit Solutions koostöös Enefit Connectiga 63 elektriautode laadijat üle Eesti. Selles mahus pole

Enefit Solutions elektriautode taristu elektrifitseerimises varem osalenud. Ettevõtte edendab ka keemiatööstuse arendamist, vastutades Enefiti uue tehase ehitusel kütuseetteande ehituse ning uue tehase mitme elektrilahenduste ja seadmete valmistamise eest.

Tootmisalade uus elu. Estonia kaevanduse aherainemäe motorada kasvab elamuspargiks

2023. aastal lõpetas Enefit Power Estonia kaevanduse territooriumil asuvale aherainepuistangule motoraja ning selle juurde kuuluva taristu ehituse, mille järel andis objekti üle Alutaguse vallale.

Alutaguse vald arendab senise aherainemäe elamuspargiks. Sinna rajatud motorada on hea näide põlevkivi rikastamise käigus tekkiva aheraine kasutamisest Ida-Virumaa keskkonda ja turismi edendavate rajatiste ehitamisest.

Kujundame põlevkivitööstuse ümber keemiatööstuseks

Eesti Energia astus 2023. aastal keemiatööstuse arendamisel mitu suurt sammu.

Detsembris kinnitas kontserni nõukogu keemiatööstuse visiooni aastani 2045. Sellega otsustati järkjärguline üleminek põlevkivil põhinevalt vedelkütuste tootmiselt vesinikul ja ringmajandusel põhinevale plastikeemiatööstusele. 40 aastat kogemust suu-remahulise keemilise pürolüüsi kasutamisest annab kontsernile püsiva konkurentsieelise mahu, hinna ja uute kasvuvõimaluste kaudu.

Keemiatööstuse visioon näeb ette

- süsiniku kui püütava ja ringleva tooraine tulevikku keemia-sektoris,
- ringmajandusliku tooraine suurendamist Enefiti tehastes,
- CO₂ jalajälje minimeerimist igas investeerimisotsuses,
- uue tehnoloogia abil vedelkütuste väärimist plastitöös-tuse vahetooraineks,
- ja vesinikul ning biomassil põhinevat juhitavat elektritootmist koos aheraine ja uttegaasiga.

Teel keemiatööstuse visiooni elluviimiseks algatati esimese, Auveresse rajatava plastikeemiatehase põhiprojekteerimine. Selle teostavad valdkonna rahvusvahelised suurtegijad Technip ja UOP Honeywell.

Projekteeritav tehas võimaldaks plastikeemiaks väärimada kogu tekkiva kergema pürolüüsiõli, mida praegu turustatakse bensiinina, ja osa uttegaasi. Nii ei paisku CO₂ toote kasutamisel atmosfääri, vaid suletakse toodetesse. Kavandatav tehas loob võimaluse arendada Eestisse ka vesinikutootmise, sest õli vää-rindamisel keemiatooteks on vesinik oluline tooraine.

Süsinik kui edasi väärimdatav tooraine avab meile uued turud üleilmses keemia- ja transpordisektoris. Selleks oleme loonud eraldi töörühma süsiniku püüdumise tehnoloogiate valideerimiseks ja saadud tooraine tootestamiseks.

Ringmajanduse valdkonnas alustas Soome materjalitööstuse ettevõtte Betolar koostöös Eesti Energiaga kõrvalsaaduse uurin-gut, et uurida põlevkivi põletamisel tekkiva tuha kasutamist sideainena betoonis. See võimaldaks asendada tsemendi kasu-tamist betooni tootmisel kas osaliselt või täielikult. Tsement on kogu maailmas üks suurimaid CO₂ heite allikaid.

Ühise meeskonnana liigume roheteekonnal

Enefit on nagu ahelreaktsioonimasin, kus igaühel on oma roll. Kes planeerib, kes käivitab, kes hoiab masinat üleval. Kõik tegutsevad selle nimel, et liiguksime ühes rütmis, roheteekonnal.

Meie inimesed on meie suurim väärtus – lähedad, targad ja pühendunud eestvedajad, kes roheteekonda ellu viivad. Meilt leiab inspireeriva eesmärgi, erialase arengu, toetava ja paindliku keskkonna ja väärika tasu.

Meie töötajate pühendumus on Eesti keskmisest kõrgem

Eesti Energia ja Enefiti töötajate pühendumus on püsinud kindlalt kõrgel tasemel. See on väärikas kinnitus ettevõtte järjepidevast panusest töötajate heaolusse.

Iga aastase pühendumusuuringu vastamisaktiivsus on püsivalt väga kõrge – 91%.

See väljendab töötajaskonna kaasahaaratust organisatsiooni eesmärkidesse ja arengusse ning aktiivsust kui ka usaldust protsessi vastu. Tulemustes on töötajate pühendumus 2023. aastal tõusnud 74-lt punktilt 75-le. Juhtimiskvaliteet tõusis 80-lt punktilt 81-le.

Iga kolmas Eesti Energia töötaja tunneb end tõelise edasivijjana. Eestvedamise kompetents on roheteekonnal õnnestumisel meie võtmeteguriks.

Stabiilsus on tänases keskkonnas üks meie olulistest tugevustest. Kolm neljandikku töötajatest tunneb, et nende töökoht on kindel ja püsiv. Usaldusväärsus on vaid üks aspekt meie kõrges

pühendumuses. Igapäevaselt õnnestumisel on töötajate jaoks tähenduslikud:

Meie lisahüvede pakett

- Tervise ja heaolu tegevused
- Arenguvõimalused
- Uuendusmeelne töökeskkond

Töötajad on energiavaldkonna saadikud

Meie tööandja väärtuspakkumine on viimase aasta jooksul oluliselt täienenud ja töötajatele lähevad muudatused korda. Pühendumusuuringu vastanutest 81% leidis, et meie loodud lisahüved on neile olulised. Lisaks sisemisele kinnitusele näitas lisahüvede olulisust ka Kantar EMORi poolt läbi viidud väline tööandjate maineuuring. Oleme jätkuvalt hoidnud kõrget positsiooni, pälvides 2023. aastal 1. koha.

Väärtuspakkumine on töötajaskonna võimustamiseks oluline vundament. Seetõttu startisime 2023. aasta suvel grupiülese brändisaadikute programmiga. Õpitegevusest võttis osa 35 töötajat erinevatest üksustest ja riikidest. Kolme kuu jooksul omandasid programmi läbinud töötajad teadmised ja oskused, et arendada välja isikliku brändi tegevusplaani ja oma saadikrollis tõhusalt tegutseda. Kontserni töötajad on meie rohetee-konna teejuhid ja aktiivne osavõtt programmist näitab töötajate usku ühistesse ettevõtte eesmärkidesse. Edendame organisatsioonis avatud ja kaasavat kultuuri. Jagame oma teekonda avallikkusega töötajate enda lugude ja reaalse kogemuse kaudu.

Panustame töötajate tervisesse

Igapäevaste ambitsioonikate eesmärkide elluviimiseks on oluline seista meie töötajate füüsilise ja vaimse tervise eest. Selleks kutsume ellu mitmesuguseid tervisealgatusi. 2023. aasta keskmises oli liikumise ja vaimse tervise edendamine. Alustasime Energiaspordisarjaga, kus ettevõtete meeskondadel oli võimalik võistelda erinevatel spordialadel üle Eesti, Läti, Leedu ja Poola turu. Spordisarja saatis aasta vältel tõeliselt aktiivne osalus ja töötajate poolne entusiasm. Energiarahvas lõi eeskujulikult kaasa ka rahvaspordisündmustel näiteks Tipust Topini, Tallinna Maratonil ja LHV Maijooksul. Hoiame end ja oleme ühiskonnas tervislike eluviiside eeskujudeks.

Juba teist aastat saavad töötajad liituda tervisekindlustusega ja kasutada vajadusel tasuta arstiabi. Tervisekindlustusega liitus kokku üle 3500 töötaja, mis on üle tuhande töötaja rohkem, kui aastal 2022. Kasutajaaktiivsus oli peaaegu 80%, mis näitab lisahüve vajalikkust ja olulisust. Tagame ka töötajatele regulaarsed tervisekontrollid ja võimaldame vaksineerimist gripi ja puukentsefaliidi vastu.

Tervise teemadele laiemat teadlikkuse loomiseks korraldame suursündmusi ehk tervisefoorumeid. Eesmärgiks on lisaks füüsilisele tervisele pöörata tähelepanu ka töötajate vaimsele tervisele. Mõistame, et see mõjutab töötaja üldist heaolu, motivatsiooni ja võimekust tulla toime tööpingetega. Üritustel osales kokku peaaegu 700 töötajat. Keskendusime 2023. aastal südamete ja vaimse tervise valdkonnale. Eksperdid jagasid üritustel parimaid praktikaid ja eneseabi tööriistu, andes võimaluse töötajatel enda tervist teadlikumalt hoida ja jälgida. Aastaringelt toimusid lisaks vaimse tervise veebiseminarid ja töötoad,

liikumisväljakutsed, liikumisõhtud, ühistreeningud ja puuvilja-päevad. Hoolitseme selle eest, et tegevused oleksid ühtlaselt kättesaadavad kõikidele töötajatele.

Aasta teises pooles pälvisime Peaasi.ee poolt välja antava vaimset tervist väärtustava organisatsiooni kuldmärgise. Kinnitus, et oleme oma tegevustega õigel teel ja jätkame töötajat hoidva organisatsioonikultuuri edendamisega.

Väärtustame tööandjana õppimiskultuuri läbivalt meie tegevustes

Kiirelt areneva rahvusvahelise ettevõttena pakume töötajatele mitmeid õpi- ja arenguvõimalusi nii karjääriteekonnal kui enesearengul. Üheskoos ettevõtte roheteekonna strateegia elluviimiseks loome selleks vajalikke, teaduspõhiseid ja uuendusmeelseid õpi- ning arendustegevusi. Läbi nende tegevuste panustame oma inimestesse, et luua tuleviku energia, puhtam keskkond ja õnnelik klient. Kõik arendustegevused edendavad organisatsiooni kultuuri, mida vajame strateegiliste eesmärkide elluviimiseks.

Enefit Academy on õpipaik kõikidele meie töötajatele. 2023. aastal toimus 41 õpitegevust, mis toetavad töötajat roheteekonnal ja kliendikeskses organisatsioonis vajalike oskuste ja teadmistega. Näiteks eestvedamise, meeskonna juhtimise, enesejuhtimise, projektijuhtimise ja muud kompetentsid. Lisaks õpitubadele on iseseisvalt võimalik läbida ka e-kursuseid. Kokku läbiti kõiki olemasolevaid kursuseid 6630 korda.

Tänapäeva kiirelt muutuv ärikeskkonnas on juhtimine muutunud üha väljakutsete rohkemaks ja nõuab pidevat enese-

täiendamist. Seetõttu panustame teadlikult ka juhtide arendustegevustesse. Näiteks viisime organisatsioonis läbi juhtide suveakadeemia ja konverentsi, suurenergeetika juhtimislabori ning alustava juhi programmi. Juhtide konverentsi ja suveakadeemia ürituste fookusteemadeks oli kiirelt arenev organisatsioonikultuur, mis on laetud energiaekspertidest.

Tippjuhtide järelkasv on organisatsiooni jätkusuutlikuks toimimiseks oluline fookuspunkt. 2023. aastal lõime Eesti esimese ettevõtte mikrokraadi koostöös Tartu Ülikooliga, mille keskmeks on tippjuhtide järelkasv. Enefit mikrokraadi eesmärgiks on pakkuda hoolikalt valitud osalejatele võimalust täiendada oma teadmisi kaasaegse ja strateegilise juhtimise, meeskonnajuhtimise ning majandusteooria valdkonnas.

Ohutus on meie valdkonnas üks olulisemaid väärtuseid, mida eeskujuna edendada. Edukalt viidi ellu Elektrilevi Kiili koolituskeskuse ehitamine koostöös EKA-ga, mis on Eesti esimene Mustermaja süsteemis projekteeritud hoone, saades 2024. aastal õppekeskuseks kõikidele võrguelektrikutele. Uue koolituskeskuse rajamisega on eesmärk jätkuvalt tagada elektrivõrgus teostatavate tööde ohutus ja kõrge kvaliteet, tõsta elektriohutuse taset ja saavutada elektriala kõrge professionaalsuse tase.

Loome innovatsiooni ja koostööd soodustava töökeskkonna

Töötajakogemuse üheks rolliks on luua füüsiline töökeskkond, mis soodustab igapäevast õnnestumist ja rahuolu. 2023. aastal valmisid mitmed uued kontorid ning lisaks uuendasime olemasolevaid. Tartus valmis uus kaasaegne büroohoone, kus on

140 töökohta ning Riias valminud uus kontor tõi kõik erinevate üksuste töötajad esmakordselt ühele kontoripinnale, mis soodustab töötajate omavahelist koostööd. Uuendusprojekti läbis Vilniuse kontor ning alustati ka Enefit Poweri peakontori renoveerimisega.

Peame silmas tulevikukindla töökeskkonna loomisel jätkusuutlikkust. 2023. aasta lõpuks uuendati kontorite Rohelise Kontori sertifikaate ning kontsernis on nüüd kokku seitse Rohelist Kontorit. Jälgime ja vähendame meie kontorite keskkonnamõju.

Meie jaoks on oluline töötajate digitaalse töökeskkonna edendamise, luues mugavad ja kaasaegsed lahendused, et infovahetus kontsernis oleks kiirem, turvalisem ja kõikidele kättesaadav. 2023. aastal jätkati eesliini töötajate kaasamisega läbi digitööriistade kasutuselevõtu, kaasates läbi Teams Microsofti rakenduse ühisesse infovälja ligi 600 ilma tööarvutita töötajat. Tänu sellele muudame infovahetuse ettevõttes operatiivsemaks ja läbipaistvamaks.

Järelkasv avab meie tuleviku potentsiaali

Noored on need, kelle tuleviku eest seisame ja kelle potentsiaal loob võimalused energeetika sektori rohepöördeks. Selleks on vaja noorte seas tekitada huvi reaalainete ja inseneeria vastu. Tõstame au sisse reaalteaduseid ja tegeleme järelkasvuga süsteemselt. 2023. aastal võtsime praktikale 136 tulevikutegijat. Tänavu võtsid meie praktikandid osa ka Eesti suuruselt teise panga SEB poolt korraldatud rahvusvahelisest innovatsiooniprogrammist Youth LAB-ist, mis pakub noortele võimaluse panustada uute lahenduste arendamisse.

Märkame ja toetame tulevikutegijaid, et nad võtaksid kindlama suuna energeetika sektorisse. 2023. aastal andsime välja 43 stipendiumi nii kutsehariduskoolides kui ka kõrgkoolides õppivatele tudengitele. Teeme tugevat koostööd TalTechi Arengufondiga ning Arvo Otsa nimelise stipendiumifondiga.

Usume ja väärtustame Ida-Virumaa kogukonda. Koostöös Ida-Virumaa omavalitsusega oleme kaalukalt kaasas Andekate Noorte Energiafondis. Sellel aastal on saanud stipendiumi 36 Ida-Virumaa regiooni noort.

Lööme usinalt kaasa mitmetes järelkasvu tegevustes. 2023. aasta andsime hoogu elektri valdkonna suursüdamusele Positron, mis tõi energeetika ja inseneeria valdkonna noortele lähemale. Kokku osales üritusel üle 5000 inimese. Valdkonna ja organisatsiooni tutvustamisel mängivad meie jaoks olulist rolli karjäärpäevad TalTech-is, Tallinna Tehnikakõrgkoolis, Eesti Maaülikoolis ja Tartu Ülikoolis. Koostöös TalTech-iga jätkati loengusarjaga, mille eesmärk oli anda laiemalt teadmisi energiasüsteemi strateegilisest arengust, seda mõjutavatest teguritest, väljakutsetest, trendidest ja tuleviku suundadest.

Panustame järjepidevalt energeetika sektori rohepöördeks vajalike õppekavade arendamisse, loomisse ja uurimustööde läbiviimisse. 2023. aastal toetasime kaheksa uue õppekava loomist – kolm magistri õppekava, üks bakalaureuse õppekava ning neli rakendusõppekava. Koolides omandatavate teadmiste kinnistamiseks ja valdkonna tutvustamiseks kaasame noori ja õppejõude ekskursioonidele tootmisobjektidel – eelmise aasta tulemusena viidi läbi 178 ekskursiooni 3093 külalisele.

Uut moodi reaalainete õpe inspireerib põhikoolilapsi

Lahendame ühiskonnas olulist kitsaskohta – kaasaegsed õppevahendid ja inspireerivad õpetajad reaalainete tundides. Ligi pooltes Eesti koolides pole täna füüsikaõpetajat. Noorte huvi füüsika vastu on langenud ja nende soov siduda oma tuleviku füüsika ettevalmistust nõudvate erialadega on langenud. Samas on just need erialad väga vajalikud meie roheteekonna strateegia ellu viimiseks. Koostöös ABB, LHV, Fermi Energia, Nordeconi ja Metroserdiga oleme ühendanud jõud füüsikaõpetajate programmi “Lae End” edendamiseks. Eesmärgiks on leida Eesti koolidest üles inspireerivad füüsikat õpetavad põhikooli õpetajad, viia nad kokku haridusvaldkonna uuendajatega, töötada välja kaasahaarav õppematerjal noortele ning viia see koolidesse ja õpilasteni üle Eesti. Nii toetame õpetajaid uude õppevahenditega ja loome võimalused särasilmset inspireerida oma õpilasi.

Kokku on kahe aasta jooksul programmi nomineeritud õpetajaid 258 korda, 120-st erinevast koolist kõikidest Eesti maakondadest. Programmi on läbinud 20 särtsakat füüsikaõpetajat ning kahe hooaja raames on toodetud kokku 46 Videoõpsi õppevideot. Need katavad kõik põhikooli füüsikakursuste teemad lihtsalt, innustavalt ja uuenduslikult. Uuendusmeelse füüsika tunni jaoks on kahe aastaga jõudnud Praktikalil õppevahendid 140 erinevasse kooli ja 8600 põhikooliõpilaseni. Seisame pühendunult selle eest, et rohkem lapsi ja noori leiaks tee reaalteaduste juurde.

2023. aastal pälvis Lae End programm Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Tallinna linna poolt Aasta hariduse sõbra tiitli.

Teadus- ja arenduskoostöö

Eesti Energia teadus- ja arendustöö keskendus 2023. aastal kontserni äristrateegia elluviimise toetamisele. Sellega seatakse eesmärgiks jõuda CO₂-neutraalsuseni ja pakku- da klientidele keskkonnasäästlikke, mugavaid ja kasulikke energialahendusi.

2023. aastal investeeris ettevõtte teadus- ja arendustöösse 12,8 miljonit eurot, otsides uuenduslikke lahendusi energia- tootmise keskkonnajalajälje vähendamiseks, ringmajandu- sel põhineva keemiatööstuse ehitamiseks, väärtuslikumate toodete arendamiseks ja klientidele kasulikumate teenuste pakkumiseks.

Eesti Energia pikaajaline strateegia seab eesmärgiks põlev- kivil põhinevalt elektri ja vedelkütuste tootmiselt liikumist ringmajandusele toetava keemiatööstuse poole. 2023. aasta kõige olulisemad teadusarendusprojektid olid seotud keemia- tööstuse arendamisega.

Veebruaris toetas Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus 880 000 euroga Eesti Energia uuringut, mille eesmärk on välja töötada põlevkivi pürolüüsi kergfraktsiooni väärimise lahendus, et toota rahvusvahelistele kvaliteedinõuetele vastavaid keemiatööstuse tooraineid. Aasta lõpus algas Eesti Energia keemiatööstuse esimese etapi projekteerimine.

Samuti on ettevõtte jaoks oluline suurendada põlevkivi kõrval ringmajanduslike toorainete kasutamist. 2023. aastal võeti peale pikka ettevalmistusaega Enefiti õlitehastes toormena kasutusele vanarehvhake. Jätuvad uuringud, et alustada keemiatööstuse toorainete tootmist plastijäätmetest, purustatud tuulikulabadest ja teistest jääkmaterjalidest.

Lisaks valmis eelmisel aastal Ida-Virumaa Estonia kaevan- duse alale planeeritud pumphüdroelektrijaama ehitamise teostatavusuuring. Koos partneriga alustati geotermalener- gia uuringu tegemist ning tehti koos teadupartneritega Eesti elektrivõrgu Mandri-Euroopaga sünkroniseerimisega seotud uuringuid. Nende tulemusi kasutatakse nii uute äriarendus- võimaluste tuvastamiseks kui ka stabiilse elektrivõrgu taga- miseks.

Transpordisektori innovatsiooni kiirendamiseks alustas Enefit Volt Eestit, Lätit, Leedut ja Poolat katva elektriautode laadi- misvõrgu ehitamist, et kõrvaldada puhta transpordi läbimur- de peamine takistus ehk kesine taristu. 70 uue ülikiirlaadija paigaldamist Eestis, Lätis, Leedus ja Poolas toetas 3,5 miljoni euroga Euroopa Ühendamise Rahastu transpordisektori meede. Kokku kaasas Eesti Energia 2023. aasta jooksul eri meetmetest 4,7 miljonit eurot, et katsetada uuenduslikke ärimudeleid ning arendada teadusmahukaid teenuseid ja tööstusprotsesse.

Detsembris otsustas Keskkonnainvesteeringute Keskus rahuldada Eesti Energia, Enefit Greeni, Alexela ning GoBusi kaasrahastuse taotluse. Taotletud raha eest rajatakse inno- vaatiline vesiniku tervikahel, mis koosneb rohevesiniku toot- misest, selle viimisest tarbimise juurde ja lõppkasutamisest transpordisektoris.

Novembris algatasid Eesti Energia ja Tallinna Tehnikaülikool uuendusliku koostöömudeli, sõlmides tööstusdoktorantuuri lepingud kahe doktorandiga, kes annavad märkimisväärse panuse ringmajandusel põhineva keemiatööstuse arendamis- se Ida-Virumaal.

Teadus- ja arendustöös on meie põhipartnerid Tallinna Tehnikülikool ja selle Virumaa kolledž, Tartu Ülikool, masinõppe ja andmeteaduse ettevõtte STACC, Soome riiklik tehnikauuringute keskus VTT ning teised kohalikud ettevõtted ja rahvusvahelised suurkorporatsioonid energeetika tehnoloogiate, taastuenergeetika, andmeteaduse ja naftakeemia valdkonnast.

Kiirendame roheteekonna jaoks vajaliku tehnoloogia arengut

Loome uut võimalust koostööks innovatsioonile suunatud ettevõtete ja Eesti Energia vahel. Uus üksus hakkab kandma nime Enefit Ventures. See luuakse eesmärgiga kiirendada pikaajalise konkurentsieelise ja roheteekonna jaoks vajalike tehnoloogiate arengut läbi investeeringute ning koostöö energiatehnoloogia ettevõtetega. Tegu on kontserni avatud innovatsiooni programiga, mis aitab algatada uusi ärivõimalusi energia valdkonnas.

Enefit Venturesi keskkonna loomise eesmärk on leida koostöö- ja investeerimisvõimalusi tehnoloogia- või ärimudeli innovatsiooni tegevates ettevõtetes, mille arendatav tehnoloogia, toode või teenus haakub meie strateegiliste eesmärkidega, sealhulgas CO₂-neutraalsuse ja innovatsiooniga ning kliendile pakutavate lahendustega.

Koostöös uute ettevõtetega püüame avastada tehnoloogiaid ja lahendusi, mis aitavad meid ja meie kliente roheteekonnal edasi. Otsime lahendusi muuhulgas energia tootmise ja salvestamise, süsiniku kogumise ja ladustamise, e-mobiilsuse ja ringmajanduse valdkondades. Selle tulemusel innovatsioon energiasektoris kiireneb ja meie suhe klientidega pareneb. Enefit Ventures kiirendab meie muutumist, aitab võtta kasutusele uusi tehnoloogiaid, soodustades ühtlasi nende arengupotentsiaali.

Läbipaistvad juhtimisotsused

Eesti Energia ainuomanik on Eesti Vabariik. Omaniku esindaja on rahandusminister. Ainuomanik Eesti Vabariik ootab ettevõttelt kasumlikkust ja stabiilset dividenditulu. Ootuspäraseks dividendiks on viie aasta keskmisena 50-100% konsolideeritud emaettevõtja omaniku osa puhaskasumist.

Juhtimispõhimõtted

Eesti Energia nõukogu ja juhatuse eesmärk on arendada ja juhtida Eesti Energiat nii, et oleksime strateegilise selguse, hea juhtimistava, tegevuse efektiivsuse, majandustulemuste ja koostöö poolest eeskujuks teistele ettevõtjatele. Juhatuse ja nõukogu lähtuvad Eesti Energia juhtimisel omaniku ootustest, kontserni strateegiast, visioonist, väärtustest ning kontserni tegevust reguleerivatest õigusaktidest. Strateegilistele eesmärkidele oleme seadnud võtmemõõdikud, mida kasutame selgemaks eesmärkide seadmiseks ja nende täitmise mõõtmiseks. Need võimaldavad meil hinnata, kas oleme eesmärkide täitmisel õigel teel. Kontserni strateegilised eesmärgid seame viieks järgmiseks aastaks ning uuendame neid igal aastal. Strateegiliste eesmärkide elluviimiseks hoolitsevad juhid inimeste kaasamise ja võimestamise eest, lähtudes väärtustest ning ühtsetest juhtimispõhimõtetest. Hoiaime oma töötajaid sisekommunikatsiooni kanalite kaudu pidevalt kursis organisatsiooni eesmärkide ja nende täitmisega. Hoolitseme ohutu töökeskkonna ja kõrge töökultuuri eest, maksame oma töötajatele konkurentsivõimelist tasu ning märkame ja tunnustame oma inimesi. Ootuste ja eesmärkide täitmise eest kannavad aktsionäri ees vastutust ettevõtte juhatuse ja nõukogu. Ettevõtja eesmärk on olla läbipaistev nii oma majandustegevuses, informatsiooni avalikustamises kui ka suhetes aktsionäri, klientide, partnerite ja huvigruppidega. Eesti Energia esitleb ja kommenteerib oma majandustulemusi neli korda aastas ning avaldab esitlusmaterjalid kodulehel.

Eetikakoodeks

Eesti Energia järgib eetikakoodeksit, mis muu hulgas sätestab, et meie organisatsioonikultuur on vaba diskrimineerimisest, ahistamisest, alandamisest ja muust ebaviisakast käitumisest. Kõiki töötajaid koheldakse õiglaselt ja võrdselt sõltumata rahvusest, vanusest, rassist, soost, keelest, päritolust, nahavärvusest, usutunnistusest, puudest, seksuaalsest sättumusest, poliitilistest või muudest veendumustest.

Eesti Energia ei ole pidanud vajalikuks täiendavalt eetikakoodeksis sätestatule rakendada mitmekesisuspoliitikat, sest me peame oma töötajate ja juhtide valimisel silmas alati Eesti Energia parimaid huve ja lähtume seetõttu personali valikul sooneutraalselt ja mittediskrimineerivalt isiku haridusest, oskustest ja varasematest kogemustest ning vajadusel vastavusest õigusaktidest tulenevatele nõuetele.

Organisatsiooni struktuur ja juhtimisorganid

Mõjusaks juhtimiseks peame oluliseks, et kontserni struktuur on selge ja loogiline, lähtume organisatsiooni eesmärkidest ja vajadustest ning võtame arvesse ärikeskkonna arengut.

Kontserni emaettevõtja Eesti Energia ASi juhtimisorganid on üldkoosolek, nõukogu ja juhatuse. Strateegilistes küsimustes on toeks kontserni strateegiline juhtrühm.

Üldkoosolek

Eesti Energia kõrgeim juhtimisorgan on aktsionäride üldkoosolek, kes muu hulgas otsustab:

- omaniku ootuste kehtestamise, milles määratletakse strateegilised ja finantseesmärgid;
- nõukogu liikmete, sh esimehe, valimise ja tagasikutsumise;
- oluliste investeeringute tegemise;
- audiitori valimise;
- majandusaasta aruande kinnitamise;
- uute tütarettevõtjate asutamise ja omandamise.

Korraline üldkoosolek toimub kord aastas kuue kuu jooksul pärast kontserni majandusaasta lõppu juhatuse poolt määratud ajal ja kohas.

Nõukogu

Nõukogu on juhtimisorgan, mille peamised ülesanded on:

- kontserni tegevuse planeerimine;
- juhtimise korraldamine ja järelevalve juhatuse tegevuse üle;
- kontserni strateegia kinnitamine ja järelevalve selle elluviimise üle;
- olulisemate strateegiliste otsuste vastuvõtmine.

Nõukogu annab järelevalve kohta aru omanikule. Eesti Energia nõukogul on seitse liiget, kes on ametisse määratud rahandusministri kui omaniku esindaja otsusega, võttes arvesse riigi osalusega äriühingute nõukogude liikmete nimetamiskomitee ettepanekud. Nõukogu tööd juhib esimees. Nõukogu liikmetele seatud nõuded ja ootused on sätestatud äriseadustikus ja riigivaraseaduses. Lisaks juhindub nõukogu Eesti Energia põhikirjast ja nõukogu töökorra.

2022. aastal nõukogu koosseisu määratud Anne Mere esimehena ja liikmed Einari Kisel, Andres Liinat, Meelis Einstein, Allan Niidu, Luukas Kristjan Ilves ning Tarmo Porgand jätkasid oma ülesannetes. Üldkoosolek kutsus 30. märtsil 2023. a tagasi Tarmo Porgandi ja 3. aprillil nimetas nõukogu uue liikmena Kaur Kajaku ning tema volitused kestavad 2. aprillini 2026.

Eesti Energia nõukogu liikmete tasustamist reguleerib riigivara-seadus, mille kohaselt otsustab tasu suuruse ja maksmise korra omanik. Arvestades riigi osalusega äriühingute nõukogude liikmete nimetamiskomitee ettepanekut, on nõukogu esimehe tasuks määratud 2000 eurot kuus ja nõukogu liikme tasuks 1000 eurot kuus. Muid täiendavaid tasusid ja lahkumishüvitisi nõukogu liikmetele ei maksta. Nõukogu koosolekud toimuvad üldjuhul kord kuus, v.a juulis. 2023. aastal toimus 12 nõukogu koosolekut.

Lisaks nõukogu koosolekutel osalemisele panustavad nõukogu liikmed aktiivselt Eesti Energia tegevuse toetamisse. Käiakse lähemalt tutvumas Eesti Energia ettevõtete ja äriüksustega, osaletakse Eesti Energiale olulistel kohtumistel omaniku esindajate, koostööpartnerite ja huvigruppidega.

2023. aastal oli nõukogu õigusnõustaja advokaadibüroo Ellex Raidla vandeadvokaat Sven Papp.

Nõukogu liikmete koosolekutel osalemine ja neile makstud tasud

	Koos-olekutel osalemine 2023	Tasu kokku 2023 (eurot)	Tasu kokku 2022 (eurot)
Anne Mere	12	24 000	15 273
Einari Kisel	12	12 000	12 000
Andres Liinat	12	12 000	12 000
Meelis Einstein	11	12 000	12 000
Allan Niidu	12	12 000	370
Luukas Kristjan Ilves	11	12 000	370
Kaur Kajak	8	9000	
Tarmo Porgand	4	2956	9826

Tütar- ja sidusettevõtjate nõukogud

Eesti Energia tütar- ja sidusettevõtjate nõukogude volitused ja vastutus on sätestatud nende põhikirjas. Nõukogud koosnevad reeglina Eesti Energia juhatuse ja strateegilise juhtrühma liikmetest.

Meie taastuvenergia ettevõtja Enefit Greeni nõukogu liikmetest vähemalt pooled peavad olema sõltumatud hea ühingujuhtimise tava tähenduses. Kui nõukogu liikmeid on paaritu arv, võib sõltumatute liikmete arv olla ühe võrra väiksem sõltuvate liikmete arvust.

Meie jaotusvõrguettevõtjal Elektrilevil on tema klientide arvukusest tulenevalt täiendav kohustus tagada juhatuse ja nõukogu liikmete täielik sõltumatus. Elektrilevi juhtorgani või juhtkonna liikmeks ei tohi olla samas kontsernis oleva ettevõtja juhtorgani või juhtkonna liige. Erisusena võivad Elektrilevi ja tema tütaretevõtja Imatra Elekter juhtorganite liikmed kattuda, kui sellega ei kaasne võrguettevõtja sõltumatust kahjustavaid riske. Ettepaneku Elektrilevi nõukogu liikmete kohta teeb riigi osalusega äriühingute nõukogude liikmete nimetamiskomitee.

Tütar- või sidusettevõtjate nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele ja seaduses toodud tingimustele. Nõukogu kokkukutsumisel juhindutakse kontserni reeglitest, tütar- või sidusettevõtja põhikirjast, õigusaktidest ja kaasomanikega sõlmitud kokkulepetest.

Nõukogu

seisuga 31. detsember 2023

ANNE MERE
nõukogu esimees

Ametisse määramise aeg:
12.05.2022
Nõukogu esimees alates:
12.05.2022
Volituste kehtivuse tähtaeg:
11.05.2025

ANDRES LIINAT
nõukogu liige

Ametisse määramise aeg:
12.05.2017
Volituste kehtivuse tähtaeg:
11.05.2025

LUUKAS KRISTJAN ILVES
nõukogu liige

Ametisse määramise aeg:
20.12.2022
Volituste kehtivuse tähtaeg:
19.12.2025

EINARI KISEL
nõukogu liige

Ametisse määramise aeg:
12.05.2017
Volituste kehtivuse tähtaeg:
11.05.2025

ALLAN NIIDU
nõukogu liige

Ametisse määramise aeg:
20.12.2022
Volituste kehtivuse tähtaeg:
19.12.2025

MEELIS EINSTEIN
nõukogu liige

Ametisse määramise aeg:
12.05.2020
Volituste kehtivuse tähtaeg:
11.05.2025

KAUR KAJAK
nõukogu liige

Ametisse määramise aeg:
03.04.2023
Volituste kehtivuse tähtaeg:
02.04.2026

Juhatus

Kontserni tegevjuhtimise eest vastutab Eesti Energia juhatus, kes lähtub ettevõtte juhtimisel nõukogu korraldustest, suunistest, omaniku ootustest ja nõukogu poolt kinnitatud kontserni strateegiast. Juhatuseseimehe määrab nõukogu. Juhatuseliikmed kinnitab nõukogu vastavalt juhatuseseimehe ettepanekutele.

1. aprillist 2023. a muutus juhatuseseimeheks ning sinna kuuluvad Eesti Energia juhatuseseimees Andrus Durejko ning liikmed Kristjan Kuhi, Raine Pajo, Marlen Tamm, Kelli Toss-Kaasik. 13. aprillil liitus juhatuses Andres Vainola, kes tegutseb ühtlasi tütarühingu Enefit Power juhatuseseimehena.

Eesti Energia juhatuseseimehe ametist reguleerib riigivaraseadus. Tasu suuruse otsustab nõukogu, arvestades nõukogu juurde loodud tasustamiskomitee ettepanekuid. Juhatuseliikme tasu makstakse juhatuseliikme kohustuste täitmise eest. Tasu on

fikseeritud juhatuseliikme sõlmitud lepingus ja seda saab muuta poolte kokkuleppel. Juhatuseliikmele võib maksta ka täiendavat tasu. Juhatuseliikme Andres Vainola igakuine teenistustasu juhatuseliikme ülesannete täitmise eest on kokku lepitud tema ja Enefit Poweri vahel sõlmitud juhatuseliikme lepingus ning Andres Vainolale tema kohustuste täitmise eest Eesti Energia juhatuseliikmena täiendavat tasu ei maksta.

Majandusaasta jooksul makstava täiendava tasu suurus kokku ei tohi ületada juhatuseliikme neljakordset keskmist kuutasu eelmisel majandusaastal. Täiendava tasu määramine peab olema põhjendatud ja arvestama kontserni eesmärkide täitmist, loodud lisandväärtust ja turupositsiooni. Lahkumishüvitist võib maksta üksnes juhul, kui nõukogu kutsus juhatuseliikme tagasi oma algatusel enne tema volituste lõppemist, ja selle suurus ei või ületada juhatuseliikme kolme kuu tasu. Juhatuseliikmed toimuvad üldjuhul kord nädalas. Vajadusel korraldatakse koosolekuid elektroonilise hääletamisega ilma koosolekut kokku kutsumata. 2023. majandusaastal toimus 61 koosolekut, neist 10 olid elektroonilise hääletamisega.

Juhatuseliikmetele makstud tasud

	Tasu kokku 2023 (eurot)	Tasu kokku 2022 (eurot)
Raine Pajo	203 816	204 000
Andrus Durejko	153 000	
Hando Sutter	135 727	297 334
Kristjan Kuhi	117 000	
Marlen Tamm	117 000	
Kelli Toss-Kaasik	117 000	
Margus Vals	86 788	192 000
Agnes Roos	86 776	190 085
Andri Avila	79 466	192 000
Andres Vainola	0	

Juhatus

seisuga 31. detsember 2023

ANDRUS DUREJKO
juhatuse esimees

VARASEMAD AMETIKOHAD

- Ericsson Eesti: juhatuse esimees, Program Director Põhjamaade ja Balti riikide piirkonnas, Rootsi Soome ja Baltikumi digiteenuste juht, tehnoloogiadirektor, projektijuht
- Ericsson Latvia: juhatuse esimees, tegevjuht
- Reveko Telekom tehnoloogiadirektor
- Baltcom Eesti projektijuht

HARIDUS

- Estonian Business School MBA
- Eesti Maaülikool, elektroenergeetika, magister

MARLEN TAMM
juhatuse liige, finantsjuht

VARASEMAD AMETIKOHAD

- Eesti Energia: juhtimisarvestuse juht, kontserni kontrollingu juht, juhtimisarvestuse finantskontrollerite juht, juhtiv finantskontroller
- Swedbank Eesti: IT Baltikumi finantsüksuse juht, IT teenuste kontroller, raamatupidaja

HARIDUS

- Estonian Business School, majandus/ärijuhtimine, teadusmagister, cum laude
- Tallinna Tehnikaülikool, majandus/ärijuhtimine, bakalaureus

KELLI TOSS-KAASIK
juhatuse liige kliendilahenduste müügi ja teeninduse valdkonnas

VARASEMAD AMETIKOHAD

- Eesti Energia: kliendikogemuse valdkonnajuht, juhtiv personalipartner, koolitusarendusjuht, personalipartner
- Eesti Post: arendustalituse koolituskoordinaator

HARIDUS

- Tallinna Ülikool, haridusteaduste magister
- Tallinna Pedagoogikaülikool, andragoogika bakalaureus

RAINE PAJO
juhatuse liige strateegiliste arendusprojektide ja teadustegevuse valdkonnas

VARASEMAD AMETIKOHAD

- Eesti Energia juhatuse liige, tehnikadirektor, keskkond, elektri ja soojuse tootmine, kaevandused, energiakaubandus, tehnoloogia tööstus, õli tootmine
- OÜ Põhivõrk (praeguse nimega Elering): nõukogu esimees, juhatuse liige, arendusosakonna juhataja, elektrivõrgu planeerimise sektori juht, kliendihaldur
- Soome põhivõrgu ettevõtte Fingrid Oy: elektrivõrgu planeerija
- AS Ecomatic: tootejuht

HARIDUS

- Tallinna Tehnikaülikool, MBA
- Tallinna Tehnikaülikool, digimuutused ettevõttes, magister
- Tallinna Tehnikaülikool, tehnikateaduste doktor
- Tallinna Tehnikaülikool, elektroenergeetika insener

KRISTJAN KUHI
juhatuse liige, energialahenduste arendusjuht

VARASEMAD AMETIKOHAD

- Ericsson: Industry expert, Utilities and IoT, GF Technology and Emerging Business; Consultant, Global Utilities Team, CGIS; Solution architect, Northern Europe/Central Asia
- Tallinna Tehnikaülikooli plokiahela ekspert, inseneriteaduskond, elektroenergeetika ja mehhatroonika instituut
- Wepower arendusjuht ja peaarhitekt
- IT arhitektuuri konsultant, süsteemide ja tarkvara arenduse juhtimise teenused, iduettevõtete mentor

HARIDUS

- Tallinna Tehnikaülikool, inseneriteaduskond, mehaanika ja tööstustehnika instituut, doktorikraad
- Tallinna Tehnikaülikool, infotehnoloogia teaduskond, bakalaureus

ANDRES VAINOLA
juhatuse liige, Enefit Poweri juhatuse esimees

VARASEMAD AMETIKOHAD

- Enefit Power juhatuse esimees
- Enefit Kaevandused juhatuse esimees,
- Eesti Energia juhatuse liige, arendusteenistuse strateegiliste projektide M&A direktor
- Empower Group Oy (Soome) juhatuse liige, Baltikumi divisjoni tegevjuht
- Empower EEE (Eesti) juhatuse esimees
- Eesti Elektrivõrkude Ehituse juhatuse esimees
- Eesti Liiniringid nõukogu liige ja auditikomitee esimees

HARIDUS

- Estonian Business School, Executive MBA
- Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskond, ärikorraldus

Strateegiline juhtrühm

Kontserni strateegilise juhtrühma eesmärk on keskenduda kontserni tippjuhtimises strateegilistele aruteludele ja strateegia täitmisele koos selleks vajaliku teemade analüüsiga. Strateegilisse juhtrühma kuulusid 2023. aastal Eesti Energia juhatuse liikmed, Enefit Greeni juhatuse esimees, Enefit Poweri juhatuse esimees, Enefit Solutioni juhatuse esimees, Elektrilevi juhatuse esimees, Enefit Connecti juhatuse esimees, kommunikatsiooni- ja turundusjuht, töötajakogemuse direktor, energiakaubanduse direktor, keskkonnajuht, äri- ja infotehnoloogia juht ning vaateajatena riskijuhtimise ja siseauditeerituse juht, õigusteenistuse juht ning hanketeenistuse juht.

Jaotusvõrgu ettevõtjate Elektrilevi OÜ ja Imatra Elekter AS juhtimise erisused

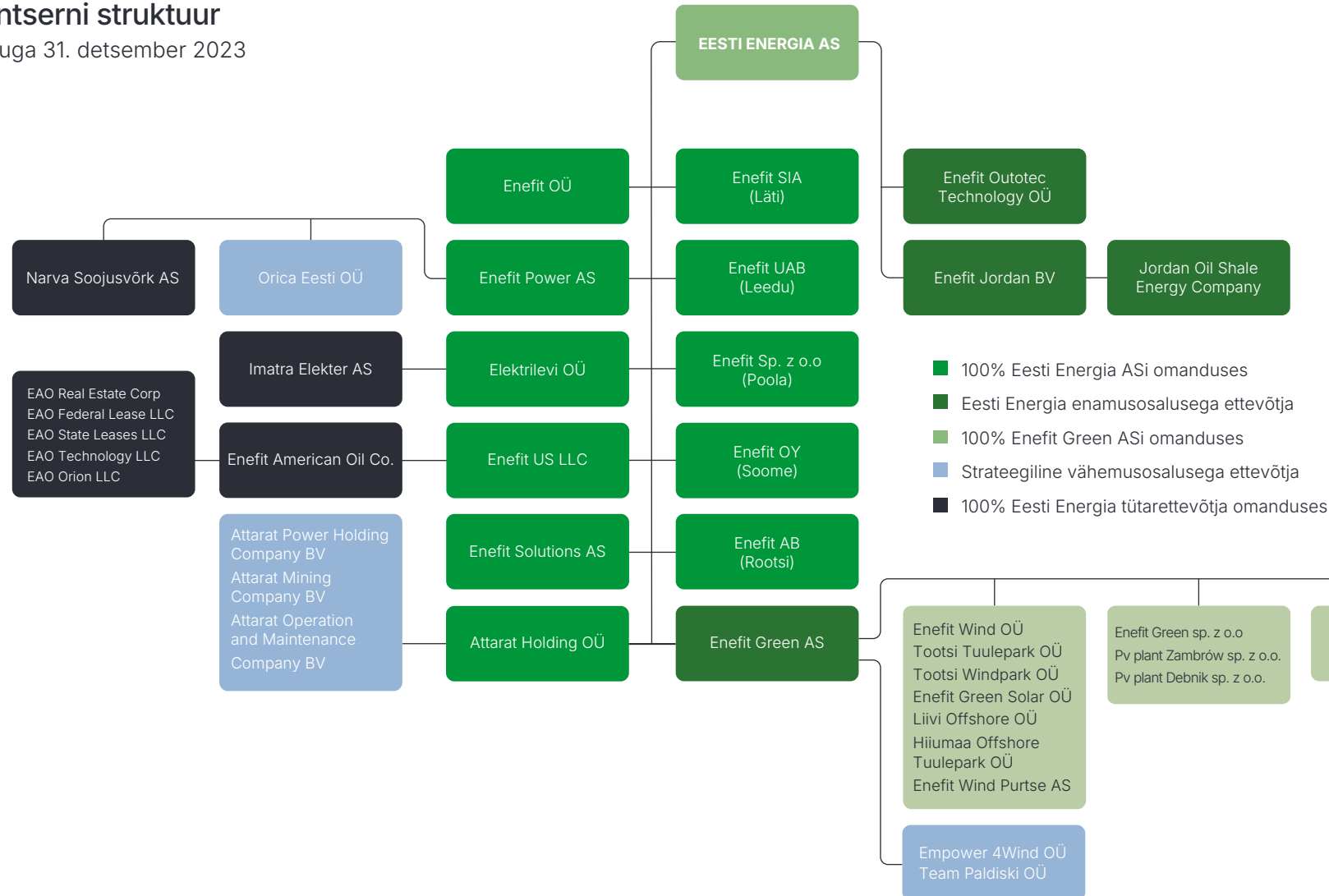
Elektriturseadusest ja elektrienergia siseturu ühiseeskirjadest lähtuvalt on elektri jaotusvõrgu ettevõtjatel Elektrilevil ja tema tütar-ettevõtjal Imatra Elektril muuhulgas kohustus tagada turuosaliste võrdne kohtlemine ja võrguettevõtja informatsiooni kaitsmine. Kooskolas õigusaktide ja parimate tavadega oleme kehtestanud juhtimise erinõuded, mis tagavad Elektrilevi ja Imatra Elektri sõltumatu investeerimisotsuste vastuvõtmisel, hangete teostamisel ning turuosalisi ja kliendilepinguid puudutava informatsiooni konfidentsiaalsuse hoidmisel.

Börsil noteeritud ettevõtja Enefit Green AS juhtimise erisused

Meie taastuvenergiaettevõtte Enefit Green, kelle aktsiad on noteeritud börsil, tegevjuhtimise eest vastutab Enefit Greeni juhatus, kes lähtub ettevõtja juhtimisel nõukogu poolt kinnitatud grupi strateegiast. Vähemalt pooled nõukogu liikmetest peavad olema sõltumatud hea ühingujuhtimise tava tähenduses. Kui nõukogu liikmeid on paaritu arv, võib sõltumatute liikmete arv olla ühe võrra väiksem sõltuvate liikmete arvust.

Kontserni struktuur

seisuga 31. detsember 2023

2023. aasta lõpu seisuga ootas Valka ja Paide koostootmisjaamade müügitehing kinnitust Eesti Konkurentsiametilt ja Tehnilise Järevalve Ametilt ning sellega seoses ei olnud Paide koostootmisjaam ning Enefit Power ja Heat Valka SIA veel uuele omanikule üle antud.

2023. aasta lõpus tehti Enefit Connect OÜ suhtes mitmeid muudatusi. Esmalt ta jagunes eraldumise teel, mille tulemusena andis Enefit Connect OÜ Elektrilevi OÜ-le 01.01.2024 seisuga üle kõik reguleeritud võrguteenuse osutamise asjad, õigused ja kohustused. 2023. aasta novembris muudeti Enefit Connect OÜ ärinimi Enefit OÜ-ks. Samas kuus andis ainusosanik Eesti Energia AS Enefit OÜ-le 01.01.2024 seisuga üle klienditeenuste üksuse käitise koos Enefit SIA, Enefit UAB, Enefit Oy, Enefit AB ja Enefit Sp. zo.o. osadega. Viimati nimetatud äriühingute omanik on alates 01.01.2024 Enefit OÜ. Enefit OÜ kujundati ümber aktsiaseltsiks ja alates 19.01.2024 on tema ärinimeks Enefit AS.

Enercom SIA nimetati 2024. aasta alguses ümber Enefit Green SIA-ks.

2024. aasta veebruaris likvideeriti Eesti Energia AS-i tütarettevõtjale Enefit American Oil Co-le kuuluvat kaks ühingut USA-s – EAO Technology LLC ja EAO Orion LLC. Käimasoleval aastal on kavas likvideerida ka Enefit American Oil Co-le kuuluvad EAO State Leases LLC ja EAO Federal Leases LLC.

Enefit AS plaanib likvideerida Enefit AB juriidilise keha Rootsis.

2023. aasta esimeses kvartalis müüs Eesti Energia tütarettevõtjale Enefit Green Liivi lahe meretuulepargi arenduse Liivi Offshore OÜ. 2023. aasta neljandas kvartalis müüs Enefit Green biomassi kütusena kasutatavad koostootmisjaamad Brocenis, Valkas ja Paides ning pelletitootmise Brocenis ning koondas kogu äritegevuse Lätis tütarettevõtjasse Enefit Green SIA.

Kontserni hanketegevus ja partnersuhted

2022. aastal kinnitas kontserni juhatus eetikakoodeksi partneritele. Dokumendi eesmärk on teavitada meie partnereid koostöö eelduseks olevatest eetikanõuetest. Kontserni eetikanõuete koostamisel oleme lähtunud põhimõttest, et Eesti Energia jätkusuutlikkuse tagamisel on oluline roll ka meie partneritel, samuti on Eesti Energia kontsernil keskmisest suurem hool-suskohustus tulenevalt meie mõjust ühiskonnas. Ootame oma partneritelt, et nad tegutseksid kooskõlas dokumendis sätes-tatud põhimõtetega ning järgiksid täielikult kõiki õigusakte. Dokument läheb kaugemale pelgalt juriidilisest vastavusest, tuginedes sotsiaalse ja keskkonnavalase vastutuse edendamisel rahvusvaheliselt tunnustatud standarditele. Eetikakoodeksis käsitletud teemad on kooskõlas ÜRO globaalse kokkuleppe 10 printsiibiga.

Hanke protseduurid on Eesti Energia kontsernis kehtestatud kontserni Eesti äride osas ühtse, detailse hankekorraga. Han-kekorraga on paika pandud täpsed erineva taseme juhtide otsustamise volitused. Eraldi on ära määratud eelarvejuhtide, äride juhatuse liikmete, juhatuste ning nõukogude otsustamise volitused. Lähtuvalt otsuse sisust (tehingu nõusoleku andmine, hanke alusdokumentide kooskõlastamine, hanke algatami-ne jmt) on volituste piirid mõnevõrra erinevad, samuti esineb erinevat lähenemist ka valdkondade lõikes nt eesmärgiga täita Elektrituru seadusest tulenevat Elektrilevile kehtivat eriregu-latsiooni. Kontserni väljaspool Eestit registreeritud äriühinguid puudutavad menetlusreeglid on kehtestatud eraldi kontserni välisriikides asuvate tütarettevõtjate tehingute tegemise korraga.

Aruandluspõhimõtted

Õigeaegsed ja usaldusväärased andmed loovad olulise eelduse kvaliteetsete juhtimisotsuste tegemiseks. Selleks oleme juurutanud aruandlusprotsessid peamiste võtmemõõdikute ja teiste oluliste näitajate jälgimiseks nii nädala-, kuu-, kvartali- kui ka aastapõhiselt. Kord kuus võrdleme tulemusi eelarve ja viimase prognoosiga. Kord kvartalis uuendame ülejäänud aasta tegevusplaani ja vajaduse korral kohandame oma äritegevust, et see vastaks muutunud turuolukorrale. Kord aastas uuendame kontserni viie aasta strateegilist tegevuskava.

Oleme kinnitanud kontserni võtmemõõdikute põhimõtted, et tagada kontserni oluliste eesmärkide joondatus kõigil juhtimis-tasanditel. Teeme järjepidevat teavitustööd efektiivseimate mõõdikute juurutamiseks.

Kontserni juhtimisaruandluse töövahend on raporteerimis- ja analüüsitarckvara Tableau. Tänapäevased juhtimisinfo töölaud võimaldavad saada kiiremat, mugavamat ja interaktiivsemat tagasisidet meie tulemuste kohta ning loovad eelduse kvali-teetsemate ja operatiivsemate juhtimisotsuste langetamiseks.

Peale kümnete Statistikaametile esitatavate aruannete avalikustame aasta- ja kvartaliaruandeid. Konsolideeritud raamatu-pidamise aastaaruanne koostatakse kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega. Majandusaasta aruanne au-diteeritakse ning seejärel kinnitab aruande kontserni nõukogu. Majandusaasta aruanne koos nõukogu aruandega esitatakse üldkoosolekule lõplikuks kinnitamiseks. Aasta- ja kvartalitule-muste tutvustamiseks korraldame pressikonverentsi ja teeme tulemustest põhjaliku ülevaate Eesti Energia töötajatele.

Auditikomitee ja finantsaudiitor

Auditikomitee on kontserni nõukogu poolt moodustatud or-gan, mille ülesanne on nõukogu nõustamine raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli ja -auditeerimise, järelevalve teostamise ja eelarve koostamise valdkonnas ning tegevuse seaduslikkuse osas.

Komitee koosseisu ja esimehe määrab kontserni nõukogu. Auditikomitee koosolekud toimuvad vastavalt kokkulepitud aja-kavale, kuid mitte harvem kui kord kvartalis. Auditikomitee te-gevusaruanne esitatakse nõukogule kord aastas. Auditikomitee esitab oma tegevusaruande enne, kui nõukogu majandusaasta aruande heaks kiidab.

Finantsauditi teostamisel lähtutakse rahvusvahelistest auditee-rimise standarditest. Eesti Energia põhikirja kohaselt määrab finantsaudiitori üldkoosolek. Üldkoosolek on kinnitanud 2023. majandusaasta finantsaudiitoriks audiitorühingu Pricewater-houseCoopers (PwC). Allkirjaõiguslik audiitor sõltub ettevõtte asukohamaast. Konsolideeritud raamatupidamise aruande auditi eest vastutab vandeaudiitor Jüri Koltsov. Finantsaudi-ti teostamise tasu Eesti Energia ei avalikusta, kuna kontserni hinnangul võib see kahjustada tulevaste perioodide hangete tulemusi.

Riskijuhtimine

Kontserni riskide juhtimise eest vastutab kontserni juhatus. Riskijuhtimise tegevuste ja protsessi ootuspärase toimimise üle teevad järelevalvet kontserni nõukogu, auditikomitee ja siseauditi osakond.

Meie riskijuhtimise eesmärgid on:

- toetada strateegia väljatöötamist ja elluviimist;
- aidata saavutada kontserni finants- ja tegevuseesmäärke;
- tunda ära potentsiaalseid võimalusi;
- hoida ära mittesoovitavaid sündmusi.

Meie töös esinevate ja tegevust mõjutavate riskide juhtimise protsessi rakendamise eest vastutavad kontserni ettevõtete ja üksuste juhid.

Kontserni riskivalmidus on kajastatud strateegias ja väljendatud eelarves. Riskitaluvus on kehtestatud kontserniüleste põhimõtete, piirmäärade ja limiitidega ning väliste regulatiivsete nõuete ja lubadega. Riskijuhtimise mandaadid ja limiidid oleme kehtestanud näiteks finantsriskide (sh tootmisvarade hinnarisk, vastaspoolte krediidirisk ja likviidsusrisk) ja keskkonnariski juhtimiseks.

Riskijuhtimise raamistik ja korraldus

Riskijuhtimise raamistiku moodustavad kontserni juhatuse seatud riskide juhtimise põhimõtted, kus on kirjeldatud riskijuhtimisprotsess, osapoolte rollid ja vastutus. Samuti on seal kirjeldatud kontserni eesmärkide saavutamist mõjutavate riskivaldkondade juhtimise põhimõtted, mille väljatöötamisel oleme lähtunud rahvusvahelistest standarditest ja parimatest tavadest. Kasutatavad riskijuhtimise meetmed on suunatud riskide realiseerumise ennetamisele ning täiendame neid vastavalt muutustele kont-

serni strateegias, tegevustes ja organisatsioonistruktuuris.

Meie tegevusega kaasnevate ja seda mõjutavate riskide tuvastamise, hindamise ja kahjude ennetamise tagab kontsernis toimiv valitsemise ja järelevalve protsess.

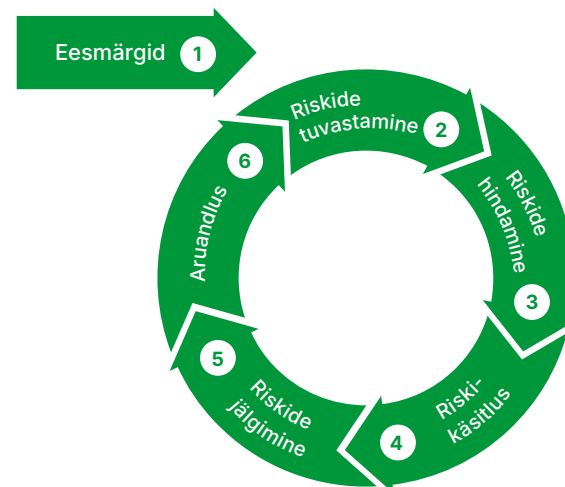
Riskide juhtimise protsess

1. Eesmärkide seadmine

Riskijuhtimise protsess kujutab endast kontserni eesmärkide saavutamise seisukohast oluliste riskide tuvastamise ja analüüsimise protsessi ning nende maandamiseks vajalike meetmete määratlemist ja rakendamist.

2. Riskide tuvastamine

Riskide tuvastamine lähtub organisatsiooni eesmärkidest. Kontserni tegevuse tulemusi võivad ohustada nii sisesed kui ka välised tegurid ning nii üksikute ettevõtjate, üksuste kui ka tegevuste tasandil.

Riskide tuvastamise ja hindamise eesmärk on koostada loetelu olulistest riskidest, mis võivad takistada, halvendada või edasi lükata ettevõtja või üksuse tegevuse ja seeläbi kontserni eesmärkide saavutamist. Samatähtis on tuvastada riskid, mis tekivad võimaluste kasutamata jätmisega.

3. Riskide hindamine

Riskide hindamine koosneb riski olulisuse, st selle realiseerumise potentsiaalsest kvalitatiivsest ja/või kvantitatiivsest mõjust, ning selle realiseerumise tõenäosuse määratlemisest.

4. Riskide käsitlemine/riskidele reageerimine

Riskide tuvastamise ja hindamise järel rakendatakse vajaduse korral meetmeid riski esinemise tõenäosuse ja/või kahju potentsiaalse suuruse vähendamiseks. Valikud võivad sisaldada:

- a) riski vähendamist ehk maandamist;
- b) riski vältimist, st otsustades mitte alustada või jätkata tegevust, mis tekitab riski;
- c) riskiallika kõrvaldamist;
- d) riskide jagamist teiste osapooltega (nt kindlustus);
- e) riski võtmist põhjendatud otsusega.

5. Riskide jälgimine

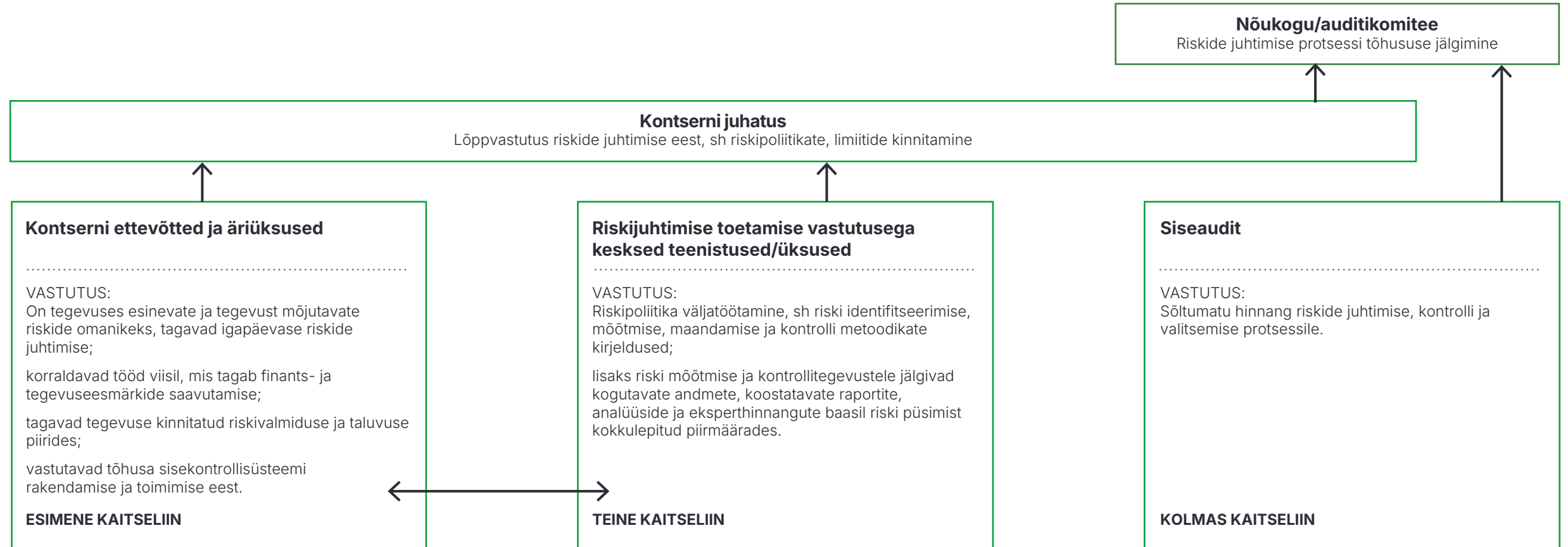
Kokkulepitud meetmete täitmist tuleb jälgida, et hinnata nende jätkuvat toimimist ning vajadusel teha muudatusi või rakendada uusi meetmeid.

6. Aruandlus

Riskide, nende suuruse ja meetmete tõhususe jälgimiseks ning riskide arvestamiseks strateegiliste ja tegevuseesmärkide hindamiseks on vajalik piisava mahu ja sagedusega aruandlus.

Riskide juhtimise korraldus

Nooled tähistavad vastastikuseid infovahetuse ja raporteerimise liine.

Riskiprofiil

Riskiprofiilis on kirjeldatud meie äri ja tegevust kõige enam mõjutavad riskid, mille hulka kuuluvad strateegiline risk, finantsrisk (sh turu-, krediidi-, likviidsus-, intressi- ja valuutarisk), tehnoloogiline ja tehniline risk, õigusrisk, vastavusrisk, keskkonnarisk, töökeskkonna- ja tööohutusrisk, turva- ja tuleohurisk, maksurisk, regulatiivne risk, kolmanda osapoolerisk, IT-risk, pettuserisk, personalirisk, mainerisk, isikuandmete kaitse (GDPR) risk. Riskide hindamine ja uuendamine on osa igapäevasest juhtimistegevusest. Hindame nii olemasolevate kui ka arendatavate tegevuste riske.

Olulisemad riskid ja nende maandamine

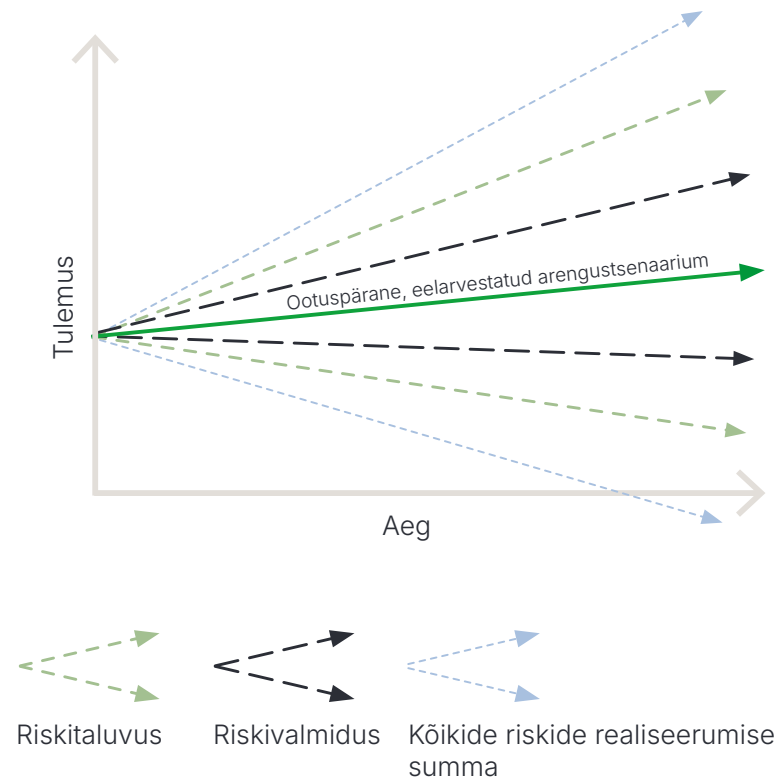
Meie eesmärkide saavutamist oluliselt mõjutavateks riskideks on finantsriskide hulka kuuluv likviidsusrisk ja tururisk, õigusrisk, keskkonnarisk, IT-risk, tehnoloogiline ja tehniline risk ning tegevusriskid. Suurt tähelepanu pöörame elutähtsate ja ärikriitiliste teenuste toimepidevusele, andmekaitsele ja tööohutusele.

Finantsriskid

Likviidsusriskina käsitleme võimalust, et kontsern või kontserni kuuluv tütarettevõtja ei oma piisavalt rahalisi vahendeid ja muid likviidsuse allikaid oma kohustuste täitmiseks või strateegia elluviimiseks. Likviidsusriski maandamiseks hoiame piisavalt vabu vahendeid pangakontol ja vajadusel kaasame lisakapitali võlaturul, selle jaoks on olemas juba sõlmitud laenulepingud, mida pole täies mahus kasutusele võetud.

Tururiskina käsitleme võimalust, et muutuste tõttu turul (nõudluses, toodete ja teenuste hinnas) on kontsern avatud muu-

Riskivalmidus

tustele oma varade või kohustuste väärtuses või varadelt ja teenuselt teenitava tulu suurus.

Energiakandjate hindade volatiilsus võib vähendada meie võimalusi realiseerida elektri- ja õlitoodangut ning mõjutada pikaajalistest elektrimüügi ostu-müügilepingutest teenitavat tulu. Kõige olulisemad tururiskid on elektrienergia, vedelkütuste ja heitmekvootide hinnarisk. Tururiskide maandamiseks kasutame

tuletisinstrumente. 2023. aasta fookus oli kohanemine elektri ning gaashindade kõrgema volatiilsusega ning sellest tulenevate turu- ja krediidiriskide monitoorimisel ning juhtimisel.

Õigusrisk

Kontserni tegevusvaldkondi mõjutavad oluliselt nii meie koduturgudel kui ka Euroopa Liidus ja rahvusvaheliselt sõlmitud lepped ja vastu võetud regulatsioonid. Õigusrisk tuleneb poliitilistest otsustest, regulaatorite tegevusest regulatsioonide tõlgendamisel jms ning mõjutab meie igapäevast äritegevust. Õigusriski juhtimiseks jälgime õiguskeskkonna suundumusi ja planeeritavaid muutusi, osaleme aktiivselt avalikes diskussioonides ja uute õigusaktide väljatöötamise aruteludes ning tagame oma tegevuse vastavuse õigusaktidele.

Keskkonnarisk

Meie strateegiline eesmärk on vähendada keskkonnajalajälge ja olla rohepöörde eestvedaja. Keskkonnarisk tekib olukorras, kus kontserni tegevus või tegevusetus tekitab keskkonnale kahju, mis ei ole kooskõlas kokkulepitud eesmärkidega.

Keskkonnakahju tekkimist energiatootmises väldime olemasolevate seadmete optimaalse opereerimise, uute tehnoloogiliste lahenduste rakendamise ja ringmajanduse põhimõtete rakendamise abil efektiivsuse suurendamise kaudu. Keskkonnamõjude ohjamiseks, juhtimiseks ja vähendamiseks rakendame ISO 14001 ja EMAS (ingl Eco-Management and Audit Scheme) standarditele vastavat keskkonnajuhtimise süsteemi ning lähtume oma tegevustes kehtivast keskkonnaseadusest ning selle alusel meile väljastatud keskkonnakaitselelubade nõuetest.

IT-risk

IT-riskina käsitame võimalust, et kontserni kuuluv ettevõtja ei saa täita oma ärieesmärke infotehnoloogiliste lahenduste kasutusega kaasnevate puuduste tõttu. Peamisteks riskideks on infosüsteemide mittetoimimise ning andmete (sh kliendiandmete) või nende konfidentsiaalsuse kaotamise risk.

Riski juhtimiseks viime läbi ja uuendame elutähtsate ja äri-kriitiliste tegevuste riskianalüüse. Suurt tähelepanu pöörame töötajate info- ja küberturbealasele teadlikkusele, mille parandamiseks korraldame erinevaid IT turvateadlikkuse koolitusi ja seminare.

Tehnoloogiline ja tehniline risk

Tehnoloogilise ja tehnilise riskina mõistame võimalust, et tehnoloogilised lahendused ei täida neile seatud strateegilisi ootusi või toimuvad tehnilistes süsteemides ning kontrolli-, juhtimis- või turvasüsteemides rikked või ründed süsteemide toimimise takistamiseks ja teenuste katkestamiseks, mille tagajärjeks on teenuste või tootmise seisakud, olulise mõjuga avariid, ulatuslikud kahjud (sh keskkonnakahjud).

Riski juhtimiseks teeme koostööd teadusasutuste ja tehnoloogiate arendajatega, oleme rakendanud varahalduse standardi ISO 55001, võtnud kasutusele täiendavaid küberturbe lahendusi ja viime iga olulise mõjuga sündmuse korral läbi juurpõhjuse analüüsi koos vajalike meetmete väljatöötamisega, et vähendada sarnaste sündmuste toimumise tõenäosust ja negatiivset mõju. Teenuste toimepidevuse tagamiseks analüüsime regulaarselt toimepidevuse riske.

Tegevusriskid

Tegevusriskid on põhjustatud puudulikest või mittetoimivatest protsessidest, inimestest, seadmetest, süsteemidest või välis-sündmustest. Tegevusriske juhime riskijuhtimise põhimõtete, standardite, juhtimispõhimõtete ja tulemusmõõdikute rakendamise abil. Osade tegevusriskide mõju vähendamiseks kasutame ka kindlustust.

Suurt tähelepanu pöörame tööohutuse ja töökeskkonna riskidele. Kõigis kontserni tootmisettevõtetes on juurutatud töötavishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteem, oluliseks peame töötajate kaasatust töökeskkonna riskide tuvastamisel ja ohutuskultuuri tõstmisel. Lisaks erinevate väljaõppe- ja täiendõppesessioonide juhendamistele korraldame ohutuskoolitusi ja -õppepäevi. Meie eesmärk on töötada ilma tööõnnetuste ja kutsehaigestumisteta.

Arvestades kontserni tegevuse ulatust ja mahtu, pöörame suurt tähelepanu pettuseriski juhtimisele. Pettuseriski realiseerumise ohu ning seeläbi tekkida võiva kahju vähendamiseks tegeleme eelkõige ennetusmeetmete osakaalu ja tõhususe suurendamisega, säilitades seejuures operatiivse pettuste avastamise ja pettustele reageerimise võime.

Pettuseriski paremaks juhtimiseks on kontsernis loodud spetsiaalne üksus, kehtestatud eetikakoodeks ning rahvusvahelistele standarditele vastavad pettuseriski juhtimise põhimõtted. Ühtlasi töötab kontsernis teavitajate kaitse direktiiviga kooskõlas olev vihjeliin, toimivad erinevad info- ja koolitusprogrammid (nt iga-aastane eetikakoodeksi e-kursus ja korruptsiooni ennetamise koolitused) ning tehakse koos-

tööd õiguskaitseorganite ja erialaorganisatsioonidega kodu- ja välismaal.

Juurutatud on majanduslike huvide aruandluse süsteem, mille kohaselt esitavad töötajad, kes võivad oma tööülesandeid täites sattuda huvide konflikti, oma majanduslike huvide deklaratsiooni ja kinnitavad korrapäraste enesehindamistega oma sõltumatust.

Riskide aruandlus

Kontserni riskide aruandlus ja info edastamise protsess tagavad riskidega seotud info jõudmise kõigi vajalike osapoolteni. Riskide juhtimise protsesside ja tegevuste edukust ning eesmärkide saavutamist mõõdame KPI-de (*Key Performance Indicator*) ja muude mõõdikute abil ning valideerime riskijuhtimise küpsustaseme hindamisega.

Kontserni eesmärkide saavutamist oluliselt mõjutavatest riskidest antakse regulaarset aru kontserni juhtrühmadele, juhatusele ja auditikomiteele. Juhtkonda ja kõiki teisi asjaomaseid isikuid teavitatakse viivitamata kõigist olulistest üksiksündmustest ja nii võimalikest kui ka toimunud muutustest kontserni riskiprofiilis.

Majandustulemused

Müügitulu ja EBITDA

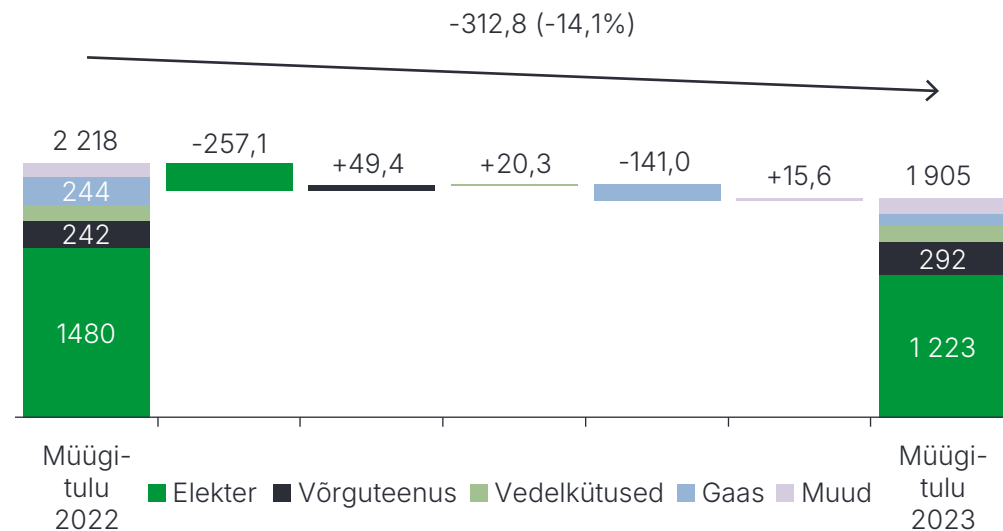
Eesti Energia 2023. aasta müügitulu ulatus 1,9 mld euroni. Müügitulu vähenes 2022. aastaga võrreldes 14% (-0,3 mld eurot). Müügitulude vähenemine on seotud aastavõrdluses langenud energiahindadega: elektri müügitulud kahanesid aastavõrdluses 17% (-257,1 mln eurot) ning gaasi müügitulud kahanesid 58% (-141,0 mln eurot). Teiste segmentide müügitulud kasvasid. Võrguteenuse tulud kasvasid 20% (+49,4 mln eurot), mis tuleneb kõrgematest võrgutariifidest. Vedelkütuste tulud kasvasid 15% (+20,3 mln eurot), kontsern müüs 2023. aastal vedelkütuseid rekordilised 468 tuhat tonni. Muude toodete ja lisateenuste müügitulu kasvas 13%, enim mõju avaldas soojusenergia ning päikeseteenuste tulude kasv.

Kulumieelne ärikasum EBITDA oli 436,7 mln eurot, kasvades aastaga 4% (+16,4 mln eurot). 2023. aasta EBITDA sisaldab pikaajaliste elektri ostulepingute väärtuse muutuse mõjusid summas -46,3 mln eurot (2022. aastal +87,4 mln eurot). Normaliseeritud EBITDA (ilma ülaltoodud mõjudeta) oli 2023. aastal 483,1 mln eurot (+150,1 mln eurot, +45%). Elektri EBITDA kasv tuleneb kõrgemast marginaalst ning realiseerunud tuletistehingute tugevast kasumist. Võrguteenuse EBITDA kasvas kõrgema keskmise müügihinna toel. Võrguteenuste EBITDA võrdlusperioodis oli ka erakordselt madal seoses olukorraga elektriturul. Vedelkütuste EBITDA kasvu tagas suurem müügi kogus. Põhitoodetest vähenes vaid gaasi EBITDA, mis on

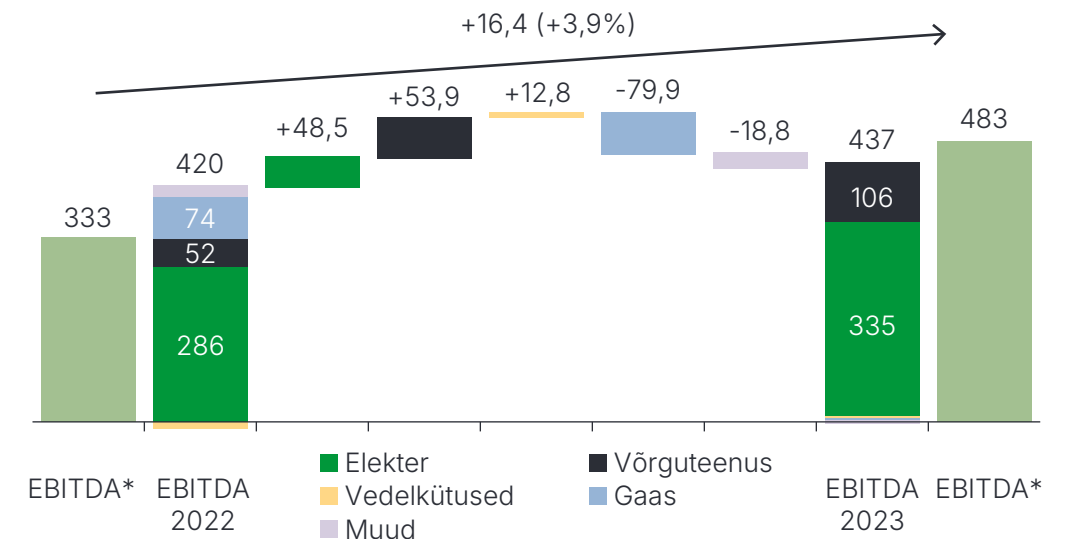
suures ulatuses seotud realiseerumata tuletistehingute aastavõrdluses negatiivse mõjuga, samuti vähenes gaasi muutuvkasum. Muude toodete EBITDA aastavõrdluses kahanes.

2023. aasta puhaskahjumiks kujunes 422,1 mln eurot (-637,7 mln eurot, -296%) Normaliseeritud puhaskahjum oli 375,7 mln eurot (-504,0 mln eurot, -393%). Puhaskahjum sisaldab põlevkivi tarbivate elektri jaamade allahindlusi, mille mõju on -628,4 mln eurot, mis on tingitud antud jaamade konkurentsivõime olulisest vähenemisest. Praeguses elektri turuhindade keskkonnas ei suuda põlevkivi elektri jaamad oma kulusid turult tagasi teenida.

Kontserni müügitulu jagunemine ja muutus, mln €

Kontserni EBITDA jagunemine ja muutus, mln €

*Normaliseeritud EBITDAst on elimineeritud pikaajaliste elektrienergia ostulepingute (PPA) õiglase väärtuse kõikumise mõju

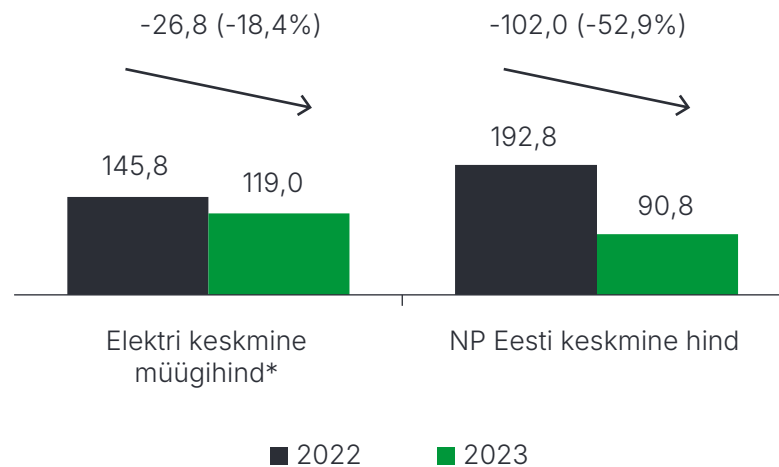
Elekter

Elektri segment koosneb kontserni erinevate elektri tootmise ja müügiga tegelevate ettevõtete tulemustest, mis sisaldavad taastuvatest allikatest ja põlevkivist elektri tootmist ning elektri jaemüüki.

Elektri müügitulu

Võrreldes 2022. aastaga elektri müügihind ja müügi kogus langesid. Elektri müügitulu 2023. aastal vähenes 17% 1,2 mld euronit (-0,3 mld eurot).

Elektri keskmine müügihind, €/MWh

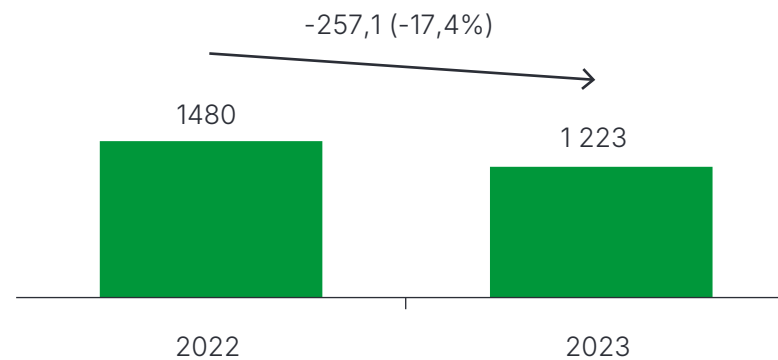
Keskmine elektri müügihind

Eesti Energia kontserni keskmine elektri müügihind oli 2023. aastal 119,0 €/MWh ehk 18% madalam (-26,8 €/MWh) kui 2022. aastal.

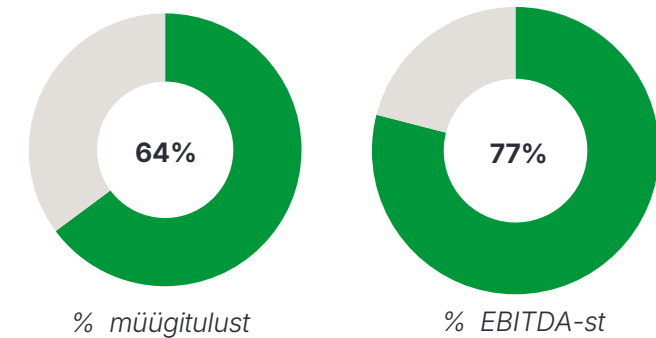
Keskmine müügihind ei sisalda tuletistehingute mõju. Koos tuletistehingutega oli keskmine müügihind 2023. aastal 119,1 €/MWh ehk 15% madalam (-21,0 €/MWh) kui eelmisel aastal.

Madalam müügihind tuleneb energiaturgude stabiliseerumisest võrreldes eelmise aastaga.

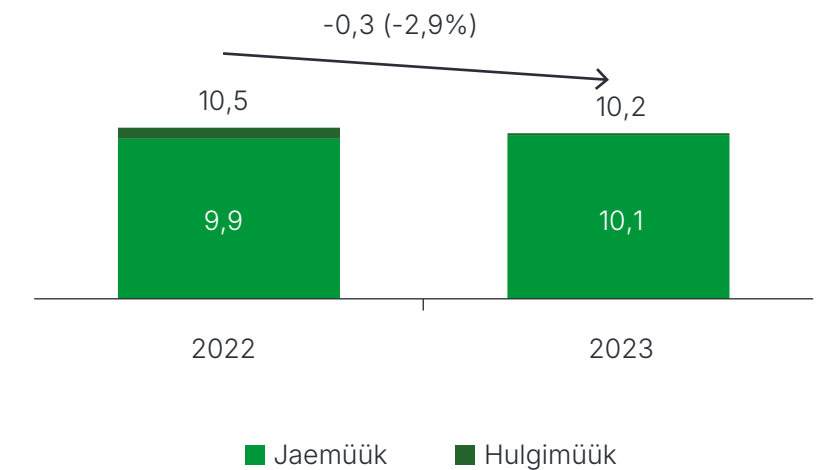
Elektri müügitulu, mln €

Elektri osa kontserni müügitulust ja EBITDA-st

Elektri müügi maht, TWh

* Elektri toote keskmine müügihind kokku (sisaldab jaemüüki ja hulgimüüki). Keskmine müügihind ei sisalda tuletistehingute tulu ja jäätmete vastuvõtu tulusid.

Elektri müügiimaht ja Eesti Energia turuosa

2023. aastal müüsimise 10 236 GWh elektrit, mida on 301 GWh ehk 3% vähem kui 2022. aastal.

Jaemüük suurenes 2022. aastaga võrreldes 213 GWh (+2%), jõudes tasemeni 10 085 GWh. Jaemüük jagunes turgude vahel järgmiselt: Eesti 3 887 GWh (-308 GWh), Läti 1 587 GWh (-196 GWh), Leedu 2 320 GWh (+46 GWh), Poola 2 234 GWh (+667 GWh) ja Soome 57 GWh (+3 GWh). Hulgimüük vähenes 2022. aastaga võrreldes 514 GWh (-77%) tasemeni 150 GWh.

Klientide tarbitud elektrienergia mahu järgi oli Eesti Energia turuosa 2023. aastal Eestis 54%, langedes aastataguse aja-ga võrreldes (56%), langus 2 protsendipunkti. Eesti Energia turuosa Lätis ja Leedus oli 2023. aastal vastavalt 29% ja 14%. Võrreldes 2022. aastaga võitsime Lätis 4 protsendipunkti ja Leedus kaotasime 4 protsendipunkti võrra turuosa.

Elektri tootmismah

2023. aastal tootsime 3 614 GWh elektrit, mida on 42,3% vähem kui 2022. aastal (-2 647 GWh). Toodangu vähenemist põhjustas elektri hinna üle kahekordne langus ning maagaasi hinna ja varustusahelate stabiliseerumine. Sellest tulenevalt vähenesid väävlipüüdmissaadmetega (DeSOx) varustatud plokide turule pääsemise võimalused kõrge tootmiskulu tõttu. Lisaks avaldas tootmisele negatiivset mõju Auvere elektri-jaama töökindlus II poolaastal: seoses väliste soojusvahetite asendamisega oli plokk avariiremondis ligi 3 kuud. Samuti mõjutas meie aastast tootmismahut Balti riikide taastuvenergia tootmiskoguste kasv – päikese elektri-jaamade ligi kahekordne ja tuuleparkide ligi kolmekordne toodangu kasv vähendasid oluliselt vajadust fossiilsetel kütustel põhinevate elektri-jaamade toodangu järele.

Eesti Energia kontserni taastuenergia toodang kasvas võrreldes 2022. aastaga 177 GWh (+12,2%), jõudes tasemeni 1 627 GWh. Sellest 1 103 GWh tootsime tuuleparkides. Tuuleparkide toodang kasvas aasta võrdluses 191 GWh võrra (+21%). Tuuleparkide toodangut kasvasid võrdlusbaasis Eestis Purtse ning Leedus Akmenė ning Šilalė tuuleparkidest lisandunud elektritoodang. Kahe viimase pargi lõplik valmimine peaks toimuma 2024. aasta jooksul. Muudest taastuvatest allikatest tootsime 524 GWh elektrit, millest põhiosa moodustas biomassist toodetud elekter.

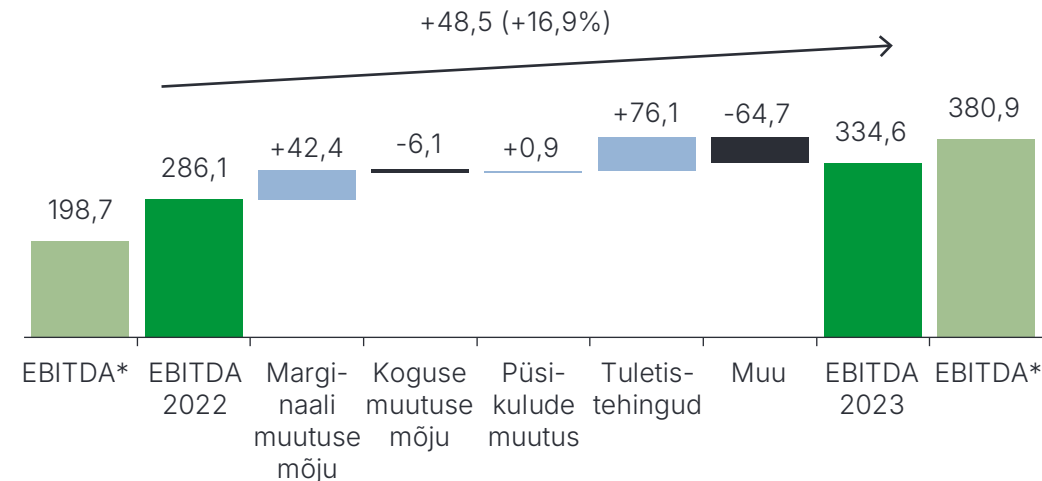
Elektri peamised tootenäitajad

		2023	2022
Põhivarade tootlus	%	-36,5	16,8
Põhivarade normaliseeritud tootlus	%	-31,5	9,7
Elektri EBITDA	€/MWh	32,7	27,2
Normaliseeritud elektri EBITDA	€/MWh	37,2	18,9

Elektri EBITDA

Elektri EBITDA oli 2023. aastal 334,6 mln eurot (+17%, +48,5 mln eurot). 2023. aasta EBITDA sisaldab pikaajaliste elektri ostulepingute väärtuse muutuse mõjusid summas -46,3 mln eurot (2022. aastal +87,4 mln eurot). Normaliseeritud elektri EBITDA (ilma ülaltoodud mõjudeta) oli 2023. aastal 380,9 mln eurot (+182,2 mln eurot, +92%).

Elektri EBITDA muutus, mln €

* Normaliseeritud EBITDAst on elimineeritud pikaajaliste elektrienergia ostulepingute (PPA) õiglase väärtuse kõikumise mõju

Normaliseeritud EBITDA kasvu peamised tegurid olid kõrgem marginaal ning parem tulemus realiseerunud tuletistehingutest. Kõrgema marginaali mõju EBITDA-le oli +42,4 mln eurot (+4,1 €/MWh). Marginaali mõjutas peamiselt elektri tootmise ja ostuga seotud kulude kahanemine. Elektri tootmisega seotud kulud aastavõrdluses langesid, kuna kontsern kattis väiksema osa elektri müügist oma toodanguga. Samuti vähenesid elektri ostukulud tulenevalt madalamast turuhinnast. Tuletistehingutest realiseerunud kasum oli 2023. aastal 231,8 mln eurot (aastavõrdluses +76,1 mln eurot).

Müügikoguse vähenemise (-3%) mõju EBITDA-le oli -6,1 mln eurot.

Muud mõjud summas -64,7 mln eurot on peamiselt seotud tuletistehingute väärtuse muutusega, sh -133,7 mln eurot on pikaajaliste elektri ostulepingute väärtuse muutuse ning +83,3 mln eurot on universaalteenuse osutamise seotud ümberhindluste mõju.

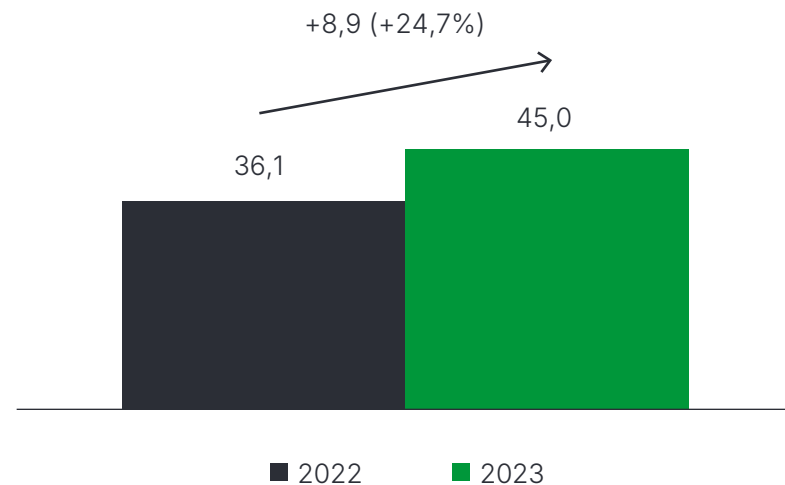
Võrguteenus

Võrguteenuse müügitulu, müügi- maht ja hind

2023. aastal võrguteenuse müügitulu suurenes 20,4% ja müügi-
maht vähenes -3,5%. Võrguteenuse müügitulaks kujunes 291,6
mln eurot (+49,4 mln eurot) ja müügi-
mahuks 6 475 GWh (-233
GWh). Müügi-
mahu vähenemist mõjutas majanduskeskkond.
Majanduslanguse tagajärjel vähenes ärikliendi tarbimine 2023.
aastal 5,7%. Koduklientide tarbimine kasvas 2,2%.

Keskmine võrguteenuse hind oli 45,0 €/MWh ehk 25% kõrgem kui
2022. aastal. Keskmine müügi-
hind tõusis aastaga +8,9 €/MWh
tulenevalt võrguteenuste tariifide muutustest.

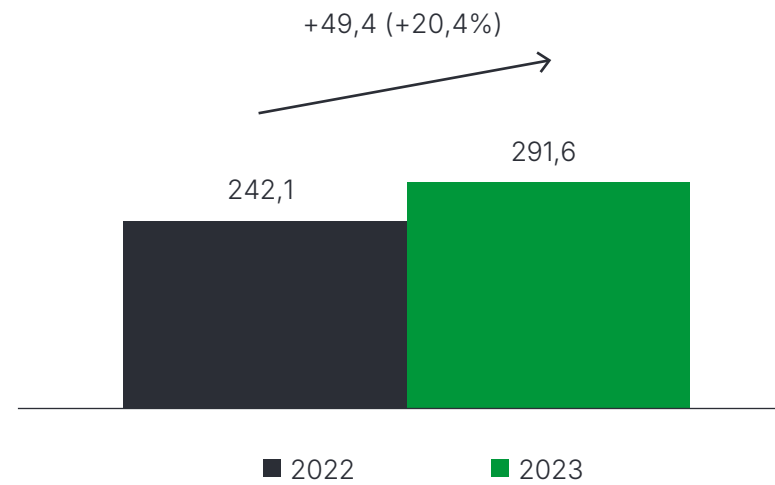
Võrguteenuse keskmine müügi- hind, €/MWh

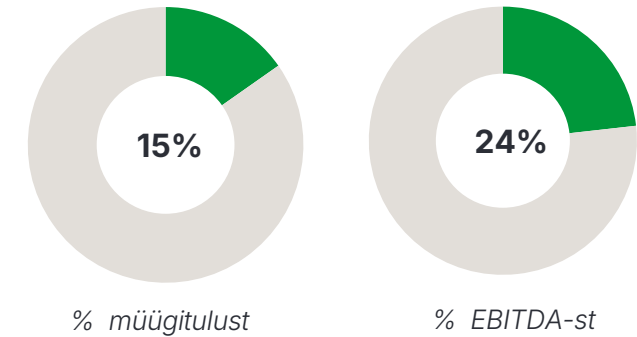
Võrgukaod

Võrgukaod olid 2023. aastal Elektrilevi võrgus 296,3 GWh ehk
4,2% ja Imatra Elektri võrgus 13,0 GWh ehk 5,4%. 2023. aastal
kasvas võrgukadu 2022. aastaga võrreldes Elektrilevi võrgus
24,8 GWh ehk 0,4 protsendipunkti võrra. Võrgukao kasvu Elektri-
levi võrgus mõjutas 2022. aasta mõõteandmete tagantjärgi
korrigeerimine 2023. aasta esimeses pooles 5,9 GWh ulatuses.
Imatra Elektri võrgus kadu langes 0,5 GWh ehk 0,2 protsendi-
punkti võrra.

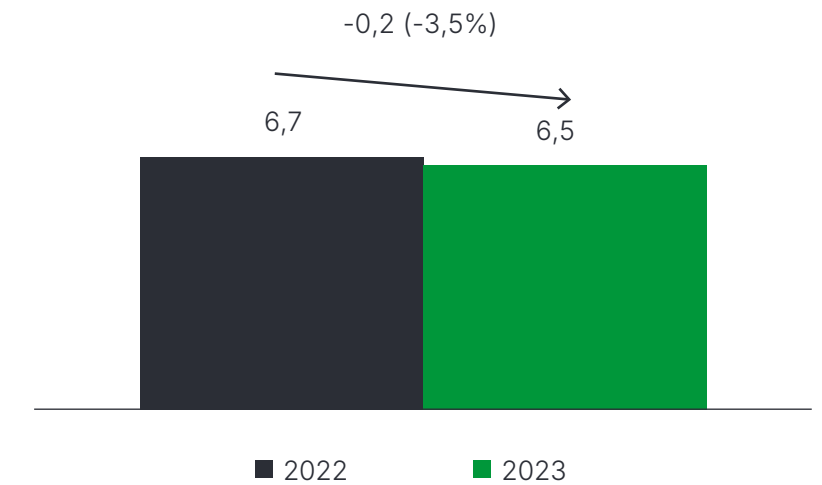
Võrguteenuse müügitulu, mln €

Võrguteenuse osa kontserni müügitulust ja EBITDA-st

Võrguteenuse müügi- maht, TWh

Elektrikatkestused

Riketest tingitud elektrikatkestuste keskmine kestus oli 2023. aastal 451,7 minutit (2022. aastal 239,6 minutit) seoses keeruliste ilmastikuoludega antud perioodil. Plaaniliste katkestuste keskmine kestus oli 75,9 minutit (2022. aastal 74,4 minutit). Plaaniliste katkestuste kestvus sõltub võrgu korraliste hoolduste ja uuendamiste mahust.

Võrguteenuse peamised tootenäitajad

		2023	2022
Põhivarade tootlus	%	4,0	-0,1
Võrgukaod	GWh	309,3	285,0
SAIDI (plaaniväline)	indeks	451,7	239,6
SAIDI (plaaniline)	indeks	75,9	74,4
RAB	mIn €	934	888

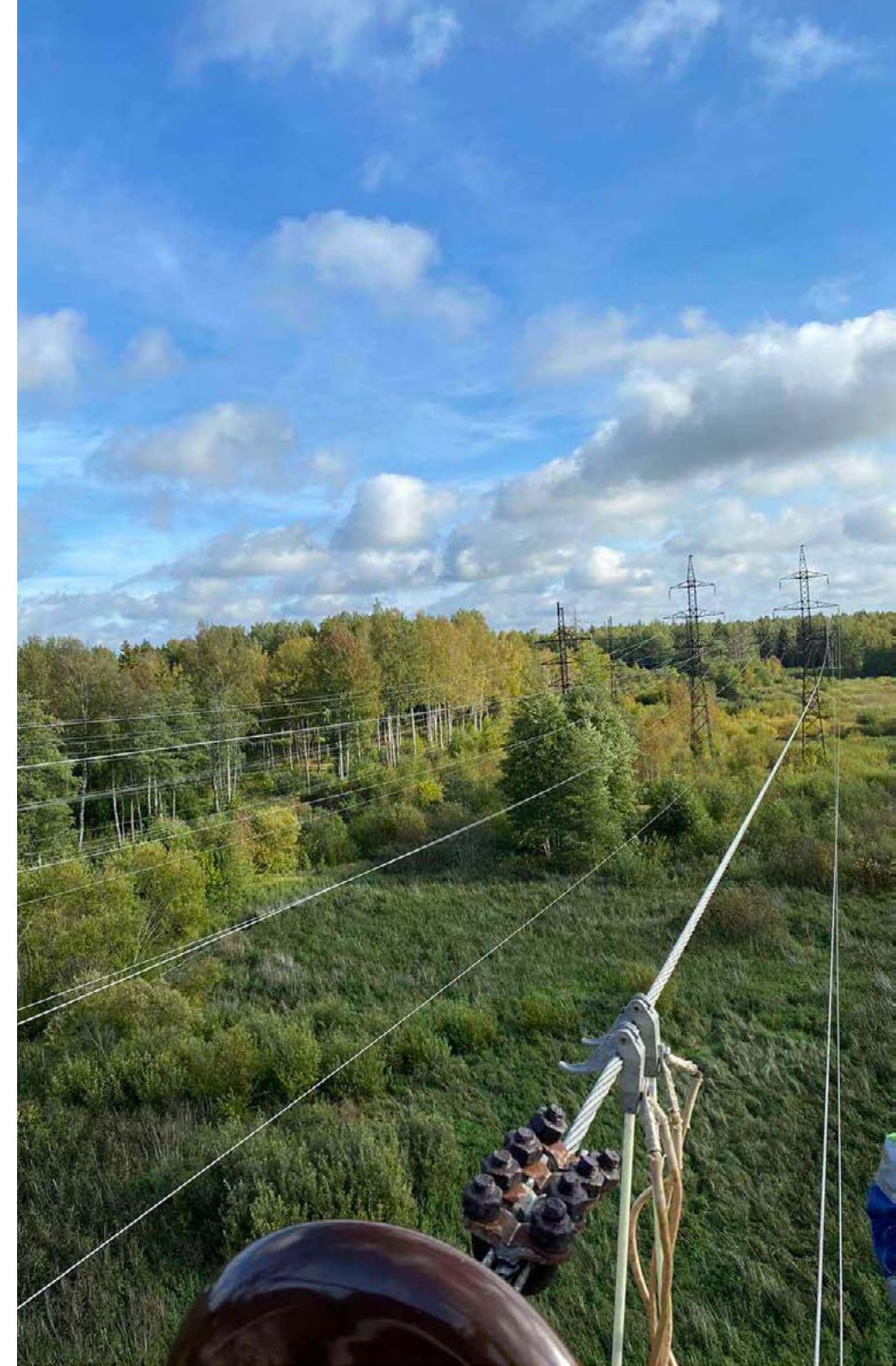
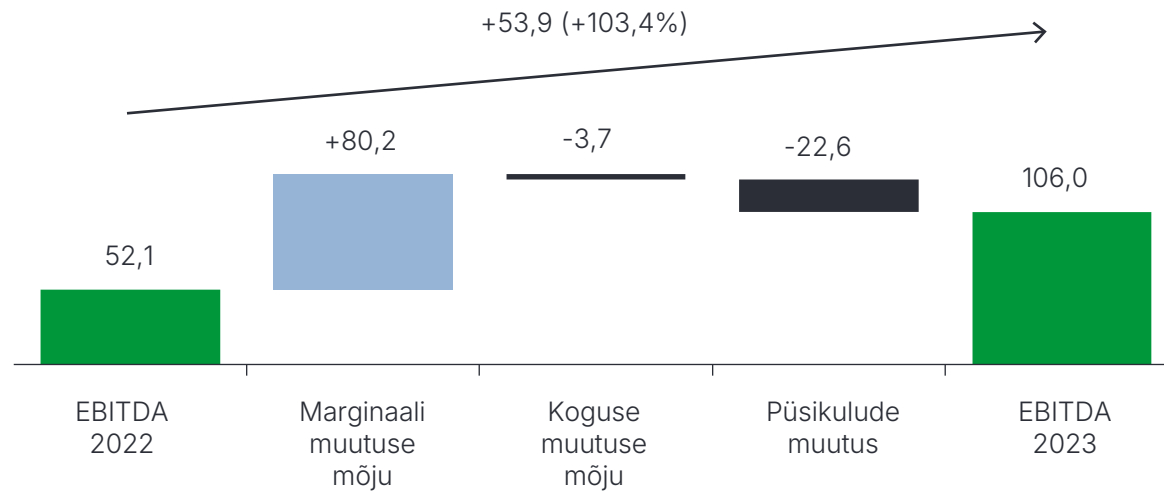
Elektrikatkestusi aitab vähendada paljasjuhtmete asendamine ilmastikukindlate kaablitega. 2023. aasta lõpus oli ilmastikukindla võrgu osakaal madalpingevõrgus 95,7% (2022. aasta lõpu seisuga 94,7%) ja keskpingevõrgus 44,9% (2022. aasta lõpu seisuga 43,4%).

Võrguteenuse EBITDA

Võrguteenuse EBITDA oli 2023. aastal 106,0 mln eurot (+103%, +53,9 mln eurot). Võrdlusperioodi võrguteenuse EBITDA oli ajalooliselt madal seoses erakordselt kõrgete elektri ostuhindadega (võrguteenuse pakkuja ostab võrgukadude katteks elektrienergia turuhinnaga), 2023. aastal on turuolukord normaliseerunud. Suurema marginaali mõju EBITDA-le oli +80,2 mln eurot. Keskmine müügitulu kasvas 8,9 €/MWh, samas kui keskmine muutuvkulu kahanes 3,5 €/MWh.

Oluliselt mõjutas eelmise aastaga võrreldes EBITDA-t ka püsikulude kasv (mõju EBITDA-le -22,6 mln eurot), mis oli eeskätt seotud oluliselt suuremate remondimahtudega.

Võrguteenuse EBITDA muutus, mln €

Vedelkütused

Vedelkütuste müügitulu ja müügiimaht

2023. aastal müüsimise 468 tuhat tonni vedelkütuseid ja teenisime sellest müügitulu 153,6 mln eurot. Vedelkütuste müügitulu suurenes eelmise aastaga võrreldes 15,3% (+20,3 mln eurot).

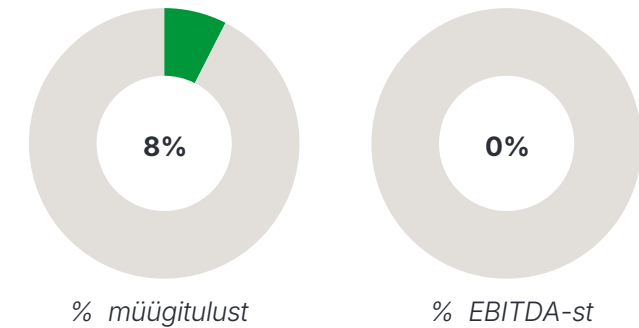
Müügiimaht suurenes 15,4% (+62,6 tuhat tonni) tootmismahtu de kasvu tõttu, mis võimaldas müüa koguseid *spot*-turul ning realiseerida laovaruseid.

Vedelkütuste hind

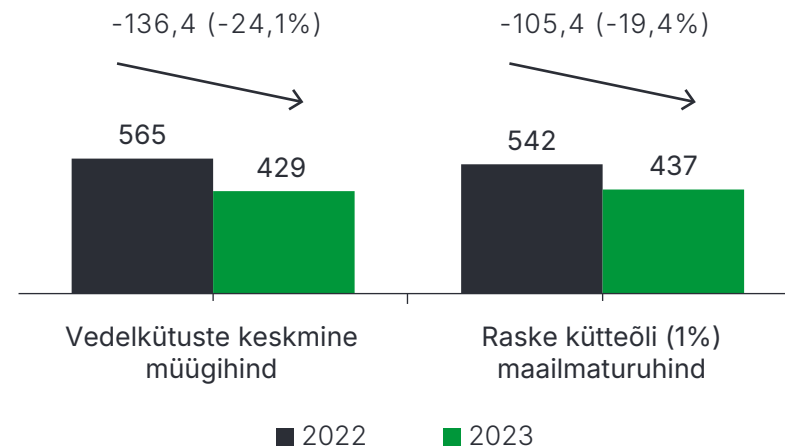
Vedelkütuste keskmine müügihind (tuletistehinguteta) langes 2023. aastal 24,1% tasemele 428,8 €/t (-136,4 €/t).

Tuletistehingutest teenisime 2023. aastal kahjumit 100,7 €/t. Koos tuletistehingutega oli vedelkütuste keskmine müügihind 2023. aastal 328,1 €/t (võrreldes eelmise aastaga -0,2%, -0,5 €/t).

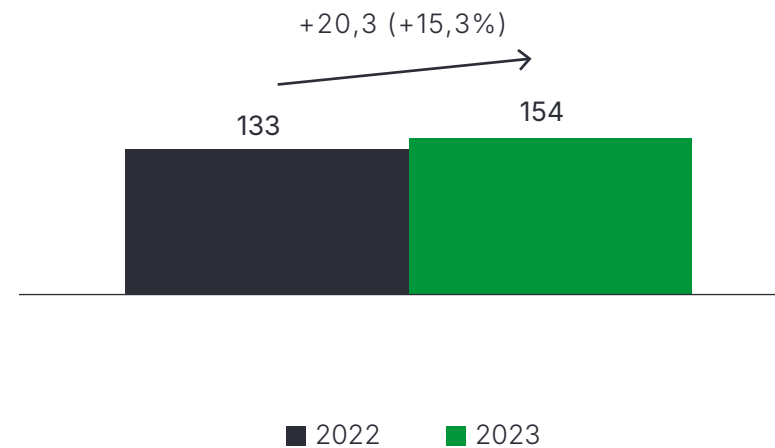
Vedelkütuste osa kontserni müügitulust ja EBITDA-st

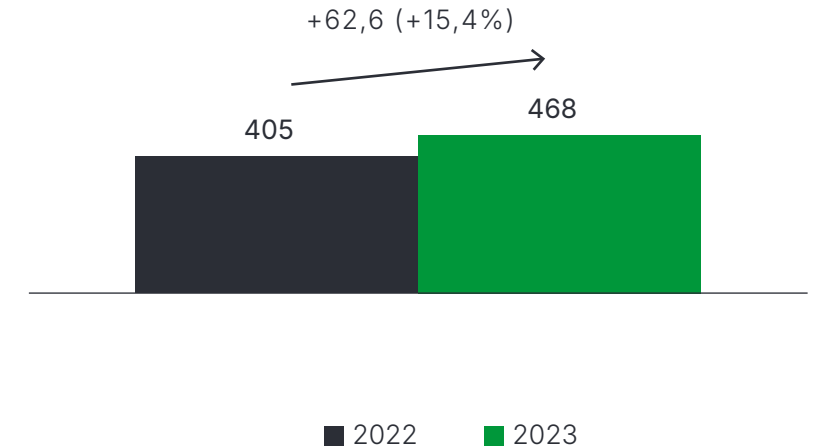
Vedelkütuste keskmine müügihind, €/t

Vedelkütuste müügitulu, mln €

Vedelkütuste müügiimaht, tuhat tonni

Vedelkütuste tootmiskaht

2023. aastal tootsime 475 tuhat tonni vedelkütuseid. Võrreldes eelmise aastaga suurenes tootmiskaht +11,9% (+50,6 tuhat tonni). Tootmiskahtu suurenemisele aitas kaasa vedelkütuste tehases Enefit 280 uttegaasi jahutusploki kasutuselevõtt, mis võimaldas suurendada bensiini tootmist 11,9 tuhande tonnini. Lisaks võimaldasid õigeaegsed kapitaalremondid suurendada Enefit 140 ja Enefit 280 tehaste töökindlust.

Vedelkütuste peamised tootenäitajad

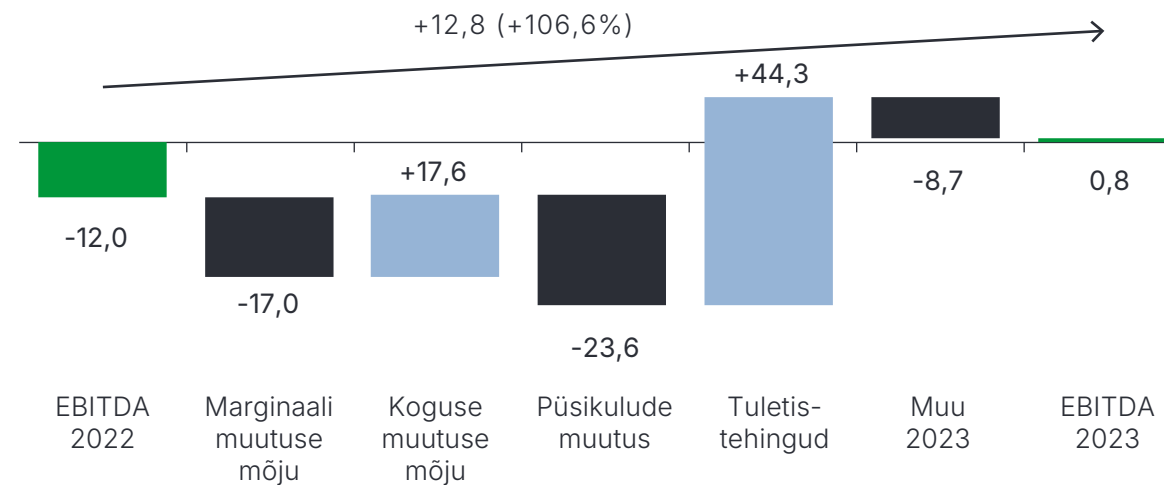
		2023	2022
Põhivarade tootlus	%	-8,2	-10,3
Vedelkütuste EBITDA	€/tonn	1,7	-29,5

Vedelkütuste EBITDA

Vedelkütuste EBITDA oli 2023. aastal 0,8 mln eurot (+12,8 eurot). Vedelkütuste müügi kogus kasvas võrreldes 2022. aastaga 62,6 tuhat tonni võrra (+15%) rekordilise tasemeni 468,1 tuhat tonni, suurema mahu mõju EBITDA-le oli +17,6 mln eurot. Vedelkütuste marginaali vähenemise mõju EBITDA-le oli -17,0 mln eurot (-36 €/t). Keskmine müügihind vähenes aastavõrdluses 136 €/t, samas kui keskmine muutuvkulu vähenes 100 €/t. Madalamad tootmiskulud on peamiselt seotud kasvuhoonegaaside emissioonikuluga. Realiseerunud tuletiste-hingute parem tulemus mõjutas EBITDA-t samas +44,3 mln euro ulatuses. Lisaks mõjutas EBITDA-t oluliselt vedelkütuste püsikulude kasv, mille mõju EBITDA-le oli -23,6 mln eurot ja on seotud eelkõige kõrgemate tööjõukuludega.

Vedelkütuste EBITDA muutus, mln €

Gaas

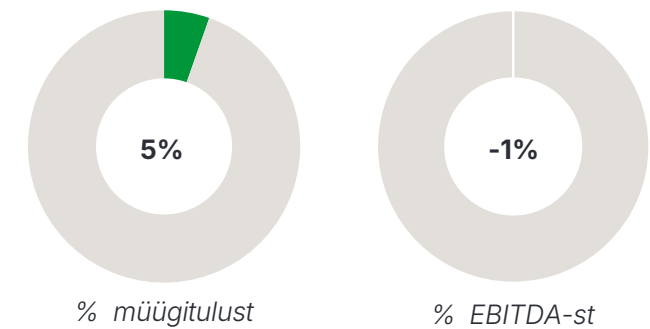
Gaasi müügitulu ja müügimaht

2023. aastal vähenes gaasi müügitulu võrreldes eelmise aastaga 58% võrra ja müügimaht langes 32% võrra. Gaasi müügituluks kujunes 103,0 mln eurot (-141,0 mln eurot) ja müügimahuks 1 518 GWh (-705 GWh). Gaasi müügimaht vähenes seoses üldise gaasi nõudluse langusega ning meie klientide arvu vähenemisega. Gaasi müük jagunes meie turgude vahel järgnevalt: Eesti 89 GWh (-347 GWh), Läti 166 GWh (-91 GWh), Leedu 89 GWh (-345 GWh) ning Poola 834 GWh (+68 GWh).

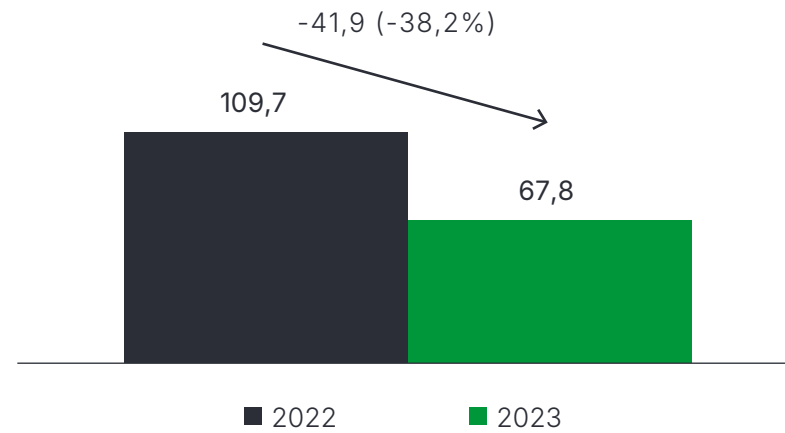
Gaasi hind

Keskmine gaasi müügihind oli 2023. aastal 67,8 €/MWh ehk 38% madalam (-41,9 €/MWh) kui 2022. aastal. Madalam müügihind tulenes energiaturgude stabiliseerumisest võrreldes eelmise aastaga.

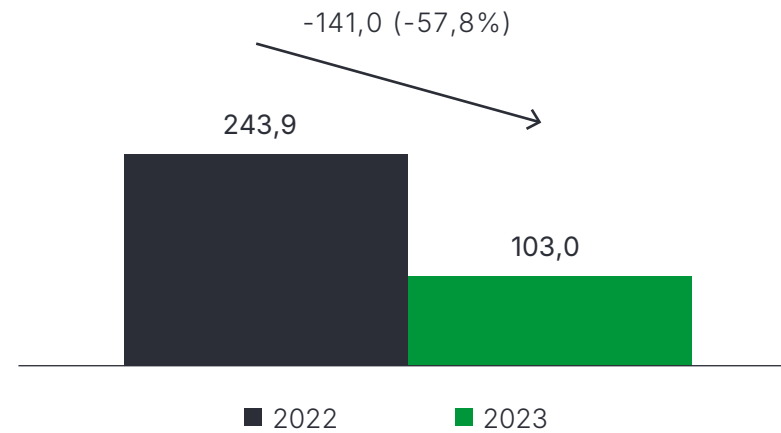
Gaasi osa kontserni müügitulust ja EBITDA-st

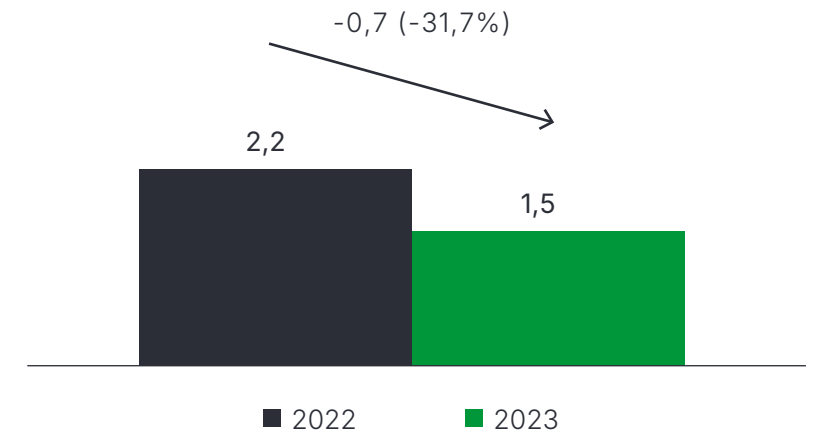
Gaasi keskmine müügihind, €/MWh

Gaasi müügitulu, mln €

Gaasi müügimaht, TWh

Gaasi peamised tootenäitajad

		2023	2022
Gaasi EBITDA	€/MWh	-4,2	33,1

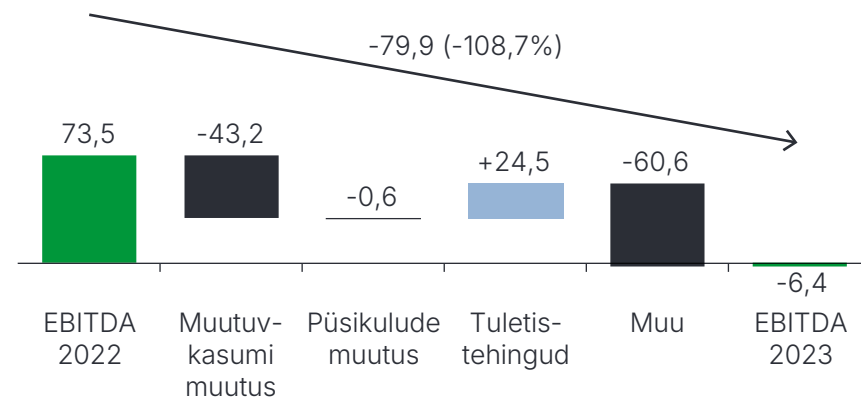
Gaasi EBITDA

Gaasi EBITDA oli 2023. aastal -6,4 mln eurot (-109%, -79,9 mln eurot), mida peamiselt mõjutas realiseerumata tuletistehingute väärtuse muutus (-60,6 mln €), mis on näidatud joonisel tulbas "Muu".

Gaasi muutuvkasum vähenes 43,2 mln euro võrra, mis on tingitud nii väiksemast müüginahust kui ka madalamast marginaalist. Muutuvkasumi vähenemist aitas tasandada suurem kasum realiseerunud tuletistehingutest (mõju +24,5 mln eurot).

Püsikulude suurenemise mõju EBITDA-le oli -0,6 mln eurot, mille peamine mõjutaja oli suurenenud kulu seoses meie LNG projektidega.

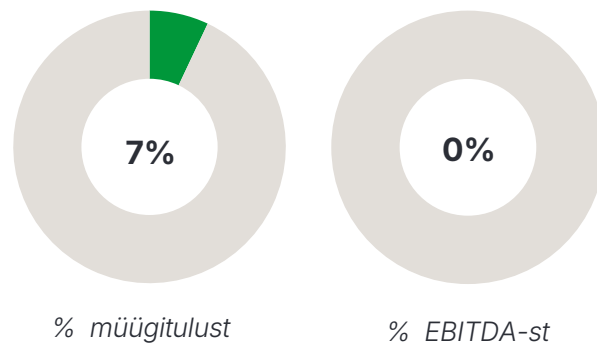
Gaasi EBITDA muutus, mln €

Muud tooted ja teenused

Muude toodete ja teenuste segmenti kuuluvad soojuse, töös-
tusseadmete ja lisateenuste müük. Meie põhilisteks lisatee-
nusteks on laadimisteenus, valgustusteenus, päikeseteenused,
paindlikkusteenus ning sooja- ja jahutusseadmetega seotud
teenused. Samuti kajastame selle segmenti all ühekordsete
tehingute mõju ning osa kontserni kesksetest arenduskuludest
ja püsikuludest.

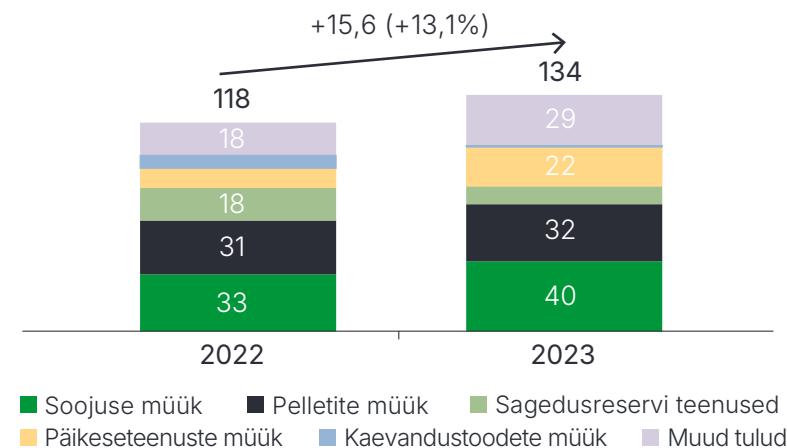
Muude toodete ja teenuste osa kontserni müügitulust ja EBITDA-st

Muude toodete ja teenuste müügitulu

2023. aastal teenisime muude teenuste ja toodete müügist
tulust 134,0 mln eurot. Müügitulu kasvas eelmise aastaga
võrreldes 13% (+15,6 mln eurot). Suurim muutus toimus eelne-
va aastaga võrreldes päikeseteenuste müügitulus, mis kasvas
10,3 mln euro võrra. Soojuse müügitulu kasvas 7,6 mln eurot,
millesse panustasid nii kõrgemad müügihinnad, 3% suurem
müügikogus kui ka suuremad jäätmete vastuvõtu tulud lru
elektrijaamas. Pelletite müügitulu kasvas aastavõrdluses 1,8
mln euro võrra (pelletite äritegevus müüdi maha 29.12.2023
seisuga) ja sagedusreservi teenuste tulud samas kahanesid
8,0 mln euro võrra.

Muude toodete ja teenuste müügitulu jagunemine, mln €

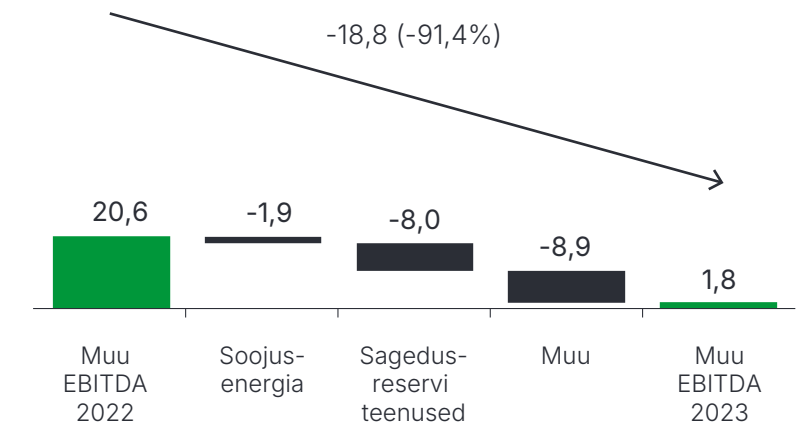
Muude toodete ja teenuste EBITDA

Muude toodete ja teenuste EBITDA kahanes 2023. aastal aas-
tatagusega võrreldes 18,8 mln euro võrra 1,8 mln euronni, mida
mõjutasid mitmed tegurid.

Soojuse EBITDA vähenes võrreldes eelmise aastaga 1,9 mln
euro võrra. Sagedusreservi (FRR) teenuste kasum langes
aastavõrdluses mõjutades segmenti EBITDA-t -8,0 mln eurot,
tingituna elektri turuhindade langusest.

Muud EBITDA mõjud olid summaarselt -8,9 mln eurot. Kasum
vähenes aastavõrdluses enim päikeseteenuste, kaevandustoo-
dete ja pelletite müügist.

Muude toodete ja teenuste EBITDA muutus, mln €

Rahavood

2023. aasta äritegevuse rahavood olid 13,9 mln eurot. EBITDA-ga võrreldes (436,7 mln eurot) kujunesid äritegevuse rahavood 2023. aastal 96,8% ehk 422,8 mln euro võrra väiksemaks.

Käibekapitali muutuste mõjul suurenesid äritegevuse rahavood 78,4 mln euro võrra. Käibekapitali mõjutasid peamiselt lühiajaliste kohustuste suurenemine 48,5 mln eurot, lühiajaliste nõuete vähenemine 65,8 mln eurot, varude vähenemine 20,1 mln eurot. Muu käibekapitali muutuste mõju äritegevuse rahavoole oli -17,7 mln eurot.

CO₂ heitmekvootide arvelduste mõju EBITDA ja rahavoo võrdluses oli 4,5 mln eurot.

Tuletisinstrumentide tehingute mõju (v.a CO₂ instrumendid) oli -407,9 mln eurot, sh elektriga seotud instrumentide mõju -375,5

mln eurot ja vedelkütustega seotud instrumentide mõju -35,0 mln eurot ning gaasi ja muude instrumentide mõju +2,6 mln eurot. Tuletisinstrumentide tehingute tulemust mõjutas peamiselt tagatisasude kohustuste suurenemine seoses elektri hinna langusega.

Makstud laenuintresside mõjul vähenesid äritegevuse rahavood 59,8 mln eurot. Tulumaksu tasusime 2023. aastal 24,7 mln eurot.

Muud mõjud olid -13,3 mln eurot, millest enamuse moodustasid liitumistasude amortisatsiooni mõju ning sihtfinantseerimise amortisatsiooni mõju -13,5 mln eurot ja -1,5 mln eurot vastavalt.

Võrreldes eelmise aastaga vähenesid äritegevuse rahavood 97,3% (-494,8 mln eurot).

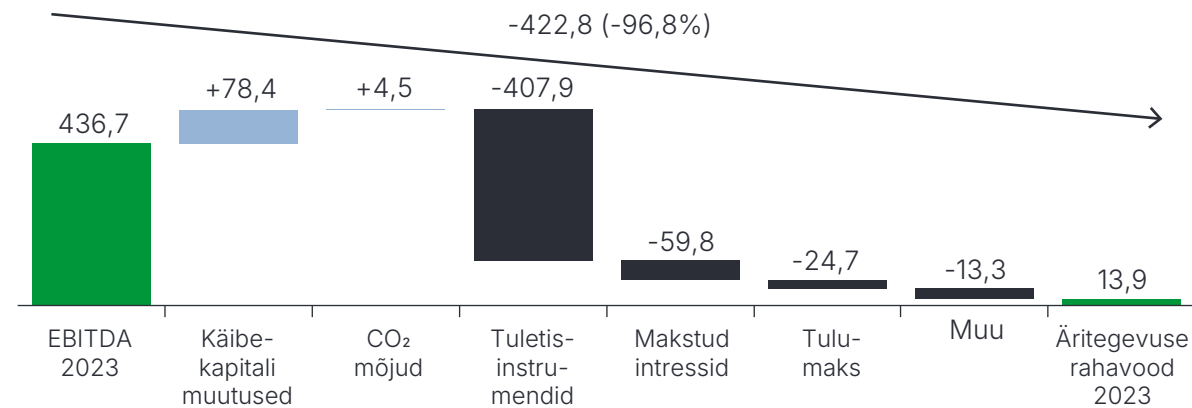
Käibekapitali muutuste mõju võrreldes 2022. aastaga oli +80,0 mln eurot, sh lühiajaliste nõuete muutuse mõju käibekapitalile

+124,6 mln eurot, lühiajaliste kohustuste muutuse mõju -103,4 mln eurot, varude muutuse mõju +43,6 mln eurot ning muu käibekapitali muutuse mõju +13,1 mln eurot.

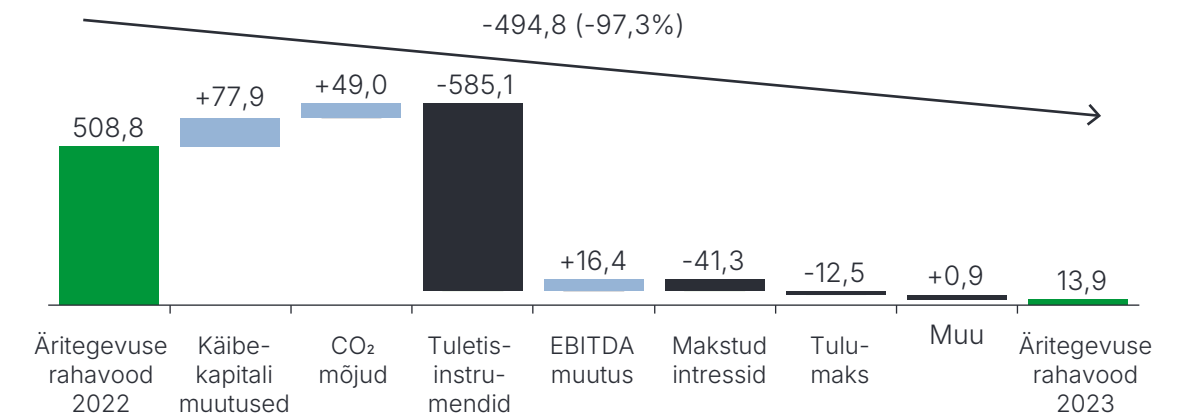
CO₂ heitmekvootide arvelduste mõju oli +49,0 mln eurot. Tuletisinstrumentide mõju (v.a CO₂ instrumendid) oli -585,1 mln eurot, sh elektriga seotud instrumentide mõju -541,5 mln eurot, vedelkütustega seotud instrumentide mõju -49,8 mln eurot. Muude tuletisinstrumentide mõju oli +6,2 mln eurot.

2023. aastal tasusime võrreldes 2022. aastaga 12,5 mln eurot rohkem tulumaksu. Laenuintresse maksime 2023. aastal 41,3 mln eurot rohkem kui aasta varem. Muude muutuste mõjud olid kokku +0,9 mln eurot.

Äritegevuse rahavoo kujunemine alates ärikasumist enne kulumit, mln €

Äritegevuse rahavoo muutus, mln €

Investeerimine

2023. aasta investeeringud olid Eesti Energia ajaloo suurimad seoses taastuvenergia võimsuste kiire arenguga. Investeerisime 2023. aastal kokku 779,3 mln eurot (+75,0%, +334,1 mln eurot).

Taastuvenergia

Taastuvenergia mahtude kasvatamiseks investeerisime läbi meie tütarettevõtte Enefit Green 338,5 mln eurot. Eesti tuuleparkide investeeringud ulatusid 102,8 mln euroni, sh 84,1 mln eurot investeeriti Sopi-Tootsi tuuleparki. Leedu tuuleparkide investeeringud ulatusid Kelmė parkides 127,5 mln euroni ja Akmenės 12,5 mln euroni ning Soomes asuvasse Tolpanvaara tuuleparki investeerisime 51,8 mln eurot. Ülejäänud tuuleparkidesse investeerisime 24,9 mln eurot. 2024. aastal valmivad eeldatavasti lõplikult Šilalė, Akmenė ning Tolpanvaara tuulepargid.

Lisaks investeerisime Eestis ja Poolas päikeseпаркide arendamisse. Eesti päikeseпаркidesse investeerisime Purtses 12,7 mln eurot, Vändras 9,4 mln eurot ning Sopis 7,9 mln eurot. Sopi päikeseпарк asub Põhja-Pärnumaal Baltikumi suurimal taastuvenergia alal Sopi-Tootsi tuulepargi läheduses ning päikeseпарк peaks alustama tootmist 2024. aasta lõpus. Novembris alustas Enefit Green Lätis riigi lääneosas Ādaži ja Carnikava piirkondades kahe päikeseelektrijama ehitamist, mis peaksid alustama elektri tootmist 2024. aasta suvel. Tegemist on ettevõtte esimeste päikeseпаркidega Lätis.

Võrguteenused

Võrguteenuse kvaliteedi säilitamiseks ja järjepidevaks töstmiseks investeerisime 168,5 mln eurot (2022. aastal 125,5 mln eurot), sh liitumistesse 95,8 mln eurot.

Elektrilevi ehitas 422 uut alajaama ja 1 343 km liini (2022. aastal ehitasime 352 uut alajaama ja 1 299 km liini). 2023. aasta lõpu seisuga oli Elektrilevi madalpingevõrgust ilmastikukindel 95,7% (2022. aasta lõpu seisuga 94,7%). Kokku pikenes aastaiga ilmastikukindel võrk 1 044 km võrra ning paljasjuhtmetega võrk vähenes 727 km võrra. 2023. aasta lõpu seisuga oli kogu madalpinge- ja keskpinge võrgust ilmastikukindel 74,1%.

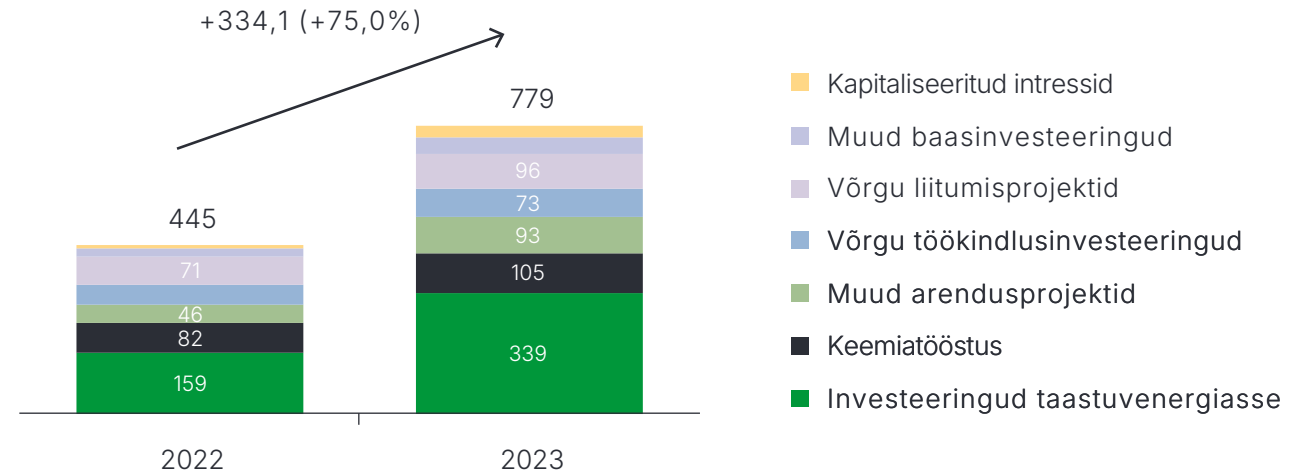
Imatra Elekter ehitas 11 uut alajaama ja 41 km liini. 2023. aasta lõpu seisuga oli Imatra madalpingevõrgust ilmastikukindel 94,4% (2022. aasta lõpu seisuga 93,2%). Kokku pikenes aastaiga ilmastikukindel võrk 31 km võrra ning paljasjuhtmetega võrk vähenes 26 km võrra. 2023. aasta lõpu seisuga oli Imatra Elektri madalpinge- ja keskpinge võrgust ilmastikukindel 66,3%.

Suurenergeetika

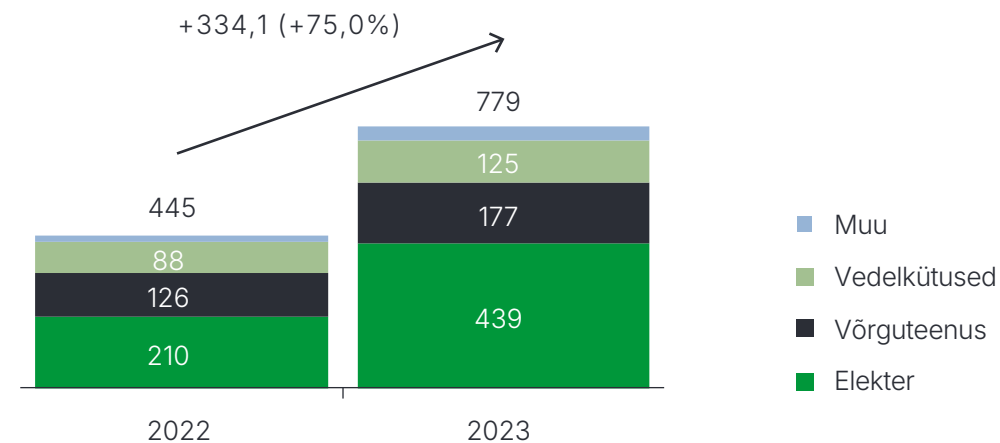
Keemiatööstuse arendamisse investeerisime 105,0 mln eurot. Tehas valmib 2024. aastal ning tõstab vedelkütuste aastatoodangu 700 000 tonnini.

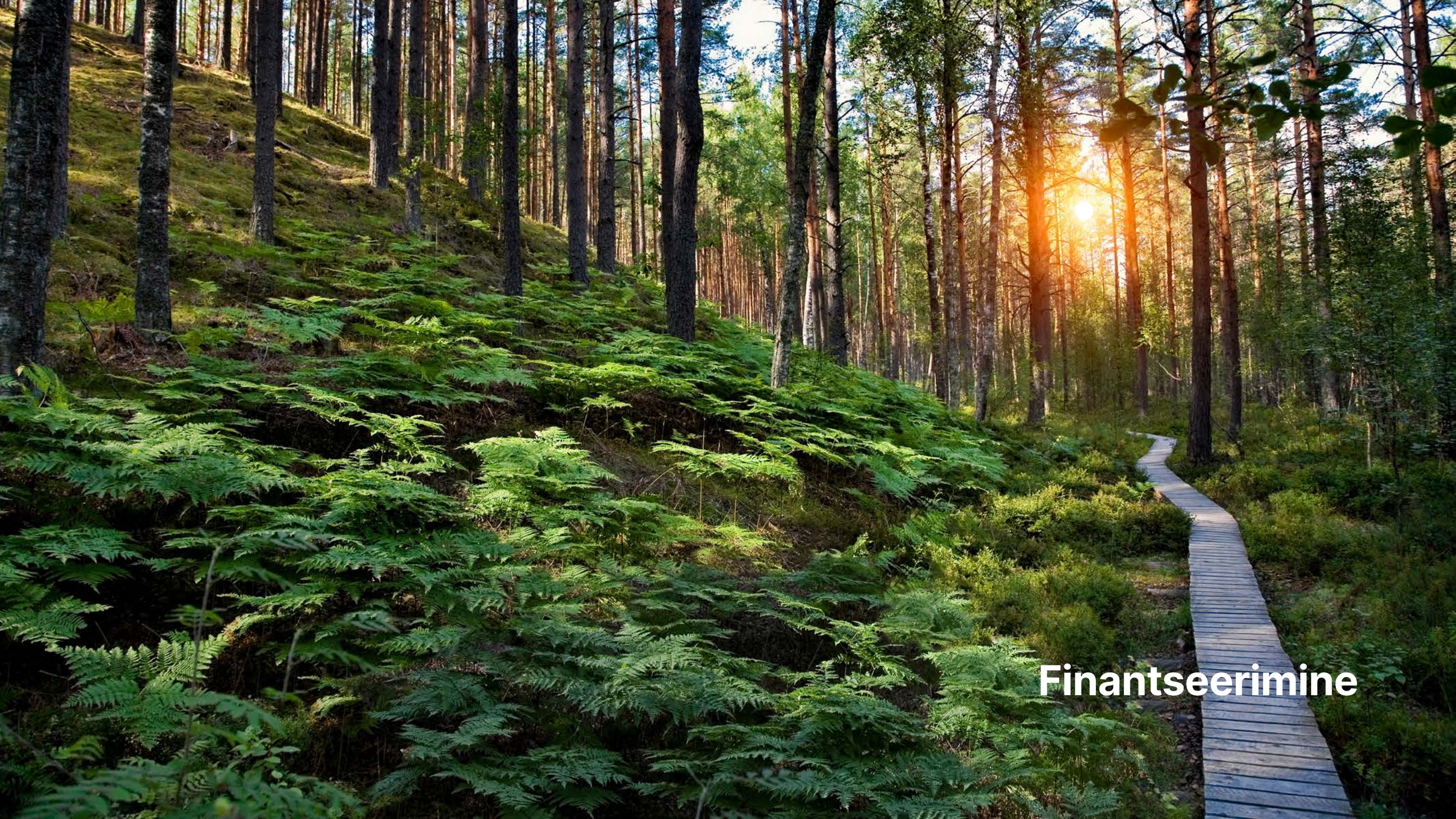
Lisaks investeerisime 6,1 mln eurot Auvere elektrijaama välisete soojusvahetite rekonstrueerimise projekti, et tõsta Auvere elektrijaama töökindlust. Investeerisime ka Auvere tootmis-kompleksis uue kesklao ehitustöödesse 3,2 mln eurot. Antud projekti elluviimisel korrastatakse ja muudetakse efektiivsemaks olemasolevat laomajandust ning sellega tagatakse töö- ja tuleohutusnõuete vastavusse viimine ning paremad tingimused varade säilimiseks.

Investeeringute jagunemine projektide lõikes, mln €

Investeeringute jagunemine toodete lõikes, mln €

Finantseerimine

Energeetikasektori arendused on üldjuhul kapitalimahukad. Nii uute tootmisüksuste rajamiseks kui ka äri oluliseks laienemiseks ei piisa alati vaid ettevõtte olemasolevatest vabadest vahenditest. Seetõttu kaasame suuremate arendusprojektide elluviimiseks turult võõrkapitali.

Finantseerimisotsuste tegemisel lähtume kontserni finantspoliitikast, kus on kindlaks määratud finantseerimise põhimõtted, lubatud võõrkapitali kaasamise määr ning võla finantseerimise allikad. Finantspoliitika järgi on Eesti Energia eesmärk hoida netovõla ja EBITDA suhtarv pikaajalises vaates allpool taset 3,5 (lubatud on lühemaajaline sihtmäär ületamine suuremate investeeringute või omandamiste puhul, suhtarv seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 toodud lk 78).

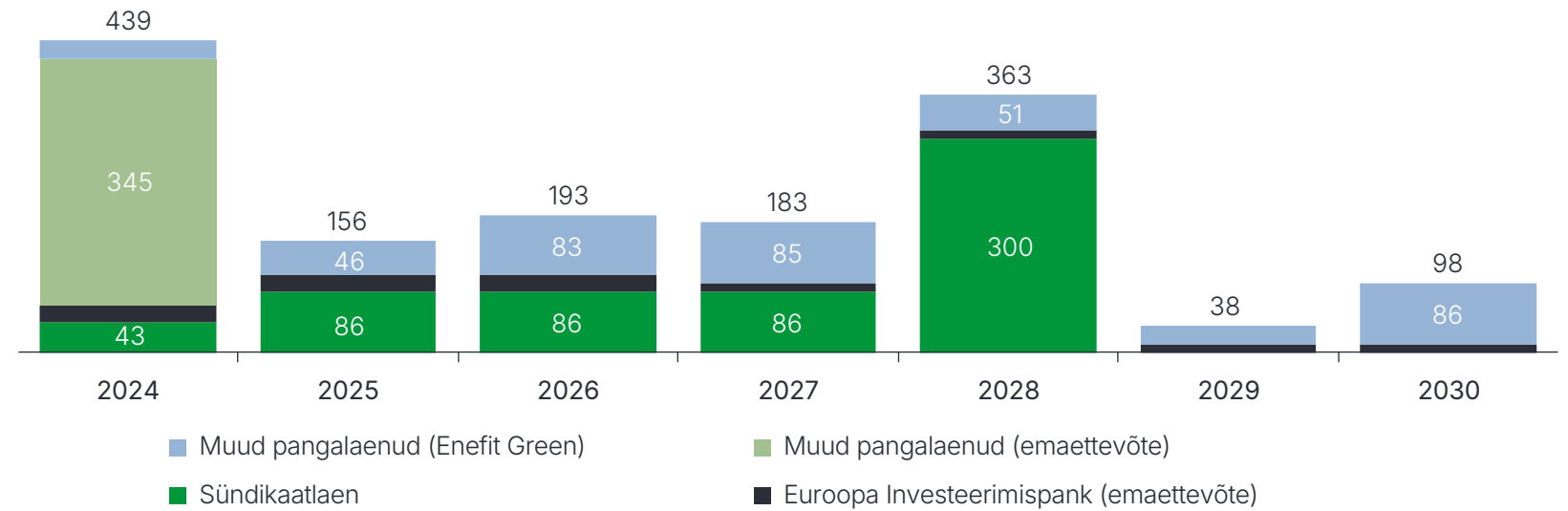
Meie peamised võõrkapitali allikad on investeerimislaenu Euroopa Investeerimispankalt (EIB), Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangalt (EBRD), Põhjamaade Investeerimispankalt (NIB) ja kommertspankadelt. Neid täiendavad likviidsuslaenu- ja garantiilimiidid regionaalsetelt pankadelt.

Võlakohustused ja krediitireitingud

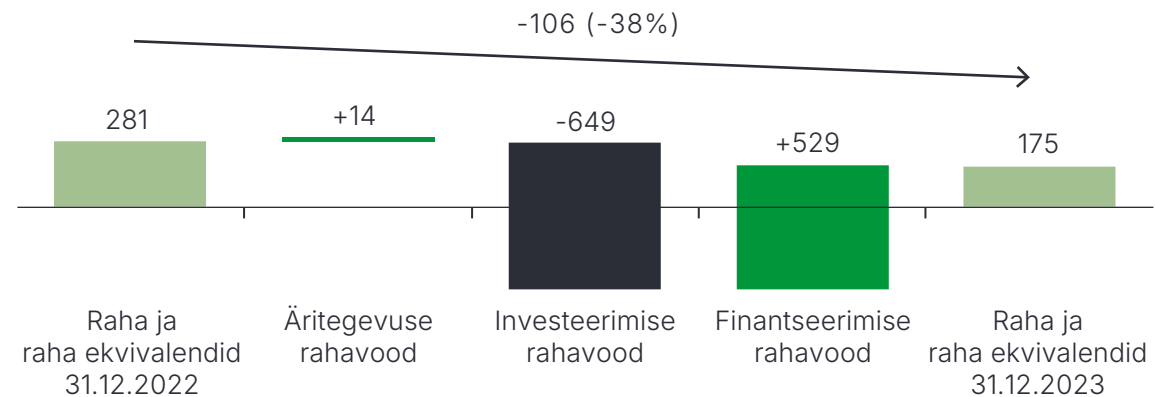
Kontserni võlakohustuste maht oli 2023. aasta lõpus väärtuses 1,7 mld eurot (1,0 mld eurot 2022. aasta lõpus).

Võlakohustused koosnesid 2023. aasta lõpu seisuga sündikaatlaenust väärtuses 600 mln eurot, EIB-lt saadud laenudest nominaalväärtuses 242 mln eurot, NIB-lt nominaalväärtuses 173 mln eurot, EBRD-lt väärtuses 6 mln eurot (27,5 mln Poola zlotti) ja muudest kommertspankade laenudest nominaalväärtuses 637 mln eurot (sh korduvkasutatavad likviidsuslaenu

Võlakohustuste tagasimaksegraafik, mln €

Likviidsete varade muutus 2023. aasta, mln €

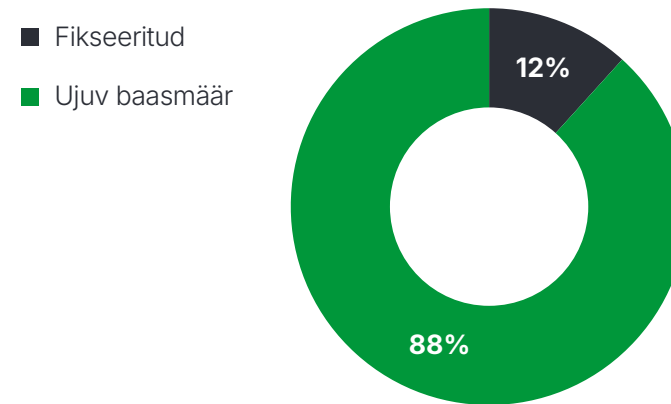
summas 195 mln eurot). Kontserni laenudest moodustasid 2023. aasta lõpu seisuga Enefit Greeni pangalaenu 472 mln eurot, sealhulgas eelpool mainitud EBRD laen väärtuses 6 mln eurot. Eesti Energia emaettevõtte laenu kommertspankadelt olid 2023. aasta lõpus summas 945 mln eurot, millest 600 mln eurot on sündikaatlaen, 150 mln eurot on laen Swedbankilt tähtajaga juuni 2024 ja korduvkasutatav likviidsuslaen summas 70 mln eurot Swedbankilt ja 125 mln eurot OP Corporate Bankilt. Lisaks on Eesti Energia emaettevõttel EIB-lt saadud laenu summas 242 mln eurot.

Enefit Green tegi aasta jooksul korralistest pangalaenudest investeerimislaenu tagasimakseid summas 23,5 mln eurot kohalikule kommertspangale SEB, NIB-le, OP Corporate Bankile ja EBRD-le. Eesti Energia emaettevõtte tegi aasta jooksul korralisi pangalaenu tagasimakseid summas 17,9 mln eurot, mis kõik olid Euroopa Investeerimispanga laenu tagasimaksed.

2023. aasta lõpu seisuga oli kontserni likviidsete vahendite maht 175 mln eurot (raha pangakontodel). Lisaks oli kontsernil 2023. aasta lõpu seisuga välja võtmata laene summas 410 mln eurot, millest 75 mln eurot kuulusid emaettevõttele ja 335 mln eurot tütarettevõttele Enefit Green. 2023. aastal sõlmis emaettevõtte uusi laenulepingud mahus 600 mln eurot (sündikaatlaen tähtajaga 2028 veebruar). Sündikaatlaen on jätkusuutlikkusega seotud kahe ESG KPI-ga: skoop 1, 2 ja 3 süsinikuintensivsus ning iga-aastane taastuvenergia võimsuse lisamine.

Tähtajalise laenu eesmärk oli eelkõige refinantseerida 2023. aasta septembris aegunud 500 miljoni euro suurust võlakirja. 2023. aastal sõlmis Enefit Green uusi laenulepingud mahus 505 mln eurot (180 mln eurot tähtajaga september 2035 EIB-ga, 100 mln eurot tähtajaga jaanuar 2035 NIB-ga ja 225 mln eurot

Laenu intressimäärade lõikes

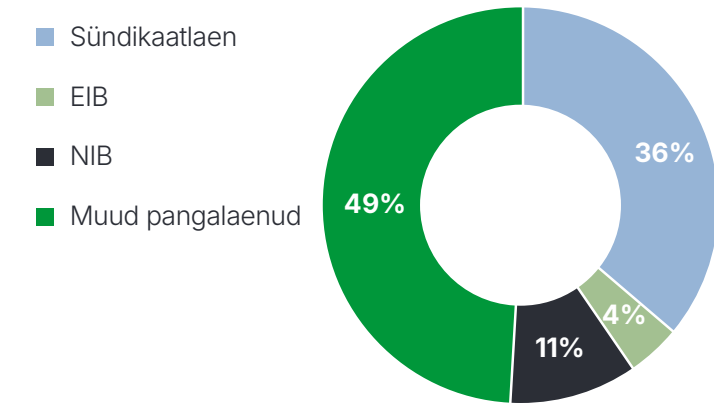

tähtajaga jaanuar 2030 SEB-ga).

Kontserni korduvkasutatavad likviidsuslaenu ulatusid 2023. aasta lõpus 320 mln euroni (OP Corporate Bankilt 150 mln eurot, SEB-lt 100 mln eurot, Swedbankilt 70 mln eurot), millest oli kasutusel Swedbanki laen summas 70 mln eurot ja 125 mln eurot OP Corporate Bankilt. Korduvkasutatavatest likviidsuslaenudest 270 mln eurot on sõlmitud emaettevõtte poolt, ning 50 mln eurot tütarettevõtte Enefit Greeni tasemel.

Kontserni kasutamata pikaajalised investeerimislaenu olid 2023. aasta lõpus summas 285 mln eurot, millest kõik on Enefit Greeni omad. Pikaajalised kasutusele võtmata investeerimislaenu moodustuvad 2023. aasta jaanuaris sõlmitud laenulepingust Enefit Greeni ja SEB vahel mahus 105 mln eurot ja

Võõrkapital laenajate lõikes

2023. aasta septembris sõlmitud laenulepingust Enefit Greeni ja Euroopa Investeerimispannaga (EIB) vahel mahus 180 mln eurot.

2024. aastal on kontsernil plaanis kaasata omakapitali. Selleks kõige optimaalsem viis valitakse sõltuvalt turuolukorrast.

Eesti Energia emaettevõtte korduvkasutatavate likviidsuslaenulepingute tähtajad on 2025. aasta septembris summas 200 mln eurot (aasta lõpu seisuga kasutamata 75 mln eurot) ning 2026. aasta augustis summas 70 mln eurot (aasta lõpu seisuga kõik kasutusel). Enefit Greeni korduvkasutatavate likviidsuslaenulepingute tähtajad on 2024. ja 2026. aasta septembris summas 20 mln ja 20 mln eurot (mõlemad lepingud täies ulatuses kasutamata) ning ka 2025. aasta mais summas 10 mln eurot (kasutamata 10 mln eurot).

Eesti Energia võlakohustuste kaalutud keskmine intressimäär oli 2023. aasta lõpu seisuga 5,76% (2,47% 2022. aasta lõpus).

2023. aasta lõpus oli Eesti Energia kontserni võlakohustustest fikseeritud intressimääraga laene summas 195 mln eurot (2022. aasta lõpus 723 mln eurot). Ujuva intressimääraga võlakohustusi oli summas 1,5 mld eurot (2022. aasta lõpus 0,3 mld eurot). Kontserni võlakohustustest 99,6% on nomineeritud eurodes, Poola zlottides on nomineeritud üks laen summas 6 mln eurot (EBRD-ga sõlmitud laenuleping).

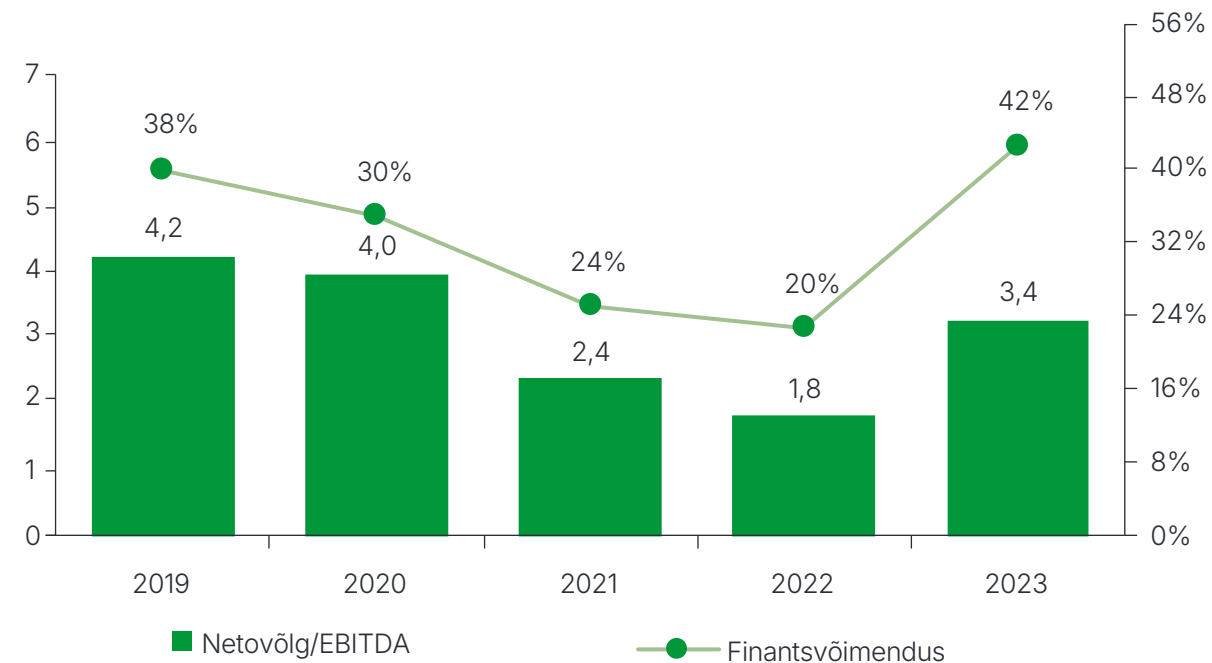
Krediidireitinguagentuur S&P uuendas 2024. aasta jaanuaris Eesti Energia krediidianalüüsi, krediidireiting jäi endiseks (BBB-), kuid väljavaade muutus negatiivseks. Krediidireitinguagentuur Moody's uuendas 2023. aasta mais Eesti Energia krediidianalüüsi, väljavaade ja krediidireiting jäid endiseks (Baa3, väljavaade stabiilne). Eesti Energia finantspoliitika eesmärgiks on investeerimisjärgu tasemel krediidireiting rahvusvahelistelt krediidireitinguagentuuridelt.

Omakapital ja finantssuhtarvud

Kontserni omakapitali maht oli 2023. aasta lõpus 2,1 mld eurot. Eesti Energia aktsiate 100% omanik on Eesti Vabariik. 2023. aastal maksis kontsern aktsionärile dividende 69 mln eurot. Kontserni netovõlg oli 2023. aasta lõpu seisuga 1,5 mld eurot (2022. aasta lõpus 0,8 mld eurot). Netovõla ja EBITDA suhtarv oli 2023. aasta lõpu seisuga tasemel 3,4 (2022. aasta lõpus tasemel 1,8). Praegune netovõla ja EBITDA suhtarvu tase on kooskõlas finantspoliitikas ettenähtud tasemega 3,5.

Netovõlg/EBITDA, korda

Finantsvõimendus, %

Laenulepingutega on Eesti Energia võtnud kohustuse mitte ületada teatud finantssuhtarvude piirmäärasid. Kõik kontserni finantsnäitajad on 2023. aasta lõpu seisuga piirmääradega kooskõlas.

2024. aasta väljavaade

2024. aasta väljavaade

2024. aastal liigume edasi roheteekonnal, kus meile on olulisteks märksõnadeks kliendikesksus, uuendusmeelsus ja tõhusus. Täna seisame silmitsi mitmete väljakutsetega, kuid meie suund on selge – liikuda edasi roheteekonnal ja teha seda tasakaalukalt: muudame roheenergia kättesaadavaks, kuid peame ka silmas, et energia varustuskindlus oleks tagatud. Taastuvenergia tootmine, sellel põhinevad mõistliku hinnaga ja kasulikud energialahendused, tugev elektrivõrk ja jätkusuutlik keemiatööstus on valdkonnad, millele Eesti Energia ehitab oma tuleviku.

Majanduskeskkond meie koduturgudel näitab paranemise märke, mis loob soodsa aluse meie jätkuvale arengule. Ootame inflatsiooni pidurdumist ja majanduskasu taastumist, Eestis eeldatavasti mõnevõrra aeglasemalt kui teistel koduturgudel. Intressimäärade osas ootame mõningast langust 2024. teisel poolaastal, kuid eeldatavasti jäävad intressimäärad siiski oluliselt kõrgemale tasemele, kui olid mõned aastad tagasi ning see avaldab survet meie investeerimisvõimekusele ja suurendab finantseerimise kulusid.

Energiaturgudel ootame stabiilsemat väljavaadet, kui on olnud viimased aastad. Madalamad elektri turuhinnad võimaldavad meil pakkuda klientidele taskukohasemat energiat, küll aga mõjutavad elektrihinnad samal ajal negatiivselt elektri tootmise kasumlikkust. Põlevkivi kasutavad elektrijaamad ei ole eeldatavate elektrihinna tasemete juures enam konkurentsivõimelised ja turult oma kulusid tagasi teenida ei suuda.

Müügitulu prognoosime 2024. aastaks sarnasel tasemel eelneva aastaga. Elektri turuhinna langusest tingitud tulude vähenemise eeldame kompenseerida müügiimahtude suurenemisega, mida toetavad uued valmivad taastuvenergia tootmise üksused. EBITDA osas ootame mõningast langust, mille toob kaasa eelkõige põlevkivi kasutavate elektrijaamade konkurentsivõime vähenemine. Meie fookus 2024. aastal on suunatud taastuvenergia arendamisele, võrguteenuste kvaliteedi parendamisele, jätkusuutliku keemiatööstuse arendamisele ja klientide rahulolu parandamisele. Kui 2023. aastal tegime investeringuid rekordilises mahus, siis 2024. aastal eeldame investeringute teatavat vähenemist. Oluline fookus on valmis saada mahukad projektid, mis on jõudnud lõpufaasi. 2024. aastal on investeringute plaani järgi valmimas mitmed Enefit Greeni ehituses olevad tuule- ja päikesepargid, samuti eeldame uue Enefit 280-2 õlitehase valmimist aasta lõpuks.

Eesti Energia jätkusuutlikuse aruanne

Eesti Energia jätkusuutlikkuse aruanne on osa Eesti Energia 2023. aasta majandusaasta aruandest. Jätkusuutlikkuse aruandes esitatud info lähtub Eesti Energia strateegilistest eesmärkidest, äritegevuse olulisimatest mõjudest ja sihtrühmadest ning ülemaailmse säästva arengu eesmärkidest (SDG). Aruanne sisaldab nii Eesti Energia grupi kui ka tema tütarfirmade konsolideeritud tulemusi, välja arvatud mõõdikute puhul, kus erisus on välja toodud. Jätkusuutlikkuse aruandes sisalduv info on esitatud aruandeperioodi 1.01.2022 kuni 31.12.2022 kohta. Jätkusuutlikkuse mõõdikute hindamisel on kontsernis kokkulepitud alguspunkt 2022. aasta tase, välja arvatud energiatootmise CO₂ intensiivsus, kus loeme baasiks 2020. aastal mõõdetud tulemus. Eesti Energia jätkusuutlikkuse aruanne ei ole auditeeritud ja põhineb ettevõtte andmestikul.

Eesti Energia jätkusuutlikkuse prioriteedid

Kontserni jätkusuutlikkuse fookusteemad tulenevad ettevõtte 2022.–2026. aasta strateegiast ning strateegilistest eesmärkidest, mille täitmise eest vastutavad kontserni juhatus, strateegiline juhtühik ning ettevõtete ja üksuste juhid. Igal strateegilisel eesmärgil on kontsernis määratud vastutaja, samuti on strateegilise juhtühiku tasandil lepitud kokku jagatud eesmärkides ja nende sihttasemetes. Kontserni jätkusuutlikkuse prioriteetidega seotud eesmärkide täitmist jälgitakse juhatuse ning valdkonna tasemel.

Valdkond	Fookusteema	2026. aasta eesmärk	2022. aasta tulemus	2023. aasta tulemus	Seos ülemaailmse säästva arengu eesmärkidega (SDG)
Kliima soojenemise leevendamine ja energiatootmise negatiivse keskkonnamõju alandamine	Aitame oma klientidel nende keskkonnamõju vähendada	80% meie klientidest kasutab vähemalt üht rohelist teenust või toodet *1	31%	33%	
	Kasvatame kontserni taastuvenergia tootmisvarasid	Taastuvenergia tootmisvarade maht kasvab üle nelja korra 1900 MW-ni	450 MW	515 MW	
	Vähendame Eesti Energia energiatootmise CO ₂ -intensiivsust	Kontserni energiatootmise CO ₂ -intensiivsus väheneb 43% võrra 0,37 t/MWh-lt 0,21 t/MWh-ni	0,55 t/MWh	0,34 t/MWh	
Inimest väärtustav roheteekond	Tagame ohutu töökeskkonna	Kaotatud tööajaga tööõnnetuste sageduse määr ≤ 1.0	2,55	1,62	
	Oleme inimesi väärtustav organisatsioon	Eesti Energia juhtimiskvaliteet on ≥ 86 *2	80	81	
Läbipaistev ja eetiline ühingujuhtimine	Eesti Energia tegevus on läbipaistev ja eetiline	Ebaeetilise käitumisega on kontsernis kokku puutunud ≤ 5% töötajatest *3	18%	18%	

*1. Protsent klientidest, kes kasutab vähemalt ühte roheteekonna toodet, milleks võib olla roheline energia leping või mõni kontserni pakutav energialahendus.

*2. Mõõdetakse iga-aastase Eesti Energia töötajate pühendumuse ja juhtimiskvaliteedi uuringu käigus. Keskmise juhtimiskvaliteedi, sest juhtimine mõjutab suurel määral kontserni töötajate pühendumust.

*3. Töötajad annavad tagasisidet 5-pallisel skaalal pühendumuse ja juhtimiskvaliteedi uuringu käigus. Töötajad nimetavad, milliste ebaeetiliste käitumisvormidega on nad aasta jooksul kokku puutunud. Uuringu tagasiside põhjal tekivad osakondades tegevuskavad ning kriitilistele kohtades annab suuniseid ka eetikakomitee.

Kliima soojenemise leevendamine ja energiatootmise negatiivse keskkonna jalajälje alandamine

Jätkusuutlikud kliendilahendused		2021	2022	2023
Klientidega sõlmitud pikaajaliste taastuenergia elektrilepingute maht	TWh	8,4	7,8	1,2
Elektrilevi võrku ühendatud elektritootjate arv	tk	10 471	15 562	20 925
Ilmastikukindla võrgu osakaal	%	72,3%	73,7%	74,5%
Virtuaalelektrijaamaga ühendatud paindlikkusvarad	MW	280	539	1714
sh tootmisvarad	MW			
Kokku portfell		268	529	1706
Eesti Energia varad		111	290	1288
sh tarbimisvarad	MW			
Kokku portfell		12	10	8
Eesti Energia varad		6	6	5
Kontserni teadus- ja arendustegevuse rahaline maht*	mln €	11,4	11,9	12,76
Kontserni energiatoodang ja -müük		2021	2022	2023
Toodetud elekter	GWh	5 217	6 260	3 614
millest taastuvelekter	GWh	1 647	1 451	1 627
Toodetud taastuvelektri toodangu osakaal	%	32%	23%	45%
Toodetud soojus	GWh	1 272	1 186	1 182
millest biomassist ja puidutäätmetest	%			
Kontserni müüdüd elektrienergia	GWh	9 435	10 537	11 734
millest müüdüd taastuvelektri osa	%	24%	23%	21%
Kontserni müüdüd gaas**	GWh	2 351	2 223	1 518
Kontserni müüdüd soojusenergia	GWh	911	817	843

* Grupi teadus- ja arendustegevuse kulude arvestuse aluseks on rahvusvaheliselt levinud Frascati meetodika

** 2022. aasta korrigeeritud

Kontserni energiatarbimine		2021	2022	2023
Elektritarbimine	GWh	570	545	642
sellest kadu	GWh	300	272	296
Gaasi tarbimine				
Soojuse tarbimine	GWh	5	5	6
Vedelikute tarbimine	GWh	136	149	90
Biomassi tarbimine*	GWh	1 695	1 253	1168
Segaolmejäätmete tarbimine	tuh tonni	238	216	249
Vee tarbimine				
Jahutusvesi	mln m3	708	738	521
Pumbatud kaevandusvesi	mln m3	131	126	118
Olmevee tarbimine kontserni kontorites	m3	5 581	6 111	6243

Jäätmeteke		2021	2022	2023
Põlevkivi lend- ja koldetuhk	mln tonni	3,5	4,4	2,8
millest taaskastutatud	mln tonni	0,1	0,1	0,1
Aheraine	mln tonni	1,9	3	3,3
millest taaskastutatud	mln tonni	2,9	3,9	3,3

Heitmed		2020	2021	2022	2023
Scope 1 (Direct)	th t CO ₂ e	3887	5156	6907	3676
Scope 2 (Energy indirect)	th t CO ₂ e	256	231	228	357
Scope 3 (Other indirect)	th t CO ₂ e	1372	1311	1375	1844
SOx	tuh tonni	2,6	3,9	6,4	2,5
NOx	tuh tonni	2,6	3,3	3,9	2,7
Tolmuheitmed	tuh tonni	0,7	0,7	1,8	0,7
Heitmed vette					
Hõljum	tuh tonni	0,5	2,6	0,6	0,6
Sulfaadid	tuh tonni	63	70	65	59,8

* Nimetus korrigeeritud. 2022. aasta aruandes "Jäätmepuidu tarbimine"

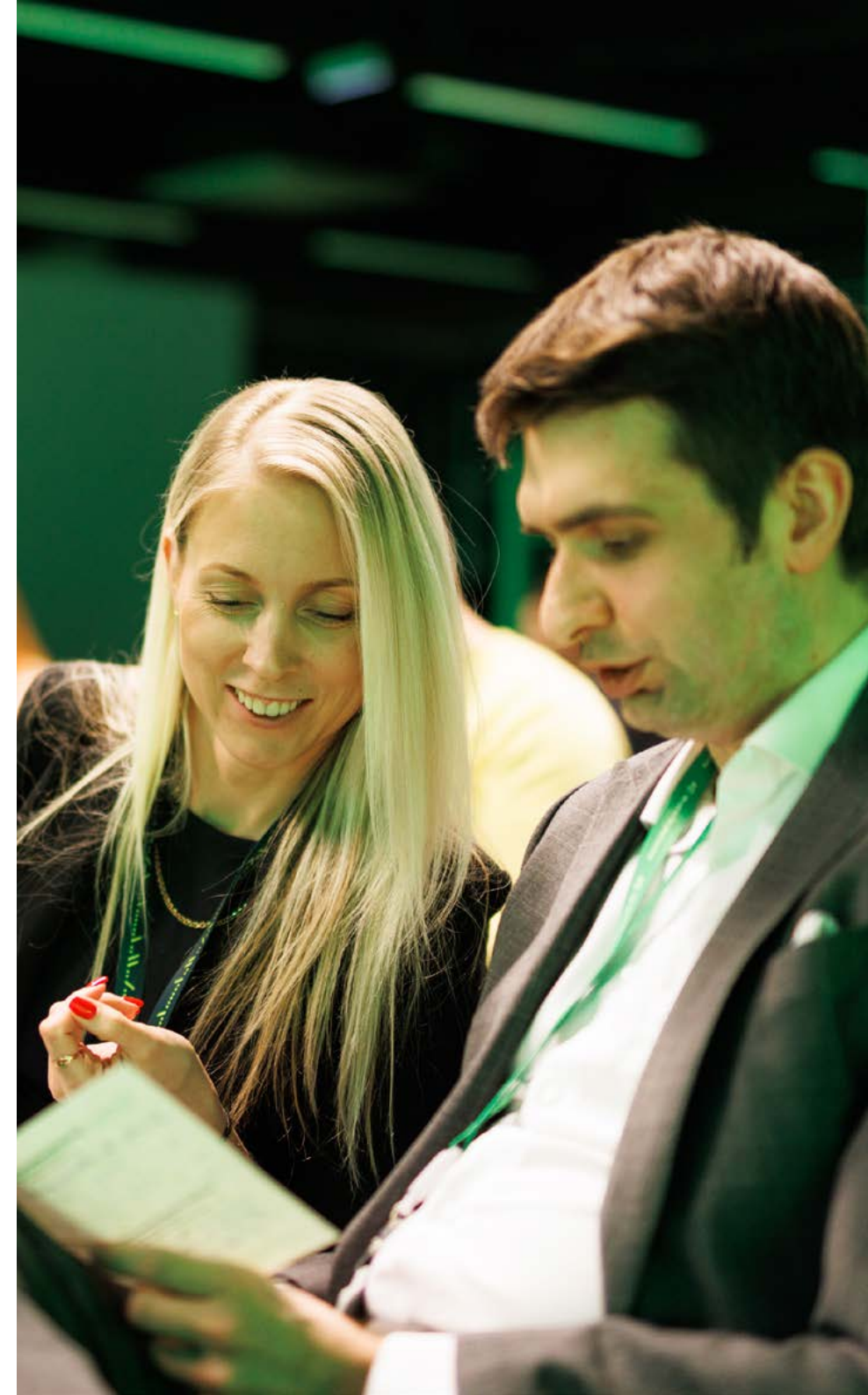

Muud näitajad		2021	2022	2023	Kommentaar
Keskkonnalubades sätestatud piirnormide ametlikult fikseeritud rikkumised	tk			0	
millest õhuheitmed		0	0	0	
Muud näitajad		0	0	0	
Kontsernis on kehtiv keskkonnapoliitika	Jah/Ei	jah	jah	jah	
Kontserni keskkonnapoliitikas on kirjeldatud jäätmete, vee, energia ja ringlussevõtuga seonduvad põhimõtted		jah	jah	jah	
Kontsernil on teostatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu energitõhusust käsitlevate direktiivide kohane energiaaudit		jah	jah	jah	Kontserni energiaaudit vastab energiamajanduse korralduse seaduse (EnKS) energiaaudit nõuetele vastavalt Majandus- ja taristuministri 26.12.2016 määrusele nr 76 „Energiaaudit miinimumnõuded“.
Kontserni kliima- ja keskkonnamõjusid käsitletakse nõukogu tasandil		jah	jah	jah	Hõlmab strateegia kinnitamist, omaniku ootuste ja strateegiliste mõõdikute täitmise jälgimist ning strateegiliste projektide algatamisi, ülevaateid ja lõpetamisi
Kontserni kliima- ja keskkonnamõjusid käsitletakse juhatuse tasandil		jah	jah	jah	Hõlmab strateegia uuendamist, strateegiliste mõõdikute määramist ja täitmise jälgimist ning valdkonnaga seotud projektide investeerimisotsuste ettevalmistust ning projektide ülevaatust

Inimest väärtustav roheteekond

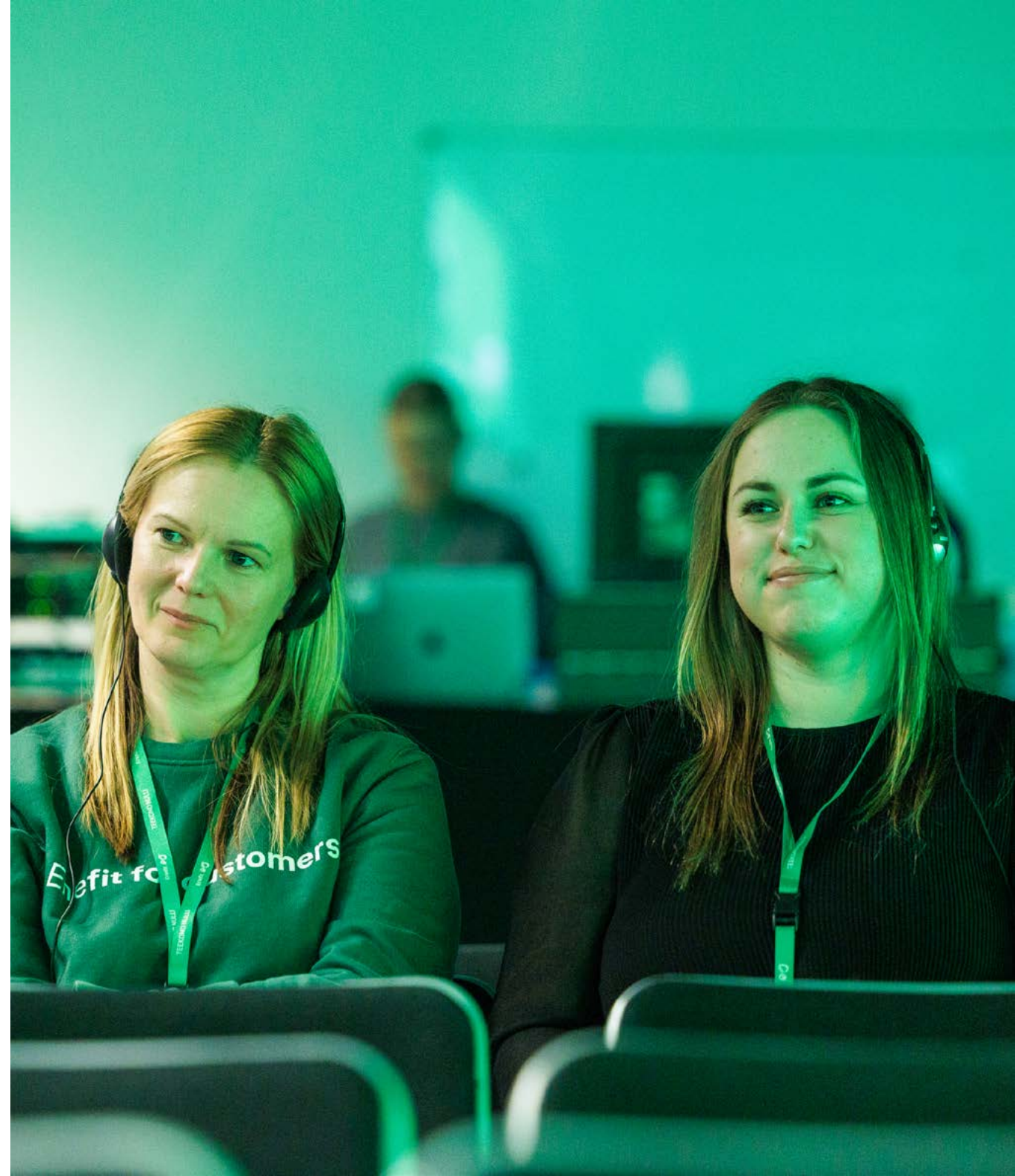
Töötajate arv ja vanusegruppide jaotus		2021	2022	2023
kuni 30				
naised	arv	150	218	198
mehed		297	524	432
naised	%	36	29	31
mehed		64	71	69
31-50				
naised	arv	569	663	711
mehed		1786	2089	2051
naised	%	24	24	26
mehed		76	76	74
51 ja enam				
naised	arv	374	399	383
mehed		1400	1468	1478
naised	%	21	21	21
mehed		79	79	79
Kokku:		4576	5361	5253
naised	arv	1093	1280	1292
mehed		3483	4081	3961
naised	%	24	24	25
mehed		76	76	75

Töötajate jaotus segmentide lõikes		2021	2022	2023
Juhid	arv	408	398	486
naised		92	89	142
mehed		316	309	344
Spetsialistid	arv	2121	2461	2505
naised		790	951	936
mehed		1331	1510	1569
Teostajad	arv	2013	2474	2233
naised		198	229	207
mehed		1815	2245	2026
Praktikandid	arv	32	27	34
naised		13	11	7
mehed		19	16	27
Usaldusisikud	arv	2	1	1
naised				
mehed		2	1	1
Renditöötajad	arv	0	0	0
naised				
mehed				
Kokku	arv	4576	5361	5259

Töölepingu tähtaeg		2021	2022	2023
Tähtajatu	arv			
naised		1033	1224	1247
mehed		3318	3945	3871
Tähtajaline				
naised		60	56	45
mehed		165	136	90
Töötajate keskmine staaž	aasta	13,11	11,39	11,55
Osalise koormusega töötajad	arv	70	81	88
naised	arv (% kogutöötajatest)	35 (0,76%)	33 (0,62%)	39
mehed		35 (0,76%)	48 (0,9%)	49

Kontserni töötajad riikide lõikes		2021	2022	2023
Eesti		4382	5075	4908
naised		1007	1135	1126
mehed		3375	3940	3782
Leedu		56	105	113
naised		32	62	63
mehed		24	43	50
Läti		96	123	144
naised		35	54	69
mehed		61	69	75
Poola		38	54	85
naised		18	28	33
mehed		20	26	52
Saksamaa	arv	2	2	1
naised				
mehed		2	2	1
Soome		1	1	1
naised		1	1	1
mehed				
USA		1	1	1
naised				
mehed		1	1	1
Kokku		4576	5361	5253
naised		1093	1280	1292
mehed		3483	4081	3961

Kontserni ettevõtete töötajad		2021	2022	2023
Enefit Connect	arv	746	805	806
naised		181	202	195
mehed		565	603	611
Enefit Green		171	183	199
naised		26	29	39
mehed		145	154	160
Klienditeenused		312	447	499
naised		212	309	315
mehed		100	138	184
Enefit Power		1646	1975	1812
naised		260	290	256
mehed		1386	1685	1556
Enefit Solutions		854	1034	955
naised		45	48	51
mehed		809	986	904
Elektrilevi		48	52	76
naised		11	16	22
mehed		37	36	54
Tugi- ja sisuüksused		799	865	906
naised		358	386	414
mehed	441	479	492	
Kokku:		4576	5361	5253

Voolavus kontsernis		2021	2022	2023
Töötajate keskmine arv		4360	4835	5268
naised	arv	993	1117	1219
mehed		3367	3718	4049
Kõik lahkunud töötajad		650	785	1017
naised	arv	205	196	245
mehed		445	589	772
Koguvoolavus		15	16	19
naised	%	21	18	20
mehed		13	16	19
Omal soovil lahkunud töötajad		299	404	375
naised	arv	102	127	126
mehed		197	277	249
Vabatahtlik voolavus		7	8	7
naised	%	10	11	10
mehed		6	7	6

Voolavus kontsernis segmentide lõikes		2021	2022	2023
Juhid				
keskmine töötajate arv		406	403	403
kõik lahkunud töötajad	arv	53	51	72
omal soovil lahkunud töötajad		28	31	20
koguvoolavus	%	13	13	18
vabatahtlik voolavus		7	8	5
Spetsialistid				
keskmine töötajate arv		1976	2210	2476
kõik lahkunud töötajad	arv	292	335	365
omal soovil lahkunud töötajad		199	231	227
koguvoolavus	%	15	15	15
vabatahtlik voolavus		10	10	9
Teostajad				
keskmine töötajate arv		1948	2194	2358
kõik lahkunud töötajad	arv	217	319	499
omal soovil lahkunud töötajad		69	140	126
koguvoolavus	%	11	15	21
vabatahtlik voolavus		4	6	5

Uued töötajad kontsernis segmendi kaupa		2021	2022	2023	
Juhid	arv	51	24	45	
naine		9	9	13	
mees		42	15	32	
Spetsialistid		428	626	487	
naine		187	280	205	
mees		283	346	282	
Teostajad		264	808	250	
naine		33	59	11	
mees		231	746	239	
Praktikandid		123	115	109	
naine		58	37	28	
mees		65	78	81	
Renditöö		1	0	0	
naine					
mees		1	0	0	
Kokku			908	1573	891
naine		arv (%)	287 (32)	385 (25)	257 (29)
mees		arv (%)	621 (68)	1188 (75)	634 (71)

Vanemapuhkusel töötajad kontsernis		2021	2022	2023
Kokku	arv	92	99	109
naised		83	87	93
mehed		9	12	16

Uue töötaja päev

9. veebruar 2023

Tippjuhtide sooline jaotus kontsernis		2021	2022	2023	Kommentaar
Kokku	arv	60	68	40	Juhatuse liikmed, ettevõtete juhid ning sisu- ja tugiuksuste juhid
millest naised	%	16,67	20,59	13	
J1		12	12	-	Alates 2023. aastast on viie juhtimistasandi asemel kolm juhtimistasandit.
naised	arv	3	3	-	
mehed		9	9	-	
J2		48	56	-	
naised		7	11	-	
mehed		41	45	-	
L3		-	-	40	
naised		-	-	5	
mehed		-	-	35	
Nõukogu liikmed					
Eesti Energia nõukogu		7	7	7	
naised			1	2	
mehed		7	6	5	
Elektrilevi nõukogu		3	4	4	
naised			1	1	
mehed		3	3	3	
Enefit Green nõukogu		5	5	5	
naised		1	1	2	
mehed		4	4	3	

Inseneride ja IKT tööpere sooline jaotus kontsernis		2021	2022	2023	Kommentaar
Kokku	arv	1059	1149	1249	
naine	arv (%)	217 (21)	236 (21)	281 (22%)	
mees		842 (79)	913 (79)	968 (78%)	

Keskmise kuu brutopalk		2021	2022	2023	Muutus 2022-2023
Kõik töötajad	eur	2056	2293	2577	12%
Praktikandidid		602	697	821	18%
Teostajad		1503	1705	1854	9%
Spetsialistid		2221	2498	2861	15%
Juhid		3987	4474	5188	16%
Aasta töötasufond	miljonit EUR	111	125	150	20%

Keskmise kuu brutopalk segmendi ja soo kaupa		2021	2022	2023	Kommentaar
Kõik segmendid kokku					
naised	eur	2101	1732	2483	Hõlmab erinevaid tööpereid alates konsulantidest kaevuriteni.
mehed		2296	1870	2606	
Juhid					
naised		4097	4004	4899	
mehed		4363	3971	5282	
Spetsialistid					
naised		2094	1767	2464	
mehed		2658	2275	3088	
Teostajad					
naised		1428	1143	1471	
mehed		1775	1452	1891	

Naiste ja meeste aasta bruto mediaan töötasu suhe		2021	2022	2023
Kõik töötajad	suhe*	0.9:1	0.9:1	1,02:1
Praktikandid		n/a	n/a	1,19:1
Teostajad		0.79:1	0.8:1	0,84:1
Spetsialistid		0.78:1	0.78:1	0,78:1
Juhid		1.0:1.0	0.93:1	0.92:1
Aastapalk kõrgeimini tasustatud töötaja ja kõikide töötajate mediaantasuga võrreldes	suhe	7.2:1	6.1:1	5,7:1

* Meeste mediaan tasu = 1 võrrelduna naiste mediaantasuga.

Tööohutus- ja tervishoid		2021	2022	2023	Kommentaar
Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteem	jah/ei	jah	jah	Jah	
Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded Eesti Energia lepingupartneritele		jah	jah	Jah	
Ohuolukordadest ja peaaegu juhtunud õnnetustest teatamise, registreerimise ja uurimise põhimõtted		jah	jah	Jah	
Tervisekindlustusega liitunud töötajate arv	arv	n/a	2395	3604	Tervisekindlustuse võimalust pakkus kontsern töötajale 2022. aastast
Spordiklubi liikmelisus	arv	1205	1517	1670	
Tööõnnetused	tk	11	27	22	
surмага lõppenud tööõnnetuste arv		0	2	0	
raskete tööõnnetuste arv		4	4	n/a	Alates 2023. a ei hinnata tööõnnetusi rasketeks / kergeteks. Jälgitakse vaid kaotatud tööajaga tööõnnetusi.
kerged tööõnnetused		7	21	n/a	
Kaotatud tööajaga õnnetused		–	–	14	
Partneritega juhtunud tööõnnetused		6	11	5	
Kaotatud tööajaga tööõnnetuste sageduse määr		1,09	2,55	1,62	Organisatsiooni töökeskkonna ohutust mõõtev indeks (Lost workday injury frequency per million working hours), mis peegeldab kaotatud tööajaga tööõnnetuste sagedust 1 miljoni töötunni kohta aruandlusperioodil. Hõlmab tööõnnetusi, mille tõttu on töötaja töölt eemal rohkem kui 24 tundi. Töötundide all mõistetakse alates kalendriaasta algusest teatud perioodi jooksul töötatud kõikide töötajate töötunde.

Muud olulised töötajatega seotud näitajad		2021	2022	2023	Kommentaar
Pühendumusindeks	TRI*M indeks	69	74	75	
Juhtimiskvaliteedi indeks	indeks	71	80	81	
Tulemusvestlused läbi viidud	arv	2104	2370	2512	
Kollektiivlepinguga hõlmatud	%	42	36	53	
Töötajate osakaal, kes on osalenud vähemalt 1 ettevõtte poolt pakutud koolitusel	%	68	66	74%	Hõlmab ettevõtte koolituskalendrisse kantud koolitusi ning ei kajasta arendustegevusi, mis seotud avalike koolituste või seminaridega. 2022. aastal tulemust mõjutas oluliselt energiakriisiga kaasnenud suur värbamismaht

Läbipaistev ja eetiline ühingujuhtimine

Eetilise käitumise tagamine		2021	2022	2023	Kommentaar
Kontsern rakendab lapstööjõu välistamise ja vähemuste kohtlemise nõudeid	jah/ei	Jah	Jah	Jah	Partnerite eetikakoodeksi punktid 3.5 ja 3.6.
Kontsernis kehtib eetikakoodeks	jah/ei	jah	jah	jah	
Kontsernis kehtivad eetikanõuded partneritele	jah/ei	jah	jah	jah	
Eetikakoodeksi e-kursuse läbinud töötajate arv	%	98,8	90,9*	95,7	e-kursus on mõeldud juhtidele ja spetsialistidele ehk kõikidele arvutiga töötajatele. 2022. aasta tulemus toodud 2022. aasta lõpu seisuga. *2022. a kursus on veel avatud ja jääb avatuks 100% saavutamiseni. Tegemist kohustusliku kursusega.
Riigihanked, kus hankepartner on allkirjastanud eetikanõuded	%	≥99	≥99	≥99	Eetikanõuded lisatud igale hankele
Alla kolme pakkujaga hangete arv	%	16,5	15,96	14,0	Eesmärk on saada kõikidele hangetele üle kolme pakkuja
Kontserni vihjekanalitesse saabunud teadete arv	tk	66	47	38	"Ohust, ebaeetilisest ja petturlikust käitumisest on võimalik anda teada 24/7: teavitades sellest Eesti Energia pettuseriski juhtimise osakonda suuliselt, telefonitsi (466 6000) või e-postiga (annateada@energia.ee); teavitades sellest telefonitsi (640 7199) või e-postiga (annateada@ellex.ee) teenindavat advokaadibürood."
Töötajad, kes osalised eetikaküsimusi sisaldanud pühendumusuuringus	%	90	90	91	Eetikaküsimused sisalduvad kontserni iga-aastases pühendumuse uuringus, kus osalevad kõik töötajad
Töötajad, kes on viimase aasta jooksul kokku puutunud ebaeetilise (sh lugupidamatu) käitumisega	%	21	18	18	Töötajate tagasiside pühendumusuuringu käigus
Isikuandmetega seonduvad rikkumised	tk	1	0	8	

Muud ühingujuhtimisega seotud teemad		2021	2022	2023	Kommentaar
Kontserni maksujalajälg	mln eur	77,2	124,5	98,8	
Ressursitasud		20,5	55,9	29,2	
Keskkonnamaksud		13,7	17,3	11,5	
Tööjõumaksud		32,9	40,4	48,0	
Aktsiisid		10,2	11,0	10,1	
Keskkonnatasud					
Ressursitasud		20,5	55,9	29,2	
Saastetasud		13,7	17,3	11,5	
Maaomanikele makstud talumistasud	eur	231 299	232 810	233 238	Maatulundusmaa ning hoonesisesed alajaamad
Taastuenergia arendustega seotud kogukondadega koostööprojektid	eur	279 194	280 187	231 265	
Toetused poliitparteiidele	eur	0	0	0	

Konsolideeritud raamatupidamise aruanne

Konsolideeritud kasumiaruanne

miljonites eurodes	1. JAANUAR - 31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
Müügitulu	1 905,5	2 218,2	25
Muud äritulud	259,9	458,7	26
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	31,8	5,3	10
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-1 275,3	-1 687,8	27
Tööjõukulud	-202,5	-167,6	28
Põhivara kulum, amortisatsioon ja allahindlus	-818,2	-177,2	5,6,7
Muud tegevuskulud	-282,7	-406,4	29
ÄRI(-KAHJUM)/ KASUM	-381,5	243,2	
Finantstulud	15,4	3,0	30
Finantskulud	-45,0	-23,0	30
Neto finantskulud	-29,6	-20,0	30
Kasum kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtjatesse	0,2	2,5	8
(-KAHJUM)/ KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-410,9	225,7	
Tulumaksukulu	-11,2	-10,0	31
ARUANDEAASTA (-KAHJUM)/KASUM	-422,1	215,7	
sh emaettevõtja omaniku osa (-kahjumist)/kasumist	-435,3	189,8	
sh mittekontrolliva osaluse osa kasumist	13,2	25,9	9

Lehekülgedel 106-201 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

	1. JAANUAR - 31. DETSEMBER		Lisa
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022	
ARUANDEAASTA (-KAHJUM)/KASUM	-422,1	215,7	
Muu koond(-kahjum)/ kasum			
Kirjed, mida võib edaspidi ümber klassifitseerida kasumiaruandesse:			
Riskimaandamisinstrumentide ümberhindlus (k.a. ümberklassifitseerimised kasumiaruandesse)	-557,5	490,2	20
sh mittekontrolliva osaluse osa	-0,6	3,3	9,20
Sidusettevõtjate koond(-kahjumi)/kasumi mõju	-0,4	7,6	8,20
Välismaiste tütarettevõtjate ümberarvestusel tekkinud valuutakursivahed	1,6	-3,3	20
sh mittekontrolliva osaluse osa	0,3	-	
Aruandeaasta muu koond(-kahjum)/ kasum	-556,3	494,5	
ARUANDEAASTA KOOND(-KAHJUM)/ KASUM KOKKU	-978,4	710,2	
sh emaettevõtja omaniku osa (-kahjumist)/ kasumist	-991,3	681,0	
sh mittekontrolliva osaluse osa kasumist	12,9	29,2	

Lehekülgedel 106-201 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	3 152,0	3 253,6	5
Varade kasutusõigus	17,0	11,2	7
Immateriaalne põhivara	82,8	81,9	6
Ettemaksud põhivara eest	84,5	44,9	5
Edasilükkunud tulumaksuvara	4,5	3,8	31
Tuletisinstrumendid	257,8	496,5	12,14,15
Investeeringud sidusettevõtjatesse	78,3	76,9	8
Pikaajalised nõuded	3,6	1,0	13
Kokku põhivara	3 680,5	3 969,8	
Käibevara			
Varud	158,7	176,8	10
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud ja päritolutunnistused	216,5	444,1	16
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	516,9	430,8	13
Tuletisinstrumendid	59,7	204,2	12,14,15
Raha ja raha ekvivalendid	174,5	280,5	12,15,17
	1 126,3	1 536,4	
Müügiks hoitavad varad	16,1	-	11
Kokku käibevara	1 142,4	1 536,4	
Kokku varad	4 822,9	5 506,2	

Lehekülgedel 106-201 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
OMAKAPITAL			
Emaettevõtja omanikule kuuluv kapital ja reservid			
Aksiakapital	746,6	746,6	18
Ülekurss	259,8	259,8	
Kohustuslik reservkapital	75,0	75,0	18
Muud reservid	155,0	711,0	20
Jaotamata kasum	656,5	1 160,7	18
Kokku emaettevõtja omanikule kuuluv kapital ja reservid	1 892,9	2 953,1	
Mittekontrolliv osalus	167,2	166,9	9
Kokku omakapital	2 060,1	3 120,0	
KOHUSTISED			
Pikaajalised kohustised			
Võlakohustised	1 226,1	449,0	12, 21
Edasilükkunud tulumaksukohustised	13,7	22,1	31
Muud võlad	5,3	4,8	22
Tuletisinstrumendid	16,6	32,1	12, 14
Lepingulised kohustised ja sihtfinantseerimine	396,7	351,1	23
Eraldised	30,5	22,7	24
Kokku pikaajalised kohustised	1 688,9	881,8	
Lühiajalised kohustised			
Võlakohustised	468,0	610,4	12, 21
Võlad hankijatele ja muud võlad	319,9	288,4	22
Tuletisinstrumendid	67,8	169,1	12, 14
Lepingulised kohustised ja sihtfinantseerimine	2,1	0,5	23
Eraldised	211,1	436,0	24
	1 068,9	1 504,4	
Müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustised	5,0	-	11
Kokku lühiajalised kohustised	1 073,9	1 504,4	
Kokku kohustised	2 762,8	2 386,2	
Kokku kohustised ja omakapital	4 822,9	5 506,2	

Lehekülgedel 106-201 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

miljonites eurodes	1. JAANUAR - 31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
Rahavood äritegevusest			
Äritegevusest saadud raha	87,5	538,6	33
Makstud intressid ja laenukulud	-59,8	-18,5	30
Saadud intressid	10,9	0,8	30
Makstud ettevõtte tulumaks	-24,7	-12,1	31
Netorahavood äritegevusest	13,9	508,8	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-690,6	-453,6	5, 6, 22
Laekunud materiaalse põhivara sihtfinantseerimisest	12,0	6,5	
Laekunud materiaalse põhivara müügist	0,6	2,9	5, 25
Sidusettevõtjatelt laekunud dividendid	1,6	1,6	32, 8
Sisse makstud sidusettevõtjate aktsiakapitali	-3,3	-14,1	32, 8
Antud laenud	-0,1	-0,1	32
Antud laenude tagasimaksed	0,1	-	
Laekunud tütarettevõtete müügist (miinus loovutatud raha ja raha ekvivalendid)	30,5	-	35
Laekunud osaluse müügist sidusettevõtjas	-	0,7	32
Netorahavood investeerimistegevusest	-649,2	-456,1	

Lehekülgedel 106-201 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR - 31. DETSEMBER		Lisa
	2023	2022	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	1 423,0	340,0	21
Lunastatud võlakirjad	-500,0	-	21
Tagasi makstud pangalaenud	-313,5	-253,2	21
Tagasi makstud rendikohustised	-1,4	-1,2	21
Laekumised intressimäära vahetuslepingute realiseerimisest	2,7	-	
Makstud dividendid	-81,5	-55,8	31
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	529,3	29,8	
Puhas rahavoog	-106,0	82,5	
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	280,5	198,0	12,15,17
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	174,5	280,5	12,15,17
Kokku raha ja raha ekvivalentide muutus	-106,0	82,5	

Lehekülgedel 106-201 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

<i>miljonites eurodes</i>	Aktsiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku	Mitte-kontrolliv osalus	Kokku omakapital	Lisa
Omakapital seisuga 31. detsember 2021	746,6	259,8	75,0	219,8	1 017,6	2 318,8	146,8	2 465,6	
Aruandeaasta kasum	-	-	-	-	189,8	189,8	25,9	215,7	
Aruandeaasta muu koondkasum	-	-	-	491,2	-	491,2	3,3	494,5	9, 20
Aruandeaasta koondkasum kokku	-	-	-	491,2	189,8	681,0	29,2	710,2	
Väljamakstud dividendid	-	-	-	-	-46,7	-46,7	-9,1	-55,8	31
Kokku omanikele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	-	-	-	-	-46,7	-46,7	-9,1	-55,8	
Omakapital seisuga 31. detsember 2022	746,6	259,8	75,0	711,0	1 160,7	2 953,1	166,9	3 120,0	
Aruandeaasta (-kahjum)/kasum	-	-	-	-	-435,3	-435,3	13,2	-422,1	
Aruandeaasta muu koondkahjum	-	-	-	-556,0	-	-556,0	-0,3	-556,3	9, 20
Aruandeaasta koond(-kahjum)/kasum kokku	-	-	-	-556,0	-435,3	-991,3	12,9	-978,4	
Väljamakstud dividendid	-	-	-	-	-68,9	-68,9	-12,6	-81,5	31
Kokku omanikele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	-	-	-	-	-68,9	-68,9	-12,6	-81,5	
Omakapital seisuga 31. detsember 2023	746,6	259,8	75,0	155,0	656,5	1 892,9	167,2	2 060,1	

Lehekülgedel 106-201 esitatud lisad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

1. Üldine informatsioon

Eesti Energia kontserni 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab Eesti Energia ASi (emaettevõtte, õiguslikult vormilt aktsiaselts) ja tema tütaretevõtteid (edaspidi „kontsern“) ning kontserni osalemist sidusettevõtjates.

Eesti Energia on rahvusvaheline energiaettevõtte, mis tegeleb Baltikumi, Soome ja Poola elektri- ja gaasimüügi turgudel ning rahvusvahelisel vedelkütuste turul. Kontsern tegeleb nii põlevkivi kaevandamise, elektri, soojuse ja õli tootmise, põlevkivitöötlemise oskusteabe ja tehnoloogiate arendamise kui ka klientidele teenuste ja toodete pakkumisega. Kontserni eesmärk on väärindada Eesti peamist maavara põlevkivi efektiivseimal moel ning vähendada põlevkivienergeetika keskkonna jalajälge. Lisaks põlevkivile toodetakse elektrit päikesest, tuulest, veest, segaolmejäätmetest ja biomassist. Kontsern tegeleb kaubamärgi Enefit nime all. Kontsernil on finantsinvesteeringud sidusettevõtjatesse, mis tegelevad Jordaania.

Emaettevõtja registreeritud aadress on Lelle 22, Tallinn 11318, Eesti Vabariik.

Eesti Energia ASi ainuaktsionär on Eesti Vabariik.

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande on juhatus kinnitanud 24. aprillil 2024. Vastavalt Eesti Vabariigi

äriseadustikule peab majandusaasta aruande täiendavalt kinnitama emaettevõtja nõukogu ja aktsionäride üldkoosolek.

1.1 2023. aasta olulisemad sündmused

Peamised muutused turusisendites

Kontserni majandustulemusi mõjutavad oluliselt elektri-, maagaasi-, naftatoodete- ja heitmekvootide hinnad, samuti keskkonnatasude muutused. Turuhindadel on mõju nii kontserni müügituludele kui energia ostukuludele kasumiaruandes, samuti ostjatelt laekumata nõuete mahule finantsseisundi aruandes. 2023. aastal langesid elektrihinnad oluliselt võrreldes kõigi aegade kõrgeima tasemega, mis saavutati 2022. aasta energiakriisi ajal, mida õhutas Venemaa sõda Ukraina vastu. Pinged Euroopa energiaturgudel hakkasid leevenema 2022. aasta neljandas kvartalis ning kuna talv kujunes pehmeks ja gaasivarud püsisid suhteliselt kõrgel tasemel, jätkus elektrihindade langus kogu 2023. aasta. Turuhindade muutuste detailsemad selgitused on esitatud tegevusaruande tegevuskeskkonna peatükis.

Elektri turuhinnad mõjutavad elektri müügitulusid ja elektri ostukululusid. 2023. aastal langesid elektrihinnad madala maagaasi hinna ja taastuenergia tootmise kasvu tõttu. Keskmine turuhind Eestis oli 90,8 €/MWh (-53% võrreldes 2022. aastaga). Ka teiste koduturgude (Läti, Leedu, Poola, Soome) keskmised elektrihinnad langesid võrreldes 2022. aastaga. Turuhindade negatiivsete liikumiste mõju kompenseerisid osaliselt börsil ja börsiväliste vastaspooltega tehtud finantstehingud.

Täpsem teave kontserni elektritulude ja ostukulude kohta on lisades 25 ja 27 ning kontserni elektrienergiaga seotud tuletisinstrumentide tehingute kohta lisateave on leitav lisadest 3.1.1.2.1, 14 ja 20.

Maagaasi turuhinnad mõjutavad kontserni gaasi müügitulusid ja ostukululusid. 2023. aastal langesid maagaasi hinnad viimase kahe aasta madalaimale tasemele, mille põhjuseks olid muutused tarneahelates ja ajalooliselt kõrged maagaasi varud Euroopas. Maagaasi keskmine hind oli 40,1 €/MWh, -70% madalam võrreldes 2022. aastaga (-96,0 €/MWh). Turuhinna negatiivsete liikumiste mõju kompenseerivad maagaasi ostuga seotud tuletislepingud. Lisateavet kontserni maagaasi tulude ja ostukulude kohta on leitav lisadest 25 ja 27 ning kontserni gaasiga seotud tuletisinstrumentide tehingute kohta lisateave on leitav lisadest 3.1.1.2.1, 14 ja 20.

Naftatoodete maailmaturu hinnad mõjutavad vedelkütuste segmendi müügitulusid. 2023. aastal langesid naftatoodete maailmaturu hinnad maailmamajanduse aeglustumise tõttu ligi 20%. Meie toodetavale põlevkiviõlile kõige lähedasem õliturul laialdaselt kaubeldav toode on 1% väävlisisaldusega kütteõli, mille hind sõltub peamiselt Brenti toornafta hinnast. Kütteõli keskmine turuhind 2023. aastal oli 436,6 €/t (-104,2 €/t võrreldes 2022. aastaga). Turuhindade mõju põlevkiviõli müügituludele tasakaalustas osaliselt börsil ja börsiväliste vastaspooltega tehtud riskimaandamistehinguid.

Info põlevkiviõli müügitulu kohta on toodud lisas 25 ning põlevkiviõliga seotud tuletisinstrumentide kohta lisades 3.1.1.2.1, 14 ja 20.

CO₂ heitmekvootide hind mõjutab oluliselt põlevkivi otsepõletusel toodetud elektri tootmiskulu, eriti meie vanemate ja CO₂-mahukamate tootmiseadmete puhul. Põlevkivi otsepõletamisel elektri tootmise vähenemine mõjutab saastekvootide koguste saldosisid (lisa 27) ja kasvuhoonegaaside eraldist finantsseisundi aruandes (lisa 24). CO₂ heitmekvootide keskmine hind 2023. aastal oli 85,3 €/t (+4,0 €/t võrreldes 2022. aastaga).

Elektri võrguteenus on reguleeritud teenus ja seetõttu peab teenuse hinna kinnitama Eesti Konkurentsiamet. Võrguteenuse keskmine hind oli 2023. aastal 45,0 €/MWh (2022. aastal 36,1 €/MWh). Keskmine hind tõusis alates 1. jaanuarist 2023, kuna 2022. aasta elektri turuhinnad olid kõrgemad ja see mõjutas otseselt ostetud elektri kulu, et katta jaotuskadusid, mis on võrguteenuse hinna oluline komponent. Seoses kõrgema võrguteenuste hinnaga 2023. aastal ja sellega kaasneva müügituluga teenis kontsern tagasi 2022. aastal elektri võrguteenustes kajastamata jäänud elektriostu sisendkulud. Elektri võrguteenuse tulu on avalikustatud lisas 25.

Kirjeldatud turumuutustest oli elektrihindade langus kõige suurema mõjuga, kuna see oli oluline allahindluse indikaator põlevkivi elektrijaamade vara väärtuse testide koostamisel. Üksikasjalik teave vara kaetava väärtuse testide aluskomponentide kohta ja nende testide tulemuste kohta leiab lisast 5.

Regulatiivsed muutused

Eesti Vabariigi riigikogu võttis 15. septembril 2022 vastu elektrituruseaduse ja konkurentsiseaduse muudatused, millega loodi kodutarbijatele võimalus osta elektrit reguleeritud hinnaga universaalteenusena alates 1. oktoobrist 2022. Riigikogus vastuvõetud seadusemuudatuste kohaselt eratarbijatele ja kohalikele omavalitsustele on universaalteenus määratud kestma kuni 2026. aasta aprillini, ettevõtted saavad universaalteenust kasutada 2023. aasta lõpuni (pikemalt regulatiivsetest muudatustest on kirjutatud tegevusaruandes). Eesti valitsus on heaks kiitnud seaduseelnõu, millega muudetakse Elektrituruseadust ja teisi asjakohaseid õigusakte, mis näevad ette universaalteenuse lõpetamist 1. maist 2024, kaks aastat varem kui algselt plaanitud. Elektri universaalteenuse kaotamise seaduseelnõu on praegu heakskiitmise protsessis Riigikogus. Käesolevates finantsaruannetes on universaalteenuste mõju arvesse võetud kuni 2026. aasta maini vastavalt 31. detsembri 2023. aasta kehtivatele õigusaktidele.

2023. aasta oktoobri keskel tühistas Riigikohus Enefit 280-2 õlitechase ehitusloa, viidates puudustele keskkonnamõju hindamises. Samas otsuses leidis Riigikohus, et kliimamõju on hinnatud piisavalt ning nõustus, et ehitus ei avalda kliimale vastuvõetamatut mõju. Ehitusloa peatamisel andis Riigikohus kahekuulise perioodi, mille jooksul võis erandkorras teostada töid, mis olid hädavajalikud ehituse all oleva hoone ohutuse ja säilimise tagamiseks. 8. detsembril 2023 andis Narva-Jõesuu linnavalitsus välja uued ehituslood, lubades Enefit Poweril jätkata Enefit 280-2 tehase ehitust.

2024. aasta alguses taotles Enefit Power keskkonnakompleksluba Enefit 280-2 õlitechasele, mis võimaldab tehase valmimisel

alustada põlevkiviõli tootmist. Lubade väljastamist oodatakse 2024. aasta esimeses pooles. Tehasele loodetakse saada määratud tähtajaga integreeritud keskkonnaluba nagu on kokku lepitud Eesti valitsusega ja eeldatakse, et Enefit E280-2 tehase viimane tööaasta on 2034. Viidates Riigikohtu eelmainitud otsustele ootame, et keskkonnaluba väljastatakse, kuna keskkonnamõju hindamise puudused on parandatud. Enefit E280-2 tehas vastab kõigile Euroopa Liidu ja Eesti valitsuse kehtestatud keskkonnanormidele. Samuti ei ole pooleli ühtegi õigusvaidlust, mis võiks takistada Enefit E280-2 õlitechase töö alustamist.

Olulisemad arengud investeringute valdkonnas

2023. aasta investeringud olid Eesti Energia ajaloo suurimad seoses taastuvenergia võimsuste kiire arenguga. Investeeringute 2023. aastal kokku 779,3 miljonit eurot (2022. aastal 445,2 miljonit eurot).

Taastuvenergia

Taastuvenergia mahtude kasvatamiseks investeerisime 355,7 miljonit eurot (2022. aastal 193,4 miljonit eurot). Eesti tuuleparkide investeringud ulatusid 102,8 miljonit euroni, sh 84,1 miljonit eurot investeeriti Sopi-Tootsi tuuleparki. Leedu tuuleparkide investeringud ulatusid Kelmé parkides 127,5 miljoni euroni ja Akmenès 12,5 miljoni euroni ning Soomes asuvasse Tolpanvaara tuuleparki investeerisime 51,9 miljonit eurot.

Lisaks investeerisime Eestis ja Poolas päikeseparkide arendamisse. Eesti päikeseparkidesse investeerisime Purtses 12,7 miljonit eurot, Väandras 9,4 miljonit eurot ning Sopsis 7,9 miljonit eurot. Sopi päikesepark asub Põhja-Pärnumaal Baltikumi suurimal taastuvenergia alal Sopi-Tootsi tuulepargi läheduses ning päikesepark peaks alustama tootmist 2024. aasta lõpus.

Võrguteenused

Võrguteenuse kvaliteedi säilitamiseks ja järjepidevaks töstmiseks investeerisime 168,5 miljonit eurot (2022. aastal 125,5 miljonit eurot), sh liitumistesse 95,8 miljonit eurot (2022. aastal 67,1 miljonit eurot).

Aastal 2023 ehitas kontsern (tütarettevõtted Elektrilevi OÜ ja Imatra Elekter AS) 433 uut alajaama ja 1 384 km elektriliini (2022. aastal ehitasime 365 uut alajaama ja 1 339 km liini). Kokku pikenes aastaga ilmastikukindel võrk 1 074 km võrra (2022. aastal 1 110 km võrra) ning paljasjuhtmetega võrk vähenes 753 km võrra (2022. aastal 832 km võrra).

Suureenergeetika

Keemiatööstuse arendamisse investeerisime 105,0 miljonit eurot (2022. aastal 81,8 miljonit eurot). Tehas valmib 2024. aastal ning tõstab vedelkütuste aastatoodangu 700 000 tonnini.

Lisateavet nende investeeringute kohta leiab lisast 5.

Muud muutused

Vara väärtuse langus

Kontserni põhivara kulumi, amortisatsiooni ja vara väärtuse allahindlusest tulenevad kulud kasvasid märkimisväärselt (+362%) seoses tütarettevõtte Enefit Power materiaalsete põhivarade vara väärtuse testide tulemusena kajastatud allahindlustest. Varade väärtuse languse peamine põhjus oli hübriidplokkide konkurentsivõime langus. Langus oli peamiselt tingitud CO₂ heitmekvootide kõrgest hinnast ja elektri madalatest turuhindadest, mis takistasid kõrge tootmiskuluga põlevkivi elektrijaamadel turule pääsemist. See omakorda on loonud olukorra, kus hübriidplokid ei suuda oma kulusid turult tagasi

teenida. Põlevkivi tarbivate elektrijaamade osas kajastatud allahindlus oli 628,4 miljonit eurot. Täpsemat teavet vaata lisa 5.

Muutused laenukohustistes

2022. aasta lõpuks oli kontsernil võlakirju nominaalväärtuses 500 miljonit eurot. 2023. aasta juunis võttis kontsern uue sündikaatlaenu summas 600 miljonit eurot, et refinantseerida võlakirju, mis lunastati 2023. aasta septembris.

Tütarettevõtte Enefit Green AS võttis 2023. aastal täiendavaid laene summas 302 miljonit eurot investeerimaks taastuvenergia projektidesse.

Kontserni struktuuri muutus

2023. aastal otsustas kontsern muuta oma klienditeenuste struktuuri. Kõik klienditeenuste ja energiateenustega seotud tegevused ja informatsioon viidi üle tütarettevõttesse Enefit Connect OÜ (9. novembril 2023 nimetati Enefit Connect OÜ ümber Enefit OÜ-ks ja 19. jaanuaril 2024 nimetati Enefit OÜ ümber Enefit AS-ks). Selle sammuga võttis Enefit AS üle mitmeid tooteid ja teenuseid, mis olid varem osutatud emaettevõtte Eesti Energia AS-i poolt ning moodustasid emaettevõttes eraldi äriüksuse. Aastal 2023 moodustas klienditeenuste ärisegment 68,7% emaettevõtte käibest (2022 aastal: 53,0%). Emaettevõtte konsolideerimata finantsaruannetes käsitletakse neid mainitud äritegevusi lõpetatud tegevusena.

Vastavalt IFRS 5 punktile 32, on lõpetatud tegevus ettevõtte komponent, mis on kas võõrandatud või klassifitseeritud müügiks ning:

- (a) Moodustab eraldi olulise äriüksuse või geograafilise tegevuspiirkonna,

- (b) On osa ühest koordineeritud plaanist võõrandada eraldi oluline äriüksus või geograafiline tegevuspiirkond või

- (c) On tütarettevõtte, mis on soetatud müügi eesmärgil.

Vt täiendav informatsioon lisa 37.

Tütarettevõtjate müük

2023. aasta neljandas kvartalis sõlmis kontsern kaks eraldi lepingut biomassipõhise koostootmise ja pelletitootmise äridest väljumiseks. Esimene tehing hõlmas biomassipõhiseid koostootmisjaamu Valkas (tütarettevõtte Enefit Power & Heat Valka müük) ja Paides (varem Enefit Green kontserni emaettevõtte koosseisu kuulunud eraldi äriüksuse müük), mis müüakse Utilitase kontsernile kokku 15,9 miljoni euro eest. Lõplik müügihind sõltub müügitehingu lõpuleviimise järgsest korrigeerimisest sõltuvalt äri käibekapitali tasemest. Seisuga 31. detsember 2023 ootas tehing Eesti Konkurentsiameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti heakskiitu. Seetõttu käsitatakse seotud varasid ja kohustisi 31. detsembri 2023. aasta seisuga müügigrupina.

Teine tehing sõlmiti 29. detsembril 2023 Warmeston OÜ-ga, et müüa Brocēni biomassipõhine koostootmisjaam (tütarettevõtte SIA Technological Solutions müük) ja pelletitehas (tütarettevõtte Enefit Green SIA müük). Tehingu hind oli 32,0 miljonit eurot; lõplik müügihind sõltub müügitehingu lõpuleviimise järgsest korrigeerimisest sõltuvalt äri käibekapitali tasemest. Müügist saadud kasum oli 0,9 miljonit eurot.

2. Olulised arvestuspõhimõtted

Alljärgnevalt on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud olulised arvestuspõhimõtted.

Alates 2023 aastast kirjeldavad olulised arvestuspõhimõtted peamiselt ettevõtte-spetsiifilisi ja olulisi raamatupidamise printsiipe.

2.1 Arvestuse alused

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ja Rahvusvaheliste Finantsaruandlusstandardite Tõlgendamise Komitee (IFRIC) tõlgendustega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud finantsnäitajad tuginevad ajaloolisele soetusmaksumusele, välja arvatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad ja -kohustised (sh tuletisinstrumentid).

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab teatud raamatupidamishinnangute kasutamist. Samuti nõuab see juhtkonnalt otsuste tegemist arvestuspõhimõtete rakendamise kohta. Need valdkonnad, mis eeldavad keerulisemaid hinnanguid ning kus raamatupidamishinnangutel ja eeldustel on oluline mõju konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud informatsioonile, on avalikustatud lisas 4.

2.2 Arvestus- ja avalikustamispõhimõtete muutused

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine
Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2023:

IAS 1 ja IFRS rakendusjuhendi nr 2 muudatused: „Arvestuspõhimõtete avalikustamine” (rakendus 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele) – IAS 1 muudeti, et nõuda ettevõtelt märkimisväärsete arvestuspõhimõtete asemel nende oluliste arvestuspõhimõtete teabe avalikustamist. Muudatus sätestas olulise arvestuspõhimõtete teabe määratluse. Muudatus selgitas samuti, et arvestuspõhimõtete teave on eeldatavasti oluline, kui ilma selleta ei oleks finantsaruannete kasutajatel võimalik aru saada finantsaruannete muust olulisest teabest. Muudatuses on toodud illustreerivaid näiteid arvestuspõhimõtete teabest, mida tõenäoliselt peetakse oluliseks ettevõtte finantsaruannete jaoks. Lisaks selgitas IAS 1 muudatus, et ebaoluline arvestuspõhimõtete teave ei pea olema avalikustatud. Kui aga seda avalikustatakse, siis see ei tohiks varjutada olulist arvestuspõhimõtete teavet. Selle muudatuse toetamiseks muudeti ka IFRS rakendusjuhendit nr 2 „Olulisuse otsuste tegemine”, et anda juhiseid olulisuse mõiste rakendamiseks arvestuspõhimõtete avalikustamisel. Kontserni hinnangul on nendel muudatustel oluline mõju finantsaruandele. Muudatused võeti vastu käesolevas raamatupidamisaruandes ja seetõttu arvestuspõhimõtete peatükk (lisa 2) käesolevas aastaaruandes oluliselt lüheneb.

(b) Veel jõustumata uued standardid ja tõlgendused
Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2024 või hilisematel perioodidel ja mida kontsern ei ole rakanud ennetähtaegselt.

„Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks” – IAS 1 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Need piiratud ulatusega muudatused selgitavad, et kohustised liigitatakse kas lühi- või pikaajalisteks sõltuvalt aruandeperioodi lõpus kehtivatest õigustest. Kohustised on pikaajalised, kui ettevõttel on aruandeperioodi lõpus oluline õigus lükata edasi arveldust rohkem kui kaheteistkümneks kuuks. Juhised ei nõua enam sellisel juhul tingimusteta õigust. Juhtkonna kavatsus järgnevalt arvelduste edasilükkamise õigust kasutada või mitte ei mõjuta kohustiste liigitamist. Õigus edasilükkamiseks on olemas vaid siis, kui ettevõtte täidab aruandeperioodi lõpu seisuga asjakohased tingimused. Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui tingimust rikutakse aruandeperioodi lõpus või enne seda, isegi kui laenuandja nõustub pärast aruandeperioodi lõppu sellest tingimusest loobuma. Ja vastupidi, laen liigitatakse pikaajaliseks, kui laenulepingu eritingimusi rikutakse alles pärast aruandekuupäeva. Lisaks sisaldavad muudatused selgitust sellise võla liigitamise nõuete kohta, mida ettevõtte võib rahuldada, muutes seda omakapitaliks. „Arveldus” on defineeritud kui kohustise tasumine rahaga, muude majanduslikku kasu sisaldavate ressursidega või ettevõtte enda omakapitaliinstrumentidega. Konverteeritavate instrumentide puhul, mida võib konverteerida omakapitaliks, on olemas erand, kuid ainult nende instrumentide puhul, kus vahetusõigus liigitatakse omakapitaliinstrumentideks liitfinantsinstrumenti eraldi komponendina. Kontserni hinnangul ei avalda muudatused tema raamatupidamise aruandele olulist mõju.

„Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajalisteks, jõustumiskuupäeva edasilükkamine” – IAS 1 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2024 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt) - IAS 1 muudatus kohustiste lühi- või pikaajaliseks liigitamise kohta anti välja 2020. aasta jaanuaris algse jõustumiskuupäevaga 1. jaanuar 2022. Kuid reageerides COVID-19 pandeemiale lükati jõustumiskuupäev ühe aasta võrra edasi, et anda ettevõtetele rohkem aega muudetud juhustest tulenevate liigituste muudatuste rakendamiseks. Kontserni hinnangul oluline mõju finantsaruandele puudub.

„Rahvusvaheline maksureform – teise samba näidiseeskirjad” – IAS 12 muudatused (kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; EL ei ole muudatusi veel vastu võtnud). 2023. aasta mais avaldas IASB kitsa ulatusega muudatused standardi IAS 12 „Tulumaks” kohta. See muudatus võeti kasutusele vastusena Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) poolt rahvusvahelise maksureformi tulemusena avaldatud teise samba näidiseeskirjade peatsele rakendamisele. Muudatused näevad ette ajutise erandi nõudest kajastada ja avalikustada edasilükkunud maksud, mis tulenevad jõustunud või sisuliselt jõustunud maksuseadusest, millega rakendatakse teise samba näidiseeskirju. Ettevõtted võivad erandit kohaldada kohe, kuid avalikustamisnõuded muutuvad kohustuslikuks 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavate aruandeperioodide puhul. Kontserni miinimummaksu muudatused otseselt ei mõjuta, kuna on võimalik rakendada „safe harbour”-põhimõtet „sisulistel põhjustel väljajätav tulu”. Vastavalt „safe harbour”-põhimõttele välditakse sisulistel põhjustel väljajätava tulu erandiga tulumaksukohustist riikides, kus kontserni ettevõtted tegutsevad. Seega kehtib ainult deklaratsioonikohustus. Eestis loetakse alamaksustatud kasumi

reegli kohaselt lõpliku emaettevõtte jurisdiktsiooni jaoks arvatud lisamaksu summa üleminekupeerioidi iga majandusaasta kohta võrdseks nulliga, kui jurisdiktsioonis kohaldatakse ettevõtte tulumaksu vähemalt 20% maksumääraga. Üleminekupeerioid hõlmab majandusaastaid, mis kestavad mitte rohkem kui 12 kuud ning mis algavad 31. detsembril 2025 või enne seda ja lõpevad enne 31. detsembril 2026. Kuna Eesti tulumaksumäär on 20%, oleks Eesti lisamaks kuni 2027. aastani 0.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti kontsernile olulist mõju.

2.3 Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud ehk heitmekvoodid ja rohesertifikaadid

Heitmekvoodid

Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteem (EU ETS) loodi 2025. aastal selleks, et edendada kasvuhoonegaaside, eeskätt süsinikdioksiidi heite vähendamist. Vastavalt Euroopa Liidu direktiivile 2003/87/EÜ ja selle muutmisele suunatud direktiividele ostetakse ja müüakse lubatud heitkoguse ühikuid vastavatel börsidel. Alates selle loomisest on Euroopa Liidu süsinikdioksiidi emissioonikauplemise süsteemil olnud neli faasi: 2005-2007, 2008-2012, 2013-2020 and 2021-2025.

Esimesel kauplemisperioodil 2005–2007 kaubeldi vaid Euroopa Liidu lubatud heitkoguse ühikutega (ingl. k. *European Union Allowance*, EUA). Teisel kauplemisperioodil 2008-2012 võimaldati Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemis kaubelda ka rahvusvaheliste tõendatud heitkoguste vähendamise ehk CER ühikutega (ingl. k. *Certified Emission Reduction unit*) ja heitkoguste vähendamise ehk ERU (ingl. k. *Emission Reduction Unit*) ühikutega.

Alates kolmandast kauplemisperioodist 2013–2020 ei eraldata elektritootmise sektorile tasuta ega soodushinnaga lubatud heitkoguse ühikuid. Teiste sektorite puhul on üleminekupeerioid, mille jooksul saab tootjatele tasuta kvote eraldada, kuid tasuta kvootide hulk järk-järgult väheneb. Tasuta kvote jaotatakse muu hulgas rafineerimise (sh põlevkiviõli tootmise), mõõdetava soojuse (sh kaugkütte) ja heitgaasist elektri tootmisele. Kontserni tegevuste jaoks eraldatakse tasuta kvote põlevkiviõli tootmisele (rafineerimistehaste sektori osana), et vältida süsinikdioksiidi leket ning mõõdetava soojuse (sealhulgas Narva linna kaugkütte) tootmisele. Kontserni opereeritava Iru elektrijaamale on 2024. aastal eraldatud tasuta kvote soojuse tootmiseks 316 tonni CO₂ emissiooni kohta.

Neljandal kauplemisperioodil (2021–2025) keskendub tasuta kvootide eraldamise süsteem sektoritele, kus on kõige suurem oht viia oma tootmine EList välja. Need sektorid saavad 100% oma eraldatud kvootidest tasuta. Vähem avatud sektorite puhul kaotatakse tasuta kvootide eraldamine järk-järgult pärast 2026. aastat, vähendades kvote kauplemisperioodi lõpus (2030. aastal) maksimaalselt 30%-lt nullini.

Kontserni poolt kontrollitavaid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid kajastatakse immateriaalse käibevarana. Riigilt tasuta saadud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid kajastatakse nullmaksumuses. Kui kontsern on soetanud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid eeldatavast vajadusest rohkem ja need kavatakse müüa, kajastatakse juurde ostetud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid ostuhinnas või ümberhindluse meetodil. Kontsernil on kaks eraldi saastekvootide portfelli – kauplemis- ja oma tarbeks kasutatavate kvootide portfelli. Nende kahe eraldi port-

felli suhtes kehtivad samad põhimõtted, mis päritolutunnistuse portfelli puhul. Vaadake lisateavet allpool olevast lõigust ("Rohesertifikaadid – päritolutunnistused").

Süsinikdioksiidi heite põhjustamisel tekib kohustis anda riigile üle vastav kogus heitmekvoote (lubatud heitkoguse ühikuid, CER ühikuid, ERU ühikuid). Kulu ja vastav eraldis kajastatakse juhul, kui tasuta eraldatud lubatud heitkoguse ühikud ei kata riigi ees tekkinud kohustist. Kohustist mõõdetakse summas, mida eeldatakse kohustise täitmiseks. Vaata lisa 34 kontser-nile 2024. aastal eraldatud tasuta kvootide hinnangulist kogust ja lisa 16 2022. ja 2023. aastal kontser-nile eraldatud tasuta kvootide kogust.

Eraldis kajastatakse kontser-nile kuuluvate ja kontser-nile tasuta eraldatavate kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute keskmise hinna alusel (sh kontser-nile tasuta eraldatud saas-tekvoodid). Kui kontser-n annab kasvuhoonegaaside heite põh-justamise eest riigile üle lubatud heitkoguse ühikuid, vähenda-takse nii eraldist kui ka immateriaalset vara võrdsete koguste ja summade ulatuses.

Rohesertifikaadid – päritolutunnistused

Päritolutunnistus (*guarantee of origin*, edaspidi GoO) on tar-bija poolt soetatav elektrooniline dokument, mis tõendab, et elektrienergia on toodetud taastuvast energiaallikast (roheline energia) või tõhusa koostootmise režiimil. Iga 1 MWh toodetud elektrienergia kohta väljastatakse üks päritolutunnistus ehk rohesertifikaat. GoO kehtib 12 kuud dokumendi väljastamisest.

GoO-de ostmise ja müügi eest vastutab Eesti Energia kontser-ni Energiakaubanduse üksus. Klienditeenuste üksused tellivad

GoO-sid selleks, et tõendada klientidele roheline energia pärit-olu.

Eesti Energia kontser-n toodab ise roheenergiat ja soetab ka turult GoO-sid. Samuti toimub GoO-de müük kolmandatele osapooltele.

Igal riigil on oma GoO register, kus tuleb GoO tühistada/kasu-tada: Eesti, Läti, Leedu, Soome, Rootsi kuuluvad *Association of Issuing Bodies* (AIB) ühendusse. AIB on riikide ühendus, mis tegeleb Euroopa energia sertifikaatide süsteemi arendamise ja kasutamisega. Poolal on oma kohalik register. Erinevate riikide AIB ühendusse kuuluvatest registritest saab omavahel ülekan-deid teha.

GoO-d tühistatakse tavapäraselt FIFO (*first in first out*) mee-todil ehk varem ostetud GoO-d tühistatakse varem vältimaks nende aegumist.

GoO-de puhul kasutatakse tulevikutehingute osas tuletisinstr-umente, et maandada turuhinna riske, kuna toimub arvestu-ses koguseline ebakõla ostude ja müükide vahel.

Sertifikaatidega tehtavad tehingud on jagatud kahte eraldi portfelli:

- a) kauplemisportfell: tuletisinstrumente sertifikaati-de ostmiseks ja müümiseks sõlmitakse kauplemise eesmärgil, kauplemise eesmärgil hoitavate tuletis-instrumentide õiglase väärtuse muutusi kajastatakse igakuiselt kasumis või kahjumis muude äritulude või muude tegevuskulude all (vaata ka lisa 2.13) ja

- b) „oma tarbeks“ portfell: lepingulised kohustised tarnida omatarbe kriteeriumile vastavat „rohelist“ energiat, kuna need kohustised on sõlmitud ja neid kajastatak-se jätkuvalt mitterahalise eseme (rohesertifikaadid jne) vastuvõtmiseks vastavalt kontser-ni eeldatavatele ostunõuetele. Arvelduspäeval arveldab (majandus) üksus lepingud füüsiliselt, võttes kauba vastu.

2.4 Konsolideerimine

(a) Tütarettevõtjad

Tütarettevõtjad on kõik majandusüksused, mille üle kontser-nil on kontroll. Kontser-n kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muu-tuvale kasumile ja ta saab mõjutada seda kasumi suurust ka-sutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Tütarettevõtjad konsolideeritakse alates kontrolli tekkimisest kuni selle lõppe-miseni. Äriühenduste arvestamisel rakendatakse omandamis-meetodit. Mittekontrolliv osalus omandatavas tütarettevõtjas mõõdetakse iga omandamise järel kas õiglasest väärtuses või mittekontrolliva osaluse proportsionaalses osas omandatava üksuse eristatavast netovarast.

Omandamisega seotud väljaminekud kajastatakse nende tekkimise hetkel kuludena. Ema- ja tütarettevõtjate finants-näitajad on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud rida-realt. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on kontser-nisisesed tehingud, sal-dod ja realiseerimata kasumid, mis on tekkinud tehingutest kontser-ni ettevõtete vahel, elimineeritud. Samuti on eliminee-ritud realiseerimata kahjumid. Vajadusel on tütarettevõtjate finantsaruannete kajastatud summasid muudetud, et viia need kooskõlla kontser-ni arvestuspõhimõtetega.

Emattevõtja konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeeringuid tütarettevõtjatesse soetusmaksumus, millest on maha arvatud võimalikud vara väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud allahindlused.

Selliste varade (ja kohustiste) omandamist, mis ei vasta äri mõistele, kajastatakse omandamise kuupäeval soetusmaksumus. Üleantud tasu, mis ületab omandatud netovara õiglast väärtust, jaotatakse eristatavatele varadele nende suhtelise õiglase väärtuse alusel.

(b) Tütarettevõtjate müük

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtja üle, hinnatakse järelejäänud osalus kontrolli kaotamise hetkel selle õiglasesse väärtusesse ning bilansilise maksumuse muutusest tulenev vahe kajastatakse kasumiaruandes. See õiglane väärtus on algseks bilansiliseks maksumuseks järelejäänud osaluse edaspidisel sidusettevõtjana, ühisettevõtjana või finantsvarana kajastamisel. Lisaks arvestatakse kõiki muus koondkasumis kajastatud summasid selle tütarettevõtja suhtes samal alusel, nagu siis, kui kontsern oleks seotud varad või kohustised otse võõrandanud. See võib tähendada, et summad, mis olid eelnevalt kajastatud muus koondkasumis, tuleb ümber liigitada kasumiaruandesse.

(c) Sidusettevõtjad

Sidusettevõtjad on kõik ettevõtjad, mille üle kontsern omab olulist mõjuvõimu, kuid mitte kontrolli, ja millega kaasneb reeglina 20–50% hääleõigustest. Investeeringuid sidusettevõtjatesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil ja võetakse algsest arvele nende soetusmaksumus. Bilansilist maksumust suurendatakse või vähendatakse, et kajastada investori osa

investeeringuobjekti omandamisjärgses kasumis (-kahjumis). Kontserni investeering sidusettevõtjatesse sisaldab omandamisel identifitseeritud firmaväärtust.

Kui investori osalust sidusettevõtjas vähendatakse, kuid oluline mõju säilib, liigitatakse kasumiaruandesse ümber ainult eelnevalt muus koondkasumis kajastatud kasumi või kahjumi proportsionaalne summa, mis on seotud antud varade või kohustiste võõrandamisega.

Kontserni osa sidusettevõtjate omandamisjärgsetes kasumites ja kahjumites kajastatakse kasumiaruandes ja kontserni osa omandamisjärgsetes muutustes sidusettevõtjate muus koondkasumis kajastatakse muus koondkasumis koos vastava investeeringu bilansilise maksumuse korrigeerimisega. Kui kontserni osa sidusettevõtja kahjumites on võrdne või ületab tema osalust sidusettevõtjas, kaasa arvatud muud tagatiseta nõuded, ei kajasta kontsern edasisi kahjumeid, välja arvatud juhul, kui kontsernil on seaduslik või faktiline kohustus täita sidusettevõtja kohustisi või ta on sooritanud makseid sidusettevõtja nimel.

Kontsern hindab igal bilansipäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et sidusettevõtjasse tehtud investeeringu väärtus on langenud. Kui selline juhus esineb, arvestab kontsern väärtuse languse summa kaetava väärtuse ja bilansilise jääkmaksumuse vahena ning kajastab selle kasumiaruande real „Kasum kapitaliosaluse meetodil investeeringutelt sidusettevõtjatesse“.

Vajadusel on sidusettevõtjate arvestuspõhimõtteid muudetud, et viia need kooskõlla kontserni arvestuspõhimõtetega.

2.5 Välisvaluuta konverteerimine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Iga kontserni ettevõtte finantsaruannetes kajastatavad kirjed arvestatakse tema põhilise majanduskeskkonna valuutas, milles ettevõtte tegutseb (nn arvestusvaluuta). Kontsernil on tütarettevõtted Poolas, kelle arvestusvaluutaks on kohalik rahaühik zlott (PLN), ja Ameerika Ühendriikides, kelle arvestusvaluutaks on USA dollar (USD). Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, mis on emattevõtte arvestusvaluuta ja kontserni esitusvaluuta. Aruanded on ümardatud lähima miljonini, v.a juhul, kui sellele on viidatud teisiti.

b) Tehingud ja saldod

Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised on ümber hinnatud aruandeperioodi lõpu seisuga kehtinud Euroopa Keskpanga ametliku noteeringu või, kui Euroopa Keskpank vastavat valuutat ei noteeri, valuutat emiteeriva riigi keskpanga ametliku noteeringu alusel euro suhtes. Ümberhindamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes, välja arvatud efektiivse riskimaandajana kajastatavate rahavoo riskimaandamisinstrumentide ümberhindamisest tulenevad kasumid ja kahjumid, mida kajastatakse muus koondkasumis. Võlakohustiste ning raha ja raha ekvivalentide ümberhindamisest tulenevad kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes finantstulude- ja kuludena; muud valuutakursside muutustest tulenevad kasumid ja kahjumid aga muude äritulude või tegevuskuludena.

(c) Kontserni kuuluvad ettevõtjad

Tütarettevõtjate, kelle arvestusvaluuta ei lange kokku esitusvaluutaga, finantstulemus ja –seisund arvestatakse ümber esitusvaluutasse, kasutades järgmisi protseduure:

- vara ja kohustiste kirjed hinnatakse ümber aruande perioodi lõpu Euroopa Keskpanga kursi alusel;
- tulud ja kulud hinnatakse ümber perioodi keskmiste kurssidega (v.a juhul, kui seda keskmist ei saa lugeda tulude ja kulude tekkimise päeva kursside kumulatiivse mõju mõistlikuks ümardamiseks; sel juhul tulud ja kulud hinnatakse ümber nende tekkimise päeva kursiga); ja
- kõik selle tulemusena tekkivad ümberhindluse vahed kajastatakse muus koondkasumis.

Varade ja kohustiste ümberarvestamisel kasutatud sulgemiskursid olid järgmised: seisuga 31. detsember 2023: EUR/PLN 4,3395 and EUR/USD 1,1050; 31. detsember 2022: EUR/PLN 4,6808 and EUR/USD 1,0530. Tulude ja kulude ümberarvestamise kursid olid 2023. aastal EUR/PLN 4,5420 and EUR/USD 1,0813; 2022: EUR/PLN 4,69 ja EUR/USD 1,078.

Välismaise tütarettevõtte omandamisel tekkinud firmaväärtust ning õiglase väärtuse korrigeerimisi käsitatakse välismaise tütarettevõtte varade ja kohustistena ning hinnatakse ümber aruandeperioodi lõpu kursi alusel. Ümberhindluse vahed kajastatakse muus koondkasumis.

2.6 Varade ja kohustiste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustised on finantsseisundi aruandes jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiaajalisteks loetakse varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal või kontserni tavapärase äriotsuse käigus. Kõik ülejäänud varad on näidatud pikaajalistena. Lühiaajaliste kohustistena on näidatud kohustised:

- mis eeldatavasti arveldatakse kontserni tavapärase äriotsuse jooksul;

- mis kuulub arveldamisele 12 kuu jooksul pärast aruandepäeva või;
- mille osas kontsernil ei ole aruandeperioodi lõpus õigust tasumist edasi lükata vähemalt 12 kuud pärast aruandepäeva.

Kõik ülejäänud kohustised on näidatud pikaajalistena.

Kontserni õigusel lükata kohustise tasumist edasi vähemalt 12 kuud pärast aruandepäeva peab olema sisu ja see peab kehtima aruandeperioodi lõpu seisuga. Kontserni õigus lükata laenukokkuleppes tuleneva kohustise tasumist edasi vähemalt 12 kuud pärast aruandepäeva võib sõltuda sellest, kas kontsern täidab laenukokkuleppes kindlaksmääratud tingimusi.

Kui õigus arveldust edasi lükata sõltub sellest, kas kontsern täidab kindlaksmääratud tingimusi, kehtib see õigus aruandeperioodi lõpu seisuga ainult siis, kui kontsern täidab neid tingimusi aruandeperioodi lõpus. Kontsern peab neid tingimusi täitma aruandeperioodi lõpus isegi siis, kui laenuandja kontrollib tingimuste täitmist alles hiljem. Kui kontsernil on aruandeperioodi lõpus õigus pikendada kohustist vähemalt 12 kuu võrra pärast aruandepäeva, liigitab ta kohustise pikaajaliseks, isegi kui see kuuluks muidu tasumisele lühema perioodi jooksul. Kui kontsernil sellist õigust ei ole, ei arvesta kontsern kohustise refinantseerimise võimalusega ja liigitab kohustise lühiajaliseks.

2.7 Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitatakse materiaalselt vara, mida kasutatakse kontserni äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalselt põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes jääkväärtuses, mis on saadud vara ajaloolise soetusmaksumuse vähendamisel akumulieeritud kulumi ja väärtuse languse võrra. Vara ajalooline soetusmaksumus sisaldab kulutusi, mis on otseselt seotud vara omandamisega. Ostetud põhivara soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekuid. Omavalmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb valmistamisel ja kasutuselevõtul tehtud kulutustest materjalidele, teenustele ja tööjõule.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena.

Kui materiaalse põhivara objekti valmistamine vältab pikema perioodi ning seda finantseeritakse laenu või mõne muu võimalustrumendiga, kapitaliseeritakse sellega seotud laenukasutuse kulutused (intressid) valmistatava objekti soetusmaksumusse. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimist alustatakse hetkest, kui on tekkinud laenukasutuse kulutusi ja varaga seotud kulutusi ning vara valmistamist on alustatud. Laenukasutuse kulutuste kapitaliseerimine lõpetatakse hetkest, mil vara on valmis või selle ehitus on pikemaks ajaks peatatud. Materiaalse põhivara objektidele on määratud järgmised kasulikud eluead:

Hooned	30–50 aastat
Rajatised, sh elektriliinid	12,5–50 aastat
muud rajatised	10–60 aastat
Masinad ja seadmed, sh elektriülekaneseadmed	5–45 aastat
elektrijaamade seadmed	7–32 aastat
muud masinad ja seadmed	3–30 aastat
Muu põhivara	3–10 aastat

Materiaalse põhivara järelejäänud keskmise eluea informatsioon on kirjeldatud lisas 4.

Igal bilansipäeval hinnatakse aastainventuuri käigus, hilisemate kulutuste arvele võtmisel ja oluliste muutuste korral arengulaanides kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatust, kajastatakse see raamatupidamisliku hinnangu muutusena, muutes vara järelejäänud kasuliku eluiga, mille tulemusena muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus (miinus müügikulutused) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele (lisa 2.9).

Kui põhivara osad omavad erinevaid eluigasid, siis kapitaliseeritakse ja amortiseeritakse need osad eraldi varadena.

2.8 Immateriaalne vara

Immateriaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on kontserni poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et kontsern saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalset põhivara (v.a firmaväärtus) amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul.

Immateriaalse põhivara väärtuse langust hinnatakse juhul, kui eksisteerib sellele viitavaid asjaolusid, samamoodi materiaalse põhivara väärtuse languse hindamisega (v.a firmaväärtus). Määramata tähtajaga immateriaalse põhivara ning kasutusele võtmata immateriaalse põhivara kaetavat väärtust kontrollitakse kord aastas, võrreldes nende kaetavat väärtust bilansilise jääkväärtusega.

(a) Firmaväärtus

Äriühenduses omandatud firmaväärtust ei amortiseerita, selle asemel jagatakse firmaväärtus väärtuse languse kontrollimiseks raha genereerivatele üksustele ning viiakse iga aruandeperioodi lõpul (või tihemini, kui mõni sündmus või asjaolude muutus sellele viitab) läbi raha genereeriva üksuse väärtuse test. Firmaväärtus jagatakse raha genereerivatele üksustele, mis eeldatavasti saavad firmaväärtuse tekitanud äriühenduse sünergiast kasu. Firmaväärtus jagatakse raha genereerivale üksusele või üksuste grupile, mis ei või olla suurem kui ärisegment. Firmaväärtus hinnatakse alla tema kaetavale väärtusele juhul, kui see on väiksem bilansilisest jääkmaksumusest. Fir-

maväärtuse allahindlust edaspidi ei tühistata. Finantsseisundi aruandes kajastatakse firmaväärtust jääkmaksumuses (soetusmaksumus miinus väärtuse langus) (lisa 2.9). Tütarettevõtja müügist saadud kasumi või kahjumi arvestamisel arvestatakse firmaväärtuse jääkmaksumus müüdü tütarettevõtja vara jääkmaksumuse hulka.

(b) Lepingulised õigused

Äriühenduste käigus omandatud lepingulised õigused kajastatakse soetamise hetkel õiglasel väärtuses ning pärast algset arvele võtmist soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum. Lepingulised õigused sisaldavad ka kaevandamise õigusi.

Lepingulised õigused amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil eeldatava lepingulise õiguse kehtivuse perioodi jooksul. Täiendav informatsioon lepinguliste õiguste kohta on avalikustatud lisas 6.

(c) Tarkvara

Arvutitarkvara jooksva hooldusega seotud kulud kajastatakse kuludena nende tekkimise hetkel. Immateriaalse varana kajastatakse ostetud arvutitarkvara, mis ei ole seonduva riistvara lahutamatu osa. Arenduskulud, mis on otseselt seotud selliste eristatavate tarkvaraobjektide arendamise ja testimisega, mis on kontserni poolt kontrollitavad, kajastatakse immateriaalse varana, kui on täidetud järgmised tingimused:

- tarkvara kasutuskõlblikuks muutmine on tehniliselt võimalik;
- juhatus kavatses tarkvara valmis saada ja seda kasutada;
- tarkvara on võimalik kasutada;

- on võimalik näidata, kuidas tarkvara loob tõenäolist tulevast majanduslikku kasu;
- tarkvara arendamise lõpetamiseks ja kasutamiseks on olemas piisavad tehnilised, rahalised ja muud vahendid;
- tarkvara arendustegevusega seotud kulutusi saab usaldusväärsetl mōōta.

Kapitaliseeritavad arvutitarkvara arenduskulud hōlmavad tööjōukulusid ning muid arendamisega otseselt seotud kulutusi. Arenduskulud, mis ei vasta eeltoodud tingimustele, kajastatakse kuludena. Arenduskulusid, mis on algselt kajastatud kuludena, ei kajastata hilisemal perioodil varana. Arvutitarkvara kulud amortiseeritakse kuludesse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus on kuni 15 aastat.

d) Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ūhikud

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ūhikud on load, mis võimaldavad omanikul paisata välja teatud koguse süsihappesüsiidid või selle ekvivalendile vastava muu kasvuhoonegaasi emissiooni. Kōik kasvuhoonegaaside kvoodid on kajastatud käibevara all. Lisateavet vaata lisa 2.3.

2.9 Mittefinantsvarade vāārtuse langus

Māāramata kasuliku elueaga varasid (v.a maa) (nāiteks firma vāārtust) ja kasutusele vōtmata immateriaalseid pōhivarasid ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas nende vāārtuse langust. Amortiseeritavate varade ja maa puhul hinnatakse vara vāārtuse vōimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist, kui teatud sündmused vōi asjaolude muutused viitavad sellele, et bilansiline maksumus ei ole kaetav. Vara vāārtuse languse kahjumit kajastatakse summas, mille vōrra vara bilansiline maksumus ūletab tema kaetavat vāārtust.

Kui vara ūiglast vāārtust, millest on maha lahutatud mūūgikulutused, pole vōimalik mēārata, loetakse vara kaetavaks vāārtuseks selle kasutusvāārtus. Varade kasutusvāārtus leitakse varade abil tulevikus genereeritavate hinnanguliste rahavoogude nūūdisvāārtuses.

Iga aruandeperioodi lõpu seisuga hinnatakse, kas esineb asjaolusid, mis viitavad sellele, et eelmistel aastatel vara, v.a firmavāārtuse, kohta kajastatud kahjumit vāārtuse langusest enam ei eksisteeri vōi see on vāhenenud. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat vāārtust. Vastavalt testi tulemustele vōidakse allahindlus kas osaliselt vōi tēielikult tūhistada. Firmavāārtuse vāārtuse langusest kajastatud kahjumit jārgmisel perioodil ei tūhistata.

2023. aastal lābi viidud vara vāārtuse testide detailne informatsioon on toodud lisades 5 ja 6.

2.10 Pōhivarade (vōi mūūgigruppide) liigitamine mūūgiks hoitavaks

Pōhivara vōi mūūgigrupp liigitatakse mūūgiks hoitavaks, kui selle bilansiline jāākvāārtus kaetakse peamiselt mūūgitehinguga, mitte jātkuva kasutusega, ja mūūk on vāga tōēnāoline. Varasid hinnatakse bilansilises jāākvāārtuses vōi ūiglases vāārtuses, millest on maha arvatud mūūgikulutused, sōltuvalt sellest, kumb on madalam.

2.11 Finantsvarad

2.11.1 Klassifitseerimine

Kontsern klassifitseerib finantsvarad jārgmistesse mōōtmiskategooriatesse:

- need, mida kajastatakse ūiglases vāārtuses (kas

muutusega lābi muu koondkasumi vōi muutusega lābi kasumiaruande);

- need, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Klassifitseerimine sōltub kontserni ārimudeliste finantsvarade haldamisel ning rahavoogude lepingulistest tingimustest.

2.11.2 Arvele vōtmine ja kajastamise lõpetamine

Tavapārastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja mūūke kajastatakse tehingupāeval ehk kuupāeval, millal kontsern vōtab endale vara ostmise vōi mūūmise kohustuse.

Finantsvara kajastamine lõpetatakse, kui ūigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lōppevad vōi antakse ūle ja kontsern annab ūle sisuliselt kōik riskid ja hūved.

2.11.3 Mōōtmine

Finantsvarad kajastatakse esmasel arvele vōtmisel ūiglases vāārtuses, millele on lisatud tehingukulud, mis on otseselt seotud finantsvara omandamisega, vālja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse ūiglases vāārtuses muutustega lābi kasumiaruande. Ūiglases vāārtuses muutustega lābi kasumiaruande kajastavate finantsvarade tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

2.11.4 Vōlainstrumendid

Vōlainstrumentide edasine kajastamine sōltub kontserni ārimudeliste finantsvarade haldamisel ning finantsvara lepingulistest rahavoogudest.

Kontserni kōik vōlainstrumendid on klassifitseeritud korrigeeritud soetusmaksumuse mōōtmiskategooriasse.

2.11.5 Korrigeeritud soetusmaksumus

Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes või kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadel.

2.11.6 Omakapitaliinstrumendid

Kontsernil ei ole investeeringuid omakapitaliinstrumentidesse, välja arvatud investeeringud sidusettevõtjatesse.

2.11.7 Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumente kajastatakse õiglasel väärtuses. Kõik tuletisinstrumendid kajastatakse varana, kui nende õiglane väärtus on positiivne ning kohustisena, kui õiglane väärtus on negatiivne. Tuletisinstrumendi õiglase väärtuse muutusest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kui instrumenti ei kasutata riskimaandamise eesmärgil. Kontsern rakendab riskimaandamisarvestust (*hedge accounting*). Riskimaandamisarvestuse põhimõtteid on kirjeldatud lisa 2.13.

Elektriturseaduse muudatuse raames on Eesti Energia AS-le alates 1. oktoobrist 2022 pandud kohtustus müüa elektrienergiat universaalteenusena kõigile elektrienergia edasimüüjatele. Selle seaduse raames on Eesti Energia AS kohustatud hüvitama teistele elektrienergia edasimüüjatele/tarnijatele universaalteenuse hinna (regulatiivne ülempiir) ja elektrienergia turu-

hinna vahe. Sellest tulenevalt sõlmis Eesti Energia AS kõikide edasimüüjatega kahepoolsed lepingud, mis on tuletistehingute lepingud, mille alusel kajastatakse tehingud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (vt lisa 2.13(b)).

2.11.8 Väärtuse langus

Kontsern hindab korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate võlainstrumentide eeldatavat krediidikahju tuleviku informatsiooni alusel. Rakendatav väärtuse languse meetodika sõltub sellest, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud.

Eeldatava krediidikahju mõõtmine võtab arvesse: (i) erapooletut ja tõenäosusega kaalutud summat, mille määramisel hinnatakse mitmeid võimalikke erinevaid tulemusi, (ii) raha ajaväärtust ja (iii) aruandeperioodi lõpus ilma liigsete kulude või pingutusteta kättesaadavat mõistlikku ja põhjendatud informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandustingimuste prognooside kohta.

Nõuetele ostjate vastu, millel puudub oluline finantseerimise komponent, rakendab kontsern IFRS 9 kohast lihtsustatud lähenemist ning arvestab nõuete allahindlust kehtivusaja eeldatava krediidikahju ulatuses nõuete esmasel kajastamisel. Kontsern kasutab allahindluse maatriksit, kus nõuete allahindlus arvutatakse lähtudes erinevatest aegumiste või tähtaja ületamise perioodidest.

2.12 Finantsinstrumentide saldeerimine

Finantsvara ja -kohustis saldeeritakse ja esitatakse finantsseisundi aruandes netosummana ainult siis, kui kontsernil on juriidiliselt rakendatav õigus kajastatud summasid saldeerida ja kontsern kavatseb neid kas saldeerida netoalusel või rea-

liseerida vara ja tasuda kohustise samaaegselt. Juriidiliselt rakendatav õigus ei tohi olla sõltuv tulevastest sündmustest ning peab olema rakendatav tavalise äritegevuse käigus ning ettevõtte või tehingupartneri lepingurikkumise, maksejõuetuse ning pankroti korral.

2.13 Tuletisinstrumendid ja riskimaandamine

Tuletisinstrumente kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglasel väärtuses tuletisinstrumendi lepingu sõlmimise kuupäeval ja mõõdetakse edaspidi õiglasel väärtuses. Väärtuse muutusest tekkinud kasumi või kahjumi kajastamise meetod sõltub sellest, kas tuletisinstrument on määratletud riskimaandamisinstrumentina ja kui on, siis maandatava objekti olemusest. Kontsern kasutab rahavoo riskimaandamisinstrumente, mille eesmärk on maandada maagaasi, põlevkiviõli, elektri hinna ja intressimäära muutumise riski.

Tehingu sõlmimisel dokumenteerib kontsern riskimaandamisinstrumentide ja maandatavate objektide vahelise suhte, riskimaandamise eesmärgid ja erinevate riskimaandamistehingute tegemise strateegia. Samuti dokumenteeritakse see, kas riskimaandamistehingutes kasutatavate tuletisinstrumentide vahel on majandussuhe, ning maandatavate objektide rahavoogude muutused. Riskimaandamistehingu sõlmimisel dokumenteerib kontsern riskimaandamise ebaefektiivsuse allikad. Riskimaandamise ebaefektiivsuse allikad kvantifitseeritakse igal aruandeperioodil ja kajastatakse kasumiaruandes.

Riskimaandamise eesmärgil kasutatavate tuletisinstrumentide õiglasel väärtused on esitatud lisa 14. Muus koondkasumis kajastatud riskimaandamise reservi muutused on esitatud lisa 20. Riskimaandamisinstrumentide kogu õiglane väärtus liigitatakse kas pikaajaliseks varaks või kohustiseks, kui maandatava

objekti järelejäänud tähtaeg on pikem kui 12 kuud, ja lühiajaliseks varaks või kohustiseks, kui maandatava objekti järelejäänud tähtaeg on lühem kui 12 kuud.

(a) Rahavoo riskimaandamine

Rahavoo riskimaandamisinstrumentideks määratletud ja selleks kvalifitseeruvate tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse muus koondkasumis. Ebaefektiivse osaga seotud kasum või kahjum kajastatakse kohe kasumiaruandes saldeeritult muu äritulu või muu tegevuskuluna.

Omakapitalis kajastatud summad klassifitseeritakse ümber kasumisse või kahjumisse nendel perioodidel, mil maandatav objekt mõjutab kasumit või kahjumit (näiteks kui leiab aset maandatav müük).

Kui riskimaandamisinstrument aegub või müüakse või kui maandamine ei vasta enam riskimaandamisarvestuse kriteeriumidele, jääb omakapitalis sisalduv kumulatiivne kasum või kahjum omakapitali ja kajastatakse kasumiaruandes eeldatava tulevikusündmuse lõplikul kajastamisel. Kui prognoositava teingu toimumist enam ei eeldata, kajastatakse omakapitalis sisalduv riskimaandamisinstrumendi kasum või kahjum kasumiaruandes kohe saldeeritult muu äritulu või muu tegevuskuluna.

(b) Intressimäära vahetustehingud

Intressimäära vahetustehingud on levinud finantsinstrument, mida kasutatakse intressimäärade kõikumiste riski maandamiseks. Riskimaandamisinstrumentide (intressimäära vahetustehingud) ja maandatavate objektide (laenulepingud) vahel eksisteerib majanduslik seos. Kontsern testib riskimaandamise

efektiivsust hüpoteetiliste tuletisinstrumentide meetodil ja võrdleb intressimäära vahetustehingute õiglase väärtuse muutusi laenulepingute õiglase väärtuse muutustega.

Riskimaandamise ebaefektiivsuse võimalikud allikad on muutused kontserni või intressimäära vahetustehingu vastaspoole krediidiriskis. Krediidiriski mõju võib põhjustada maandatava objekti ja riskimaandamisinstrumendi vahelise majandussuhte tasakaalustamatust. Kontserni juhtkonna hinnangul on väga ebatõenäoline, et krediidiriski muutused põhjustaksid olulist riskimaandamise ebaefektiivsust.

Õiglase väärtuse arvutamisel kasutatakse kolmanda osapoole mudelit, mille kinnitab tehingupartner. Intressimäära vahetustehingute õiglane väärtus määratakse kontserni sisemiste arvutuste põhjal eeldatavate tulevaste rahavoogude nüüdisväärtusena olemasolevatest turuandmetest tuletatud Euribori forvardkõverate alusel. Õiglase väärtuse määramisel võetakse arvesse kontserni ja vastaspoole krediidiriski, mis arvutatakse krediidiriski vahetustehingutest või võlakirjade hindadest tuletatud krediidiriski vahede alusel. Intressimäära vahetustehingute õiglane väärtus kvalifitseerub õiglase väärtuse hierarhias 2. taseme määramiseks. Intressimäära vahetustehingud võivad mõjutada kasumit või kahjumit või muud koondkasumit finantsaruannetes.

(c) Õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumente sh universaalteenus, mida ei ole määratletud riskimaandamisinstrumendina, kajastatakse õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande. Selliste tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes muu äritulu või muu tegevuskuluna.

(d) Elektrienergia ostulepingud

Kontsern on sõlminud energiatootjatega pikaajalised füüsilise elektrienergia ostulepingud, et tagada vajalik maht ja tasakaalustada riski ning müüa ostetud elekter kas börsil või enda jaeklientidele. Mõnel perioodil on elektrienergia ostulepingute mahud suuremad kui jaemüügi paindlikkus ja tegevuse turvalisus. Kontserni hinnangul ei vasta need lepingud nõuetele, mis lubaksid neid liigitada lepinguteks, mis on sõlmitud tavapärases ostuks või müügiks (oma tarbeks). Kontsern kajastab neid lepinguid tuletisinstrumentidena, mida mõõdetakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (muud äritulud/muud tegevuskulud) kooskõlas standardiga IFRS 9. Väärtuspäeval arveldab kontsern sellised lepingud füüsiliselt, võttes energiakoguse vastu ja müües selle kas börsil või enda jaeklientidele.

Kontsern on sõlminud energiatootjatega pikaajalised rahas arveldatavad energia ostulepingud. Arvelduspäeval arveldatakse tuletisinstrument turuhinna ja kokkulepitud fikseeritud hinna vahe alusel. Kontsern kajastab selliseid lepinguid tuletisinstrumentidena, mida mõõdetakse õiglasest väärtuse läbi kasumiaruande (muud äritulud/muud tegevuskulud) kooskõlas standardiga IFRS 9 või rahavoo riskimaandamisinstrumentidena (kaubad, toore, materjal ja teenused real), kui konkreetne leping on riskimaandamisinstrumendiks määratletud ja kvalifitseerub selleks. Täiendav informatsioon on avalikustatud lisas 3.

(e) Tuletisinstrumendid oma tarbeks kaupade ostuks

Tuletisinstrumentide lepinguid, mis on sõlmitud ja mida edaspidi kasutatakse alusvaraks olevate kaupade saamiseks kooskõlas kontserni eeldatavate ostuvajadustega, kajastatakse analoogselt tavapäraste kaupade ostuga, Näiteks futuurlepin-

guid kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostuks, mis on vajalikud kontserni elektritootmise jaoks, ei kajastata finantsseisundi aruandes tuletisinstrumentidena, vaid ostetud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud kajastatakse futuurlepingute realiseerumise hetkel, kui ostetud kasvuhoo- negaaside lubatud heitkoguse ühikud kantakse kontsernile üle, immateriaalsete varadena. Enne realiseerumise tähtaega tehingupartnerile tehtud maksed kajastatakse ettemaksetena immateriaalse vara eest.

Kui lepingu tingimused lubavad ühel osapoolel seda tasaar- veldada rahas või muu finantsinstrumendiga või lepingu sisuks olev alusvara (peamiselt CO₂ kvootide tehingud ja päritolun- nistused), on kergesti rahaks vahetatav, hinnatakse lepingut, et teha kindlaks, kas selle suhtes saab rakendada arvestus- põhimõtteid, mida rakendatakse oma tarbeks kasutatavatele kaupadele. Lepinguid, mis ei vasta oma tarbeks kasutatavate kaupade arvestuspõhimõtete rakendamise tingimustele, kajas- tatakse tuletisinstrumentidena nagu eespool kirjeldatud.

2.14 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse arvelduskontosid pankades, raha teel pankadesse ja lühiajalisi kõrge likviidsuse- ga investeringuid pankades.

2.15 Nõuded ostjate vastu

Nõuded ostjate vastu on ostjatel laekumata arved tavapärase äritegevuse käigus müüdü energia või osutatud teenuste eest.

2.16 Varud

Varud kajastatakse finantsseisundi aruandes soetusmaksumu- ses või neto realiseerimisväärtuses.

Varude kulusse kandmisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Lõpetamata ja valmistoodangu soetusmaksumusse arvatakse tooraine kulud, otsesed tööjõu- kulud ning muud otsesed ja kaudsed kulud (lähtudes tootmis- seadmete normaalvõimsusest).

2.17 Aktsiakapital ja kohustuslik reservkapital

Lihtaktsiaid kajastatakse omakapitalina. Eelisaktsiaid ei ole emiteeritud. Uute aktsiate emiteerimisega otseselt kaasnevad vältimatud kulud kajastatakse omakapitalis emiteerimisest lae- kunud summa vähendusena.

Äriseadustiku nõuete kohaselt peab emaettevõtja tegema puhaskasumist eraldisi kohustuslikku reservkapitali, mille mi- nimumsuurus on 1/10 aktsiakapitalist. Iga-aastase kohustusliku eraldise suurus on 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kuni reservkapitali määra täitumiseni. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta vabast oma- kapitalist, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapita- list ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

2.18 Võlad hankijatele

Võlad hankijatele on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud kohustised tasuta hankijatele ostetud kaupade või teenuste eest. Võlad hankijatele võetakse algselt arvele õiglasel väärtu- ses ning kajastatakse peale esmast arvele võtmist korrigeeritud soetusmaksumus, kasutades sisemise intressimäära meeto- dit.

2.19 Võlakohustised

Võlakohustised võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses vähendatuna tehingukulude võrra ning kajastatakse pärast esmast arvele võtmist korrigeeritud soetusmaksumus.

Soetusmaksumuse (millest on maha arvatud tehingukulud) ja lunastusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruandes võla- kohustise kehtivuse perioodi jooksul, kasutades sisemise int- ressimäära meetodit.

Laenulepingute sõlmimisel makstavaid teenustasusid kajas- tatakse laenukasutuse kuludena selles ulatuses, mille osas on tõenäoline, et kontsern laenu täielikult või osaliselt välja võtab. Sellised teenustasud kajastatakse finantsseisundi aruandes tulevaste perioodide kuludena ja kajastatakse laenukasutuse kuluna, kui laenu väljavõtmine aset leiab.

Võlakohustisi kajastatakse lühiajaliste kohustistena, välja arva- tud juhul, kui kontsernil on tingimusteta õigus lükata kohustise täitmist edasi vähemalt 12 kuu võrra pärast aruandeperioodi lõppu.

2.20 Laenukasutuse kulud

Üldised ja kindla otstarbega laenukasutuse kulud, mis on otse- selt seotud tingimustele vastavate varade soetamise, ehitami- se ja tootmisega, milleks on vara, mille otstarbekohasesse ka- sutus- või müügivalmidusse viimine võtab olulisel määral aega, lisatakse varaobjektide soetusmaksumusele kuni hetkeni, mil varad on valmis nende ettenähtud kasutuseks või müügiks.

Kapitaliseeritavaid laenukasutuse kulusid vähendatakse laena- tud summade ajutisest investeerimisest teenitud tulu võrra.

Kõik muud laenukasutuse kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena nende tekkimise perioodil.

Rahavoogude aruandes on kapitaliseeritud laenukasutuse ku- lud kajastatud real „Makstud intressid ja laenukulud“.

2.21 Maksustamine

(a) Ettevõtte tulumaks Eestis

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtja aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Jaotatud kasumi maksumääraks on 20% ehk 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Alates 2019. aastast kohaldub regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat 14% maksumäära ja 20% tavamäära. Soodsamat maksumäära saab rakendada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise jaotamata kasumi väljamakseni, millelt äriühing on maksnud tulumaksu. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018. aasta esimene arvesse võetav aasta. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta.

Dividendidelt makstav ettevõtte tulumaks kajastatakse kuluna ning kohustisena planeeritava dividendi väljamakse ulatuses. Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse tütarettevõtete omandamisjärgselt jaotamata kasumilt ja muude reservide omandamisjärgsetelt muutustelt, välja arvatud juhul, kui kontsern kontrollib tütarettevõtte dividendipoliitikat ja on tõenäoline, et ajutine erinevus dividendide kaudu ega muul viisil lähitulevikus ei tühistu. Kuna kontsern kontrollib tütarettevõtete dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka tütarettevõtetesse tehtud investeringutega seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneb kogu vaba omakapitali dividendidena väljamaksmisega, on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa 18.

(b) Muud maksud Eestis

Kontserni kulused mõjutavad järgmised maksuliigid:

Maksuliik	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,8% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuste tulumaks	20%, 20/80 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Saastetasud	Saasteainete tonnimäärade alusel saasteainete viimise eest atmosfääri, veekogudesse, põhjavette ja pinnasesse ning jäätmete keskkonda paigutamise eest. Saasteainete väljutamisel välisõhku on saastetasumäärad püsivad muutumatuna alates 2015 aastast: välisõhku väljutatud saasteainete 1 tonni maksumäär on 2 - 1278 (v.a merkaptaanid 31 785 eurot), veekogusse või põhjavette on vahemikus 7,09 - 24326 eurot, jäätmete ladestamisel 0,63 - 29,84 eurot /tonn.
Põlevkivi kaevandamisõiguse tasu	0,275-10 eurot kaevandatud põlevkivi tonni kohta
Vee erikasutusõiguse tasu	1,70-180,55 eurot/1000 m3 veekogust või põhjaveekihi võetud vee kohta (2021- 2022. aastal 1.63-178.76 eurot/1000 m3 veekogust või põhjaveekihi võetud vee kohta).
Maamaks	0,1-1,0% maa maksustamishinnast aastas
Raskeveokimaks	3,50-232,60 eurot/kvartalis veoauto kohta
Elektrienergia aktsiisimaks	0,5-1,0 (alates 01.05.2020 kuni 30.04.2024) eurot elektri MWh kohta
Maagaasi aktsiisimaks	40-55,794 eurot/1000 m3 maagaasi kohta (alates 01.05.2020 kuni 30.04.2024)
Põlevkivikütteõli aktsiisimaks	57-563 eurot/1000 kg põlevkivikütteõli kohta (alates 01.05.2020 kuni 30.04.2024)
Põlevkivi aktsiisimaks	0,93 eurot gigadžauli kohta (alates 01.05.2020 kuni 30.04.2024)
Äriühingu tulumaks	20%, 20/80 ettevõtlusega mitteseotud kuludelt

(c) Tulumaksumäärad välisriikides, kus kontsern tegutseb

Läti	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 20/80 jaotatavalt kasumilt
Leedu	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 15%
Saksamaa	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 30-33% (alates 31.12.2022 24,6%-36,1%), (kombineeritud äriühingu tulumaks, ettevõtlustulumaks ja solidaarsusmaks)
USA	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 21%
Jordaania	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 20%. Vastavalt Jordaania Kuningriigiga sõlmitud lepingutele on Jordan Oil Shale Energy täielikult vabastatud tulumaksust.
Holland	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 25% (alates 28.11.2022 25,8%)
Poola	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 19%
Soome	Residendist juriidiliste isikute tulu maksustatakse maksumääraga 20%

(d) Edasilükkunud tulumaks

Välismaal asuvates tütarettevõtjates, välja arvatud Lätis, kajastatakse edasilükkunud tulumaksu ajutistelt erinevustelt varade ja kohustiste maksustamisbaasi ja nende bilansiliste väärtuste vahel. Edasilükkunud tulumaksuvara ja -kohustise kajastamisel kasutatakse bilansilise kohustise meetodit. Edasilükkunud tulumaksukohustisi ei kajastata juhul, kui need tekivad firma-väärtuse esmasel arvele võtmisel; samuti ei kajastata edasilükkunud tulumaksu, kui see tekib vara ja kohustise esmasel arvele võtmisel sellise tehingu puhul, mis ei ole äriühendus ja mis ei mõjuta tehingu toimumise ajal ei raamatupidamislikku ega ka maksustatavat kasumit. Edasilükkunud tulumaksusumma leidmisel kasutatakse maksumäärasid, mis on jõustunud või seadusega sätestatud aruandekuupäeva seisuga ja mida eeldatavasti rakendatakse arvestuse aluseks oleva edasilükkunud tulumaksuvara realiseerimisel või tulumaksukohustise tasumisel.

Vastavalt Eesti Vabariigi ja Läti seadustele ei maksustata Eestis ja Lätis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Ettevõtte tulumaksu maksmise kohustis tekib kasumi jaotamisel ning see kajastatakse kuluna (perioodi kasumis või kahjumis) dividendide väljakuulutamisel. Maksustamissüsteemi olemusest tulenevalt ei teki Eestis ega Lätis registreeritud ettevõtetel edasilükkunud tulumaksuvarasid ega kohustisi, välja arvatud võimalik edasilükkunud tulumaksukohustis ettevõtte investeringutelt tütarettevõtetesse.

Kontserni edasilükkunud tulumaksukohustis tekib nendes riikides asuvate äriühingute puhul, kus aruandeaasta kasumit maksustatakse. Samuti tekib kontserni edasilükkunud tulumaksukohustis investeringutelt Eesti ja Läti tütar- ja siduset-

tevõtjatesse, välja arvatud juhul, kui kontsern suudab kontrollida maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist ja nende tühistumine ettenähtavas tulevikus ei ole tõenäoline. Maksustatavate ajutiste erinevuste tühistumise näideteks on dividendide maksmine, investeringu müük või likvideerimine jt tehingud.

Kuna kontsern kontrollib tütarettevõtete dividendipoliitikat, on tal võimalik kontrollida ka kõnealuse investeringuga seotud ajutiste erinevuste tühistumise ajastamist. Kui emettevõtte on otsustanud tütarettevõtte kasumit ettenähtavas tulevikus mitte jaotada, ei kajastata edasilükkunud tulumaksukohustist. Kui emettevõtte hindab, et dividend makstakse välja ettenähtavas tulevikus, mõõdetakse edasilükkunud tulumaksukohustist planeeritava dividendi väljamakse ulatuses.

Edasilükkunud tulumaksukohustise mõõtmisel kasutab kontsern maksumäärasid, mida aruandekuupäeval kehtivate maksumäärade alusel eeldatavasti kohaldatakse maksustatavatele ajutistele erinevustele perioodil, mil need eeldatavalt tühistuvad.

2.22 Töötajate hüvitised**Töötajate lühiajalised hüvitised**

Töötajate lühiajalised hüvitised hõlmavad palka ja sotsiaalmakse, töölepingu ajutise peatumisega seotud hüvitisi (puhkusetasud ja muud sarnased tasud), kui töölepingu ajutine peatumine leiab aset 12 kuu jooksul pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi, ning muid hüvitisi, mis tuleb välja maksta pärast selle perioodi lõppu, mil töötaja tööd tegi.

Kui aruandeperioodi jooksul on töötaja osutanud teenuseid, mille vastutasuks on põhjust eeldada hüvitise maksmist, moodustab kontsern prognoositava hüvitise summa ulatuses kohustise (viitvõla), millest arvatakse maha kõik juba tasutud summad.

2.23 Eraldised

Eraldis kajastatakse juhul, kui kontsernil on minevikus aset leidnud sündmusest tulenev seaduslik või faktiline kohustis, kohustise realiseerumine nõuab ressursidest loobumist ja summa suurus on võimalik usaldusväärset mõõta. Eraldisi kajastatakse kohustise täitmiseks vajalike kulutuste nüüdisväärtuses, kasutades intressimäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja kohustisele iseloomulikele riskidele. Eraldiste aja jooksul toimuvat suurenemist kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna.

Eraldiste kajastamisel lähtutakse juhtkonna hinnangust, kasutades vajadusel ekspertide abi. Eraldisi ei moodustata tulevaste tegevuskahjumite katteks.

Eraldised vaadatakse üle iga aruandeperioodi lõpul ja neid korigeeritakse, lähtudes selle hetke parimast hinnangust.

Keskkonnakaitselised eraldised

Keskkonnakaitselised eraldised moodustatakse enne aruandeperioodi lõppu toimunud keskkonnakahjustuste katteks juhul, kui nende kahjustuste likvideerimise nõue tuleneb seadusest või kui kontserni senine keskkonnavalne tegevuspraktika on näidanud, et kontsernil on faktiline kohustis kahjustused likvideerida. Eraldiste määramiseks on kasutatud ekspertide hinnanguid ning keskkonnakaitseliste tööde teostamisel saadud kogemusi.

(b) Varade demonteerimise kulude eraldised

Varade demontaažikulude eraldised moodustatakse varade tulevase demonteerimisega seotud hinnanguliste kulutuste katteks, kui varade demonteerimise kohustuis tuleneb seadusest või kui kontserni senine tegevuspraktika on näidanud, et kontsernil on faktiline kohustus kulutused teha. Varade demontaažikulude nüüdisväärnus kajastatakse materiaalse põhivara soetusmaksumuses.

(c) Kasvuhoonegaaside heite eraldised

Eraldise arvestuspõhimõtted on avalikustatud lisa 2.3.

2.24 Tingimuslikud kohustised

Võimalikud kohustised, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad muutuda kohustisteks, on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

2.25 Müügitulu arvestus

Müügitulu on tulu, mis tekib kontserni tavapärase äritegevuse käigus. Müügitulu kajastatakse tehinguhinnas. Tehinguhind on kogutasu, mida kontsernil on õigus saada lubatud kaupade või teenuste kliendile üleandmise eest ja millest on maha arvatud kolmandate isikute nimel kogutavad summad. Kontsern kajastab müügitulu siis, kui kontroll kauba või teenuse üle antakse üle kliendile. Müügitulu kajastatakse ilma käibemaksu ja kontserni tehingute suhtes kohaldatavate erinevate aktsiisimaksudeta (vt lisa 2.21).

(a) Kaupade müük – hulgimüük

Kontsern toodab ja müüb põlevkiviõli ja põlevkivi hulgiturul. Müük kajastatakse ajal, kui kontroll toodete üle on üle antud,

see tähendab, et tooted on tarnitud hulgimüüjale, kes saab täielikult otsustada toodete müügikanali ja hinna üle ning pole täitmata kohustisi, mis võiksid mõjutada hulgimüüja poolt toodete aktsepteerimist. Tooted on tarnitud, kui need on saadetud kokkulepitud kohta, toodete kahjustumise ja hävimisega seotud riskid on üle läinud hulgimüüjale ning hulgimüüja on aktsepteerinud tooted vastavalt müügilepingule, aktsepteerimise nõue on aegunud või kontsernil on objektiivset tõendusmaterjali selle kohta, et kõik aktsepteerimise kriteeriumid on täidetud.

Müügitehingutes ei ole finantseerimise komponenti, kuna nõuete tasumistähtaeg on kuni 90 päeva, mis on kooskõlas turupraktikaga.

Kontsern kajastab nõude kui kaubad on tarnitud, kuna sellel ajahetkel tekib tingimusteta õigus saada tasu, mille maksmine sõltub ainult aja möödumisest.

Kui kontsern osutab kliendile täiendavaid teenuseid pärast seda, kui kontroll kauba üle on kliendile üle läinud, siis käsitatakse nimetatud teenuse osutamist eraldiseisva teostamiskohustisena ja müügitulu kajastatakse perioodi jooksul, kui teenust osutatakse.

(b) Teenuste müük – elekter, gaas, soojus, jäätmekäitlus

Kontsern osutab elektri, gaasi, ja soojuse müügi ning jäätmekäitluse teenuseid vastavalt asjakohastele lepingutele. Müügihinnad, võimalik hinnaregulatsioon ja teenuse/kaupade lepingulised mahud fikseeritakse lepingutes. Müügitulu elektri, gaasi ja soojuse müügist kajastatakse vastavalt aruandeperioodi lõpuks tegelikult tarnitud ühikute alusel, kuna klient saab teenusest kasu samal ajal, kui seda osutatakse. Jäätmekäit-

luse müügitulu kajastatakse vastavalt tegelikult vastu võetud ühikute alusel. Arveid väljastatakse kuiselt. Kooskõlas standardiga IFRS 15 ei ole avaldatud täitmata lepingutele määratud tehinguhindu.

Juhul kui lepingus on muutuv tasu, siis kajastatakse see müügituluna ainult juhul, kui on väga tõenäoline, et seda hiljem olulisel määral ei tühistata.

(c) Liitumistasud

Elektrivõrguga liitumisel tasuvad kliendid liitumistasu, mille suuruse määramise aluseks on võrguga liitumiseks ehitatava taristu tegelik maksumus. Juhatus on jõudnud järeldusele, et liitumistasud ei kujuta endast eraldiseisvat teostamiskohustust ja seega ei kajastata müügitulu liitumistasudelt kohe, vaid teenuse osutamiseks vajalike varade eeldatava keskmise kasuliku eluea jooksul, milleks on 32 aastat. Klientidelt saadud liitumistasud kajastatakse finantsseisundi aruandes pikaajalise kohustisena real „Lepingulised kohustised“.

(d) Finantseerimiskomponent

Kontsernil puuduvad lepingud, kus periood kliendile lubatud kaupade või teenuste üleandmise ja kliendilt makse saamise vahel oleks pikem kui üks aasta. Sellest tulenevalt ei korrigeeri kontsern tehinguhinda raha ajaväärtuse mõjuga.

2.26 Sihtfinantseerimine

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse selle õiglasel väärtuses, kui on piisavalt kindel, et kontsern vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Tegevuskulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil.

Varade sihtfinantseerimist kajastatakse brutomeetodil, mille kohaselt võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara arvele selle soetusmaksumuses. Sihtfinantseerimise summa kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustisena (tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest). Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustis tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul.

Taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia toetus

Vastavalt Eesti elektrituru seaduse §-le 59 saab kontsern toetust (tegevuskulude sihtfinantseerimine) 5,37 senti ühe kilovatt-tunni elektrienergia eest, mis on toodetud taastuvast energiaallikast tootmiseseadmega, mille netovõimsus ei ületa 125 MW.

Kontsern saab toetust igakuiselt vastavalt taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia mahule. Toetus ei ole mõeldud konkreetsete kulude katmiseks, vaid on valitsuse meede, mille eesmärk on toetada ja hoogustada üleminekut taastuvenergiale Eestis. Toetust kajastatakse brutomeetodil muude äritulude koosseisus real „Taastuvenergia toetus“.

2.27 Rendid

(a) Kontsern kui rentnik

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas tegemist on rendilepinguga või kas see sisaldab rendisuhet. Leping on rendileping või sisaldab rendisuhet juhul, kui lepinguga antakse tasu eest õigus kontrollida kindlaksmääratud vara kasutamist teatud ajavahemikus.

Kontsern arvestab rendiperioodina rendi katkestamatut perioodi, mis hõlmab nii rendilepingu võimaliku pikendamise

perioode juhul, kui kontsern on piisavalt kindel, et ta seda võimalust kasutab, ja rendilepingu võimaliku lõpetamise perioode juhul, kui kontsern on piisavalt kindel, et ta seda võimalust ei kasuta.

Lepingud võivad sisaldada nii rendikomponente kui ka rendiga mitteseotud komponente. Kontserni rendilepingud on peamiselt maa kasutusõiguse seadmise lepingud, mis ei sisalda rendiga mitteseotud komponente.

2.27.1 Esmane mõõtmine

Kontsern kajastab vara kasutusõigust ja rendikohustist rendiperioodi alguse seisuga.

Varade kasutusõigus on kajastatud finantsseisundi aruandes eraldi real.

Kontsern mõõdab rendiperioodi alguses rendikohustise selleks kuupäevaks tasumata rendimaksete nüüdisväärtuses. Rendimaksud diskonteeritakse rendi sisemise intressimääraga, kui seda määra on võimalik hõlpsasti kindlaks teha.

2.27.2 Edasine kajastamine

Pärast rendiperioodi algust mõõdab kontsern vara kasutusõigust soetusmaksumuse mudeli järgi. Soetusmaksumuse mudeli kasutamiseks mõõdab kontsern vara kasutusõigust soetusmaksumuses, millest on lahutatud akumulieeritud kulum ja väärtuse langusest tulenevad akumulieeritud kahjumid ja mida on korrigeeritud vastavalt rendikohustise ümberhindamisele. Varade kasutusõigusi amortiseeritakse üldjuhul lineaarselt vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kui rendilepingu alusel läheb alusvara omandiõigus rendiperioodi lõppedes üle kontsernile või kui vara ka-

sutusõiguse maksumuse kindlaksmääramisel on eeldatud, et kontsern realiseerib ostuõiguse, arvestab kontsern vara kasutusõiguse kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni. Muudel juhtudel arvestab kontsern vara kasutusõiguse kulumit alates rendiperioodi algusest kuni alusvara kasuliku eluea lõpuni või rendiperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb saabub varem.

Rendiperioodi igal ajavahemikul on rendikohustise intress summa, mille tulemusena on intressimäär igal osaperioodil kohustise lõppväärtuse suhtes sama. Pärast rendiperioodi algust kajastab kontsern kasumiaruandes rendikohustise intressi ja muutuvad rendimaksud, mis ei sisaldu rendikohustise hinnangus selle perioodi kohta, millal leiab aset nimetatud makseid tingiv sündmus või tingimus.

Kui rendimaksud muutuvad, võib olla vajadus rendikohustis ümber hinnata. Kontsern kajastab rendikohustise ümberhindluse summat vara kasutusõiguse korrigeerimisena. Tulevased muutuvate rahavoogude indeksi potentsiaalsed suurenemised ei sisaldu rendikohustises. Kui leiavad aset indeksil või intressimääral põhinevad rendimaksete korrigeerimised, hinnatakse rendikohustist ümber ja korrigeeritakse vara kasutusõigust kasutades hindamisel esialgset diskontomäära.

Kontsern hindab rendikohustise ümber vastavalt kõnealustele muudetud rendimaksetele üksnes juhul, kui toimub muutus rahavoogudes (st jõustub rendimaksete korrektsioon). Kontsern teeb järelejäänud rendiperioodi muudetud rendimaksud kindlaks muudetud lepinguliste maksete põhjal. Selleks kasutab kontsern muutmata diskontomäära, välja arvatud juhul, kui rendimaksete muutus on tingitud muutuvate intressimäärade muutusest.

Kontsern on otsustanud mitte rakendada IFRS 16 nõudeid lühiajaliste rendilepingute ja selliste rendilepingute suhtes, mille alusvara väärtus on väike. Lühiajaliste rendilepingutega ja selliste rendilepingutega, mille alusvara väärtus on väike, seotud maksed kajastatakse lineaarselt kuluna kasumiaruandes. Lühiajalised rendilepingud on lepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või lühem.

(b)Kontsern kui rendileandja

Kasutusrendi tingimustel välja renditud varade suhtes kohaldatakse materiaalsele põhivarale kehtestatud arvestuspõhimõtteid. Rendiperioodi jooksul saadavad maksed kajastatakse lineaarselt kasumiaruandes tuluna rendiperioodi jooksul.

2.28 Dividendide maksmine

Dividende kajastatakse nende väljakuulutamisel jaotamata kasumi vähendamisenä ning kohustisena aktsionäri ees.

2.29 Tehingud seotud osapooltega

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks sidusettevõtjad, Eesti Energia ASi nõukogu ja juhatuse liikmed ning teised isikud ja ettevõtjad, kes saavad kontrollida või oluliselt mõjutada kontserni finants- ja äriotsuseid. Kuna Eesti Energia ASi aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile, loetakse kontserni seotud osapoolteks ka riigi kontrolli või olulise mõju all olevaid üksusi.

Kontsern on rakendanud vabastust üksikult võetuna ebaoluliste tehingute ja saldode avalikustamisest riigi ja seotud osapooltega, kuna riigil on kontroll, ühine kontroll või oluline mõju nende osapoolte üle.

3. Finantsriskide juhtimine

3.1 Finantsriskid

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid: tururisk (sh valuutarisk, rahavoogude ja õiglase väärtuse intressimäärarisk ja hinnarisk), krediidirisk ja likviidsusrisk. Kontserni üldine riskijuhtimise programm keskendub finantsturu prognoosimä tusele ja üritab minimeerida võimalikke ebasoodsaid mõjusid kontserni finantstegevusele. Kontsern kasutab teatud riskipositsioonide maandamiseks tuletisinstrumente.

Finantsriskide juhtimise eesmärk on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine. Riskijuhtimise valdkonda kontsernis juhib juhatuse esimehele ja auditikomiteele alluv riskijuhtimise- ja siseauditi teenistus, kes vastutab kontserni riskijuhtimissüsteemi väljaarendamise, rakendamise ja toimimise eest. Kontserni finantsriske juhitakse vastavalt juhatuse poolt heaks kiidetud põhimõtetele kontserni tasandil. Kontserni likviidsus-, intressimäärä- ja valuutariske juhitakse emaettevõtja finantsosakonnas.

3.1.1 Tururiskid

3.1.1.1 Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus vahetuskursi muutuste tõttu. Valuutariskivabadeks finantsvaradeks ja -kohustisteks loetakse euros nomineeritud finantsvarasid ja -kohustisi juhul, kui majandusüksuse arvestusvaluuta on euro. Valuutariskide vältimiseks sõlmitakse ka pikaajalised võlakohustised ning elektri ekspordilepingud eurodes.

Kontsernil on pangalaene PLN-ides seisuga 31. detsember 2023 summas 6,3 miljonit eurot (27,5 miljonit Poola zlotti) (31.

detsember 2022: summas 6,6 miljonit eurot (31,1 miljonit Poola zlotti)), identifitseeritud valuutarisk oli ebaoluline 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 seisuga.

Kontsernil ei ole muid olulisi finantsvarasid ja/või -kohustisi, mis on valuutariskile avatud.

3.1.1.2 Hinnarisk

Hinnarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus muude kui intressimäärariskist või valuutariskist tulenevate turuhindade muutumiste tõttu. Hinnariskist on mõjutatud kontserni toodetavate kaupade ja osutatavate teenuste müük vabaturutingimustes, tootmiseks vajalike ressursside ost ning õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad.

3.1.1.2.1 Kaupade hinnarisk

Olulisemad kaupade hinnariskid on põlevkiviõli müügi; elektrienergia ja maagaasi ostu ja müügi ning kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute ostu hinnarisk. Nende hinnariskide maandamiseks kasutab kontsern erinevaid tuletisinstrumente.

Elektrienergia ostuga seotud riskide maandamiseks kasutatavad tuletisinstrumentid

Kontsern müüb elektrit oma klientidele jaeturul. Osa kliendilepingutest on sõlmitud fikseeritud hindadega. Elektrienergia riski maandamiseks kasutab kontsern tuletisinstrumente (futuudid, forwardid ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud), mis sõlmitakse elektrienergia ostuks igal kauplemistunnil. Tehingud, mille eesmärgiks on elektrienergia muutmise riski maandamine, on määratletud rahavoo riskimaandamisinstrumentidena. Maandatavaks alusinstrumentidiks on suure tõenäosusega prognoositud elektrienergia ostutehingute riskikomponendid: Poola turul TGE Poola baaselektri ja tipu-

Elektrienergia ostuga seotud riskide maandamiseks kasutatud tuletisinstrumentide kokkuvõte:

	31. DETSEMBER			
	2023		2022	
	Lõpptähtaeg 12 kuu jooksul	Lõpptähtaeg üle 12 kuu	Lõpptähtaeg 12 kuu jooksul	Lõpptähtaeg üle 12 kuu
Maandatud maht, Nord Pooli süsteemihinna komponent (TWh)	2,2	1,4	0,5	2,1
Maandatud maht, Soome hinnapiirkonna hinna komponent (TWh)	2,2	1,3	0,4	1,9
Maandatud maht, TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent (TWh)	0,6	0,2	0,6	0,2
Maandatud maht, Leedu hinnapiirkond (pikaajaline elektrienergia ostuleping) (TWh)	0,4	4,2	0,2	4,6
Kaalutud keskmine alushind, Nord Pooli süsteemihinna komponent (EUR/MWh)	44,7	50,0	89,6	49,0
Kaalutud keskmine alushind, Soome hinnapiirkonna hinna komponent (EUR/MWh)	1,8	2,3	20,7	3,6
Kaalutud keskmine alushind, TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent (EUR/MWh)	162,9	157,9	172,2	173,3

tundide hinnad, ja Nord Pooli süsteemihind, ning süsteemihinna ja Soome piirkonna hinna vahe (muud turud peale Poola). Pikaajalised rahas arveldatavad elektrienergia ostulepingud maandavad Nord Pooli Leedu hinnapiirkonnaga seotud riskipositsiooni. Ostuhinna riski maandamiseks sõlmitud tuletisinstrumentide mahud on tingitud prognoositavate fikseeritud hinnaga müügitehingute mahust. Riskimaandamissuhte riskimaandamise suhtarv on 1:1.

Pikaajaliste elektrienergia ostulepingutega aktiivsel turul ei kaubelda. Üksikasjalikku selgitust nende õiglase väärtuse kindlaksmääramise kohta vt finantsriskide juhtimise lisa punktist 3.3. Kontsern ei avalikusta pikaajaliste elektrienergia ostulepingute hindu, et mitte kahjustada oma konkurentsipositsiooni turul.

Maagaasi ostu riskimaandamise tuletisinstrumentid

Kontsern müüb maagaasi oma klientidele jaeturul. Osa kliendilepingutest on sõlmitud fikseeritud hindadega. Maagaasi hinna kõikumise riski maandamiseks Poola turul kasutab kontsern tuletisinstrumente (futuurid ja forwardid), mis sõlmitakse teatava koguse maagaasi ostuks igas kuus. Tehingud, mille eesmärgiks on maagaasi hinna kõikumise riski maandamine, on määratletud rahavoo riskimaandamisinstrumentidena. Maandatavaks alusinstrumentidiks on suure tõenäosusega prognoositud maagaasi ostutehingute riskikomponendid: maagaasi ostuhind Poola energiabörsil (TGE).

Poolas maagaasi ostuga kaasneva hinnariski maandamiseks sõlmitud tuletisinstrumentide maht sõltub maagaasi müügi mahust, mis on määratud klientide poolt pikaajaliste fikseeritud hinnaga lepingute alusel kehtestatud mahtudega. Vastavalt Kontserni riskimaandamisstrateegiale sõlmitakse tuletislepingud

järgmiseks kolmeks aastaks ning lubatud avatud netopositsioon on 5% väga tõenäoliste prognoositavate ostutehingute mahust. Riskimaandamissuhte riskimaandamise suhtarv on 1:1.

Maagaasi ostuga seotud riskide maandamiseks kasutatud tuletisinstrumentide kokkuvõte:

	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Lõpptähtaeg	2024-2025	2023-2024
Maandatud maht, TGE Poola gaasi hinnariski komponent (TWh)	0,7	0,3
Kaalutud keskmine alushind (EUR/MWh)	62,4	70,0

Maagaasi müügi riskimaandamise tuletisinstrumentid

Kontsern müüb oma klientidele jaeturul maagaasi. Osa klientidest on sõlmitud muutuva hinnaga. Maagaasi hinna kõikumise riski maandamiseks Baltikumi turul kasutab kontsern tuletisinstrumente (futuureid ja forwardid). Need instrumentid on alates 1. märts 2022 määratletud rahavoogude riskimaandamise instrumentidena.

Maandamiseks hinnariski, mis tuleneb Baltikumi pikaajalistest muutuvinna kliendilepingutest, mis võetakse Inčukalnsi laost, kus hoitakse fikseeritud hinnaga maagaasi, sõlmib kontsern tuletisinstrumente, muutes Inčukalnsis oleva fikseeritud hinnaga gaasi ujuva hinna peale. Maandatavaks alusinstrumentidiks on suure tõenäosusega prognoositud muutuva hinnaga maagaasi ostu tehingud (ost lattu fikseeritud hinnaga), mis on hinnastatud vastu TTF ICE Endex Future, mille määravad ujuvhinnaga klientide nõutavad mahud. Riskimaandamissuhte riskimaandamise suhtarv on 1:1.

Maagaasi müügiga seotud riskide maandamiseks kasutatud tuletisinstrumentide kokkuvõte:

	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Lõpptähtaeg	2024	2023
Maandatud maht, TTF ICE Endex Future (TWh)	0,08	0,04
Kaalutud keskmine alushind (EUR/MWh)	51,2	114,4

Põlevkiviõli ning põlevkiviõlibensiini müügiga seotud riskide maandamiseks kasutatavad tuletisinstrumentid

Kontsernil on Eestis põlevkiviõli tootmise varad ja ta müüb toodetud põlevkiviõli ning põlevkiviõlibensiini globaalsetel energiaturgudel. Kontsern kasutab põlevkiviõli ja -bensiini (põlevkiviõlibensiini osas alates 01.01.2021) hinna kõikumise riski maandamiseks tuletisinstrumente (futuure ja swappe). Nendes tehingutes kohustub vastaspool maksma fikseeritud hinna ja turuhinna vahe teataval ajaperioodil. Kontserni riskimaandamispoliitika kohaselt on riskimaandamise eesmärk tagada kindlaksmääratud kasum pärast muutuvtulusid. Tehingud sõlmitakse kindla koguse põlevkiviõli ning põlevkiviõlibensiini müügiks tulevastel perioodidel ning need on määratletud rahavoogude riskimaandamise instrumentidena. Maandatavaks alusinstrumentidiks on suure tõenäosusega prognoositud põlevkiviõli müügitehingute riskikomponendid: 1% väävlisisaldusega raske kütteõli või selle eraldi identifitseeritavad komponendid. Põlevkiviõlibensiini maandatavaks alusinstrumentidiks on suure tõenäosusega prognoositud põlevkiviõlibensiini müügitehingu riskikomponendid: Naphtha Cargoes CIF NWE või selle eraldi identifitseeritavad komponendid. Põlevkiviõli ning põlevkivi-

õlibensiini hinnariski maandamiseks sõlmitud tuletistehingute maht sõltub tulevasteks perioodideks sõlmitud pikaajalistest müügilepingutest ja tootmisplaanist. Vastavalt kontserni riskimaandamisstrateegiale sõlmitakse tuletislepingud ulatuses, mis katab kuni 80% järgmise kahe aasta suure tõenäosusega prognoositud tehingute müüginahust. Vastavate tuletisinstrumentide likviidsuse ning kontserni riskimaandamise strateegia tõttu on aruandekuupäevale lähemal olevate aastate riskimaandamisinstrumentidega kaetud müüginahu protsent kõrgem. Riskimaandamissuhte riskimaandamise suhtarv on 1:1.

Põlevkiviõli müügiga seotud riskide maandamiseks kasutatud tuletisinstrumentide kokkuvõte:

	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Lõpptähtaeg	2025-2026	2023-2025
Maandatud maht, Brent Crude (tuhat Mt)	170	823
Kaalutud keskmine alushind (EUR/mMt)	430	385

Põlevkiviõlibensiini müügiga seotud riskide maandamiseks kasutatud tuletisinstrumentide kokkuvõte:

	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Lõpptähtaeg	2025-2026	2023-2025
Maandatud maht, Brent Crude (tuhat Mt)	27	129
Kaalutud keskmine alushind (EUR/mMt)	592	547

Riskimaandamisinstrumentide efektiivne ja ebaefektiivne osa

Riskimaandamisinstrumentide õiglase väärtuse muutuse efektiivset osa kajastatakse muus koondkasumis ja liigitatakse ümber kasumiaruandesse. Müügitehingute puhul esitatakse see mõju tuluna või tulude vähendamisenä. Ostutehingute puhul esitatakse see mõju kuluna või kulude vähenemisenä prognoositava ostutehingu toimumisel või muu ärituluna või muude tegevuskuludena, kui selgub, et prognoositava müügi- või ostutehingu toimumine antud perioodil on ebatõenäoline. Kontsern ei ole tuvastanud muid olulisi riskimaandamise ebaefektiivsuse allikaid, mis võiksid riskimaandamissuhteid mõjutada, välja arvatud üks pikaajaline PPA kogus, mida ei müüdüd lõpp-tarbijatele ning jäeti lahtiseks hinna- ja mahuriskide maandamiseks. Aasta lõpus tuvastati riskimaandamise ebaefektiivsus eespool mainitud riskide maandamiseks loodud puhvrite osas, mille tõttu ületati piirmääraks seatud riskimaandamistehingute kogus. Riskimaandamistehingute ebaefektiivsuse mõju 2023. aasta kasumiaruandele oli kahjumi vähenemine 17,0 miljonit eurot (2022: 0 eurot) ja kahjumi suurenemine -4,5 miljonit eurot (2022: -6,5 miljonit eurot).

Potentsiaalsed ebaefektiivsuse allikad võivad tuleneda järgmistest põhjustest:

- Võrreldes eelnevate perioodidega, muutusid aruandeaastal valuutakursid volatiilsemaks. Valuutakursside mõju tõttu võib majanduslik suhe riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi vahel tasakaalust välja minna ning võib tekkida olukord, kus riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi väärtused ei liigu enam vastassuunas. Kontserni juhtkonna hinnangul on äärmiselt ebatõenäoline, et valuutakursi muutustest saaks tekkida oluline ebaefektiivsus.

Eelnevalt kirjeldatud riskid ei ole 2023. ega 2022. aastal realiseerunud.

Riskimaandamise instrumentide õiglase väärtuse muutused, mis on kajastatud riskimaandamise reservis, on avalikustatud lisas 20. Täiendav informatsioon tuletisinstrumentide kohta on esitatud lisades 12, 14 ja 15.

Kauplemiseks hoitavad tuletisinstrumendid

Kauplemiseks hoitavad tuletisinstrumendid on peamiselt maagaasi ostu ja müügi tuletisinstrumendid kuna kontsern ei rakenda nende toodete ja turgude (v.a Poola maagaas (ost) ning Baltikumi muutuva hinnaga maagaas (ost) (vt Maagaasi müügi riskimaandamise tuletisinstrumendid)) suhtes riskimaandamisarvestust, ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud, mida kontsern ei ole määratlenud rahavoo riskimaandamisinstrumentideks. Lisaks liigitatakse kauplemiseks hoitavateks tuletisinstrumentideks kontserni klientidele vahendustegevuse raames tehtavaid maagaasi, elektri ja vedelkütuste tuletisinstrumendid. Aruandeperioodi lõpu seisuga olid kontsernil olulised avatud netopositsioonid tuletisinstrumentides, mis ei olnud määratletud riskimaandamisinstrumentideks. Antud instrumentide õiglase väärtus on arvatud elektri, maagaasi ja vedelkütuse toodete turuhindade alusel. Arvutuste aluseks olevate turuhindade põhjendatult eeldatav muutus avaldaks kontserni majandustulemustele järgmist mõju (+ on kasumi suurenemine või kahjumi vähenemine ja - kasumi vähenemine ja kahjumi suurenemine):

- Kui arvutustes kasutatud elektri turuhinnad oleksid olnud 10% kõrgemad/madalamad, oleks mõju kontserni maksujärgsele tulemile olnud 15,5 miljonit eurot/-15,5 miljonit eurot (2022: 23,1 miljonit eurot/-23,1 miljonit eurot).

- Kui arvutustes kasutatud vedelkütuse toodete turuhinnad oleksid olnud 10% kõrgemad/madalamad, oleks mõju kontserni maksujärgsele tulemile olnud -10,6 miljonit eurot/10,6 miljonit eurot (2022: -3,6 miljonit eurot/3,6 miljonit eurot).
- Kui arvutustes kasutatud maagaasi turuhinnad oleksid olnud 10% kõrgemad/madalamad, oleks mõju kontserni maksujärgsele tulemile olnud 0,08 miljonit eurot/-0,08 miljonit eurot (2022: 0,75 miljonit eurot/-0,75 miljonit eurot).

3.1.1.3 Rahavoo ja õiglase väärtuse intressimäära risk

Intressimäära risk on risk, et finantsinstrumentide õiglase väärtus või rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäära muutuste tõttu. Rahavoogude intressimäära risk tekib kontserni ujuva intressimääraga võlakohustistest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad. Intressiriski vähendatakse osaliselt fikseeritud intressimääraga võlakohustiste võtmise kaudu ja osaliselt ujuva intressimääraga laenude võtmise kaudu, mille puhul intressimäärade vahetustehingute abil fikseeritakse laenude intressikulud.

Võrreldes eelmise majandusaasta lõpuga ei toimunud Kontserni intressimäärariski juhtimises seoses intressimäära vahetuslepingute (IRS) sõlmimisega muudatusi. Seisuga 31. detsember 2023 oli kontsernil avatud kolm intressimäära vahetuslepingut nominaalsummas kokku 157,8 miljonit eurot. Seisuga 31. detsember 2023 oli kontserni fikseeritud intressimääraga laenukohustiste (v.a rendikohustised) osakaal 11,5% (31. detsember 2022: 68,9%). Seisuga 31. detsember 2023 oli pangalaenude kaalutud keskmine efektiivne intressimäär koos sõlmitud intressimäära vahetustehingute mõjuga 5,8% (31. detsember

2022: 2,6%). Kontserni pangalaenude intress sõltub baasintressimäärast (euros nomineeritud laenukohustiste puhul 3 või 6 kuu euribori tasemest, Poola zlotis nomineeritud laenukohustiste puhul 6 kuu WIBOR tasemest). Kui ujuva baasintressimäär seisuga 31. detsember 2023 oleks olnud 100 baaspunkti kõrgem, oleks kontserni aruandeaasta puhaskahjum olnud 14,1 miljonit eurot suurem (2022: puhaskasum 4,2 miljonit eurot väiksem). Eelnimetatud muudatuste tõttu võivad turuintressimäärad avaldada olulist mõju kontserni võetud laenudele ning need võivad mõjutada laenude õiglast väärtust (lisa 21). Kontsern jälgib tähelepanelikult intressiturgu ning intressimaandamine võiks toimuda sobivatel intressitasemetel, kuna riskipoliitika on maandada 1/2 laenuportfelli intressimäärasid. Kontsern saab teha strateegilisi otsuseid riskimaandamissuhte muutmiseks vastavalt turuolukorrale ja ettevõtte olukorrale. See suhe ei ole täidetud, kuna 2023. aastal võeti laenud väga kõrgete intressimäärade ajal ja riskimaandamistasemed olid väga ebasoodsad ning kontsern otsustas neid laene mitte maandada.

3.1.1.4 Intressimäära vahetustehingud (swap-tehingud)

Intressimäära vahetuslepingud hõlmavad tavaliselt ujuva intressimäära vahetamist fikseeritud intressimäära vastu (või vastupidi), eesmärgiga kaitsta end rahavoogude kõikumiste eest. Riskimaandamisinstrumentide (intressimäära vahetustehingud) ja riskimaandamisobjektide (laenulepingud) vahel eksisteerib majanduslik suhe, sest seisuga 31. detsember 2023 ühtisid kõikide intressimäära vahetustehingute põhilised tingimused laenulepingute tingimustega (nominaalsummad, väärtused, tähtajad, maksegraafikud). Riskimaandamise tulevikutehingud on sõlmitud 1:1 suhtes. Riskimaandamise efektiivsuse testimiseks kasutab Kontsern hüpoteetilise tuletisinstrumenti meetodit ja võrdleb intressimäära vahetustehingute õiglase väärtuse muutusi laenulepingute õiglase väärtuse muutustega.

Potentsiaalsed ebaefektiivsuse allikad võivad tuleneda järgmistest põhjustest:

- Kontserni või intressimäära vahetustehingu vastaspoole krediidiriski muutus. Krediidiriski mõju tõttu võib majanduslik suhe riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi vahel tasakaalust välja minna. Kontserni juhtkonna hinnangul on äärmiselt ebatõenäoline, et krediidiriskist saaks tekkida oluline ebaefektiivsus.

Õiglane väärtus on arvutatud kasutades kolmanda osapoole mudelit, mida kinnitab tehingupartneri kinnitus. Kontserni sisetest arvutuste alusel leitakse intressimäära vahetustehingute õiglane väärtus oodatavate tuleviku rahavoogude nüüdisväärtusena tuginedes turul vaadeldavatel EURIBOR-i intressikõveratel. Õiglase väärtuse hinnangu tegemisel võetakse arvesse kontserni ning vastaspoole krediidiriski, mis arvutatakse krediidiriski vahetustehingute või võlakirjade hindadest tuletatud krediidiriski vahede põhjal. Intressimäära vahetustehingud on liigitatud õiglase väärtuse tasemele 2.

Seisuga 31. detsember 2023 oli kontsernil sõlmitud kolm intressimäära vahetustehingut kolme laenu intressimäära riski maandamiseks (võrreldaval perioodil intressimäära vahetustehingud puudusid):

- Intressimäära vahetustehing nominaalsummas 73,0 miljonit eurot (31. detsember 2022: 80,0 miljonit eurot), mille puhul kontsern saab 6 kuu EURIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,1%. Kontsern kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimääraga laenust, mis võeti välja 30. septembril 2022.
- Intressimäära vahetustehing nominaalsummas 49,0

miljonit eurot (31. detsember 2022: 50,0 miljonit eurot), mille puhul kontsern saab 3-kuu EURIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,049%. Kontsern kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimääraga laenust, mis võeti välja 24. septembril 2022.

- Intressimäära vahetustehing nominaalsumma jäägiga 35,0 miljonit eurot (31. detsember 2022: 38,3 miljonit eurot), mille puhul kontsern saab 6-kuu EURIBOR-i ning maksab fikseeritud intressimäära 1,125%. Kontsern kasutab intressimäära vahetustehingut selleks, et maandada intressiriski, mis tekib ujuva intressimääraga laenust, mis võeti välja 30. juunil 2022.

3.1.2 Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et kontsernile tekib rahaline kahju, sest finantsinstrumendi teine osapool ei suuda oma kohustisi täita. Krediidiriskile on avatud raha pangas, positiivse väärtusega tuletisinstrumentid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded.

Kontserni vabade vahendite paigutamisel juhendatakse järgmistest põhimõtetest:

- kapitali säilimine;
- äritegevuse jaoks õigel ajahetkel vajaliku likviidsuse tagamine;
- eelnevat kahte eesmärki arvestades optimaalse tootluse teenimine.

Vabu rahalisi vahendeid on lubatud paigutada järgmistesse kodu- ja välismaistesse finantsinstrumentidesse:

- rahaturu- ja intressifondid, mille osakuid või aktsiaid on võimalik regulaarselt lunastada või müüa (2023 ja 2022 ei olnud kasutuses);

- krediidasutuste hoiused;
- vabalt kaubeldavad võlakirjad ja muud vabalt kaubeldavad võlainstrumendid.

Nõuded finantsinstrumentide emitentide/tehingute (sh riskimaandamistingute) vastaspoolte krediidiriski tasemele ning iga vastaspoolte maksimaalsed positsioonid kehtestab kontserni finantsriskide juhtimise komitee.

Vabu rahalisi vahendeid on lubatud paigutada üksnes finantsinstrumentidesse, mille alusvaluuta on euro. Lisaks on kehtestatud nõuded finantsinstrumentide tähtajale ning hajutamisele.

Klientide tähtjaks tasumata arvetega tegeldakse igapäevaselt selleks spetsiifiliselt moodustatud osakondades. Arve maksetähtaja ületamise korral saadab automatiseeritud meel-

detuletus- ja hoiatussüsteem kliendile teate, et juhul kui arvet ei tasuta, võib järgneda kliendi elektrivõrgust väljalülitamine. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sisendamist kohtu kaudu või antakse võlg üle inkassofirmale. Erikokkulepete sõlmimine on selleks moodustatud krediidikoomiteede pädevuses.

Nõuded ostjate vastu on esitatud summas, millest on maha arvatud oodatavad krediidikahjumid. Ehkki nõuete laekumist võivad mõjutada majanduslikud tegurid, on juhtkond seisukohal, et puudub oluline kahjumi risk, mis ületaks juba kajastatud krediidikahjumi summat. Muud nõuded allahinnatud varasid ei sisalda.

Täiendav info krediidiriski kohta on avalikustatud lisades 13 ja 15.

3.1.3 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsern ei suuda oma finantskohustisi täita ebapiisava rahavoo tõttu. Likviidsusriski maandatakse erinevate finantsinstrumentidega nagu laenud, võlakirjad ja kommertsväärtpaberid.

Kontserni likviidsusrisk on kahetasandiline. Lühiajaline likviidsusrisk on risk, et kontserni pangakontodel ei ole piisavalt raha jooksvate maksekohustiste täitmiseks. Pikaajaline likviidsusrisk on risk, et kontsernil ei ole piisavalt vaba raha või muid likviidsuse allikaid, et katta tuleviku likviidsusvajadust oma äriplaani elluviimisel ja kohustiste täitmisel või et kontsern peab seetõttu vabu vahendeid kaasama kiirustades ja tingimustel, mis ei ole optimaalsed. Lühiajalist likviidsusriski maandatakse sellega, et kontsern hoiab pangakontodel teatavat vaba raha puhvrit, et tagada piisavate vahendite olemasolu ka juhul, kui rahavoo prognoosist esineb kõrvalekaldeid. Pikaajalist likviidsusriski maandatakse sellega, et kontsern prognoosib regulaarselt järgneva 12 kuu likviidsusvajadust (sh võetakse arvesse rahavajadus investeringuteks, laenu tagasimakseteks ja dividendimakseteks ning äritegevusest teenitav positiivne rahavoog) ja hoiab likviidsusvajaduse rahuldamiseks piisavat likviidsuspuhvrit vabade rahaliste vahendite, välja võtmata investeerimislaenu ja likviidsuslaenu lamiitide näol. Likviidsusriski juhitakse kontserni tasandil emaettevõtja finantsosakonnas.

Seisuga 31. detsember 2023 oli kontsernil vabu rahalisi vahendeid mahus 174,5 miljonit eurot (31. detsember 2022: 280,5 miljonit eurot). Lisaks oli majandusaasta lõpu seisuga välja võtmata laenusid 410,0 miljoni euro ulatuses (31. detsember 2022: 495,0 miljonit eurot) (lisa 21). Kontsern otsib erinevaid

Maksimaalne krediidiriskile avatud summa aruandeperioodi lõpu seisuga oli järgmine:

miljonites eurodes	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisad 12 ja 13)*	475,6	402,0
Raha ja raha ekvivalendid (lisad 12, 15 ja 17)	174,5	280,5
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid (lisad 3.3, 12, 14 ja 15)	317,5	700,7
Kokku krediidiriskile avatud summa	967,6	1 383,2

* Kokku nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, millest on maha arvatud ettemaksud ja Technological Solutions SIA ning Enefit Green SIA müügitehingu lõpetamise järgsed nõuded summas 1,4 miljonit eurot.

Kohustuste jaotus maksetähtaegade järgi seisuga 31. detsember 2023:

<i>miljonites eurodes</i>	Kuni 1 aasta	1–2 aastat	3–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Võlakohustised (lisad 3.2, 12 ja 21)*	534,8	236,3	891,4	389,9	2 052,4	1 694,1
Tuletisinstrumendid (lisad 3.3, 12 ja 14)	67,8	13,1	2,7	0,8	84,4	84,4
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 12 ja 22)	234,7	0,1	5,8	-	240,6	240,0
Finantsgarantiid	86,3	-	-	-	86,3	-
Kokku	923,6	249,5	899,9	390,7	2 463,7	2 018,5

* Intressikulud on prognoositud seisuga 31. detsember 2023 kehtinud intressimäärade alusel

Kohustuste jaotus maksetähtaegade järgi seisuga 31. detsember 2022:

<i>miljonites eurodes</i>	Kuni 1 aasta	1–2 aastat	3–5 aastat	Üle 5 aasta	Diskonteerimata rahavood kokku	Bilansiline väärtus
Võlakohustised (lisad 3.2, 12 ja 21)*	634,3	198,7	199,9	82,9	1 115,8	1 059,4
Tuletisinstrumendid (lisad 3.3, 11 ja 14)	169,1	28,4	2,8	0,9	201,2	201,2
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 12 ja 22)	202,3	-	-	-	202,3	202,3
Finantsgarantiid	103,3	-	-	-	103,3	-
Kokku	1 109,0	227,1	202,7	83,8	1 622,6	1 462,9

* Intressikulud on prognoositud seisuga 31. detsember 2022 kehtinud intressimäärade alusel.

lahendusi likviidsusriski vähendamiseks läbi likviidsusriski juhtimise. Näiteks on kontsern elektrienergia positsioonid börsilt (Nasdaq) üle viinud börsivälisele (Over the Counter) platvormile ning seeläbi vabastanud ca 61 miljonit eurot raha, millega seoses paranes kontserni likviidsuspositsioon.

Eelnevas likviidsusanalüüsis on esitatud kontserni lühi- ja pikaajaliste kohustiste (sh netomaksega tuletisinstrumentide) jaotus kohustiste lõpptähtaegade lõikes. Kõik tabelis esitatud summad on lepingulised diskonteerimata rahavood. Aruandeperioodi lõpust 12 kuu jooksul tasumisele kuuluvate kohustiste summa, v.a võlakohustised, on esitatud nende bilansilises väärtuses.

3.2 Kapitali juhtimine

Eesti Energia ASi kõik aktsiad kuuluvad riigile. Otsuseid dividendide jaotamise ning aktsiakapitali suurendamise ja vähendamise kohta teeb Eesti Vabariik Rahandusministeeriumi kaudu. Igal majandusaastal määratakse Eesti Vabariigi Valitsuse korraldusega Eesti Energia ASi poolt riigieelarvesse makstav dividendisumma, mis on kooskõlas kehtiva dividendipoliitikaga (vt lisad 18 ja 19).

Kontsern järgib finantspoliitikat, mille kohaselt ei tohi netovõla ja EBITDA suhe pikaajaliselt ületada 3,5 (2022: 3,5) ning omakapital peab moodustama vähemalt 50% varadest (31. detsember 2022: 50%). Seisuga 31. detsember 2023 oli netovõla ja EBITDA suhe ettenähtud tasemel (31. detsember 2022: netovõla ja EBITDA suhe oli ettenähtud tasemel).

Nii EBITDA kui ka netovõlg on alternatiivsed tulemuslikkusnäitajad, mida ei ole rahvusvahelistes finantsaruandluse

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 oli kontserni netovõla ja EBITDA suhe ning omakapitali ja varade suhe järgmine:

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Võlakohustised (lisad 3.1, 12 ja 21)	1 694,1	1 059,4
Miinus: intressikohustus laenudelt	-24,1	-4,8
Miinus: raha ja raha ekvivalendid (lisad 12, 15 ja 17)	-174,5	-280,5
Netovõlg	1 495,5	774,1
Omakapital kokku	2 060,1	3 120,0
EBITDA*	436,7	420,4
Varad	4 822,9	5 506,2
Netovõlg/EBITDA	3,42	1,84
Omakapital/varad	43%	57%
Kapital kokku (netovõlg + omakapital kokku)	3 555,6	3 894,1
Netovõla ja kapitali suhe	42%	20%

* EBITDA – kasum enne finantstulusid ja -kulusid, sidusettevõtjate kapitaliosaluse tulemit, maksu-, ning põhivara kulumit, amortisatsiooni ja väärtuse languse kulusid

standardites (IFRS) defineeritud ja need ei pruugi olla teiste ettevõtjate alternatiivsete tulemuslikkusnäitajatega võrreldavad. Kontserni hinnangul annavad alternatiivsed tulemuslikkusnäitajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lugejatele täiendavat kasulikku informatsiooni kontserni majandustulemuste ja juhtimise kohta ning neid näitajaid kasutatakse ka juhtkond kontserni tulemuste analüüsimisel ja juhtimisaruandluses. Märgitud näitajaid tuleks vaadelda kui täiendavat informatsiooni, mis ei asenda näitajaid, mis tuleb esitada konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes IFRSi nõuete kohaselt.

3.3 Õiglane väärtus

Kontserni hinnangul ei erine finantsseisundi aruandes korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade ja kohustiste õiglased väärtused seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 oluliselt nende kontserni konsolideeritud finantsseisundi aruandes kajastatud jääkväärtustest, v.a 2022. aasta lõpus kehtinud võlakirjad (õiglane väärtus arvestatud õiglase väärtuse hierarhia 1. tasemele liigitatavate sisenditega, lisa 21). Lühiajaliste nõuete ja kohustiste ning laenuõuete,

millest on maha arvatud väärtuse langus, jääkväärtus ligikaudu võrdne nende õiglase väärtusega. Avalikustamise eesmärgil leitakse finantskohustiste õiglane väärtus tulevaste lepinguliste rahavoogude diskonteerimisel turu intressimääraga, mis on kättesaadav kontserni sarnastele finantsinstrumentidele.

Järgnevates tabelites on esitatud õiglasest väärtusest kajastatavate finantsinstrumentide analüüs väärtuse hindamise sisendite järgi. Erinevaid tasemeid defineeritakse järgmiselt:

- identsete varade või kohustiste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel (tase 1);

- muud sisendid kui 1. tasemele liigitatavad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustiste puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad (tase 2);
- vara või kohustiste puhul mittejälgitavad sisendid (tase 3).

Alljärgnevas tabelis on esitatud kontserni varad ja kohustused, mida kajastatakse õiglasest väärtuses, vastavalt õiglase väärtuse hierarhia tasemetele seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022:

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER 2023							
	VARAD				KOHUSTISED			
	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Rahavoogude riskimaandamisinstrumendid								
Futuur, forward ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud (PPA) elektrienergia ostuks	-	2,7	149,6	152,3	35,8	5,4	-	41,2
Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent (pikaajalised elektrienergia ostulepingud)	-	-	149,6	149,6	-	-	-	-
TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	-	-	-	-	35,8	-	-	35,8
Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-	2,7	-	2,7	-	5,4	-	5,4
Futuur- ja forward lepingud maagaasi ostuks	-	-	-	-	15,2	-	-	15,2
TGE Poola gaasi hinnariski komponent	-	-	-	-	15,2	-	-	15,2
Swap ja forward lepingud põlevkiviõli müügiks	3,8	-	-	3,8	-0,1	-	-	-0,1
Swap ja forward lepingud põlevkiviõlibensiini müügiks	0,6	-	-	0,6	-	-	-	-
Intressimäära swapid	-	8,9	-	8,9	-	-	-	-
Kokku rahavoogude riskimaandamisinstrumendid	4,4	11,6	149,6	165,6	50,9	5,4	-	56,3

Tabel jätkub järgmisel lehel

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER 2023							
	VARAD				KOHUSTISED			
	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Kauplemisderivatiivid								
Futuur, forward ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud (PPA) elektrienergia ostuks	2,0	-	129,1	131,1	-	1,6	-	1,6
Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent (pikaajalised elektrienergia ostulepingud)	-	-	129,1	129,1	-	-	-	-
TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	2,0	-	-	2,0	-	-	-	-
Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-	-	-	-	-	1,6	-	1,6
Futuur- ja forward lepingud maagaasi ostuks	3,3	-	-	3,3	5,6	-	-	5,6
TGE Poola gaasi hinnariski komponent	-	-	-	-	3,1	-	-	3,1
Balti gaasi hinnariski komponent	3,3	-	-	3,3	2,5	-	-	2,5
Swap ja forward lepingud põlevkiviõli müügiks	4,0	-	-	4,0	7,6	-	-	7,6
Swap ja forward lepingud põlevkiviõlibensiini müügiks	-	-	-	-	1,5	-	-	1,5
Rohesertifikaadid	-	-	4,4	4,4	-	-	10,2	10,2
Universaalteenus	-	-	9,1	9,1	-	-	-	-
Muud tuletisinstrumendid	-	-	-	-	1,2	0,4	-	1,6
Kokku kauplemisderivatiivid	9,3	-	142,6	151,9	15,9	2,0	10,2	28,1
Kokku tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3, 12, 15 ja 20)	13,7	11,6	292,2	317,5	66,8	7,4	10,2	84,4

<i>miljonites eurodes</i>		31. DETSEMBER 2022						
	VARAD				KOHUSTISED			
	Tase 1	Tase 2	Tase 3	kokku	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku
Rahavoogude riskimaandamisinstrumendid								
Futuur, forward ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud (PPA) elektrienergia ostuks	23,2	15,9	360,7	399,8	-	0,1	-	0,1
Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent (pikaajalised elektrienergia ostulepingud)	-	-	360,7	360,7	-	-	-	-
TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	23,2	-	-	23,2	-	-	-	-
Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-	15,9	-	15,9	-	0,1	-	0,1
Futuur- ja forward lepingud maagaasi ostuks	6,0	-	-	6,0	-	-	-	-
TGE Poola gaasi hinnariski komponent	6,0	-	-	6,0	-	-	-	-
Swap ja forward lepingud põlevkiviõli müügiks	2,2	-	-	2,2	73,4	-	-	73,4
Swap ja forward lepingud põlevkiviõlibensiini müügiks	1,3	-	-	1,3	16,4	-	-	16,4
Intressimäära swapid	-	14,6	-	14,6	-	-	-	-
Kokku rahavoogude riskimaandamisinstrumendid	32,7	30,5	360,7	423,9	89,8	0,1	-	89,9
Kauplemisderivatiivid								
Futuur, forward ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud (PPA) elektrienergia ostuks	5,1	35,3	166,0	206,4	-	0,5	0,3	0,8
Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent (pikaajalised elektrienergia ostulepingud)	-	-	166,0	166,0	-	-	0,3	0,3
TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	5,1	-	-	5,1	-	-	-	-
Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-	35,3	-	35,3	-	0,5	-	0,5
Futuur- ja forward lepingud maagaasi ostuks	63,0	-	-	63,0	-	60,3	-	60,3
Balti gaasi hinnariski komponent	63,0	-	-	63,0	-	60,3	-	60,3
Swap ja forward lepingud põlevkiviõli müügiks	0,4	-	-	0,4	0,4	-	-	0,4
Swap ja forward lepingud põlevkiviõlibensiini müügiks	-	-	-	-	-	-	-	-
Rohesertifikaadid	-	-	7,0	7,0	-	-	9,4	9,4
Universaalteenus	-	-	-	-	-	-	37,1	37,1
Muud tuletisinstrumendid	-	-	-	-	3,3	-	-	3,3
Kokku kauplemisderivatiivid	68,5	35,3	173,0	276,8	3,7	60,8	46,8	111,3
Kokku tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3, 12, 15 ja 20)	101,2	65,8	533,7	700,7	93,5	60,9	46,8	201,2

Teatud riskimaandamisinstrumentide puhul võivad rahavoogude riskimaandamise saldod (varad/kohustised) erineda muudes reservides (lisa 20) esitatutest arvnäitajatest järgmistel põhjustel:

- *Nord Pooli süsteemihind ja Soome piirkonna hinna-komponent* - Kontserni ja vastaspoolte vahelised lepingud võimaldavad tasaarvestada konkreetsete üksikute tehingutega seotud summasid, mistõttu oli seisuga 31. detsember 2023 tasaarveldatud tehingute summa -31,4 miljonit eurot (31. detsember 2022 summa -327,0 miljonit eurot);
- *Balti gaasi hinna riskikomponent* - Kontserni ja vastaspoolte vahelised lepingud võimaldavad tasaarvestada konkreetsete üksikute tehingutega seotud summasid, mistõttu oli seisuga 31. detsember 2023 tasaarveldatud tehingute summa -1,4 miljonit eurot (31. detsember 2022 -1,6 miljonit eurot);
- *TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent* – tuletisinstrumentid on nomineeritud Poola zlottides, mis mõjutab teisi reserve igakuise ümberhindluse tõttu eurodesse. Seisuga 31. detsember 2023 oli valuutariski mõju riskimaandamisreservile -2,0 miljonit eurot (31. detsember 2022 seisuga -2,0 miljonit eurot);
- *TGE Poola gaasihinna riskikomponent* - tuletisinstrumentid on nomineeritud Poola zlottides, mis mõjutab teisi reserve igakuise ümberhindluse tõttu eurodesse. Seisuga 31. detsember 2023 oli valuuta mõju riskimaandamisreservile -0,3 miljonit eurot (31. detsember 2022 seisuga -0,7 miljonit eurot).

a) 1. taseme finantsinstrumendid

Aktiivsetel turgudel kaubeldavate finantsinstrumentide õiglase väärtuse aluseks on noteeritud turuhinnad aruandeperioodi lõpu seisuga. Turgu peetakse aktiivseks, kui noteeritud hinnad

on lihtsalt ja regulaarselt kättesaadavad börsilt, vahendajalt, maaklerilt, tööstusharu grupilt, hindamisteenistusest või regulaarselt asutuselt ja need kujutavad tegelike ja regulaarselt aset leidvate turutingimustel toimuvate tehingute hindasid. Kontserni finantsvarade noteeritud turuhinnaks on nende hetke pakkumishind. Kontserni tuletisinstrumentid, millega kaubeldakse Nasdaq OMX, ICE, Platts European Marketscani (avaldatavate spot hindade alusel), TGE, Argus ning Nymexi börsil, on liigitatud 1. taseme instrumentideks.

Forward-, swap- ja futuurlepingute õiglase väärtus leitakse aruandekuupäeva forwardhindade alusel.

b) 2. taseme finantsinstrumendid

Kui finantsinstrumendiga aktiivsel turul ei kaubelda, siis määratakse selle õiglase väärtus hindamistehnika abil. Hindamistehnikas kasutatakse nii palju kui võimalik jälgitavaid turuandmeid, kui need on kättesaadavad, ja toetatakse nii vähe kui võimalik kontserni enda hinnangutele. Instrument liigitatakse 2. tasemele, kui kõik olulised õiglase väärtuse määramiseks vajalikud sisendid on jälgitavad. Kui üks või mitu olulist sisendit ei põhine jälgitavatel turuandmetel, liigitatakse instrument tasemele 3.

Kontserni Baltikumi elektri ja intressimäära vahetustehingutest tulenevate tuletisinstrumentide väärtuse leidmiseks kasutatakse hindamistehnikaid, mis põhinevad Nasdaq OMX ja pankadevahelise intressi-swapide turu aruandekuupäeva noteeringutel.

c) 3. taseme finantsinstrumendid

Kui finantsinstrumendiga aktiivsel turul ei kaubelda, siis määratakse selle õiglase väärtus hindamistehnika abil. Hindamistehnikas kasutatakse nii palju kui võimalik jälgitavaid turuandmeid, kui need on kättesaadavad, ja toetatakse nii vähe kui võimalik

kontserni enda hinnangutele. Instrument liigitatakse 3. tasemele, kui üks või mitu olulist sisendit ei põhine jälgitavatel turuandmetel. Kontsern liigitab universaalteenust, päritolutunnistusi ja pikaajalisi elektrienergia ostulepingud 3. taseme instrumentideks.

Kontserni finantsriskide juhtimise osakond teostab kontserni finantsinstrumentide, sh 3. taseme instrumentide ümberhindluseid õiglasesse väärtusesse finantsaruandluse jaoks. Osakond allub vahetult kontserni finantsriskide juhtimise komiteele, kes kinnitab hindamismeetodid. Finantsriskide juhtimise komitee ja hindamismeeskond arutavad hindamisprotsesse ja -tulemusi vähemalt kord kvartalis vastavalt kontserni kvartaliaruandluse ajakavale.

Tase 3 instrumentide jaotus

	31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Pikaajalised elektrienergia ostulepingud	278,7	526,4
Sõlmitud päritolutunnistuste tuletistehingud	-5,8	-2,4
Universaalteenus	9,1	-37,1
Kokku	282,0	486,9

2022. aastal arvutati pikaajaliste elektrienergia ostulepingute (PPA) õiglase väärtus kontserni poolt klientidega sõlmitud tegelike pikaajaliste (üle 5 aasta) elektrienergia müügilepingute alusel. Õiglase väärtuse arvutamine toimus igakuiselt. Seetõttu kasutatakse arvutuses bilansipäevale eelnenud kuu jooksul sõlmitud pikaajaliste elektrimüügilepingute kaalutud keskmist hinda, mis seejärel PPA lepingute hindamisel teisendatakse elektri baaskoormuse hinnaks.

Alates 2023. aastast on hindamistehnika muutunud. Elektrienergia ostulepingute õiglase väärtuse arvutamisel kasutatakse hindamistehnikat, mis põhineb prognoositavatel tulevase perioodi elektrihindadel. See meetod kasutab kombineeritult turupõhiseid sisendeid (Nord Pooli süsteemihinda ja Helsingi EPADi hinda), mis on bilansipäeval Nasdaq OMX-is noteeritud koos mittejälgitavate sisenditega nagu turuosaliste tegelikud tootmis- ja tarbimisandmed, kütusesisendite (CO₂, gaas, kivi süsi) turuhinnad, jaamade ja/või kaablite seisakute andmed, teadmised edasiste turuarengute kohta. Õiglase väärtuse arvutused tehakse igakuiselt.

Tehnikat muudeti, kuna tegelike pikaajaliste (üle 5 aasta) elektrimüügilepingute andmed on piiratud. Uus tehnika annab täpsemad sisendid pikaajaliste tuletisinstrumentide turuväärtuse arvutamiseks.

Kui prognoositavad hinnad muutuksid +/- 10%, oleks mõju kontserni puhaskahjumile +/- 14,3 miljonit eurot (2022: mõju puhaskasumile +/- 21,5 miljonit eurot) ja mõju kontserni muule koondkahjumile -/ + 54,1 miljonit eurot (2022: mõju koondkasumile +/- 60,2 miljonit eurot).

Päritolutunnistuste (GoO) 3. taseme tuletisinstrumentide õiglane väärtus arvutatakse hindamistehnika abil, mis põhineb GoO-dega kauplejate ostu- ja müüginoteeringutel. Õiglase väärtuse arvutused tehakse iga päev.

Kui arvutustes kasutatud päritolutunnistuste turuhinnad muutuksid +/- 10%, oleks mõju kontserni puhaskahjumile +/- 0,25 miljonit eurot (2022: mõju puhaskasumile +/- 0,6 miljonit eurot).

Universaalteenuse 3. taseme tuletisinstrumentide õiglase väärtuse leidmisel kasutatakse hindamistehnikat, mis põhineb erinevatel sisenditel. Turuhinna väärtuse leidmiseks kasutatakse hindamistehnikaid, mis põhinevad Nasdaq OMX noteeringutel ning õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse turuhinna ning Konkurentsiameti poolt kehtestatud Universaalteenuse hinna vahet. Koguste prognoosimisel on kontsern võtnud aluseks kontserni välistelt edasimüüjatelt saadud koguste prognoosid ning sealjuures on võetud arvesse ka inimeste võimalikku liikumist pakettide vahel, mis baseerub turuhinna ning Universaalteenuse hinna võrdlusel. Universaalteenuse koguseid on võetud üles kuni 2026 aprillini vastavalt kehtivale seadusandlusele seisuga 31. detsember 2023 (lisainfot hinnangute kohta vaata lisa 4). Juhul kui prognoositud hinnad

muutuksid +/- 10%, oleks mõju kontserni puhaskahjumile olnud +/- 1,1 miljonit eurot (2022: mõju puhaskasumile +/- 22 miljonit eurot).

Muus koondkasumis kajastatav kasum kajastatakse real „Riskimaandamisinstrumentide ümberhindlus (k.a. ümberklassifitseerimised kasumiaruandesse)“. Muus äritulus kajastatav kasum kajastatakse real „Kasum tuletisinstrumentide ümberhindlusest“.

Õiglase väärtuse hierarhia 3. taseme instrumentide 2023. aasta korduvast õiglase väärtuse mõõtmisest tingitud realiseerimata kasum kokku moodustas 61,6 miljonit eurot (2022: 92,5 miljonit eurot). See summa on kajastatud muus äritulus.

<i>miljonites eurodes</i>	Rahavoo riskimaandamisinstrumentid	Kauplemiseks hoitavad tuletisinstrumentid
Algsaldo seisuga 1. jaanuar 2022	95,5	83,7
Muus koondkasumis kajastatud kasum	265,2	-
Muus äritulus kajastatud kasum	-	99,6
Muudes tegevuskuludes kajastatud kahjum	-	-46,8
Lõppsaldo seisuga 31. detsember 2022	360,7	136,5
Muus koondkasumis kajastatud kahjum	-181,9	-
Müügitulus kajastatud kahjum	-11,8	-
Ebaefektiivse osa reklassifitseerimine	-17,1	17,1
Muus äritulus kajastatud kasum	-	40,7
Muudes tegevuskuludes kajastatud kahjum	-	-60,8
Lõppsaldo seisuga 31. detsember 2023	149,7	133,5

Alljärgnevid finantsvarasid on tasaarveldatud:

	31. DETSEMBER 2023				
	Finantsvarade brutosumma	Finantsseisundi aruandes tasaarveldatud finantskohustuste brutosumma	Finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade netosumma (lisa 3.1, 3.3, 12, 14 ja 15)	Summad, mille suhtes kohalda- takse tasaarvel- duskokkulepet või muid sarnaseid kokkuleppeid, kuid mida ei ole tasaarveldatud	Netosumma
Tuletisinstrumendid	375,4	-57,9	317,5	-2,1	315,4

	31. DETSEMBER 2022				
	Finantsvarade brutosumma	Finantsseisundi aruandes tasaarveldatud finantskohustiste brutosumma	Finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade netosumma (lisa 3.1, 3.3, 12, 14 ja 15)	Summad, mille suhtes kohalda- takse tasaarvel- duskokkulepet või muid sarnaseid kokkuleppeid, kuid mida ei ole tasaarveldatud	Netosumma
Tuletisinstrumendid	1 057,9	-357,2	700,7	-0,6	700,1

3.4 Finantsvarade ja –kohustiste tasaarveldus

Kontserni ja tehingupartnerite vahel sõlmitud lepingud võimaldavad tasaarveldust konkreetsete üksiktehingute raames, juhul kui vastastikused nõuded on samas valuutas. Mõningad lepingud võimaldavad tasaarveldusi kahe või enama tehingu raames.

Alljärgnevaid finantskohustisi on tasaarveldatud:

	31. DETSEMBER 2023				
	Finantskohustiste brutosumma	Finantsseisundi aruandes tasaarveldatud finantsvarade brutosumma	Finantsseisundi aruandes kajastatud finantskohustiste netosumma (lisa 3.1, 3.3, 12, 14 ja 15)	Summad, mille suhtes kohaldatakse tasaarvelduskokkulepet või muid sarnaseid kokkuleppeid, kuid mida ei ole tasaarveldatud	Netosumma
Tuletisinstrumendid	142,3	-57,9	84,4	-2,1	82,3

	31. DETSEMBER 2022				
	Finantskohustiste brutosumma	Finantsseisundi aruandes tasaarveldatud finantsvarade brutosumma	Finantsseisundi aruandes kajastatud finantskohustiste netosumma (lisa 3.1, 3.3, 12, 14 ja 15)	Summad, mille suhtes kohaldatakse tasaarvelduskokkulepet või muid sarnaseid kokkuleppeid, kuid mida ei ole tasaarveldatud	Netosumma
Tuletisinstrumendid	558,4	-357,2	201,2	-0,6	200,6

4. Olulised raamatupidamishinnangud ja eeldused

Raamatupidamishinnangud ja rakendatud eeldused

Raamatupidamisaruannete koostamisel tuleb kasutada raamatupidamishinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad aruandes kajastatud varasid ja kohustisi ning lisades avalikustatud finantsseisundiaruande-väliseid varasid ja tingimuslikke kohustisi. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisemate tegelike tulemustega. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi kasumiaruandes.

Järgnevad hinnangud omavad suurimat mõju käesolevas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantsinformatsioonile.

a) Materiaalse põhivara kasuliku eluea hindamine

Materiaalse põhivara kasuliku eluea määramisel lähtutakse juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on mõnikord osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga. Seisuga 31. detsember 2023 oli kontsernil materiaalsel põhivara jääkväärtuses 3 152,0 miljonit eurot (31. detsember 2022: 3 253,6 miljonit eurot), aruandeperioodi amortisatsioonikulu oli 177,0 miljonit eurot (2022: 170,0 miljonit eurot) (lisa 5).

Allpool olevas tabelis on välja toodud keskmine materiaalse põhivara kasulik eluiga kategooriate lõikes ning kasuliku eluea võimalike muutuste mõju:

	Keskmine allesjäänud kasulik eluiga seisuga		Mõju amortisatsioonikuludele kui keskmine eluiga			
	31. detsember 2023	31. detsember 2022	Suureneb 1 aasta võrra		Väheneb 1 aasta võrra	
	aastates		2023	2022	2023	2022
			miljonites eurodes			
Hooned	10,6	11,3	-0,5	-0,9	0,6	1,0
Rajatised sh						
elektriliinid	26,4	26,5	-1,0	-1,0	1,0	1,0
muud rajatised	15,9	9,3	-0,4	-1,2	0,4	1,4
Masinaid ja seadmed, sh						
elektriülekanaliseadmed	20,0	18,3	-0,9	-1,0	1,0	1,1
elektrijaamade seadmed	7,8	6,0	-6,8	-18,0	8,2	22,0
muud masinaid ja seadmed	5,4	4,3	-4,7	-5,2	5,9	6,2
Muu põhivara	4,1	1,3	-0,1	-0,1	0,1	0,2
Kokku	15,8	14,4	-7,0	-9,2	7,7	6,4

b) *Materiaalse ja immateriaalse põhivara kaetava väärtuse hindamine*

Kontsern viib vastavalt vajadusele läbi materiaalse ja immateriaalse põhivara kaetava väärtuse teste. Varade kaetava väärtuse testimisel kasutatakse juhtkonna hinnanguid varade kasutamisest ning müügist tulenevate ning varade hoolduseks ja remondiks vajalike rahavoogude, inflatsiooni- ja kasvumäärade ning toetuste saamise tõenäosuse kohta. Hinnangute aluseks on prognoosid üldise majanduskeskkonna, elektrienergia tarbimise ja müügihinna kohta. Varade õiglase väärtuse määramisel kasutatakse ka eksperthinnanguid. Kui olukord tulevikus muutub, tuleb võib-olla täiendavaid allahindlusi teha või varem kajastatud allahindlusi osaliselt või täielikult tühistada. Võrguteenuse osutamiseks kasutatava põhivara kaetavat väärtust mõjutab Konkurentsiamet, kes määrab nende varade põhjendatud tulukuse määra. Kui võrguteenuse osutamisega seotud tulud, kulud ja investeeringud jäävad ettenähtud piiridesse, tagab teenuse müügist saadav tulu nende varade põhjendatud tulukuse. Informatsioon aruandeperioodil arvestatud varade väärtuse languse kohta on avalikustatud lisades 5 ja 6.

c) *Eraldiste kajastamine ja hindamine*

Seisuga 31. detsember 2023 oli kontsern moodustanud keskkonnakaitselisi, mäetööde lõpetamise, varade demonteerimise, töötajate ja lepingutega seotud eraldisi kogusummas 36,6 miljonit eurot (31. detsember 2022: 30,0 miljonit eurot) (lisa 24). Nimetatud kohustiste summa ja/või realiseerumise aeg on ebakindel. Eraldiste nüüdisväärtuse määramisel on kasutatud mitmeid juhtkonna hinnanguid ja eeldusi tulevaste kulutuste suuruse, inflatsioonimäära ja väljamaksete aja kohta. Tegelikud kulutused võivad osutuda suuremateks või väiksemateks sõltuvalt võimalikest muutustest õigusnormides, keskkonnakah-

jude likvideerimiseks vajalikus tehnoloogias ning kulutustes, mida katavad kolmandad osapooled.

Keskkonnaeraldiste moodustamise peamiseks sisendiks on korrastatava ala pindala. Kaevandus, karjäär ja tuhaväljad on kindlad territooriumid seega on vähetõenäoline, et selles osas tulevad mingisugused muudatused. Tuhaväljade sulgemisaasat mõjutab energia turu kujunemine tulevikus. Juhul, kui sulgemine tuleb teostada viis aastat varem planeeritud tähtajast, suurendab see eraldise summat 2,3 miljoni euro võrra (+6%). Eraldiste nüüdisväärtuse leidmiseks kasutatakse prognoositavaid diskontomäärasid. Diskontomäära suurenemine 1 punkti võrra vähendab eraldiste summat 2,4 miljoni euro võrra (-7%). Kulude õiglaseks hindamiseks on kasutusel prognoositav inflatsiooni määr. Inflatsiooni määra suurenemine 1 punkti võrra suurendab eraldiste summat 3,2 miljoni euro võrra (+9%).

d) Tingimuslikud varad ja kohustised

Tingimuslike varade ja kohustiste hindamisel kasutab juhtkond eelnevat kogemust, üldist informatsiooni majandus- ja sotsiaalkeskkonna kohta ning tuleviku sündmuste eeldusi ja tingimusi, mis põhinevad parimatel teadmistel antud olukorrast. Täiendav informatsioon on esitatud lisas 34.

e) Edasilükkunud tulumaksu kajastamine kontserni Eesti ja Läti tütarettevõtete jaotamata kasumilt

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 ei ole kontsern kajastanud edasilükkunud tulumaksukohustisi seoses Eesti ja Läti tütarettevõtete jaotamata kasumiga seotud ajutiste maksustavate erinevustega summas 741,3 miljonit eurot (31. detsember 2022: 1 008,3 miljonit eurot). Kontsernil on kirjaltult vormistatud dividendipoliitika, mille aluseks on ainuaktsio-

näri väljendatud dividendiootus. Dividendipoliitikast lähtuvalt on kontsern hinnanud, et kontserni Eesti ja Läti tütarettevõtete jaotamata kasumist lähitulevikus dividende ei jaotata. Kontsernil on võimalik dividendipoliitika rakendamisel kontrollida oma tütarettevõtete dividendide jaotamise ajastust ja summat.

a) Liitumistasude kajastamine

Kontserni juhtkond on hinnanud, et kliendi ühendamine elektrivõrguga ei ole eraldiseisva teostamiskohustisena eristatav, kuna elektrivõrgu liitumistasud ei ole lepingu kontekstis eristatavad ja on omavahel tihedalt seotud võrguteenuste müügiga. Elektrivõrgu liitumistasud on tagastamatud ettemaksud, mida kliendid maksavad elektrivõrgu ühenduse tagamiseks. Liitumistasud hüvitavad osaliselt vastava kliendi võrguga ühendamiseks vajaliku rajatava taristu maksumuse. Liitumistasud elektrivõrguga liitumisel arvutatakse vastavalt Eesti reguleeriva asutuse poolt kehtestatud meetodikale. Tulu elektrivõrgu liitumistasudest kajastatakse algselt lepingulise kohustisena ja seejärel kajastatakse hinnangulise kliendisuhete perioodi jooksul, mis on 32 aastat, tuluna. Elektrivõrgu teenuste müük toimub pärast seda, kui kliendid on võrguühenduse eest tasunud; seetõttu on võrguühenduse tasud ja elektrivõrgu teenuste müük üksteisest väga sõltuvad ja omavahel seotud. Tulu liitumistasudest ja muudest teenustasudest kajastatakse hiljem, kuna jooksev teenus on määratletud klientidega elektrivõrgu teenuste osutamise lepingu osana ja kajastatakse IFRS 15 alusel klientidega sõlmitud lepingute edasilükkunud tuluna. Liitumis- ja muud teenustasud kajastatakse tuluna hinnangulise kliendisuhete perioodi jooksul. Juhtkonna hinnangul on hinnanguliseks kliendisuhete perioodiks 32 aastat, mis on hinnanguliselt periood, mille möödudes võib liitumisobjekti taotletav võimsus oluliselt muutuda tulenevalt tehnoloogilistest põhjus-

test. Seega põhineb tulude kajastamise periood juhtkonna hinnangul, kuna on piisavalt kindel, et varad, mille kulud osaliselt hüvitatakse liitumistasuga, on elektrivõrgu klientide kasutuses pikema perioodi jooksul, kui algse süsteemiteenuse lepingu kehtivusaeg.

b) 3. taseme instrumentide õiglase väärtuse arvestamisel kasutatud sisendid

Elektrienergia ostulepingute õiglase väärtuse arvutamisel kasutatakse hindamistehnikat, mis põhineb tulevaste perioodide elektrihindade prognoosimisel. See meetod ühendab turupõhised sisendid (Nord Pooli süsteemihind ja Helsingi EPADi hind bilansipäeval, kui need noteeritakse Nasdaq OMX-is) ja mittejalgitavad sisendid nagu turuosaliste tegelikud toodangu- ja tarbimisandmed, kütusesisendite (CO₂, gaas, kivisüsi) turuhinnad, jaamade ja/või kaablite katkestuste andmed, teadmised edasiste arengute kohta. Õiglase väärtuse arvutused tehakse igakuiselt.

Päritolutunnistuste õiglase väärtuse leidmisel kasutatakse hindamistehnikat, mis põhineb päritolutunnistustega kauplejate poolt kuvatud ostu- ja müügiäartel. (Vaata täpsemat infot lisas 3.3.)

Universaalteenuse õiglase väärtuse arvestamisel kasutatud sisendite kirjeldus toodud allpool olevas punktis (4h).

h) Universaalteenuse kajastamine

Vastavalt kehtestatud seadusele on kontsern sõlminud õiguslikult siduvad lepingud. Enefit Power AS-il lasub seadusest tulenev kohustus arveldada igakuiselt elektrimüüjatega universaalteenuse hinna ja turuhinna (Nordpool EE päev-ette hinna) vahe eelmisel kuul tegelikult tarbitud koguste pealt, madalama

turuhinna korral maksavad elektrimüüjad hinnavahe Enefit Powerile. Universaalteenuse tuletisinstrumentide positiivne tulem 2023. aastal tuleneb asjaolust, et turuhind on madalam kui üldteenuse hind (kehtestatud Konkurentsiameti poolt). Kontsern jätkab toodetud elektrienergia müüki avatud turule, elektrienergia otsemüüki edasimüüjatele või nende klientidele ei toimu. Sellest tulenevalt on tegemist rahas arvelduva tuletisinstrumentiga, mida kajastatakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (lisa 2.11.7 ja 2.13).

Tuletisinstrumenti õiglase väärtuse arvestus hõlmab endas olulist juhtkonna hinnangut, mis tugineb järgmistele sisenditele:

- *Tuleviku elektrienergia prognoos* – tuleviku turuhinna väärtuse leidmiseks kasutatakse hindamistehnikaid, mis põhinevad Nasdaq OMX noteeringutel. Tuginedes elektrienergia prognoosile 31. detsembri 2023 seisuga, hindas juhtkond, et nõudlus universaalteenuse järgi püsib vastavalt kehtivale seadusele kuni aprill 2026. Keskmise prognoositav elektrituruhind 2024. aastaks on 92 eurot/MWh, 2025. aastaks 71 eurot/MWh ning 2026. aastaks (kuni aprilli lõpuni) on 84 eurot/MWh.
- *Universaalteenuse hind ja selle võimalik muutus tulevikus* - universaalteenuse hind võib muutuda sõltuvalt tootmiskuludest ja poliitilistest mõjudest.

Mõlemat mõjutavad globaalsed trendid (inflatsioon, energiakriis, CO₂ hinnad jne). 31.12.2023 seisuga tuletistehingu õiglase väärtuse arvestuses on lähtutud Konkurentsiameti poolt kehtestatud hinnast 154,08 eurot/MWh.

- *Universaalteenuse tarbimiskoguste prognoos* (kontserni vaates) – koguste prognoosimisel on võetud aluseks kontserni välistelt edasimüüjatelt saadud koguste prognoosid ning sealjuures on võetud arvesse ka inimeste võimalikku liikumist pakettide vahel, mis baseerub turuhinna ning universaalteenuse hinna võrdlusel. Kui eeldatavasti on üldteenuse hind kõrgem elektrienergia prognoositavast turuhinnast, siis arvestab kontsern, et kliendid liiguvad erinevate elektriplaani vahel, st kliendid lähevad üle üldteenuselt börsihinnapõhisele elektriplaanile. Tänu sellele, et turuhinnad on jäänud üldteenuse hinnast madalamaks, ei näe kontsern täiendavaid kliente lisandumas, küll aga on kliente, kes jäävad üldteenusesse üksikõik millise hinnaga ja need mahud võetakse arvesse tulevaste mahtude prognoosimisel. Perioodile 1. jaanuar 2024 kuni 30. aprill 2026 on prognoositav elektrienergia tarbimise kogus universaalteenusena läbi kontserni väliste edasimüüjate 0,2 TWh.

31. detsembri 2023 seisuga on universaalteenuse tuletisinstrumenti õiglaseks väärtuseks arvestatud kontserni tasandil (see puudutab teiste tarnijate (st mitte kontserni enda klientide) klientide tarbimist) 9,1 miljonit eurot (2022: negatiivsed 37,1 miljonit eurot) (lisa 14). Tuletisinstrumenti õiglast väärtust määratakse igal bilansipäeval ning muutused turusisendites (elektrienergia prognoos) või seadusandluses (universaalteenuse hind või selle seadusandlik baas) avaldavad olulist mõju selle väärtusele.

Emaettevõtja puhul on tegemist elektrienergia edasimüüjaga, kes arveldab universaalteenuse hinna ja turuhinna vahe Enefit Power AS-ga ning nende mõju elimineeritakse konsolideerimisel. Tuletistehingu raamatupidamislik käsitlus emaettevõtja konsolideerimata aruannetes ühtib kontsernis rakendatavate arvestuspõhimõtetega. 31. detsembri 2023 seisuga on universaalteenuse tuletisinstrumenti õiglaseks väärtuseks arvestatud emaettevõtja tasandil positiivsed 23,1 miljonit eurot (2022: positiivsed 48,8 miljonit eurot).

5. Materiaalne põhivara

<i>miljonites eurodes</i>	Maa	Hooned	Rajatised	Masinaid ja seadmed	Muud	Lõpetamata ehitus	Ettemaksed	Kokku
Materiaalne põhivara seisuga 31.12.2021								
Soetusmaksumus	87,8	331,3	1 335,1	3 302,3	7,0	137,1	45,9	5 246,5
Akumuleeritud kulum	-	-131,9	-571,1	-1 512,8	-5,3	-	-	-2 221,1
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2021 (lisa 4)	87,8	199,4	764,0	1 789,5	1,7	137,1	45,9	3 025,4
2022. aastal toimunud liikumised								
Lisandumised	6,2	-	0,1	6,5	0,2	415,5	8,0	436,5
Arvestatud kulum (lisad 4 ja 33)	-	-6,8	-33,3	-126,7	-0,5	-	-	-167,3
Arvestatud väärtuse langus (lisad 4 ja 33)	-	-0,1	-0,3	-2,0	-	-0,3	-	-2,7
Müüdüd põhivara jääkväärtuses	-0,3	-0,7	-	-0,3	-	-	-	-1,3
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	0,2	0,1	-	-0,4	-	-	-	-0,1
Ümberklassifitseerimised (lisa 6)	0,6	1,3	84,5	60,3	-	-129,7	-9,0	8,0
Kokku 2022. aastal toimunud liikumised	6,7	-6,2	51,0	-62,6	-0,3	285,5	-1,0	273,1
Materiaalne põhivara seisuga 31.12.2022								
Soetusmaksumus	94,5	330,7	1 418,2	3 351,9	6,9	422,6	44,9	5 669,7
Akumuleeritud kulum	-	-137,5	-603,2	-1 625,0	-5,5	-	-	-2 371,2
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2022 (lisa 4)	94,5	193,2	815,0	1 726,9	1,4	422,6	44,9	3 298,5
2023. aastal toimunud liikumised								
Lisandumised	0,1	0,2	0,4	44,9	0,9	656,0	74,1	776,6
Arvestatud kulum (lisad 4 ja 33)	-	-7,3	-37,0	-132,1	-0,6	-	-	-177,0
Arvestatud väärtuse langus (lisad 4 ja 33)	-	-75,0	-67,3	-482,8	-	-6,4	-	-631,5
Müüdüd põhivara jääkväärtuses	-	-	-	-0,1	-	-	-	-0,1
Klassifitseeritud müügootel varaks (lisa 11)	-	-2,2	-1,1	-9,4	-	-0,2	-	-12,9
Tütarettevõtjate müük (lisa 1.1 ja 35)	-0,1	-	-	-17,7	-0,1	-0,3	-	-18,2
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	-0,1	-	-	0,7	-	0,5	-	1,1
Ümberklassifitseerimised	0,2	1,9	129,0	177,1	-	-273,7	-34,5	-
Kokku 2023. aastal toimunud liikumised	0,1	-82,4	24,0	-419,4	0,2	375,9	39,6	-62,0

Tabel jätkub järgmisel lehel

<i>miljonites eurodes</i>	Maa	Hooned	Rajatised	Masinaid ja seadmed	Muud	Lõpetamata ehitus	Ettemaksed	Kokku
Kokku 2023. aastal toimunud liikumised	0,1	-82,4	24,0	-419,4	0,2	375,9	39,6	-62,0
Materiaalne põhivara seisuga 31.12.2023								
Soetusmaksumus	94,6	329,4	1 529,2	3 482,6	6,4	798,5	84,5	6 325,2
Akumuleeritud kulum	-	-218,6	-690,2	-2 175,1	-4,8	-	-	-3 088,7
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2023 (lisa 4)	94,6	110,8	839,0	1 307,5	1,6	798,5	84,5	3 236,5

Olulised investeeringud vaata lisa 1.1.

Vara väärtuse testid koostatakse olukorras, kui on alust arvata, et vara väärtus võib olla langenud või kui eksisteerib teatud raha genereeriva üksusega seotud oluline firmaväärtuse saldo. Sellisteks varadeks, kus on vaja koostada vara väärtuse test, on 2023. aastal kontserni emaettevõtte juhtkonna hinnangu kohaselt Eesti Energia elektri tootmise hübriidplokid, tuulepargid, uus ehitatav Enefit 280-2 õlitehas, kaevanduste varad ja Enefit American Oil varad (2022: elektri tootmise hübriidplokid, tuulepargid ja Enefit American Oil varad). Tuuleparkide varade väärtuse langust on testitud eelkõige nendele raha genereerivatele üksustele jaotatud firmaväärtuse tõttu, vara väärtuse languse risk tuvastati kolmes tuulepargis (Akmene, Silale II ja Tolpanvaara). Lisaks tehti vara väärtuse testid neljale opereerivale tuulepargile (Virtsu, Aulepa, Viru-Nigula, Aseriaru) elektri turuhindade muutustest tuleneva võimaliku väärtuse languse alusel.

Elektri tootmise hübriidplokide võimaliku varade väärtuse languse peamiseks indikaatoriks on asjaolu, et fossiilsetest kütustest elektrit tootvad elektrijaamad pääsevad üha vähem turule ja nende konkurentsivõime on langenud tulenevalt elektri hinna langusest ja kõrgetest keskkonnatasudest. Uue õlitehase vara väärtuse languse indikaatoriks on vedelkütuste turuhindade volatiilsus ja tehase lühem kasutusaeg tingituna eeldatavast tähtajalisest keskkonnaprobleemist. Kaevanduste varade väärtuse languse indikaatoriks on põlevkivi tarbimise langus tingituna põlevkivist elektri tootmise mahtude vähenemisest. Enefit American Oil varade võimaliku väärtuse languse indikaatoriks on maa hinna kõikumine Ameerikas Utah piirkonnas.

2023. aastal läbi viidud vara väärtuse testid näitasid allahindluse vajadust kahe raha genereeriva üksuse puhul:

- Auvere elektrijaam 502.5 miljonit eurot (vt täiendavat informatsiooni lisa 5.1 (a))
- Hübriidplokid 125.9 miljonit eurot (vt täiendavat informatsiooni lisa 5.1 (b))

5.1 Eesti Energia elektrijaamade varade väärtuse testid

Elektrijaamu käsitletakse kolme eraldiseisva raha genereeriva üksusena: 1) Auvere elektrijaam, 2) elektrit tootvad plokid, mis kasutavad kütusena ainult põlevkivi (põlevkivist elektrit tootvad plokid), 3) elektrit tootvad plokid, mis kasutavad lisaks põlevkivile ka muid kütuseid (hübriidplokid). Elektrijaamade jagamisel eraldiseisvateks raha genereerivateks üksusteks on lähtunud eelkõige elektrit tootvate plokide efektiivsusest, erinevate kütuste kasutamise võimekusest, asendatavusest kontserni müügistrateegias ja elektrit tootvate plokkidega seotud juhtimisotsuste sõltumatusel. Nii elektrit tootvates hübriidplokkides kui ka Auvere elektrijaamas toodetakse elektrit nii põlevkivist kui ka taastuvatest ja alternatiivsetest kütustest (biomass ja uttegaas). Biomassist elektri tootmisel ei kaasne CO₂ kvootide vajadust, uttegaasist elektri tootmise puhul on CO₂ vajadus väiksem kui põlevkivist tootmise puhul. Tulenevalt elektrit tootvate plokide efektiivsuse erinevusest ja kütuste kasutusest, on elektri tootmise omahinnad erinevates raha genereerivates üksustes erinevad, samas ühe raha genereeriva

üksuse sees sarnased. Ehk samas raha genereerivas üksuses olevad elektrit tootvad plokid pääsevad turule sarnase elektri hinna juures. Auvere elektrijaama elektrit tootva ploki efektiivsus on teistest oluliselt kõrgem.

Elektri turuhinna prognoosimisel lähtuti nii turu forward-hindadest kui kolmandate osapoolte eksperthinnangust. Prognoosimisel eeldati, et elektri hind on aastatel 2024-2030 vahemikus 65–92 €/MWh (2022: elektri hinna prognoos vahemikus 90–126 €/MWh). Tulenevalt kontserni müügistrateegiast, mille kohaselt soovitakse müüa enam elektrit tiputundidel, oli kontserni 2023. aastal saavutatud kvartali keskmine müügihind 16–39% (2022: 8–20%) kõrgem kui Nord Pooli Eesti hinnapiirkonna hind. Seda strateegiat eeldab kontsern ka järgmistel aastatel rakendada. Vara väärtuse testi koostamisel võeti arvesse ka järgmiste aastate riskimaandamistehingute oodatavad mõjud.

Heitmekvootide turuhinna prognoosimisel lähtuti nii turu forward-hindadest kui kolmandate osapoolte eksperthinnangust. Prognoosimisel eeldati, et aastatel 2024-2030 on heitmekvootide hinnaprognos vahemikus 78 €/t–93 €/t (2022: heitmekvootide hinnaprognos vahemikus 83 €/t–98 €/t).

a) Auvere elektrijaam

Auvere elektrijaama varade bilansiline jääkväärtus enne varade väärtuse allahindlust seisuga 31. detsember 2023 oli 519,2 miljonit eurot. Varade kaetav väärtus leiti kasutusväärtuse alusel. Vara väärtuse testi tulemusena tuvastati allahindluse vajadus 502,5 miljonit eurot. Eeldatavad tulevased rahavood diskonteeriti diskontomääraga 11,4%. Diskontomäär 1 protsendipunktiline kasv tooks kaasa täiendava allahindluse summas 0,05 miljonit eurot. Auvere elektrijaama kasulik eluiga on

eeldatud vara väärtuse testis kuni aastani 2035 tulenevalt kontserni strateegiast.

Auvere elektrijaama kaetav väärtus on tundlik elektri ja heitmekvootide hinna muutuse suhtes.

Kui prognoositud elektri hinnad oleksid 20% madalamad, kui vara väärtuse testis rakendatud tase, tooks see kaasa Auvere elektrijaama varade täiendava allahindluse summas 16,7 miljonit eurot (see tähendaks, et kogu ülejäänud raha genereeriva üksuse bilansiline väärtus tuleks allahinnata). Elektri hinna tundlikkuse mõõtmiseks on kasutatud elektri hinna prognoosi vahemikus 52–73 €/MWh. Kui prognoositud heitmekvootide hinnad oleksid 20% kõrgemad, kui vara väärtuse testis rakendatud tase, tooks see kaasa varade täiendava allahindluse summas 16,7 miljonit eurot. Heitmekvoodi hinna tundlikkuse mõõtmiseks on kasutatud heitmekvoodi hinnaprognosi vahemikus 94 €/t–112 €/t.

Kaetava väärtuse leidmisel kasutati lisaks turusisenditel põhinevatele eeldustele nagu diskontomäär, elektri turuhind ja heitmekvootide turuhind, teisi olulisi sisendeid, mis põhinevad kontserni juhtkonna parimal teadmisel. Olulisemad kasutatud eeldused on järgmised:

- Eeldatakse, et elektrijaam töötab turupõhiselt kuni 2030. aastani, ehk nii kaua kui suudab tuginedes elektri turuhinna prognoosile tootmiskulud turult tagasi teenida. Alates 2031. aastast edasi eeldatakse, et elektrijaam jääb osutama reservvõimsuse teenust, mis on vajalik Eesti varustuskindluse tagamiseks. Reservvõimsuste mehhanismi regulatsioon ja kompenseerimise põhimõtted Eestis on välja töötamisel, Eesti

elektrituseaduse eelnõu on Riigikogu majanduskomisjonis menetlusel. Vara väärtuse testis on eeldatud konservatiivselt, et reservvõimsuste teenuse osutamise teenuse tasuga kaetakse elektrijaama püsi- ja tegevuskulud (elektrijaama 2030-2035 rahavood on nullis). Juhul kui reservvõimsuse tasu ei rakendata, siis tuleks varade jääkväärtus täiendavalt alla hinnata summas 10,9 miljonit eurot.

- Põlevkivi omahind on tuletatud võttes arvesse eeldatavaid põlevkivi kaevandamise kulusid ja mahtusid, mis on kirjeldatud kaevanduste vara väärtuse testis. Kui prognoositud põlevkivi hind oleks 20% kõrgem, siis peaks varade jääkväärtuse täiendavalt alla hindama summas 16,7 miljonit eurot.
- Vara väärtuse testis on eeldatud elektri tootmisel kasutatavate kütustena põlevkivi osakaalus 26%, uttegaasi 34% ja biomassi 40%. Vastav kütuste jaotus on leitud võttes arvesse elektrijaama tehnoloogilist võimekust kasutada erinevaid kütuseid. Juhul kui põlevkivi osakaal oleks 20% kõrgem, siis see tooks kaasa täiendava allahindluse summas 16,7 miljonit eurot.
- Testis on eeldatud tasuta CO₂ kvoote uttegaasi utiliseerimiseks mahus 72 tuhat tonni aastas kuni aastani 2030. Kui elektrijaam tasuta kvoote ei saaks kasutada, siis tuleks varade jääkväärtust alla hinnata täiendavalt summas 16,7 miljonit eurot.

b) Hübriidplokid

Elektrit tootvate hübriidplokkide varade bilansiline jääkväärtus seisuga 31. detsember 2023 oli 125,9 miljonit eurot (31. detsember 2022: 114,3 miljonit eurot). Varade kaetav väärtus leiti

kasutusväärtuse alusel. Vara väärtuse testi tulemusena tuvas-tati allahindluse vajadus 125,9 miljonit eurot ja elektrit tootvate hübriidplokkide varade bilansiline jääkväärtus 2023. aasta lõpu seisuga on null eurot. Eeldatavad tulevased rahavood diskonteeriti diskontomääraga 11,4% (2022: 10,6%).

Elektrit tootvate hübriidplokkide kaetav väärtus on tundlik elektrit ja heitmekvootide hinna muutuse suhtes (2022: elektrit ja heitmekvootide hinna muutuse suhtes). Hindade muutused on näidatud elektrijaamade vara väärtuse teste kajastava peatüki alguse osas. Allahindluse vajaduse tingis peamiselt elektrit turuhindade oluline langus võrreldes mullusega ja sellest tingituna elektrit tootvate hübriidplokkide konkurentsivõime langus ning võime turult kulud tagasi teenida.

c) Põlevkiviiplokkid

Elektrit tootvate põlevkiviiplokkide varad on 2020. aastal alla hinnatud summas 23,0 miljonit eurot ja seetõttu selle raha teeniva üksuse bilansiline maksumus langes nullini. 2023. aastal ei ole toimunud muutusi põlevkiviiplokkide vara väärtuse testi tulemustes ja kajastatud allahindluse tühistamiseks ei ole ajendit.

5.2 Eesti Energia uue Enefit 280-2 õlitehase varade väärtuse test

Rajatava Enefit 280-2 õlitehase varade bilansiline jääkväärtus 31.12.2023 seisuga oli 244,4 miljonit eurot. Varade kaetav väärtus leiti kasutusväärtuse alusel. Vara väärtuse testi tulemusena allahindluse vajadust ei tuvastatud.

Eeldatavad tulevased rahavood diskonteeriti diskontomääraga 11,2%. Diskontomäär 1 protsendipunktilise kasvu mõju varade kaetavale väärtusele on 17,3 miljonit eurot, mille puhul varade bilansiline väärtus ületaks nende kasutusväärtust 16,7 miljoni euro võrra. Diskontomäär muutus rohkem kui 0,03% põhjustaks allahindluse vajaduse. Enefit E280-2 õlitehase kasulik eluiga on eeldatud vara väärtuse testis kuni aastani 2034 tulevalt eeldatavast tähtajalise komplekskasutusloa pikkusest.

Õlitehase kaetav väärtus on tundlik vedelkütuste ja heitmekvootide hinna muutuste suhtes.

Vedelkütuste turuhinna prognoosimisel lähtuti nii turu forward-hindadest kui kolmandate osapoolte eksperthinnangust. Alates 2024. aastast on kesköli (1% FO) hinnaprognos vahemikus 385–497 €/t. Kui prognoositud kesköli hind oleks 20% madalam, kui vara väärtuse testis rakendatud tase, oleks E280-2 õlitehase vara kaetav väärtus 102,5 miljonit eurot madalam ja varade bilansiline jääkväärtus ületaks nende kasutusväärtust 101,8 miljoni euro võrra. Õlihinna langus rohkem kui 0,12% põhjustaks allahindluse vajaduse.

Heitmekvootide turuhinna prognoosimisel lähtuti sarnastest eeldustest kui elektrijaamade kaetava väärtuse testide puhul. Kui prognoositud heitmekvootide hinnad oleksid 20% kõrgemad, kui vara väärtuse testis rakendatud tase, siis oleks vara kaetav väärtus 5,3 miljonit eurot madalam ja varade bilansiline jääkväärtus ületaks nende kasutusväärtust 4,7 miljoni euro võrra. Heitmekvootide hinna kasv rohkem kui 2,4% põhjustaks allahindluse vajaduse.

Kaetava väärtuse leidmisel kasutati lisaks turusisenditel põhinevatele eeldustele nagu diskontomäär, vedelkütuste turuhinnad ja heitmekvootide turuhind, teisi olulisi sisendeid, mis põhinevad kontserni juhtkonna parimal teadmisel. Olulisemad kasutatud eeldused on järgmised:

- Vara väärtuse testis on eeldatud tasuta CO₂ kvootide eraldamist perioodil 2024-2027 97% ulatuses kogu vajalikust heitmekvootide kogusest, 2028-2030 aastal 91% kogu vajalikust kogusest, 2031-2034 70% kogu vajalikust kogusest. Tasuta kvootide mahtude arvestamisel on lähtutud Euroopa Komisjoni eelnõudest, millele tuginevalt kuni aastani 2030 on kvootide jaotamine otsustatud, peale 2030. aastat on lähtutud eelduslikust prognoosist. Juhul kui tasuta kvootide osakaal oleks 20% madalam kui vara väärtuse testis eeldatud peale 2030. aastat, siis oleks vara kaetav väärtus 34,1 miljonit eurot madalam ja varade kasutusväärtus oleks madalam bilansilisest jääkväärtusest 33,5 miljoni euro võrra. CO₂ tasuta kvootide osakaalu langus peale 2030. aastat rohkem kui 0,4% põhjustaks allahindluse vajaduse.

- Täiendavaks investeeringuks tehase lõpetamiseks on eeldatud 122,6 miljonit eurot (investeering kokku 368,0 miljonit eurot). Kui täiendav investeering kujuneks 20% suuremaks, siis oleks vara kaetav väärtus 21,2 miljonit eurot madalam ja varade kasutusväärtus oleks madalam bilansilisest jääkväärtusest 20,6 miljoni euro võrra. Investeeringute suurenemine rohkem kui 0,7 miljonit eurot põhjustaks allahindluse vajaduse.
- Tehase remondi ja hoolduskulude prognoosimisel lähtuti olemasoleva analoogse E280-1 tehase kulubaasist, mida korrigeeriti võttes arvesse tehnoloogilised täiendused uuel tehasel. Aastane remondi ja hoolduskulude maht on eeldatud 1,8 - 3,1 miljonit eurot aastas. Kui vastavad kulud kujuneks 20% suuremaks, siis oleks vara kaetav väärtus 2,4 miljonit eurot madalam ja varade kasutusväärtus oleks madalam bilansilisest jääkväärtusest 1,8 miljoni euro võrra. Remondi ja hoolduskulude kasv rohkem kui 5,2% põhjustaks allahindluse vajaduse.
- Põlevkivi omahind on tuletatud võttes arvesse eeldatavaid põlevkivi kaevandamise kulusid ja mahtusid, mis on kirjeldatud kaevanduste vara väärtuse testis. Kui prognoositud põlevkivi hind oleks 20% kõrgem, siis oleks vara kaetav väärtus 36,1 miljonit eurot madalam ja varade kasutusväärtus oleks madalam bilansilisest jääkväärtusest 35,5 miljoni euro võrra. Põlevkivi hinna kasv rohkem kui 0,3% põhjustaks allahindluse vajaduse.

- Enefit E280-2 õlitehase viimaseks opereerimise aastaks on eeldatud 2034. aasta, kuna eeldame et tehasele väljastatakse tähtajaline keskkonnakompleksluba. Keskkonnakompleksloa taotlus on esitatud Eesti Keskkonnaametile 2024. aasta alguses ja eeldame loa väljastamist 2024. aasta esimeses pooles. Kui õlitehase kasutusiga oleks 5 aastat lühem, siis oleks vara kaetav väärtus 124,7 miljonit eurot madalam ja varade kasutusväärtus oleks madalam bilansilisest jääkväärtusest 124,0 miljoni euro võrra. Igasugune kasutusea lühemine põhjustaks allahindluse vajaduse.

5.3 Tuuleparkide vara väärtuse testid Eesti Energias

Nelja Energia ning Paldiski ja Narva tuuleparkide osas viis kontsern läbi firmaväärtuse kaetava väärtuse testid, millega hinnati äriühenduste käigus tekkinud firmaväärtuste võimalikku väärtuse langust. Lisaks testiti 4 opereeriva tuulepargi (Virtsu, Aulepa, Viru-Nigula ja Aseriaru) kaetavat väärtust, lähtudes võimalikust väärtuse langusest, mis tuleneb hinnamuutustest elektriturul. Akmene, Šilale II ja Tolpanvaara tuuleparkide, mis ei ole veel kasutusvalmis, testimisel lähtuti potentsiaalsest väärtuse langusest, mis tuleneb elektrituru hinnamuutustest ja pikaajaliste elektrimüügilepingute mõjudest nimetatud varadele. Kontserni tuuleparkide vara väärtuse testide raames hinnati nende varade kaetavat väärtust iga raha genereeriva üksuse diskonteeritud tulevaste perioodide rahavoogude alusel. Iga raha genereeriva üksuse rahavooge prognoositi kuni vastava tuulepargi kasuliku eluea lõpuni. Igat tuuleparki käsitleti eraldi raha genereeriva üksusena.

2023. ja 2022. aastal tehtud vara väärtuse languse testide tulemusena ei tuvastatud vajadust tuuleparkide allahindluseks.

Tuuleparkide varade kaetavat väärtust hinnati nende kasutusväärtuse alusel. Bilansilisi väärtusi koos raha genereerivale üksusele jaotatud firmaväärtusega võrreldi kaetava väärtusega. Elektri turuhinna, tuulediskonto määra (näitab kui suure osakaalu prognoositavast keskmisest turuhinnast katab tüüpiline tuuleenergia tootmisprofiil) ja diskontomäära prognoosimisel võttis kontsern arvesse turu forward-hindu, kolmandatest isikutest ekspertide hinnanguid ja juba sõlmitud pikaajalisi elektrimüügilepinguid. Prognoosi kohaselt jääb aastatel 2024-2054 (2022: 2023-2046) elektri hind Eestis vahemikku 65-108 €/MWh (2022: alates 2023. aastast vahemikku 86-172 €/MWh), Leedus vahemikku 66-106 €/MWh (2022: 90-198 €/MWh) ja Soomes vahemikku 44-101 €/MWh. Hinnaprognosi lõppperiood sõltub pargi kasulikust elueast, kuid Akmene, Šilale II ja Tolpanvaara tuuleparkide puhul ulatub pikim eluiga 2054. aastani. 2022. aastal ulatus pikim eluiga Tooma II tuulepargi puhul 2046. aastani.

Prognoositi, et aastatel 2024-2054 (2022: 2023-2046) on tuulediskonto määr Eestis vahemikus -28% kuni -13% (2022: alates 2023. aastast -9%), Leedus -24% kuni -11% (2022: -12%) ja Soomes -36% kuni -17%.

Eeldatavaid tulevase rahavooge diskonteeriti, kasutades Leedus asuvate tuuleparkide puhul diskontomäära 8,1% ning Eestis ja Soomes asuvate tuuleparkide puhul 8,2% (2022: Leedus asuvate tuuleparkide puhul 7,4% ja Eestis asuvate tuuleparkide puhul 7,5%).

Tuuleparkide eeldatavad tulevased rahavood on kõige tundlikumad elektrihinna, tuulediskonto määra ja eeldatava diskontomäära võimalike muutuste suhtes. Oma tootmismahude puhul kasutame tuuleenergia keskmise tootluse pikaajalisi ootusi ega võta seega kaetava väärtuse testides sisendina arvesse ilmastikust sõltuvaid tootmismahu kõikumisi, kuna need mõjutavad ainult üksikuid aastaid, kuid ei muuda pikaajalist keskmist.

Kui eeldatavad elektri turuhinnad oleksid 20% madalamad kui vara väärtuse languse testides kasutatud elektri hinnad, väheneksid kaetava väärtused Eesti tuuleparkide puhul 36,0 miljoni euro võrra, Leedu tuuleparkide puhul 76,6 miljoni euro võrra ja Soomes asuva tuulepargi puhul 17,1 miljoni euro võrra. See tooks kaasa kokku 1,5 miljoni euro suuruse allahindluse Eesti tuuleparkide puhul, 1,7 miljoni euro suuruse allahindluse Leedu tuuleparkide puhul ja 9,2 miljoni euro suuruse allahindluse Soome tuulepargi puhul.

Väikseimad oluliste sisendite muutused, mis tooks kaasa allahindluse, on järgmised:

	Diskontomäära muutus	Tuulediskonto määra muutus	Elektrihinna muutus
Eesti	+1,1 pp	+2 pp	-4%
Leedu	+3,1 pp	+10 pp	-14%
Soome	+0,7 pp	+4 pp	-9%

Kui eeldatav tuulediskonto määr oleks 10 protsendipunkti kõrgem kui kaetava väärtuse testimisel kasutatud eeldus, väheneksid kaetava väärtused Eesti tuuleparkide puhul 32,9 miljonit eurot, Leedu tuuleparkide puhul 75,0 miljonit eurot ja Soome tuulepargi puhul 21,1 miljonit eurot. Eesti tuuleparkide puhul tähendaks see 0,8 miljoni euro suurust ja Soome tuulepargi puhul 13,2 miljoni euro suurust allahindlust.

Kui eeldatav diskontomäär oleks 1 protsendipunkti võrra kõrgem kui kaetava väärtuse testimisel kasutatud eeldus, väheneksid kaetava väärtused Eesti tuuleparkide puhul 10,7 miljonit eurot, Leedu tuuleparkide puhul 36,0 miljonit eurot ja Soome tuulepargi puhul 10,9 miljonit eurot. Soome tuulepargi puhul tähendaks diskontomäära tõus vajadust teha allahindlus summas 3,0 miljonit eurot.

5.4 Eesti Energia kaevanduste varade väärtuse test

Kaevanduste varade bilansiline jääkväärtus 31.12.2023 seisuga oli 136,0 miljonit eurot. Varade kaetav väärtus leiti kasutusväärtuse alusel. Vara väärtuse testi tulemusena allahindluse vajadust ei tuvastatud.

Eeldatavad tulevased rahavood diskonteeriti diskontomääraga 9,8%. Diskontomäär 1 protsendipunktilise kasvu mõju varade kaetavale väärtusele on 12,2 miljonit eurot, mille puhul varade kasutusväärtus ületab endiselt nende bilansilist väärtust. Diskontomäär muutus rohkem kui 6 protsendipunkti põhjustaks allahindluse vajaduse. Kaevanduste varade kasulik eluiga on eeldatud vara väärtuse testis vahemikus 5 – 15 aastat sõltuvalt erinevatest varagrupidest. Estonia kaevanduse viimaseks opereerimise aastaks on eeldatud 2035. aasta ja Narva karjääri viimaseks opereerimise aastaks on eeldatud 2040. aasta.

Kaetava väärtuse leidmisel kasutati lisaks turusisenditel põhinevatele eeldustele nagu diskontomäär teisi olulisi sisendeid, mis põhinevad kontserni juhtkonna parimal teadmisel. Olulisemad kasutatud eeldused on järgmised:

- Vara väärtuse testis eeldatud põlevkivi kontsernisese müügi mahud on vastavuses õlitehaste ja elektrijaamade kütuste tarbimise vajadustega. Juhul kui kontsernisisesed põlevkivi müügi mahud ning sellele vastavad põlevkivi toodangud langeksid 20% võrra, siis oleks vara kasutusväärtus 80,6 miljonit eurot madalam ja varade kasutusväärtus oleks madalam bilansilisest jääkväärtusest 19,0 miljoni euro võrra. Põlevkivi kontsernisisest müügimahtude ning põlevkivi toodangu vähenemine rohkem kui 15% põhjustaks varade allahindluse vajaduse.

- Lisaks kontsernisiseselt põlevkivi müügile on vara väärtuse testis eeldatud ka kontsernivälisest müüki keskmiselt mahus 12% kogu põlevkivi toodangust. Juhul kui välise põlevkivi müügi mahud langeksid 20% võrra, siis oleks vara kasutusväärtus 27,3 miljonit eurot madalam, kuid endiselt ületaks bilansilist väärtust. Põlevkivi välise müügimahtude vähenemine rohkem kui 45% põhjustaks varade allahindluse vajaduse.
- Vara väärtuse testis on arvestatud ka põlevkivi tootmisel tekkiva lisatoote killustiku müügi tuludega. Juhul kui killustiku müügi mahud langeksid võrreldes testis eeldatuga 20% võrra, siis oleks vara kasutusväärtus 4,8 miljonit eurot madalam, kuid jätkuvalt ületaks bilansilist väärtust. Killustiku müügi puudumine ei põhjustaks varade allahindluse vajadust.

5.5 Enefit American Oili varade väärtuse test

2023. aastal viidi läbi Enefit American Oili varade väärtuse test. 31. detsembri 2023 seisuga oli Enefit American Oili varade maht 29,0 miljonit eurot (2022: 31,0 miljonit eurot). Vara väärtuse testi tulemusel ei tuvastatud vajadust allahindluseks või varasema allahindluse tühistamiseks (2022: ei tuvastatud vajadust allahindluseks ega varasema allahindluse tühistamiseks). Enefit American Oili varade kaetava väärtuse hindamiseks kasutati 2023. aastal sama meetodikat, mis 2022. aastal. Kasutatud meetodikas võeti aluseks Utah osariigi territooriumil müügil olevate enam kui 1000-aakriliste maatükkide kaalutud keskmine hind (Enefit American Oil maatüki pindala on 17 305 aakrit).

6. Immateriaalne vara

<i>miljonites eurodes</i>	Firmaväärtus	Tarkvara	Tarkvara lõpetamata soetus	Lepingulised õigused	Muu	Kokku
Immateriaalne põhivara seisuga 31.12.2021						
Soetusmaksumus	26,2	57,0	9,3	30,5	4,9	127,9
Akumuleeritud kulum	-	-40,5	-	-	-1,2	-41,7
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2021	26,2	16,5	9,3	30,5	3,7	86,3
2022. aastal toimunud liikumised						
Lisandumised	-	0,1	2,4	-	-	2,5
Sisemiselt arendatud immateriaalne vara	-	-	6,2	-	-	6,2
Arvestatud amortisatsioon ja allahindlus (lisa 33)	-0,6	-5,2	-	-0,2	-0,1	-6,1
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	-	-	-	1,4	0,2	1,6
Ümberklassifitseeritud (lisa 5)	-	8,7	-8,7	-8,5	-	-8,5
Kokku 2022. aastal toimunud liikumised	-0,6	3,6	-0,1	-7,3	0,1	-4,3
Immateriaalne põhivara seisuga 31.12.2022						
Soetusmaksumus	25,6	62,4	9,2	23,2	5,0	125,4
Akumuleeritud kulum	-	-42,3	-	-	-1,2	-43,5
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2022	25,6	20,1	9,2	23,2	3,8	81,9
2023. aastal toimunud liikumised						
Lisandumised	-	0,9	4,5	-	0,1	5,5
Sisemiselt arendatud immateriaalne vara	-	-	5,3	-	-	5,3
Arvestatud amortisatsioon ja allahindlus (lisa 33)	-0,1	-7,7	-	-0,2	-0,1	-8,1
Klassifitseeritud müügioletel varaks (lisa 11)	-0,9	-	-	-0,1	-	-1,0
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	-	-	-	-0,8	-	-0,8
Ümberklassifitseeritud	-	6,9	-6,9	-	-	-
Kokku 2023. aastal toimunud liikumised	-1,0	0,1	2,9	-1,1	-	0,9
Immateriaalne põhivara seisuga 31.12.2023						
Soetusmaksumus	24,6	65,1	12,1	22,1	5,1	129,0
Akumuleeritud kulum	-	-44,9	-	-	-1,3	-46,2
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2023	24,6	20,2	12,1	22,1	3,8	82,8

Firmaväärtus

Firmaväärtuse jagunemine raha teenivate üksuste lõikes

31. DETSEMBER		
miljonites eurodes	2023	2022
Nelja Energia omandamisel lisandunud firmaväärtus	19,9	19,9
Poola päikeseparkide soetamisel tekkinud firmaväärtus	2,2	2,2
Muud	2,5	3,5
Kokku firmaväärtus	24,6	25,6

Firmaväärtus summas 0,9 miljonit eurot liigitati seisuga 31. detsember 2023 ümber müügiks hoitavaks varaks seoses müügigrupiga (vt lisa 11).

Firmaväärtuse väärtuse langust testiti aruandekuupäeva seisuga, hinnates äriühendustes omandatud firmaväärtuse kaetavat väärtust iga raha genereeriva üksuse diskonteeritud tulevase perioodi rahavoogude põhjal. Vastavalt läbi viidud vara väärtuse testidele ei tuvastatud 2023. aastal allahindluse vajadust raha genereerivate üksuste puhul. 2022. aastal tuvastati Poola päikeseparkide varadel allahindluse vajadus ja firmaväärtust hinnati alla 0,6 miljoni euro võrra. Teistel varadel vara väärtuse testi tulemusena allahindluse vajadust ei tuvastatud. Raha genereerivate üksuste kaetava väärtuse leidmisel kasutati kasutusväärtust.

Nelja Energia AS-i omandamisel (ost novembris 2018, ettevõtte ühendati Enefit Green AS-iga 2019. aasta aprillis) tekkinud firmaväärtus on jaotatud Nelja Energia AS-i omandamisel omandatud tuuleparkidele. Antud tulevase perioodi rahavooge

diskonteeriti diskontomääraga 8,2% Eesti tuuleparkide puhul ja 8,1% Leedu tuuleparkide puhul (2022: 7,5% Eesti tuulepargid ja 7,4% Leedu tuulepargid). Muud raha genereerivad üksused, millele firmaväärtus jaotati, diskonteeriti kasutades diskontomäärasid 8,1% kuni 10,7% (2022: 7,4% kuni 11,4%).

Nende raha genereerivate üksuste eeldatavad tulevased rahavood on tundlikud elektri turuhinna prognooside, tuulediskonto määra ja diskontomäära muutuste suhtes. Nelja Energia omandamisel tekkinud firmaväärtuse kaetava väärtuse testid viidi läbi koos vastavate raha genereerivate üksuste materiaalse põhivara kaetava väärtuse testidega (täiendav informatsioon Eesti Energia tuuleparkide varade kaetava väärtuse testide osas on toodud lisa 5).

Lepingulised õigused

Lepinguliste õigustena on kajastatud USAs Utah osariigis omandatud kaevandamisõiguste väärtus, mille eeldatavaks elueaks loetakse 20 aastat.

7. Varade kasutusõigus

<i>miljonites eurodes</i>	Maa	Büroopinnad	Kokku
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2021	3,2	7,5	10,7
Akumuleeritud kulum	-0,5	-0,7	-1,2
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2021	2,7	6,8	9,5
2022. aastal toimunud liikumised			
Lisandumised	1,8	1,0	2,8
Kulum	-0,3	-0,8	-1,1
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2022	5,0	8,5	13,5
Akumuleeritud kulum	-0,8	-1,5	-2,3
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2022	4,2	7,0	11,2
2023. aastal toimunud liikumised			
Lisandumised	5,1	2,2	7,3
Kulum	-0,4	-1,2	-1,6
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	0,1	-	0,1
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2023	10,2	10,7	20,9
Akumuleeritud kulum	-1,2	-2,7	-3,9
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2023	9,0	8,0	17,0

Kontsern on siin arvestanud järgmisi lepinguid: pikaajalised bürooürilepingud, hoonestusõiguse lepingud, isiklikud kasutusõiguse lepingud. Kontsern rendib kontoripindu Eestis, Lätis, Leedus ja Poolas. Suurim mõju bilansile seisuga 31. detsember 2023 on kahel Eesti kontoril: Lelle ja Veskiposti. Maa grupi moodustavad valdavalt maakasutusõigused ja isiklikud kasutusõiguse lepingud maaomanikega, kellele kuulub maa, kuhu on rajatud kontserni tuule- ja päikesepargid.

Rendilepingutega seotud kulud, mis on kajastatud kontserni konsolideeritud kasumiaruandes:

<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Intressikulu	0,7	0,4
Rendikulud (lisa 29)	5,9	4,9

Teave lühiajaliste rendilepingute, väikese väärtusega varade rendilepingute ja muutuvate rendimaksete kohta on esitatud lisas 29. Rendilepingutega seotud rahavoogude kogusumma on esitatud lisas 21.

8. Investeeringud sidusettevõtjatesse

Allpool on toodud kontserni sidusettevõtted seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022, mis juhtkonna hinnangul on kontserni jaoks olulised:

Ettevõtja nimi	Asukoht	Osaluse suurus % 31. DETSEMBER		Seotuse kirjeldus	Kajastamise meetod	Bilansiline maksumus 31.DETSEMBER	
		2023	2022			2023	2022
Orica Eesti OÜ*	Eesti	35,0%	35,0%	Märkus 1	Kapitaliosaluse meetod	3,8	3,7
Enefit Jordan B.V. kontsern	Jordaania, Eesti	65,0%	65,0%	Märkus 2	Kapitaliosaluse meetod	-	-
Attarat Mining Co BV**	Holland, Jordaania	10,0%	10,0%	Märkus 3	Kapitaliosaluse meetod	4,2	1,4
Attarat Power Holding Co BV kontsern**	Holland, Jordaania	10,0%	10,0%	Märkus 3	Kapitaliosaluse meetod	67,9	68,8
Attarat Operation & Maintenance Co BV**	Holland, Jordaania	10,0%	10,0%	Märkus 3	Kapitaliosaluse meetod	1,9	2,5
					Muud investeeringud sidusettevõtjatesse	0,5	0,5
					Kokku investeeringud sidusettevõtjatesse	78,3	76,9

* Sidusettevõtja majandusaasta on 1. oktoobrist kuni 30. septembrini.

** Sidusettevõtjate majandusaasta on 1. juulist kuni 30. juunini.

Märkus 1: Orica Eesti OÜ tegeleb lõhkeainete tootmise ja müügiga ning on strateegiliseks partneriks Enefit Power AS-ile.

Märkus 2: Enefit Jordan B.V. kontsern tegeleb põlevkivi arendusprojektiga Jordaania. Enefit Jordan B.V. kontserni kajastatakse sidusettevõtjana, kuna vastavalt aktsionäride lepingule ei ole kontsernil võimalik ilma teise või mõnel juhul ka mõlema ülejäänud 35% osade omaniku nõusolekuta vastu võtta olulisi Enefit Jordan B.V. kontserni puudutavaid otsuseid. Lähtudes

hääletuskvoorumi nõuetest ühist kontrolli ei ole kehtestatud. Enefit Jordan B.V. kontserni netovarad on 31.12.2023 ning 31.12.2022 seisuga negatiivsed. Sidusettevõtjale antud laenuid on allahinnatud (lisa 13).

Märkus 3: Attarat Mining Co BV asutati kaevandusteenuste osutamiseks Jordaania. Attarat Operation & Maintenance Co BV tegeleb kaevanduse haldustegevustega ning Attarat Power Holding Co BV kontsern tegeleb põlevkivielektriiaama

arendamisega Jordaania. 16. märtsil 2017 allkirjastas Attarat Power Company Co BV (APCO) Jordaania põlevkivielektriiaama investeerimislepingu. Koos investeerimislepinguga jõustus aktsiate müügileping, millega Eesti Energia vähendas oma varasemat 65% osalust APCOs 10%-le. Kuigi Eesti Energia AS müüs 55% oma osalusest, säilitas kontsern sidusettevõtja üleolulise mõju ja õiguse omandiõigusega seotud tuludele. Seega kajastatakse allesjäänud 10% osalust endiselt investeeringuna sidusettevõtjasse.

Sidusettevõtjate kokkuvõtlik finantsinformatsioon

miljonites eurodes Sidusettevõtte nimi	Enefit Jordan B.V. kontsern		Orica Eesti OÜ		Attarat Mining Co BV		Attarat Power Holding Co BV kontsern		Attarat Operation & Maintenance Co BV	
	31. DETSEMBER		31. DETSEMBER		31. DETSEMBER		31. DETSEMBER		31. DETSEMBER	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Raha	0,1	-	9,8	7,7	1,1	1,2	88,0	5,8	0,9	0,8
Muu käibevara	0,3	0,3	3,9	6,1	95,4	73,5	160,8	94,0	32,1	35,4
Põhivara	-	-	0,6	1,3	5,3	1,5	2 271,1	2 259,3	0,6	0,6
Lühiajalised kohustised	2,8	2,6	3,3	4,4	59,8	56,6	273,7	140,1	14,6	21,1
Pikaajalised kohustised	66,6	59,4	-	-	-	-	1 556,1	1 495,8	-	-
Netovara	-69,0	-61,7	11,0	10,7	42,0	19,6	690,1	723,2	19,0	15,7
Summeeritud koondkasumi aruanne:										
Müügitulu	-	-	25,7	32,9	148,1	54,6	442,6	-	36,7	27,4
Kasum/(-kahjum) jätkuvast tegevusest	-9,8	-8,6	4,8	4,9	25,4	1,8	-37,3	-10,7	4,1	8,7
Kasum/(-kahjum) lõpetatud tegevusest	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muu koondkasum/(-kahjum)*	-	-	-	-	-	-	-4,7	76,2	-	-
Omakapitali liikumised:										
Sidusettevõtjate summeeritud netovara perioodi alguses	-61,7	-50,0	10,7	10,1	19,6	17,8	723,2	483,6	15,7	7,0
Aruandeperioodi kasum/(-kahjum)	-9,8	-8,6	4,8	4,9	25,4	1,8	-37,3	-10,7	4,1	8,7
Muu koondkasum/(-kahjum)	-	-	-	-	-	-	-4,7	76,2	-	-
Sissemaksed omakapitali	-	-	-	-	-	-	3,2	141,0	-	-
Väljakuulutatud dividendid	-	-	-4,5	-4,3	-	-	-	-	-	-
Valuutakursi mõju	2,5	-3,1	-	-	-3,0	-	5,7	33,1	-0,8	-
Sidusettevõtjate summeeritud netovara perioodi lõpus	-69,0	-61,7	11,0	10,7	42,0	19,6	690,1	723,2	19,0	15,7

* Attarat Power Holding Co BV kontserni muu koondkasumi moodustab rahavoogude tuletisinstrumentide reservi muutus.

Tabel jätkub järgmisel lehel

<i>miljonites eurodes</i> Sidusettevõtte nimi	Enefit Jordan B.V. kontsern		Orica Eesti OÜ		Attarat Mining Co BV		Attarat Power Holding Co BV kontsern		Attarat Operation & Maintenance Co BV		
	31. DETSEMBER		31. DETSEMBER		31. DETSEMBER		31. DETSEMBER		31. DETSEMBER		
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	
Võrdlus bilansilise maksumusega:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Osalus sidusettevõtetes (arvutatud kontserni osaluse alusel vastavates sidusettevõtetes)	-44,9	-40,2	3,8	3,7	4,2	1,9	69,0	72,3	1,9	1,6	
Muud korrigeerimised	-	-	-	-	-	-0,5	-1,1	-	3,5	-	0,9
Arvestuslik firmaväärtus	12,3	12,3	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kontserni osalus negatiivses netovaras mida kontsern ei kajasta	32,5	27,9	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bilansiline maksumus perioodi lõpul	-	-	3,8	3,7	4,2	1,4	67,9	68,8	1,9	2,5	

Individuaalselt ebaolulised sidusettevõtted

Lisaks ülaltoodud osalustele sidusettevõtetes on kontsernil osalusi ka mitmes üksikult mitteolulistest sidusettevõtetes, mida kajastatakse kapitaliosaluse meetodil.

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Ebaoluliste sidusettevõtete bilansiline maksumus	0,5	0,5
Kasum jätkuvast tegevusvaldkonnast	0,2	-
Kasum sidusettevõtte müügist	-	0,6

9. Tütarettevõtjad

Seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 omas kontsern järgmisi tütarettevõtjaid:

Tütarettevõtja nimi	Riik ja tegevuskoht	Äritegevuse sisu	Kontsernile kuuluvad lihtaktsiad (%)		Mittekontrollivale osale kuuluvad lihtaktsiad (%)	
			31. DETSEMBER		31. DETSEMBER	
			2023	2022	2023	2022
Elektrilevi OÜ	Eesti	Võrguettevõtja	100,0	100,0	-	-
Imatra Elekter AS	Eesti	Võrguettevõtja	100,0	100,0	-	-
Enefit Power AS	Eesti	Elektrienergia tootmine, põlevkivi kaevandamine	100,0	100,0	-	-
AS Narva Soojusvõrk	Eesti	Soojusenergia jaotamine ja müük	100,0	100,0	-	-
Enefit Solutions AS	Eesti	Metallkonstruktsioonide, energeetika- ja tööstusseadmete valmistamine	100,0	100,0	-	-
Enefit Green AS	Eesti	Tuuleparkide rajamine ja käitamine	77,2	77,2	22,8	22,8
Attarat Holding OÜ	Eesti	Varahaldus	100,0	100,0	-	-
Enefit Outotec Technology OÜ	Eesti ja Saksamaa	Uue põlvkonna põlevkiviõli tootmise tehnoloogia Enefit arendamine ja litsentseerimine	60,0	60,0	40,0	40,0
Hiumaa Offshore Tuulepark OÜ	Eesti	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Tootsi Tuulepark OÜ	Eesti	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Enefit Wind OÜ	Eesti	Elektrienergia tootmine	77,2	77,2	22,8	22,8
Enefit Wind Purtse AS	Eesti	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Enefit AS (kuni 10. november 2023 Enefit Connect OÜ)	Eesti	Võrgu kaasjuhtimine ja uutel tehnoloogiatel põhinevad energialahendused	100,0	100,0	-	-
Tootsi Windpark OÜ	Eesti	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Enefit SIA	Läti	Elektri müümine lõpptarbijatele	100,0	100,0	-	-
Enefit Power & Heat Valka SIA	Läti	Soojus- ja elektrienergia tootmine ning müük	77,2	77,2	22,8	22,8
Enefit Green SIA (kuni 29. detsember 2023 Enercom SIA)	Läti	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Technological Solutions SIA	Läti	Koostootmisjaam	-	77,2	-	22,8

Tabel jätkub järgmisel lehel

Tütarettevõtja nimi	Riik ja tegevuskoht	Äritegevuse sisu	Kontsernile kuuluvad lihtaktsiad (%)		Mittekontrollivale osale kuuluvad lihtaktsiad (%)	
			31. DETSEMBER		31. DETSEMBER	
			2023	2022	2023	2022
Warmeston SIA (kuni 29. detsember 2023 Enefit Green SIA)	Läti	Pelletite tootmine	-	77,2	-	22,8
Enefit UAB	Leedu	Elektri müümine lõpptarbijatele	100,0	100,0	-	-
Enefit Wind UAB	Leedu	Elektrienergia tootmine	77,2	77,2	22,8	22,8
Enefit Green UAB	Leedu	Tuuleparkide rajamine ja käitamine	77,2	77,2	22,8	22,8
Šilalés vējas UAB	Leedu	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Šilutēs vējo parkas 2 UAB	Leedu	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Šilutēs vējo parkas 3 UAB	Leedu	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Energijos Žara	Leedu	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Vējo Parkai UAB	Leedu	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Vejoteka UAB	Leedu	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Kelmes vejo energija UAB	Leedu	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Baltic Energy Group UAB	Leedu	Meretuulepargi arendamisega seotud uurimistegevus	77,2	77,2	22,8	22,8
Enefit U.S., LLC	USA	Varahaldus	100,0	100,0	-	-
Enefit American Oil Co.	USA	Vedelikütuste tootmise arendamine	100,0	100,0	-	-
Enefit Sp. z o.o.	Poola	Elektri müümine lõpptarbijatele	100,0	100,0	-	-
Enefit Green sp z.o.o	Poola	Elektrienergia tootmine päikeseenergiast	77,2	77,2	22,8	22,8
PV Plant Zambrow Sp. z o.o.	Poola	Päikeseparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
PV Plant Debnik Sp. z o.o.	Poola	Päikeseparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8
Enefit AB	Rootsi	Juhtimisteenused	100,0	100,0	-	-
Enefit OY	Soome	Elektri müümine lõpptarbijatele	100,0	100,0	-	-
Enefit Green Solar OÜ	Eesti	Taastuenergia	77,2	77,2	22,8	22,8
Liivi Offshore OÜ	Eesti	Tuuleparkide arendus	77,2	-	22,8	-
Tolpanvaara Wind Farm Oy	Soome	Tuuleparkide arendus	77,2	77,2	22,8	22,8

Kõik tütarettevõtjad kuuluvad konsolideerimisele. Hääleõiguste osakaal emaettevõtjale kuuluvates tütarettevõtjates ei erine lihtaktsiate osakaalust. Emaettevõtja ei oma eelisaktiaid üheski tütarettevõtjas.

2023. aasta muutused

29. märtsil 2023 müüs Eesti Energia AS tütarettevõtjale Enefit Green AS Liivi lahe meretuulepargi arenduse Liivi Offshore OÜ 6,2 miljoni euro eest. Liivi meretuulepark eraldati Eesti Energiast 2023 aasta veebruaris jagunemise teel, mille käigus loodi uus ettevõtte Liivi Offshore OÜ.

29. novembril 2023 sõlmis Enefit Green AS lepingu oma Paide (Eesti) ja Valka (Läti) kaugkütteäride müügiks Eesti suurimale kaugkütteeettevõttele Utilitas. Tehingu lepinguline väärtus oli 15,9 miljonit eurot. Lõplik müügihind selgub pärast tehingu lõpuleviimise järgset korrigeerimist sõltuvalt äri raha ja käibekapitali tasemest. Seisuga 31. detsember 2023 ootas tehing Eesti Konkurentsiameti ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti heakskiitu ning seetõttu kajastati vastavad varad ja kohustised müügigrupina. Vt tehingu kohta täpsemalt lisa 11.

29. detsembril 2023 sõlmis Enefit Green AS lepingu kahe Läti tütarettevõtte – Technological Solutions SIA ja Enefit Green SIA (koostootmisjaama ja pelletitehast omavad ettevõtted asukohaga Lätis Brocēnis) – müügiks Eesti pelletitootjale Warleston OÜ. Tehingu lepinguline hind oli 32,0 miljonit eurot. Lõplik müügihind selgub pärast müügitehingu lõpuleviimise järgset korrigeerimist sõltuvalt äri raha ja käibekapitali tasemest. Kontserni hinnangul on korrigeerimise summa ligikaudu 1,4 miljonit eurot (kajastati seisuga 31. detsember 2023 real

„Muud nõuded“) ja seega on kajastatud nende tütarettevõtete müügist saadud kasum väärtuses 0,9 miljonit eurot. Tehingu osana müüs kontsern netovara summas 32,5 miljonit eurot. Vt tehingu kohta täpsemalt lisa 35.

10. novembril 2023 muudeti Enefit Connect OÜ ärinimi Enefit OÜ-ks ja alates 19. jaanuar 2024 on ettevõtte ärinimeks Enefit AS.

Olulised piirangud

Kuni võrguettevõtja (Elektrilevi OÜ) investeeringud ei ületa heakskiidetud rahastamiskava, ei tohi hetkel kehtiva Elektrituruseaduse kohaselt emaettevõtja sekkuda võrguettevõtja igapäevasesse majandustegevusse ega võrgu ehitamise või uuendamise seotud otsustesse. Otsustusõigus ettevõtte finantsplaanide koostamise ja kinnitamise osas on Elektrilevi OÜ juhatusel.

FINANTSINFORMATSIOON OLULISE MITTEKONTROLLIVA OSALUSEGA TÜTARETTEVÕTJA KOHTA

Järgneval leheküljel on esitatud finantsteave ainsa tütarettevõtja kohta, millel on kontserni seisukohast olulisi mittekontrollivaid osalusi. Summad on avalikustatud enne kontserni ettevõtjate vaheliste tehingute elimineerimist.

<i>miljonites eurodes</i>	Enefit Green kontsern	
	31.12.2023	31.12.2022
Summeeritud finantsseisundi aruanne		
Raha	65,7	131,5
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	55,1	41,1
Tuletisinstrumendid	3,8	3,3
Varud	3,1	14,2
Müügiootel varad	15,4	-
Käibevarad kokku	143,1	190,1
Materiaalne põhivara	1 027,1	776,9
Immateriaalne põhivara	59,9	60,4
Varade kasutusõigus	9,1	4,2
Ettemaksed põhivara eest	55,1	19,4
Edasilükkunud tulumaksuvara	2,0	1,3
Investeeringud sidusettevõtjatesse	0,5	0,5
Tuletisinstrumendid	5,1	11,3
Pikaajalised nõuded	-	0,1
Põhivara kokku	1 158,8	874,1
Varad kokku	1 301,9	1 064,2
Lühiajalised kohustised kokku	97,2	49,1
Pikaajalised kohustised kokku	487,5	296,3
Kohustised kokku	584,7	345,4
Omakapital	717,2	718,7
Mittekontrolliv osalus %	22,83%	22,83%
Mittekontrolliv osalus	163,7	164,1

Tabel jätkub järgmisel lehel

Summeeritud koondkasumiaruanne	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
Müügitulu	205,8	233,3
Perioodi puhaskasum	55,8	110,2
Riskimaandamisinstrumentide ümberhindlus (k.a. ümberklassifitseerimised kasumiaruandesse)	-3,0	14,6
Välismaiste tütarettevõtjate ümberarvestusel tekkinud valuutakursivahed	0,6	0,2
Perioodi koondkasum/(-kahjum)	-2,4	125,0
Summeeritud rahavoogude aruanne	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
Kokku rahavood äritegevusest	74,2	126,2
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-282,1	-189,6
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	142,1	114,4
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-65,8	51,0

Aruandeperioodil tütarettevõtte mittekontrollivatele osalustele allokeeritud puhaskasum on 12,8 miljonit eurot ning muu koondkasum 0,3 miljonit eurot (2022. aasta allokeeritud puhaskasum 25,2 miljonit eurot ning muu koondkasum 3.3 miljonit eurot). Tütarettevõtte akumulieeritud mittekontrollivad osalused seisuga 31. detsember 2023 on 164,7 miljonit eurot. (31. detsember 2022: aasta akumulieeritud mittekontrollivad osalused on 164,8 miljonit eurot)

10. Varud

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Tooraine ja materjal ladudes	44,5	71,8
Lõpetamata toodang		
Ladustatud põlevkivi	73,4	37,9
Paljandustööd karjäärides	-	1,7
Muu lõpetamata toodang	0,1	0,7
Kokku lõpetamata toodang	73,5	40,3
Valmistoodang		
Põlevkiviõli	6,2	10,2
Pelletid (Lisa 9 ja 35)	-	6,1
Muu valmistoodang	0,4	0,6
Kokku valmistoodang	6,6	16,9
Müügiks ostetud kaubad		
Gaas (lisa 1.1)	24,1	41,4
Muud müügiks ostetud kaubad	9,9	6,0
Kokku müügiks ostetud kaubad	34,0	47,4
Ettemaksed hankijatele	0,1	0,4
Kokku varud (lisa 33)	158,7	176,8

Ladustatud põlevkivivarud on suurenenud põlevkivielektrijaamade aktiivse kasutuse vähenemise tõttu.

Pelletite vähenemine on seotud Enefit Green SIA müügiga 29. detsembril 2023, vt lisad 9 ja 35.

2023. aastal hinnati varusid alla 16,7 miljoni euro väärtuses (2022. aastal 0,9 miljoni euro väärtuses). Valdavalt oli tegemist laos olevate materjalidega, sh varuosadega tootmisüksustele, mille prognoositavad rahavood on negatiivsed ja seega nendel varuosadel ei ole enam positiivset neto realiseerimisväärtust.

31. detsembril 2023 lõppenud majandusaastal kajastati kulu- des (peamiselt tootmises kasutatavad varuosad) varusid sum- mas 164,6 miljonit eurot (2022: 335,9 miljonit eurot).

11. Müügiotel varad ja nendega seotud kohustised

a) Kirjeldus

29. novembril 2023 allkirjastatud ostu-müügilepinguga müüb kontsern kaugkütteärid Paides (Enefit Green AS-i koosseisu kuulunud eraldi äriüksus asukohaga Eestis) ja Valkas (tütarettevõtte Enefit Power & Heat Valka asukohaga Lätis) Utilitasele. Tehingu lõpuleviimiseks on vaja Eesti ja Läti konkurentsiametite nõusolekut. Seisuga 31. detsember 2023 oli konkurentsiametites menetlus veel käimas.

Kontsern käsitab seda müüki müügigrupina järgmistel põhjustel:

- Lisas 9 kirjeldatud tehingutega (Brocēni ning Valka ja Paide) müüb kontsern Enefit Green kontserni koostootmise segmendist väiksema, mitte suurema osa. Kõige olulisem osa koostootmise segmendist (müügitud ja varade osakaalu järgi), lru koostootmisjaam, jääb kontsernile.
- Enefit Greeni kontsern jätkab tegevust Lätis, kus tal on käimas päikeseparkide arendusprojektid. Eespool kirjeldatud tehingud ei tekita seega olukorda, kus kontsern lõpetaks oma tegevuse konkreetsetes geograafilises segmendis (Läti).

Võttes arvesse eespool nimetatud aspekte, esitati vastavad varad ja kohustised seisuga 31. detsember 2023 finantsseisundi aruandes müügiks hoitavate varade ja kohustistena.

b) Müügiotel varad ja nendega seotud kohustised

Müügigrupiga seotud finantsteave seisuga 31. detsember 2023 on esitatud allpool:

miljonites eurodes	31. DETSEMBER 2023
Müügiks hoitavad varad	
Materiaalne põhivara (Lisa 5)	12,9
Immateriaalne põhivara (Lisa 6)	1,0
Nõuded ostjate vastu, muud nõuded ja ettemaksed	1,2
Varud (Lisa 10)	1,0
Müügigrupi müügiks hoitavad varad kokku	16,1
Müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustised	
Sihtfinantseerimine (Lisa 23)	3,5
Võlad hankijatele ja muud võlad	1,4
Müügigrupi müügiks hoitavad kohustised kokku	5,0

12. Finantsinstrumentide jaotus kategooriate järgi

<i>miljonites eurodes</i>	Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad varad	Finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande	Tuletisinstrumendid, mille suhtes rakendatakse riskimaandamis- arvestust	Kokku
Seisuga 31. detsember 2023				
Finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes				
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded välja arvatud ettemaksed (lisad 3.1, 13 ja 15)	475,6	-	-	475,6
Tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3, 14 ja 15)	-	150,3	167,2	317,5
Raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1, 3.2, 15 ja 17)	174,5	-	-	174,5
Kokku finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes	650,1	150,3	167,2	967,6
Seisuga 31. detsember 2022				
Finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes				
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded välja arvatud ettemaksed (lisad 3.1, 13 ja 15)	402,0	-	-	402,0
Tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3, 14 ja 15)	-	276,8	423,9	700,7
Raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1, 3.2, 15 ja 17)	280,5	-	-	280,5
Kokku finantsvarade kirjed finantsseisundi aruandes	682,5	276,8	423,9	1 383,2

<i>miljonites eurodes</i>	Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad kohustised	Finants-kohustised õiglasel väärtusel muutusega läbi kasumiaruande	Tuletis-instrumendid, mille suhtes rakendatakse riski- maandamis-arvestust	Kokku
Seisuga 31. detsember 2023				
Finantskohustiste kirjed finantsseisundi aruandes				
Võlakohustised (lisad 3.1, 3.2 ja 21)	1 694,1	-	-	1 694,1
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 3.1 ja 22)	240,0	-	-	240,0
Tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3 ja 14)	-	24,2	60,2	84,4
Kokku finantskohustiste kirjed finantsseisundi aruandes	1 934,1	24,2	60,2	2 018,5
Seisuga 31. detsember 2022				
Finantskohustiste kirjed finantsseisundi aruandes				
Võlakohustised (lisad 3.1, 3.2 ja 21)	1 059,4	-	-	1 059,4
Võlad hankijatele ja muud võlad (lisad 3.1 ja 22)	202,3	-	-	202,3
Tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3 ja 14)	-	111,2	90,0	201,2
Kokku finantskohustiste kirjed finantsseisundi aruandes	1 261,7	111,2	90,0	1 462,9

13. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Lühiajalised nõuded ostjate vastu ja muud nõuded		
Nõuded ostjate vastu		
Ostjatelt laekumata arved	276,1	349,4
Oodatavad krediitkahjumid	-3,9	-6,0
Kokku nõuded ostjate vastu	272,2	343,4
Viitlaekumised		
Muud viitlaekumised	2,4	1,4
Kokku viitlaekumised	2,4	1,4
Ettemaksed	43,5	29,8
Piiratud kasutusega raha	182,0	42,6
Muud nõuded (lisa 23)	16,8	13,6
Kokku lühiajalised nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	516,9	430,8
Pikaajalised nõuded		
Laenunõuded sidusettevõtjatele (lisa 32)	12,3	12,6
Oodatavad krediitkahjumid laenunõuetelt (lisa 32)	-12,3	-12,6
Muud pikaajalised nõuded	3,6	1,0
Kokku pikaajalised nõuded	3,6	1,0
Kokku nõuded ostjate vastu ja muud nõuded (lisad 3.1)	520,5	431,8

Sidusettevõtjale Enefit Jordan B.V. kontsern antud laen põhineb 2011. aastal sõlmitud lepingul. Laen on välja antud USA dollarites, selle intressimäär on 15% aastas ja tagasimaksmine tähtajatu. Kontsern ei ole laenult intressitulu kajastanud, kuna selle laekumine pole tõenäoline. Vt ka lisa 8.

Pikaajaliste nõuete muutus on seotud 0,4 miljoni euro osas USA dollari kursi mõjuga, kuna antud nõuete alusvaluuta on USD dollar, ning 0,1 miljoni euro osas täiendava laenuga (vt lisa 32). Piiratud kasutusega rahana kajastatakse rahalisi vahendeid, mida hoitakse tuletisinstrumentidega teostatavate tehingute tagatisena erinevate finantspartnerite kontodel.

Suurim muutus ettemaksete saldos kahe perioodi vahel oli käibemaksu ettemaksu kasv 11 miljoni euro võrra.

Nõuete õiglased väärtused ei erine oluliselt nende bilansilisest maksumusest. Nõuete laekumine ei ole tagatistega kaetud. Valdav osa kontserni nõuetest ja ettemaksetest on eurodes. Info nõuete krediitkvaliteedi kohta on avalikustatud lisas 15.

Nõuete analüüs

<i>miljonites eurodes</i>	Kokku	Nõuded mille maksetähtaeg pole saabunud	Maksetähtajast möödunud 1 - 30 päeva	Maksetähtajast möödunud 31 - 60 päeva	Maksetähtajast möödunud üle 60 päeva
Seisuga 31 detsember 2023					
Ostjatelt laekumata arved	276,1	249,2	17,3	2,1	7,6
Oodatava krediidikahjumi määr	-	0,1%	1,2%	12,1%	40,0%
Oodatav krediidikahjum	3,9	0,3	0,2	0,3	3,1

Oodatav krediidikahjum on arvatud vastavalt IFRS 9 nõuetele. Arvutuste aluseks on võetud 2022. aasta lõpu seisuga nõuetena kajastatud arvete laekumiste analüüs.

Oodatava krediidikahjumi mõõtmiseks rühmitatakse nõuded ostjate vastu lähtudes ühistest krediidiriski tunnustest ja makseviivituse kestusest. Oodatavad krediidikahjumi määrad põhinevad vastavalt 31. detsembrile 2023 või 31. detsembrile 2022 eelneva 12 kuu müügi makseprofiilidel ning nendel perioodidel esinenud krediidikahjumitel. Ajaloolisi kahjumimäärasid on korrigeeritud, et kajastada jooksvat ning tulevikku vaatavat teavet, mis puudutab makromajanduslikke tegureid, mis mõjutavad klientide võimet nõuded tasuda. Kontserni hinnangul on riikides, kus kontsern müüb oma kaupu ja teenuseid, kõige olulisemad näitajad SKP ja töötuse määr, ning seega korrigeerib kontsern varasemaid kahjumimäärasid, lähtudes nende näitajate oodatavast muutusest.

Juhtkonna hinnangul on nõuete krediidikvaliteet kõrge ja see on kooskõlas ajalooliste suundumustega. Ajaloolised lootusetuks kantud nõuete mahud on olnud järgmised (2023: 1,9 miljonit eurot, 2022: 1,6 miljonit eurot, 2021: 0,9 miljonit eurot, 2020: 1,5 miljonit eurot, 2019: 0,5 miljonit eurot, 2018: 0,2 miljonit eurot, 2017: 0,4 miljonit eurot, 2016: 0,6 miljonit eurot).

Nõudeid sidusettevõtjatele ja piirangutega rahajääke hinnatakse ja analüüsitakse ülejäänud nõuetest eraldi, lähtudes täielikust oodatava laenukahjumi mudelist.

Muutused oodatavates krediidikahjumites nõuetes ostjate vastu

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Oodatavad krediidikahjumid perioodi algul	-6,0	-1,8
Aruandeperioodil ebatõenäoliselt laekuvateks loetud ja laekunud ebatõenäolised arved	0,2	-5,8
Lootusetuks tunnistatud arved	1,9	1,6
Oodatavad krediidikahjumid perioodi lõpul	-3,9	-6,0

Ülejäänud nõuete liigid allahinnatud varasid ei sisalda.

14. Tuletisinstrumendid

miljonites eurodes	31. DETSEMBER 2023		31. DETSEMBER 2022	
	Varad	Kohustised	Varad	Kohustised
Rahavoogude riskimaandamisinstrumendid				
Futuur, forward ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud (PPA) elektrienergia ostuks	152,3	41,2	399,8	0,1
Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent (pikaajalised elektrienergia ostulepingud)	149,6	-	360,7	-
TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	-	35,8	23,2	-
Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	2,7	5,4	15,9	0,1
Futuur- ja forward lepingud maagaasi ostuks	-	15,2	6,0	-
TGE Poola gaasi hinnariski komponent	-	15,2	6,0	-
Swap ja forward lepingud põlevkiviõli müügiks	3,8	-0,1	2,2	73,4
Swap ja forward lepingud põlevkiviõlibensiini müügiks	0,6	-	1,3	16,4
Intressimäära swapid	8,9	-	14,6	-
Kokku rahavoogude riskimaandamisinstrumendid	165,6	56,3	423,9	89,9
Kauplemisderivatiivid				
Futuur, forward ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud (PPA) elektrienergia ostuks	131,1	1,6	206,4	0,8
Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent (pikaajalised elektrienergia ostulepingud)	129,1	-	166,0	0,3
TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	2,0	-	5,1	-
Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-	1,6	35,3	0,5
Futuur- ja forward lepingud maagaasi ostuks	3,3	5,6	63,0	60,3
TGE Poola gaasi hinnariski komponent	-	3,1	-	-
Baltikumi gaasi hinnariski komponent	3,3	2,5	63,0	60,3
Swap ja forward lepingud põlevkiviõli müügiks	4,0	7,6	0,4	0,4
Swap ja forward lepingud põlevkiviõlibensiini müügiks	-	1,5	-	-
Rohesertifikaadid	4,4	10,2	7,0	9,4
Universaalteenus	9,1	-	-	37,1
Muud tuletisinstrumendid	-	1,6	-	3,3
Kokku kauplemisderivatiivid	151,9	28,1	276,8	111,3
Kokku tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3, 12, 15 ja 20)	317,5	84,4	700,7	201,2

Tabel jätkub järgmisel lehel

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER 2023		31. DETSEMBER 2022	
	Varad	Kohustised	Varad	Kohustised
Sealhulgas pikaajaline osa				
Rahavoogude riskimaandamisinstrumendid				
Futuur, forward ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud (PPA) elektrienergia ostuks	131,8	7,7	330,4	-
Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent (pikaajalised elektrienergia ostulepingud)	131,8	-	317,2	-
TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	-	6,6	13,0	-
Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-	1,1	0,2	-
Futuur- ja forward lepingud maagaasi ostuks	-	2,0	0,6	-
TGE Poola gaasi hinnariski komponent	-	2,0	0,6	-
Swap ja forward lepingud põlevkiviõli müügiks	3,7	0,1	1,3	15,7
Swap ja forward lepingud põlevkiviõlibensiini müügiks	0,6	-	0,9	3,3
Intressimäära swapid	5,1	-	11,3	-
Kokku rahavoogude riskimaandamisinstrumendid	141,2	9,8	344,5	19,0
Kauplemisderivatiivid				
Futuur, forward ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud (PPA) elektrienergia ostuks	113,5	1,1	145,0	-
Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent (pikaajalised elektrienergia ostulepingud)	113,5	-	134,7	-
Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-	1,1	10,3	-
Futuur- ja forward lepingud maagaasi ostuks	-	-	1,2	-
TGE Poola gaasi hinnariski komponent	-	-	0,6	-
Baltikumi gaasi hinnariski komponent	-	-	0,6	-
Päritolutunnistused - kauplemisderivatiivid	3,1	5,6	5,8	7,4
Universaalteenus	-	-	-	5,1
Muud tuletisinstrumendid	-	0,1	-	0,6
Kokku kauplemisderivatiivid	116,6	6,8	152,0	13,1
Kokku pikaajaline osa	257,8	16,6	496,5	32,1
Kokku lühiajaline osa	59,7	67,8	204,2	169,1

15. Finantsvarade krediitkvaliteet

Finantsvarade, mille maksetähtaega pole ületatud ja mida pole alla hinnatud, krediitkvaliteedi hinnangu aluseks on reitinguagentuuride poolt antud krediitireitingud või nende puudumisel klientide ja muude lepingupartnerite varasem krediitkäitumine.

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Arvelduskontod		
Pankades, mis omavad Moody krediitireitingut Aa3	119,1	260,1
Pankades, mis omavad Moody krediitireitingut A2	11,4	8,0
Pankades, mis omavad Moody krediitireitingut A3	23,5	11,3
Pankades, mis omavad Moody krediitireitingut Baa1	20,1	-
Pankades, mis omavad Moody krediitireitingut Baa2	0,4	1,1
Kokku arvelduskontod (lisad 3.1, 3.2, 12 ja 17)	174,5	280,5
Muud nõuded		
Muud nõuded, mis omavad Moody krediitireitingut Aa3	6,2	32,3
Muud nõuded läbi Nasdaq OMX kliiringsüsteemi - Baa2	103,4	-
Nõuded ilma sõltumatu osapoole krediitireitinguta	89,2	26,3
Kokku muud nõuded (lisa 13)	198,8	58,6
Tuletisinstrumendid		
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody krediitireitingut Aa3	13,3	17,0
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody krediitireitingut A1	2,6	1,1
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody krediitireitingut A2	0,6	-
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody krediitireitingut Baa3	0,1	0,2
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody krediitireitingut Baa2	2,3	60,4
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid, mis omavad Moody krediitireitingut Baa1	5,9	1,2
Positiivse väärtusega tuletisinstrumendid ilma sõltumatu osapoole krediitireitinguta	292,7	620,8
Kokku positiivse väärtusega tuletisinstrumendid (lisad 3.1, 3.3, 12 ja 14)	317,5	700,7

Kontserni raha ja raha ekvivalentide jääk oli 31. detsembri 2023 seisuga hoiustatud järgmistes pankades: SEB pank, Swedbank, Danske Bank, Luminor Bank, LHV pank, Coop pank, OP Corporate Bank, Citadele Bank, Citibank N.A. New York filiaal ja Santander Bank Polska S.A. Seisuga 31. detsember 2023 ületasid kontojäägid Eesti SEB pangas, Eesti Swedbankis, Eesti LHV pangas ja Eesti Luminor pangas kumbki 10% kontserni raha ja raha ekvivalentide kogujäägist (31. detsember 2022: kontojäägid Eesti Swedbankis ja Eesti SEB pangas ületasid kõik 10% kontserni raha ja raha ekvivalentide jäägist).

Seisuga 31. detsember 2023 moodustasid finantsvarad osapooltega European Energy Trading A/S ja UAB L-Vejas kumbki enam kui 10% kogu finantsvaradest (31. detsember 2022 moodustasid finantsvarad osapooltega European Energy Trading A/S ja UAB L-Vejas kumbki enam kui 10% kogu finantsvaradest). Need liigitatakse positiivse väärtusega tuletisinstrumentideks, millel puudub sõltumatu osapoole krediireiting.

IFRS 9 kohaselt tuleb hinnata ka raha ja raha ekvivalentide väärtuse langust, kuid nende tuvastatud väärtuse langus oli ebaoluline ja seda ei kajastatud.

Vastavalt IFRS 9-le tehtud juhtkonna hinnangute kohaselt ei sisalda muud nõuded, millel puudub krediireiting sõltumatult osapoolelt, olulist krediidiriski. 31. detsember 2023 seisuga oli kontsernil krediireitinguta vastaspooltelt saadud piiratud kasutusega raha 72,5 miljonit eurot (31. detsember 2022: 10,2 miljonit eurot).

Muud nõuded hõlmavad järgmisi nõudeid:

- Enefit AS sihtfinantseerimise nõue Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastu summas 8,7 miljonit eurot. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kuulub Eesti Vabariigile, kontserni strateegia kohaselt on avaliku sektori ettevõtete reiting sama, mis on vastaval riigil ja Eesti Vabariigi reiting Moody järgi on A1.
- Emaettevõtte nõuded Joint Allocation Office (JAO) vastu summas 15,0 miljonit eurot. JAO on juhtiv ülekandesüsteemi haldurite (TSO) teenusepakkuja Euroopa elektrisektoris. Moody riskitaotluse kohaselt ei ole maksejõuetuse tõenäosus pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud.
- Nõuded maakleri vastu, kes on meie vahendaja Poola elektribörsil (TGE), summas 57,5 miljonit eurot. Moody riskihinnangu kohaselt ei ole maksejõuetuse tõenäosus pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud.

Krediireitinguta sõltumatu osapoole positiivse väärtusega tuletisinstrumente on kokku 292,7 miljonit eurot (31. detsember 2022: 620,8 miljonit eurot). Summast 96% moodustavad neli suurt elektrienergia ostulepingut (281 miljonit eurot) ja 3% universaalteenusega seotud tuletisinstrumentid (9 miljonit eurot). Kontserni sisemised protseduurid kohustavad alati hindama enne lepingu sõlmimist võimaliku vastaspoole krediivõimet. Kuigi neil vastaspooltel puuduvad välised krediireitingud, peetakse neid kontserni sisemise hinnangu alusel samaväär-

seks kui kõrge krediireitinguga vastaspoole. Samuti umbes 30% suurte elektrienergia ostulepingute mahust kuulub vastaspooltele, kes kuuluvad Moody riskihinnangu järgi krediireitingu A2 gruppi. Suured elektrienergia ostulepingud on tagatud väärtpaberitega (~20 mln EUR) ja varade 2. järjekoha pantidega (~30 mln EUR). Seetõttu ei ole nimetatud vastaspooltega seoses tuvastatud olulist krediidiriski.

16. Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud ja päritolutunnistused

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid müüakse juhul, kui elektri ja põlevkiviõli turuhindade muutusest põhjustatud tootmismahu vähenemise tõttu tekib nende märkimisväärne ülejääk.

Aruande- ja võrdlusperioodil on kontsernile tasuta eraldatud kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikuid järgmistes kogustes:

- 2022. aastal 886 299 tonni õiglase väärtusega* 73,2 miljonit eurot
- 2023. aastal 986 457 tonni õiglase väärtusega* 83,2 miljonit eurot.

* Õiglase väärtus põhineb EL-i lubatud heitkoguse ühikute turuhinnal tasuta ühikute saamise kuupäevade seisuga.

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud	203,1	428,0
Päritolutunnistused	13,4	16,1
Kokku kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud ja päritolutunnistused	216,5	444,1

Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute liikumised

<i>tuhanded tonnid, miljonites eurodes</i>	Kogused		31. DETSEMBER	
	2023	2022	2023	2022
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud aruandeperioodi algul	6 700,0	4 942,0	428,0	193,3
Soetatud	3 441,0	6 725,0	204,4	431,0
Müüdüd	-5,0	-36,0	-0,3	-3,1
Loovutatud (lisa 24)	-6 701,0	-4 931,0	-429,0	-193,2
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud aruandeperioodi lõpul	3 435,0	6 700,0	203,1	428,0

Päritolutunnistuste liikumised

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Päritolutunnistused aruandeperioodi algul	16,1	15,3
Soetatud	9,2	12,6
Loovutatud	-13,0	-11,4
Valuuta ümberarvestuse kursivahed	1,1	-0,4
Päritolutunnistused aruandeperioodi lõpul	13,4	16,1

Päritolutunnistuste ja -sertifikaatide valuuta ümberarvestuse kursivahed tulenevad kontserni Poola tütarettevõttest.

17. Raha ja raha ekvivalendid

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Arvelduskontod pankades	174,5	280,5
Kokku raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1, 3.2, 12 ja 15)	174,5	280,5

Raha ja raha ekvivalentide jaotus valuutade järgi

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Euro	146,7	247,1
Poola zlott	20,9	18,4
USA dollar	5,8	13,8
Rootsi kroon	1,1	1,2
Kokku raha ja raha ekvivalendid (lisad 3.1, 3.2, 12 ja 15)	174,5	280,5

18. Aktsiakapital, kohustuslik reservkapital ja jaotamata kasum

Seisuga 31. detsember 2023 oli Eesti Energia ASil registreeritud 746 645 750 aktsiat (31. detsember 2022: 746 645 750 aktsiat). Aktsia nimiväärtus on 1 euro. Kõik seltsi aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile.

Aktsiate valitsejaks ja aktsionäri õiguste teostajaks on Rahandusministeerium, mida esindab seltsi aktsionäride üldkoosolekul rahandusminister. Eesti Energia ASi põhikirjas fikseeritud miinimumaktsiakapital on 250,0 miljonit eurot ja maksimumkapital 1 000,0 miljonit eurot.

Seisuga 31. detsember 2023 moodustas kontserni kohustuslik reservkapital 75,0 miljonit eurot (31. detsember 2022: 75,0 miljonit eurot).

Seisuga 31. detsember 2023 oli kontserni vaba omakapital 656,5 miljonit eurot (31. detsember 2022: 1 160,7 miljonit eurot). Kasumi jaotamisel aktsionäridele tuleb maksta tulumaksu 14/86 netosummast dividendile, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise jaotamata kasumi väljamaksmiseni. Ülejäänud dividendid tuleb maksustada maksumääraga 20/80 netosummast.

31. detsember 2023 oli kontsernis aktsiate ülekurs 259,8 miljonit eurot. Vastavalt Eesti Äriseadustikule võib ülekursi kasutada:

- osaühingu kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta eelmiste perioodide jaotamata kasumist;
- osakapitali suurendamiseks fondiemissiooni teel.

Kogu jaotamata kasumi jaotamisel dividendideks tuleks maksta 119,0 miljonit eurot (31. detsember 2022: 227,9 miljonit eurot) tulumaksu. Netodividendidena oleks võimalik välja maksta 537,5 miljonit eurot (31. detsember 2022: 932,8 miljonit eurot).

Vastavalt rakendatavale dividendipoliitikale piirduvad aktsionäri- rile välja makstavad aastadividendid majandusaasta kasumiga. Seda arvesse võttes on kontsern hinnanud, et kontserni Eesti ja

Läti tütarettevõtete jaotamata kasumist lähitulevikus dividende ei jaotata. Kontsernil on kontroll oma tütarettevõtete dividendide jaotamise ajastuse ja suuruse üle.

Järgnevas tabelis on esitatud vaba omakapitali, võimaliku dividendisumma ja sellega kaasneva dividendi tulumaksu arvutuse alus:

miljonites eurodes	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Jaotamata kasum	656,5	1 160,7
sh jaotamata kasum, millele on rakendatud soodusmääraga tulumaks 14%	53,2	21,6
jaotamata kasum, millele on rakendatud tulumaksumäär 20%	557,6	1 124,3
maksuvabalt jaotatav jaotamata kasum	45,7	14,8
Vaba omakapital	656,5	1 160,7
Tulumaks kogu vaba omakapitali väljamaksmisel	-119,0	-227,9
Võimalikud netodividendid	537,5	932,8

19. Dividendid aktsia kohta

2023. aastal maksis Eesti Energia AS dividende Eesti Vabariigile 68,9 miljonit eurot, so 0,09 eurot aktsia kohta (2022. aastal 46,7 miljonit eurot). Väljamakse toimus 3. aprill 2023.

Juhatus on teinud ettepaneku 31. detsember 2023 lõppenud majandusaasta eest dividende mitte maksta. Dividendide tulumaksu ei ole kajastatud kohustisena, kuna 31. detsember 2023 seisuga ei ole dividendide tasumise otsust vastu võetud. Ettevõtte tulumaksu kulu dividendidelt on 0,0 miljonit eurot. Detailid on toodud lisas 31.

20. Muud reservid

miljonites eurodes	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Muud reservid perioodi algul (lisa 3.1)	711,0	219,7
sh riskimaandamise reserv perioodi algul	698,5	211,5
Elektrienergia ostu rahavoo riskimaandamine	728,7	268,2
- Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud	360,7	95,4
- TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	25,2	85,6
- Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	342,8	87,2
Maagaasi rahavoo riskimaandamine	8,3	12,5
- TGE Poola gaasi hinnariski komponent	6,7	-
- Baltikumi gaasi hinnariski komponent	1,6	12,5
Põlevkiviõli rahavoo riskimaandamine	-42,6	-69,2
Põlevkiviõlibensiini rahavoo riskimaandamine	-7,2	-
Intressimäära swapid	14,6	-
mittekontrolliva osaluse osa riskimaandamisinstrumentidest	-3,3	-
sh realiseerimata kursivahede reserv aruandeperioodi algul	5,7	9,0
sh sidusettevõtjate koondkasumi mõju perioodi algul	6,8	-0,8
Rahavoogude riskimaandamisinstrumentide õiglase väärtuse muutus	-438,8	670,3
Elektrienergia rahavoo riskimaandamine	-414,0	706,0
- Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud	-199,3	265,3
- TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	-103,1	16,3
- Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-111,6	424,4
Maagaasi rahavoo riskimaandamine	-30,9	26,5
- TGE Poola gaasi hinnariski komponent	-28,7	41,4
- Baltikumi gaasi hinnariski komponent	-2,2	-14,9
Põlevkiviõli rahavoo riskimaandamine	8,7	-61,3

Tabel jätkub järgmisel lehel

miljonites eurodes	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Põlevkiviõlibensiini rahavoo riskimaandamine	-1,7	-15,4
Intressimäär swapid	-2,2	14,5
mittekontrolliva osaluse osa riskimaandamisinstrumentidest	1,3	-
Kajastatud müügitulu suurenemise(-) / vähenemisena(+) (lisa 25)	48,2	155,0
Elektrienergia rahavoo riskimaandamine	1,1	58,9
- Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	1,1	58,9
Põlevkiviõli rahavoo riskimaandamine	37,6	87,9
Põlevkiviõlibensiini rahavoo riskimaandamine	9,5	8,2
Kajastatud kaubad, toore, materjal ja teenuste kulu suurendamisena(+) / vähendamisena(-) (lisa 27)	-162,2	-335,1
Elektrienergia rahavoo riskimaandamine	-171,3	-304,4
- Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud	-11,8	-
- TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	44,1	-76,7
- Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	-203,6	-227,7
Maagaasi rahavoo riskimaandamine	9,1	-30,7
- TGE Poola gaasi hinnariski komponent	7,1	-34,7
- Baltikumi gaasi hinnariski komponent	2,0	4,0
Kajastatud intressikulu suurendamisena(+) / vähendamisena (-) (lisa 30)	-3,5	0,1
Mittekontrolliva osaluse osa riskimaandamisinstrumentidest	-0,6	-3,3
Välismaiste tütarettevõtjate ümberarvestusel tekkinud valuutakursivahed	1,3	-3,3
sh mittekontrolliv osaluse osa	-0,3	-
Sidusettevõtjate muu koondkasumi/(-kahjumi) mõju	-0,4	7,6
Muud reservid perioodi lõpul (lisa 3.1)	155,0	711,0
Riskimaandamise reserv perioodi lõpul	141,6	698,5
Elektrienergia rahavoo riskimaandamine	144,5	728,7
- Leedu hinnapiirkonna hinnariski komponent ja pikaajalised elektrienergia ostulepingud	149,6	360,7
- TGE Poola baaskoormuse hinnariski komponent	-33,8	25,2

miljonites eurodes	31. DETSEMBER	
	2023	2022
- Nord Pool süsteemihinna ja Soome hinnapiirkonna komponent	28,7	342,8
Maagaasi rahavoo riskimaandamine	-13,5	8,3
- TGE Poola gaasi hinnariski komponent	-14,9	6,7
- Baltikumi gaasi hinnariski komponent	1,4	1,6
Põlevkiviõli rahavoo riskimaandamine	3,7	-42,6
Põlevkiviõlibensiini rahavoo riskimaandamine	0,6	-7,2
intressimäära swapid	8,9	14,6
mittekontrolliva osaluse osa riskimaandamisinstrumentidest	-2,6	-3,3
Realiseerimata kursivahede reserv perioodi lõpul	7,0	5,7
Sidusettevõtjate koondkasumi mõju perioodi lõpul	6,4	6,8

Poola riskimaandamisreservi realiseerumise potentsiaalne edasilükkunud tulumaksu mõju on 15.3 miljonit eurot (2022: 12.6 miljonit eurot).

21. Võlakohustised

Võlakohustised korrigeeritud soetusmaksumuses

miljonites eurodes	Lühiajalised võlakohustised				Pikaajalised võlakohustused			Kokku
	Intressid	Pangalaenu	Emiteeritud võlakirjad	Rendikohustised	Pangalaenu	Emiteeritud võlakirjad	Rendikohustised	
Võlakohustised soetusmaksumuses seisuga 31.12.2021 (lisad 3.1, 3.2 ja 12)	3,9	167,2	-	1,0	296,0	483,4	8,9	960,4
2022. aastal toimunud liikumised								
Rahalised liikumised								
Laekunud võlakohustis	19,4	70,0	-	-	270,0	-	-	359,4
Võlakohustise tagasimaksmine	-18,5	-253,2	-	-1,2	-	-	-	-272,9
Mitterahalised liikumised								
Rendikohustise esmane kajastamine	-	-	-	0,1	-	-	2,7	2,8
Ümberklassifitseerimised	-	127,3	483,3	1,4	-127,3	-483,3	-1,4	-
Laenukulude amortisatsioon	-	-	9,5	-	-	-	-	9,5
Muud liikumised	-	-	-	0,1	-	-	0,2	0,3
Kokku 2022. aastal toimunud liikumised	0,9	-55,9	492,8	0,4	142,7	-483,3	1,5	99,1
Võlakohustised korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31.12.2022 (lisad 3.1, 3.2 ja 12)	4,8	111,3	492,8	1,4	438,7	-	10,4	1 059,4
2023. aastal toimunud liikumised								
Rahalised liikumised								
Laekunud võlakohustis	79,1	378,0	-	-	1 045,0	-	-	1 502,1
Võlakohustise tagasimaksmine	-59,8	-303,5	-500,0	-1,4	-10,0	-	-	-874,7
Mitterahalised liikumised								
Rendikohustise esmane kajastamine	-	-	-	0,3	-	-	7,0	7,3
Ümberklassifitseerimised	-	255,8	-	2,3	-255,8	-	-2,3	-
Laenukulude amortisatsioon	-	-	7,2	-0,3	-8,2	-	0,7	-0,6
Muud liikumised	-	-	-	-	0,4	-	0,2	0,6
Kokku 2023. aastal toimunud liikumised	19,3	330,3	-492,8	0,9	771,4	-	5,6	634,7
Võlakohustised korrigeeritud soetusmaksumuses seisuga 31.12.2023 (lisad 3.1, 3.2 ja 12)	24,1	441,6	-	2,3	1 210,1	-	16,0	1 694,1

2023. aastal sõlmis emaettevõtte uusi laenulepingud mahus 600 mln eurot (sündikaatlaen tähtajaga 2028. veebruar). Sündikaatlaen on jätkusuutlikkusega seotud kahe ESG KPI-ga: skoop 1, 2 ja 3 süsinikuintenstiivsus ning iga-aastane taastuenergia tootmisvõimsuse lisandumine. Sündikaatlaenu peamine eesmärk oli eelkõige refinantseerida 2023. aasta septembris aegunud ja tagasimakstud 500 miljoni euro suurust võlakirja.

Kontserni võlakohustiste maht oli 2023. aasta lõpus väärtuses 1 651,7 miljonit eurot (2022. aasta lõpus 1 042,8 miljonit eurot). Võlakohustised koosnesid 2023. aasta lõpu seisuga sündikaatlaenust väärtuses 591,8 miljonit eurot, EIB-lt saadud laenudest nominaalväärtuses 242,1 miljonit eurot, NIB-lt nominaalväärtuses 173,0 miljonit eurot, EBRD-lt väärtuses 6,3 miljonit eurot (27,5 miljonit Poola zlotiti) ja muudest kommertsbankade laenudest nominaalväärtuses 638,5 miljonit eurot (sh korduvka-

statavad likviidsuslaenud summas 195,0 miljonit eurot).

Võlakirjad olid nomineeritud Londoni börsil eurodes. Võlakirjad maksti tagasi september 2023.

Juhtkonna hinnangul ei erine ujuva intressimääraga laenude õiglane väärtus võrreldava perioodi lõpu seisuga nende bilansilisest väärtusest, kuna riskimarginaalid ei ole muutunud. Fikseeritud intressimääraga pangalaenude õiglased väärtused leiti kasutades diskonteeritud rahavoogude meetodit diskontomääradega vahemikus 3,291%–4,169% (2022: 4,414%–6,347%), mis on tasemele 2 vastavad sisendid õiglase väärtuse hierarhias. Diskontomäärad arvutatakse interpoleeritud intressimäärade swapide alusel, võttes arvesse ajaperioodi laenude tagasimakseteni. Swap intressimäärad tuginevad SEB poolt avalikustatud euro midswap määradel.

Võlakirjade ja pangalaenude õiglane väärtus

miljonites eurodes	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Võlakirjade bilansiline jääkväärtus (lisa 3.1)	-	500,0
Võlakirjade turuväärtus noteeritud müügihinna alusel (lisa 3.3)	-	493,8
Fikseeritud intressimääraga pangalaenude bilansiline jääkväärtus (lisa 3.1)	37,1	55,0
Fikseeritud intressimääraga pangalaenude õiglane väärtus (lisa 3.3)	34,1	52,1
Fikseeritud intressimäärade vahetuslepingutega pangalaenude bilansiline jääkväärtus (lisa 3.1.1.4)	157,8	168,3
Fikseeritud intressimäärade vahetuslepingutega pangalaenude õiglane väärtus (lisa 3.1.1.4)	157,8	168,3
Ujuva intressimääraga pangalaenude bilansiline jääkväärtus (lisa 3.1)	1 456,8	326,7
Ujuva intressimääraga pangalaenude õiglane väärtus (lisa 3.3)	1 456,8	326,7

Pangalaenud nominaalväärtuses tagasimaksetähtaja järgi

miljonites eurodes	31. DETSEMBER	
	2023	2022
< 1 aasta	439,5	111,3
1 - 2 aastat	159,8	24,7
3–5 aastat	749,8	344,3
> 5 aasta	310,8	69,7
Kokku	1 659,9	550,0

Laenud on nomineeritud eurodes ja Poola zlottides (31. detsember 2022 seisuga olid laenud nomineeritud eurodes ja Poola zlottides). Seisuga 31. detsember 2023 olid laenude intressimäärad vahemikus 1,1%–9,3% (31. detsember 2022: 1,1–7,7%).

Laenude ja võlakirja kaalutud keskmine intressimäär oli seisuga 31. detsember 2023 5,8% (31. detsember 2022: 2,47%).

Seisuga 31. detsember 2023 oli kontsernil välja võtmata laenusid 410,0 miljoni euro eest (31. detsember 2022: 535,0 miljonit eurot).

Võlakohustiste kaalutud keskmised efektiivsed intressimäärad, k.a intressimäärade vahetuslepingute mõju

%des	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Pangalaenud	5,8%	2,6%
Võlakirjad	-	2,4%
Rendikohustised	3,6%	2,9%

22. Võlad hankijatele ja muud võlad

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Võlad hankijatele	198,9	182,3
Viitvõlad	2,4	2,6
Võlad seotud osapooltele (lisa 32)	1,6	2,7
Muud võlad	37,1	14,7
Kokku finantskohustised võlgades hankijatele ja muudes võlgades (lisa 3.1 ja 12)	240,0	202,3
Võlad töötajatele	33,3	29,2
Maksuvõlad	45,3	51,8
Ettemaksed	6,6	9,9
Kokku võlad hankijatele ja muud võlad	325,2	293,2
sh lühiajalised võlad hankijatele ja muud võlad	319,9	288,4
sh pikaajalised võlad hankijatele ja muud võlad	5,3	4,8

31. detsember 2023 seisuga sisaldavad võlad hankijatele kohustisi põhivara eest summas 58,8 miljonit eurot (31. detsember 2022: 29,3 miljonit eurot).

Muud võlad 31. detsember 2023 seisuga on kasvanud seoses kohustiste suurenemisega Kelme II ja III projektide eest 17,7 miljoni euro võrra.

Ettemaksed sisaldavad peamiselt ostjatelt saadud ettemakseid 3,2 miljonit eurot (31. detsember 2022: peamiselt ostjatelt saadud ettemaksed 7,2 miljonit eurot).

23. Lepingulised kohustised ja sihtfinantseerimine

Liitumis- ja muud teenustasud

miljonites eurodes	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi algul	323,4	285,1
Laekunud liitumis- ja muud teenustasud	45,8	46,8
Liitumistasu katteks üle antud varade maksumus	8,7	3,6
Müügituluna kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 33)	-13,5	-12,1
Tulevaste perioodide tulud liitumis- ja muudelt teenustasudelt perioodi lõpul	364,4	323,4
Sihtfinantseerimine	34,4	28,2
Kokku lepingulised kohustised ja sihtfinantseerimine	398,8	351,6
sh lühiajaline	2,1	0,5
sh pikaajaline	396,7	351,1

Sihtfinantseerimise saldo sisaldab sihtfinantseeringuid seoses järgmiste kontserni projektidega:

- Narva tuulepark,
- Narva linna kaugkütte magistraalorustiku rekonstrueerimine,
- täiendatud võrguseadmete kaughalduse platvorm (AREP),
- põhivõrguettevõtja, jaotusvõrguettevõtja ja tarbija vahelise liidese väljatöötamine, et osutada innovatiivseid võrguteenuseid energiasüsteemi tõhususe suurendamiseks,
- kasutajakesksed elektriautode linnapiirkonna ja kauglaadimislahendused,
- Eesti Energia õlitööstuse territooriumi ümbruse

õhukvaliteedi seire tellimine,

- võrguinvesteering mikrotootmise võimekuse suurendamiseks.

Paide elektrijaama ja Lätis biomassi koostootmisjaama ehitamisega seotud sihtfinantseerimine liigitati ümber müügiotel kohustiseks, kuna need on osa võõrandamisele kuuluvast varade grupist (lisa 11).

Sellel aruandeperioodil sai kontsern toetust 8,0 miljonit eurot, mis eraldati Eesti Vabariigi 2022. aasta eelarvest. Projekti eesmärk oli tõsta mikrotootjate (nimivõimsusega kuni 15 kilovatti) võimekust integreerida taastuvenergia tootmine elektri jaotusvõrku läbi kesk- ja madalpingevõrgu tugevdustööde. Projekti

raames tehti investeeringuid, mille tulemusena taastuvelektri tootmiseseadmete liitumisvõimsus elektrijaotusvõrgus tõusis vähemalt 66 MW, olenevalt liitumispunkti asukoha pingetasemest ja alajaamast. Projekti tegevused teostati tähtajaks, milleks oli 31. detsember 2022 ja toetus maksti välja 2023. aastal.

Aruandeperioodil sai kontsern toetust elektrisõidukite laadimise infrastruktuuri arendamiseks. Projekti eesmärk on luua nutikas ja ülikiire avalik elektrisõidukite laadimisvõrk Eestist Poolani, rajades 100 laadimispunkti võimsusega 150 kW kuni 600 kVa. See on ülemaailmne projekt, mis edendab rohelist mõtteviisi, soodustades elektrisõidukite kasutuselevõttu ja vähendades seeläbi fossiilkütustest tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste osakaalu. Saadud toetuse suurus oli 2,0 miljonit eurot. See jagunes võrdselt nelja riigi vahel: Eesti (Enefit AS), Läti (Enefit SIA), Leedu (Enefit UAB) ja Poola (Enefit Sp z.o.o.).

Aruandeperioodi lõpu seisuga on kontsern kajastanud sihtfinantseeringunõudeid summas 8,7 miljonit eurot. Nõue tekib Tarbijakaitse ja Tehnilise Reguleerimise Ameti toetusest, mis on mõeldud lairibavõrkude rajamiseks. Kõik tegevused toetuse saamiseks viidi läbi 2023. aastal ja seejärel taotlused esitati. Taotlused rahuldati 2024. aasta esimeses kvartalis Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti poolt.

Selleks, et sihtfinantseerimist tagasi ei nõutaks, peab kontsern täitma teatavaid kohustisi: säilitama projektidokumente, nõudmisel esitama projektidega seotud aruandeid ning mõne projekti puhul täitma teatavaid tehnilisi tingimusi.

24. Eraldised

miljonites eurodes	Algjääk 1. jaanuar 2023	Moodustamine ja ümber- hindamine	Arvestatud intressikulu (lisa 30)	Kasutamine	Lõppjääk 31. detsember 2023	
					Lühiajaline eraldis	Pikaajaline eraldis
Keskkonnakaitse eraldised (lisa 27)	16,2	1,1	0,8	-1,1	1,3	15,7
Varade demonteerimise kulude eraldis	6,4	5,1	0,3	-	-	11,8
Kasvuhoonegaaside heitkoguste eraldis (lisad 16 ja 27)	428,7	205,4	-	-429,0	205,1	-
Taastuenergia sertifikaatide eraldis	3,7	-1,9	-	-	1,8	-
Muud eraldised	3,7	2,8	0,1	-0,6	3,0	3,0
Kokku eraldised (lisa 4)	458,7	212,5	1,2	-430,7	211,2	30,5

miljonites eurodes	Algjääk 1. jaanuar 2022	Moodustamine ja ümber- hindamine	Arvestatud intressikulu (lisa 30)	Kasutamine	Lõppjääk 31. detsember 2022	
					Lühiajaline eraldis	Pikaajaline eraldis
Keskkonnakaitse eraldised (lisa 27)	19,4	-2,6	0,5	-1,0	2,6	13,6
Varade demonteerimise kulude eraldis	6,0	-	0,3	-	-	6,4
Kasvuhoonegaaside heitkoguste eraldis (lisad 16 ja 27)	193,2	428,7	-	-193,2	428,7	-
Taastuenergia sertifikaatide eraldis	2,2	12,0	-	-10,3	3,7	-
Muud eraldised	5,5	-1,2	-	-0,7	1,0	2,7
Kokku eraldised (lisa 4)	226,3	436,8	0,8	-205,2	436,0	22,7

Kasvuhoonegaaside heitkoguste eraldis on elektritootmise turu muutuste tõttu oluliselt vähenenud. Täiendav informatsioon lisa 1.1.

Eraldise on diskonteeritud kasutades diskontomäära 5,28%–6,82% (2022: 5,8%–6,07%). Eraldise diskonteerimisel kasuta-

takse diskontomäärade kõverat, mis võimaldab anda täpsema hinnangu erinevate ajahorisontidega eraldistele. Eraldise moodustamise ja ümberhindamise kuludest 2023. majandusaastal tulenes 2,3 miljonit eurot (2022: 10,5 miljonit eurot) diskontomäärade muutusest ja inflatsioonimäärade muutuse mõju -0,3 miljonit eurot (2022: 1,7 miljonit eurot).

Keskkonnakaitse eraldised

Keskkonnakaitse ja mäetööde lõpetamisega seotud eraldised on moodustatud:

- kaevandatud maa-alade rekultiveerimiseks;
- pinnase puhastamiseks;
- kaevandamise tegevuse tagajärjel rikutud veevarustu-

- se taastamiseks;
- lõhketöödega ehitistele tekitatud kahjude väljaselgitamiseks ja kompenseerimiseks;
- jäätmeväljade sulgemiseks ja üleliigse vee neutraliseerimiseks;
- suletud tuhaväljade järelhooldustööde tegemiseks;
- tööstusjäätmete prügila sulgemiseks;
- asbesti likvideerimiseks elektrijaamades;
- kaevandamisõiguse tasu maksmiseks.

Pikaajalised keskkonnakaitselised eraldised realiseeruvad Enefit Poweri kaevandustes aastatel 2024–2044 ja Enefit Poweri elektrijaamades aastatel 2024–2058.

Iga üksiku eraldise puhul on sisendid väga spetsiifilised ja ükski sisend ei mõjuta oluliselt kontserni eraldise kogusummat.

Varade demonteerimise kulude eraldis

Varade demonteerimise kulude eraldis on moodustatud Narva elektrijaamade renoveeritud 8. ja 11. ploki, tööstusjäätmete prügila ning Eesti elektrijaama korstnate tulevase demonteerimisega seotud kulude katteks. Varade demonteerimise kulude nüüdisväärtus on arvestatud põhivara soetusmaksumusse. Eesti elektrijaama korstnate eraldis realiseerub eeldatavasti aastal 2026. ning ülejäänud varade eraldis realiseerub eeldatavasti aastatel 2034–2035.

Kasvuhoonegaaside heitmekvootide eraldis

Kasvuhoonegaaside heitmekvootide eraldise kajastamise arvestuspõhimõtteid on kirjeldatud lisa 2.3 ja täiendavat teavet kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute kohta leiab lisast 16.

25. Müügitulu

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Müügitulu kliendilepingutest		
Tegevusvaldkondade lõikes		
Kaupade müük		
Põlevkiviõli müük	200,7	229,3
Pelleti müük	31,5	30,3
Põlevkivi müük	0,9	7,2
Muude kaupade müük	5,1	4,6
Kokku kaupade müük	238,2	271,4
Teenuste müük		
Elektrienergia müük	1 237,2	1 538,0
Gaasienergia müük	103,0	243,9
Võrguga seotud teenuste müük	292,0	242,3
Soojusenergia müük	27,9	22,0
Jäätmete käitlus ja edasimüük	16,3	14,2
Vara rent ja hooldus	1,0	1,0
Muude teenuste müük	38,1	40,4
Kokku teenuste müük	1 715,5	2 101,8
Kokku müügitulu kliendilepingutest	1 953,7	2 373,2
Ümberklassifitseerimine koondkasumiaruandest		
Põlevkiviõli rahavoogude riskimaandamistehingute realiseerumine (lisa 20)	-47,1	-96,1
Elektrienergia rahavoogude riskimaandamistehingute realiseerumine (lisa 20)	-1,1	-58,9
Kokku ümberklassifitseerimine koondkasumiaruandest	-48,2	-155,0
Kokku müügitulu (lisa 5)	1 905,5	2 218,2

Selgitusi elektri- ja gaasienergia ning võrguga seotud teenuste müügitulu märkimisväärse suurenemise kohta 2023. aastal võrreldes 2022. aastaga vt lisast 1.1.

Müügitehingud ei sisalda üldjuhul olulist finantseerimise komponenti. Tulu kajastamise ning müüdud kaupade või osutatud teenuste eest saadud tasu laekumise vahele ei jää suurt ajavahemikku (v.a allpool kirjeldatud liitumistasude puhul), kuna keskmine maksetähtaeg on 14–30 päeva.

Kontserni kajastatud lepingulised kohustised tulenevad klientidelt saadud ettemaksetest, mis on seotud uutele elektri tarbimiskohtadele uute võrguühenduste ehitamisega. Kontserni hinnangul ei moodusta liitumistasud elektrimüügist või jooksvast jaotusvõrguteenuse osutamisest eraldiseisvat teostamiskohustust ning seepärast on liitumistasudest laekunud tulu kajastatud kohustisena (ettemakstud tuluna), mis kantakse tulusse teenuse osutamiseks vajalike varade hinnangulise keskmise kasutusea jooksul, mis on 32 aastat. Kontserni lepinguliste kohustiste saldo muutused on avalikustatud lisas 23. Ühestki muust kontserni tuluvoost ei tulene lepingulisi kohustisi ega varasid.

26. Muud äritulud

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Kasum tuletisinstrumentide ümberhindlusest	225,7	426,1
Taastuenergia toetus	21,3	22,8
Saadud viivised, trahvid, hüvitised	8,5	4,9
Kasum materiaalse põhivara müügist (lisa 33)	0,4	1,6
Kasum valuutakursi muutusest	0,5	1,3
Sihtfinantseerimine (lisa 33)	1,5	1,0
Kasum äri müügist (lisa 35)	0,9	-
Muud äritulud	1,1	1,0
Kokku muud äritulud	259,9	458,7

Täiendavat informatsiooni tuletisinstrumentide kohta vaata lisadest 3 ja 20.

27. Kaubad, toore, materjal ja teenused

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Elektrienergia	570,8	677,9
Kasvuhoonegaaside emissioonikulu (lisa 24)	205,4	428,7
Ostetud gaas edasimüügiks	106,6	211,7
Ülekandeteenused	81,0	77,5
Tehnoloogiline kütus	87,1	73,7
Materjalid ja varuosad	59,9	65,2
Loodusvarade ressursimaks	29,2	55,9
Hooldus- ja remonditööd	58,8	45,6
Ostetud tööd ja teenused	32,6	23,2
Keskkonnakaitselised saastemaksud	11,5	17,3
Mäetööde lõpetamise ja keskkonnakaitseliste eraldiste kasutamine (lisa 24)	6,2	-2,8
Muud kaubad, toore, materjal ja teenused	26,2	13,9
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	1 275,3	1 687,8

Müügiks ostetud elektri ja gaasi kulude vähenemise põhjuseid on kirjeldatud lisas 1.1.

2023. aastal on ülaltoodud tabelis toodud elektrienergia kulu- des kajastatud realiseerunud rahavoo riskimaandamisinstru- mentide positiivne mõju summas 171,3 miljonit eurot, mis vä- hendas elektrienergia kulusid (2022: vähendas 304,4 miljonit eurot).

2023. aastal sisaldavad ülaltoodud tabelis kajastatud edasi- müügiks soetatud gaasi kulud realiseerunud rahavoo riski- maandamisinstrumentide negatiivset mõju summas 9,1 miljonit eurot, mis suurendas gaasi kulusid (2022: vähendas 30,7 mil- jonit eurot). Üksikasju vt lisast 20.

Kasvuhoonegaaside heitkoguste kulud, ressursimaks ja keskkonnasaastetasud on vähenenud, kuna oluliselt vähenes elekt- ri tootmine põlevkivist. Vaata ka lisa 1.1 ja 24.

28. Tööjõukulud

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Töötajate arv		
Töötajate arv perioodi algul	5 361	4 572
Töötajate arv perioodi lõpul	5 252	5 361
Keskmine töötajate arv	5 268	4 833
	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Tööjõukulud		
Põhitasud, lisatasud, preemiad ja puhkusetasud	163,4	139,7
Keskmine töötasu kuus (eurodes)	2 614,6	2 408,8
Muud tasud ja toetused töötajatele	7,2	2,5
Tööjõukuludelt arvestatud maksud	54,9	46,1
Töötajatega seotud eraldiste moodustamine ja ümberhindamine	1,1	-0,6
Kokku arvestatud tööjõukulud	226,6	187,7
sh arvestatud nõukogudele ja juhatustele		
Palgakulu, preemiad, lisatasud	4,3	3,9
Kokku arvestatud nõukogudele ja juhatustele	4,3	3,9
Kapitaliseeritud oma jõududega ehitatud materiaalse põhivara maksumusse	-24,1	-20,1
Kokku tööjõukulud	202,5	167,6

Tööjõukuludelt arvestatud maksud sisaldavad sotsiaalkindlus- tumaksu summas 52,9 miljonit eurot (2022: 44,5 miljonit eu- rot) ja tööandja töötuskindlustusmaksleid summas 1,2 miljonit eurot (2022: 1,0 miljonit eurot). Kontsernil ei ole muid juriidilisi ega faktilisi kohustusi pensioni või muude sarnaste väljamakse- te tegemiseks.

Emaettevõtja juhatuse liikmed valib emaettevõtja nõukogu. Ju- hatuse liikmed valitakse tähtajaliselt kuni 3 aastaks.

29. Muud tegevuskulud

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Kahjum tuletisinstrumentide ümberhindlusest	218,9	349,8
Mitmesugused bürookulud	17,7	15,7
Maksud	4,1	6,0
Konsultatsioonikulud	8,1	5,6
Kindlustus	6,6	5,4
Rendikulud (lisa 7)	5,9	4,9
Hoonete ja rajatiste kulud	5,5	4,8
Uurimis- ja arengukulud	5,3	2,7
Makstud trahvid, hüvitised	0,6	0,4
Muud tegevuskulud	10,0	11,1
Muud tegevuskulud kokku	282,7	406,4

Muu informatsioon tuletisinstrumentide kohta vaata lisa 3 ja 20.

Ülaltoodud tabelis avalikustatud rendikulude jagunemine:

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Muutuvad rendimaksud mis ei sisaldu rendikohustistes	1,0	0,9
Madala väärtusega rendilepingud	4,4	2,1
Lühiajalised rendilepingud	0,5	1,9
Kokku	5,9	4,9

Diskonteeritud tulevaste perioodide maksed muutuva rendimaksega rendilepingute kehtivusaja jooksul on avalikustatud lisa 34.

30. Neto finantstulud/(-kulud)

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Finantstulud		
Intressitulud	10,9	0,8
Kasum valuutakursi muutusest	4,5	2,2
Kokku finantstulud (lisa 33)	15,4	3,0
Finantskulud		
Intressikulud võlakohustistelt		
Intressikulud võlakirjadelt ja laenudelt	-76,0	-29,0
sh realiseerunud intressimäärade vahetusleping	3,5	-0,1
Kapitalizeeritud laenukasutuse kulutused (lisa 5)	32,6	7,0
Kokku intressikulud võlakohustistelt (lisa 33)	-43,4	-22,0
Intressikulud eraldistelt (lisa 24)	-1,2	-0,8
Kokku intressikulud	-44,6	-22,8
Muud finantskulud	-0,4	-0,2
Kokku finantskulud	-45,0	-23,0
Neto finantskulud	-29,6	-20,0

Laenude intressikulud on suurenenud, kuna laenukohustised on suurenenud. Lisainformatsiooni vaata lisa 21.

Laenude kaalutud keskmine kapitalisatsioonimäär oli 2023 aastal 4,6% (2022: 2,5%).

31. Tulumaksukulu

Vastavalt kehtivale tulumaksuseadusele maksustatakse Eestis äriühinguid dividendide jaotamisel.

Alates 2019. aastast kohaldub regulaarselt makstavatele dividendidele madalam maksumäär 14% ehk 14/86 dividendide netosummast. Seega saab residendist äriühing dividendide tulumaksuga maksustamisel kohaldada madalamat maksumäära 14/86 ja tavamäära 20/80. Soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise jaotamata kasumi väljamakseni, millelt äriühing on maksnud tulumaksu. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2018.a. esimene arvesse võetav aasta. Maksustamisele ei kuulu jaotatavad dividendid, mida makstakse teistelt äriühingutelt saadavate dividendide arvel, tingimusel, et dividendide saajale kuulus dividendide maksmise ajal vähemalt 10% suurune osalus.

Kontsernil on seisuga 31.12.2023 edasilükkunud tulumaksukohustus 13,7 miljonit eurot (2022: 22,1 miljonit eurot), millest 9,7 miljonit eurot (31. detsember 2022: 10,3 miljonit eurot) tuleneb 2018. aastal teostatud Nelja Energia AS äriühendusest, kus ostuanalüüsi käigus kajastati edasilükkunud tulumaksukohustus tulenevalt Leedus asuvate tuuleparkide õiglaste väärtuse ning raamatupidamislikult kajastatud varade bilansiliste maksumuse vahest.

Keskmine tegelik tulumaksumäär

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
EESTI		
Dividendide netosumma	68,9	64,8
sh dividendid, millele on rakendatud soodusmääraga tulumaks 14/86	-	6,7
dividendid, millele on rakendatud tulumaksumäär 20/80	54,1	34,1
maksuvabad dividendid	14,8	24,0
Teoreetiline tulumaks antud tulumaksumääraga	13,5	9,6
Tegelik tulumaks dividendidelt	13,5	9,6
Keskmine efektiivne tulumaksumäär	19,6%	14,8%
Tütarettevõtjate tulumaksukulu	11,6	3,2
Tulumaksukulu	25,1	12,8
Edasilükkunud tulumaksukulu(-tulu)	-13,9	-2,8
sh edasilükkunud tulumaksutulu	-16,2	-3,2
edasilükkunud tulumaksukulu	2,3	0,4
Kokku tulumaksukulu	11,2	10,0

32. Tehingud seotud osapooltega

Eesti Energia ASi aktsiad kuuluvad 100% Eesti Vabariigile. Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks sidusettevõtjad, emaettevõtja juhatuse ja nõukogu liikmed ning muud ettevõtjad, kelle üle nimetatud isikutel on kontroll või oluline mõju. Samuti on loetud seotud osapoolteks kõik üksused, kus riigil on kontroll või valitsev mõju.

Kontsern on rakendanud vabastust tema jaoks ebaoluliste tehingute ja saldode avalikustamise osas valitsuse ja teiste seotud osapooltega, kuna riigil on kontroll, ühine kontroll või oluline mõju nende osapoolte üle.

Kontsern müüb teistele riigi kontrolli või olulise mõju all olevatele üksustele elektrit, võrguteenust ja soojusenergiat tavapärase äritegevuse käigus. Kontsern on teinud aruandeperioodil ja võrreldaval perioodil olulises summas ostu- ja müügitehinguid Elering AS-ga, mis on 100%-liselt riigile kuuluv äriühing.

Tehingud Elering AS-iga tulenevad tavapärasest äritegevusest (nt elektrienergia ostmine ja müümine ning seonduvad võrguteenused), mis toimuvad turutingimustel ja pole tagatud.

Nõuded Elering AS-i vastu ning kohustised Elering AS-i ees

	31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Nõuded	7,6	3,3
Kohustised	23,6	4,9

Tehingud sidusettevõtjatega

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Kaupade ost	14,8	21,6
Teenuste ost	1,6	-
Tulu teenuse müügist	0,3	1,5
Kasum osaluse müügist	-	0,6
Materiaalse põhivara ost	-	0,1
Antud laenud (lisa 13)	0,1	0,1
Saadud dividendid (lisa 8)	1,6	1,6
Sissemakstud omakapital (lisa 8)	3,3	14,1

Tehingud üksustega, milles nõukogu ja juhatuse liikmed omavad olulist mõjuvõimu

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Kaupade ja teenuste ost	7,2	3,3

Tehingud Elering AS-ga

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Teenuste ost	107,1	237,0
Materiaalse põhivara ost ja ettemaksed põhivara eest	33,1	14,2
Kaupade ja teenuste müük	20,1	39,0
Taastuvenergia toetus (lisa 26)	21,8	23,8

Keskkonnaamet, kes tegutseb Euroopa Komisjoni otsuse alusel riikliku haldajana, eraldab kontsernile tasuta kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikuid. Tasuta eraldatud heitkoguste ühikute kogus ja õiglane väärtus, võttes arvesse heitkoguste ühikute turuhinda nende saamise päeval, on avalikustatud lisas 16.

Juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud tasud on avalikustatud lisas 28.

Nõuded sidusettevõtjatele on avalikustatud lisas 13 ning võlad sidusettevõtjatele lisas 22. Käesoleval perioodil on sidusettevõtjate nõuete muutus seotud -0,4 miljonit eurot (2022: 0,8 miljonit eurot) USA dollari kursi mõjuga, kuna antud nõuete alusvaluuta on USD dollar ning 0,1 miljoni euro osas täiendava laenuga, mis on tunnustatud ebatõenäoliselt laekuvaks (2022. aastal oodatavaid krediitkahjumeid 0,1 miljonit eurot). Vaata detaile antud laenuõude osas lisast 13.

Juhatuse liikmetega teenistuslepingu ennetähtaegse lõpetamise korral on teenistuslepingutes ette nähtud kuue kuu hüvitise maksmine.

Võrguteenuse ostul-müügil kasutatakse Konkurentsiameti poolt kinnitatud hindu.

33. Äritegevusest saadud raha

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
(-Kahjum)/kasum enne maksustamist	-410,9	225,7
Korrigeerimised		
Materiaalse põhivara ja varade kasutusõiguse kulum ja väärtuse langus (lisad 5 ja 7)	810,1	171,1
Immateriaalse põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus (lisa 6)	8,1	6,1
Varude allahindlus (lisa 10)	16,7	0,9
Müügituluna kajastatud liitumis- ja muud teenustasud (lisa 23)	-13,5	-12,1
Kasum materiaalse põhivara müügist (lisa 26)	-0,4	-1,6
Kasum äri müügist (lisa 35)	-0,9	-
Kasum sidusettevõtja müügist (lisa 8)	-	-0,6
Varade soetamiseks saadud sihtfinantseerimise amortisatsioon (lisa 26)	-1,5	-1,0
Kahjum/(-kasum) kapitaliosaluse meetodil investeringutelt sidusettevõtjatesse (lisa 8)	0,3	-1,9
Tasumata/laekumata kahjum/(-kasum) tuletisinstrumentidelt	-291,1	184,7
Kahjum muudest mitterahalistest tehingutest	0,1	0,1
Intressikulu võlakohustustelt (lisa 30)	43,4	22,0
Intressi- ja muud finantstulud (lisa 30)	-10,9	-0,8
Neto äritegevuse rahavoog enne käibevarade ja kohustiste muutusi	149,5	592,6
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus		
Äritegevusega seotud nõuete muutus (lisa 13)	65,8	-58,8
Varude muutus (lisa 10)	-20,1	-63,7
Muu äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	75,7	-274,8
Müügioteel varade muutus (*)	-0,4	-
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	121,0	-397,3

(*) Need rahavoogude aruande read viitavad järgmistele finantsseisundi aruande ridadele: nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, varud, võlad hankijatele ja muud võlad.

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Äritegevusega seotud kohustiste netomuutus		
Eraldiste muutus (lisa 24)	-217,0	232,4
Võlgnevus hankijatele muutus (lisa 22)	-9,9	78,0
Muu äritegevusega seotud kohustiste netomuutus	44,2	36,5
Müügiootel varadega seotud kohustiste muutus (*)	-0,3	-
Kokku äritegevusega seotud kohustiste netomuutus	-183,0	346,9
Äritegevusest saadud raha	87,5	538,6

(*) Need rahavoogude aruande read viitavad järgmistele finantsseisundi aruande ridadele: nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, varud, võlad hankijatele ja muud võlad.

34. Bilansivälised varad ning tingimuslikud ja siduvad tulevikukohustised

(a) Bilansivälised varad

Põlevkivivarud

Kontserni ja tema sidusettevõtjate valduses olevate põlevkivivarude ülevaade on esitatud alltoodud tabelis. Eesti Vabariigi põlevkivivarud kajastavad riikliku maavarade bilansi kohaseid põlevkivivarusid. Rahvusvaheliste arendusprojektide põlevkivivarude kajastamisel on lähtutud rahvusvaheliste standardite nõuetest avalikustatud varudele ja varadele. Varude klassifitseerimine ja usaldusvärsuse määramine on teostatud volitatud ekspertide poolt nii uurimise taseme kui majandusliku väljavaate osas. Sõltuvalt projekti arendusetapist on varude kajastamisel kohandatud ja arvesse võetud teadaolevaid tehnilisi, keskkonnakaitselisi ja sotsiaalmajanduslikke piiranguid.

Kategooriate „usaldusväärne“ ja „prognoos“ erinevus seisneb teostatud uuringute tasemes. „Usaldusväärne“ põhineb põhjalikumal analüüsil ning lisaks varu suurusele on teada, et see on majanduslikult kasutatav.

Emissiooni õigused

2024. aastal eraldatakse kontsernile kuuluvatele käitistele tasuta CO₂ heitkoguste ühikuid hinnanguliselt 1 060 256 tonni ulatuses. 2024. aastal tasuta eraldatavate ühikute täpne arv selgub hiljemalt 2024. aasta aprilliks. Tasuta heitkoguste ühikute eraldamine peaks jätkuma perioodidel 2024–2025 ja 2026–2030, lähtudes käitiste iga-aastastest tootmismahutustest ja EL-i poolt kujundatava kliimapolitika otsustest. Lisateavet kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste ühikute kohta vt lisast 16.

miljonites tonnides	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Eesti		
kõrge usaldusvärsus*	354,0	362,0
Jordaania (APCO***)		
kõrge usaldusvärsus*	918,0	924,0
prognoos**	285,0	295,0
Jordaania (JOSE)		
kõrge usaldusvärsus*	-	-
prognoos**	2 309,0	2 309,0
Ameerika Ühendriigid**		
kõrge usaldusvärsus**	3 500,0	3 500,0
usaldusväärne**	2 300,0	2 300,0
prognoos**	230,0	230,0

* Varu on osa uuritud geoloogilisest varust, mille määramisel on arvesse võetud teadaolevad tehnilised, keskkonnakaitselised ja sotsiaalmajanduslikud piirangud.

** Varu on geoloogilise uuringu tulemusel määratud kõrge majandusliku potentsiaaliga põlevkivi kogus maapõues, mille puhul pole arvesse võetud võimalikke kasutamist limiteerivaid piiranguid.

*** Eesti Energiale kuulub ettevõttes 10%-ne osalus.

(b) Tingimuslikud kohustised

Poolleioleavad vaidlused

Attarat Power Company vaidlus Jordaania valitsuse (JV) and National Electric Power Company-ga.

Eesti Energia AS-ile kuulub läbi oma tütarettevõtte Attarat Holding OÜ 10% osalus Jordaania ettevõttes Attarat Power Company (APCO). 19 detsembril 2020 esitasid Jordaania Valitsus

(JV) ja Jordaania riigile kuuluv National Electric Power Company (NEPCO) avaldused ICC vahekohtule vahekohtumenetluse algatamiseks. Nii JV kui NEPCO nõuavad oma avalduses, et poolte vahel kokku lepitud ja elektrienergia ostulepingus fikseeritud elektrienergia tariifi tuleb alandada. APCO juhatus on määranud oma esindajateks vahekohtumenetluses Slaughtert and May advokaadibüroo ning Jordaania advokaadibüroo Obeidat Law.

APCO leiab, et nii JV kui ka NEPCO nõuded on täielikult alusetud ning keeldub nõuete täitmisest. Aruande kinnitamise hetkeks ei ole võimalik vahekohtumenetluse mõju mõistliku kindlusega hinnata. Vaidluse lahendamist oodatakse 2024. aastal. Seega ei ole kõnealuse vaidlusega seotud kulude katteks moodustatud eraldist ning nõue on avalikustatud tingimusliku kohustisena. Kui arbitraažiprotsess laheneb kontserni jaoks negatiivse tulemusega, võib finantsseisundi aruandes kajastatud investering (seisuga 31. detsember 2023: 67,9 miljonit eurot; seisuga 31. detsember 2022: 68,8 miljonit eurot) vajada alla hindamist.

Attarat Power Company (APCO) vaidlus China Energy Engineering Group Guangdong Power Engineering Co. LTD-ga (GPEC)

GPEC esitas 24. augustil 2023 ICC arbitraažikohtu kaudu nõude APCO vastu, nõudes (i) tasumata summade tasumist (ii) tähtaja pikendamist ja (iii) hüvitist poolte vahel sõlmitud elektrijaama projekteerimis-, hanke- ja ehituslepingu (EPC) alusel tekitatud kahjude hüvitamiseks summas 433,6 miljonit USA dollarit. APCO on keeldunud EPC lepingu alusel GPEC-le viimaste vahe-eesmärkide maksete tegemisest, kuna GPEC ei ole oma lepingulisi kohustisi õigeaegselt täitnud ja APCO-l oli õigus leppetrahvile. GPEC keeldus kokkulepitud leppetrahvi maksmast väites, et kahju hüvitamisele ei kuulu, kuna viivituse põhjuseks oli üksnes väärarvutus.

23. septembril 2023 esitas APCO ICC arbitraažikohtule vastuhagi, milles nõudis EPC alusel leppetrahvi väljamaksmist summas 365,5 miljonit USA dollarit. Hongkongi arbitraažikohus vaatab nii nõuet kui ka vastuhagi läbi vastavalt Rahvusvahelise Kriminaalkohtu arbitraažikohtu reeglitele ja Inglismaa seadustele.

APCO on valinud oma õigusnõustajaks ja esindajaks selles arbitraažikohtus ettevõtte Slaughter&May. APCO juhtkonna hinnangul ei ole otsust oodata enne 2025. aastat. Praeguses staadiumis ei ole võimalik mõistliku kindlusega hinnata arbitraažikohtu otsuse tulevast mõju. Kui arbitraažikohus otsustaks GPEC-i kasuks, on potentsiaalne riskipositsioon 433,6 miljonit USA dollarit, kuid on tõenäoline, et osa sellest tasaarvestatakse GPEC-i makstava leppetrahviga. Seetõttu on nõue sidusettevõtte finantsaruannetes ja käesolevas aruandes avalikustatud tingimusliku kohustisena. Kui nõue lahendatakse kontserni jaoks negatiivse tulemusega, siis võib tekkida vajadus alla hinnata investering APCO-sse (31. detsember 2023: 67,9 miljonit eurot; 31. detsember 2022: finantsseisundi aruandes kajastatud 68,8 miljonit eurot).

Kriminaalasi (Jordaania), mille keskkonnaministeerium algatas Attarat Power Company (APCO) vastu jaama käitamise eest ilma keskkonnavalua

Jordaania prokuratuur algatas APCO vastu kriminaalasi elektrijaama käitamise (ja elektri tootmise) eest ilma keskkonnavalua. Võimalikud karistused selle kuriteo eest on rahatrahv ja elektrijaama tegevuse peatamine kuni rikkumise kõrvaldamiseni (APCO süüdimõistmise korral kehtivad mõlemad karistused). Tegelikult taotles APCO keskkonnavalua enne tehase kasutuselevõttu ja tootmise alustamist, kuid Keskkonnaministeerium keeldus APCO-le keskkonnavalua väljastamast põhjendusega, et APCO poolt 2015. aastal koostatud keskkonnamõju hindamine on praeguseks aegunud ja ei ole vastavalt seadusele pikendatud (vastavalt Jordaania keskkonnavaluaeskirjadele tuleb keskkonnamõju hindamist pikendada iga 3 aasta järel ja APCO ei suutnud seda 2018. aastal pikendada).

Juhtum on praegu magistraadikohtus ja see peaks lahenuma 2024. aasta esimesel poolel. Tehase tegevuse peatamise potentsiaalne mõju on märkimisväärne, kuna peatamise perioodil ei saa elektrit toota. Negatiivse tulemuse korral kavatakse APCO juhtkond otsuse vaidlustada apellatsioonikohtus ning teeb seni aktiivselt koostööd Keskkonnaministeeriumiga keskkonnavalua saamiseks enne kohtuotsuse jõustumist.

Jordaania tolliamet APCO ja GPEC vastu

Jordaania tolliosakond on esitanud Attarat Power Company (APCO) ja China Energy Engineering Group Guangdong Power Engineering Co. LTD. (GPEC, elektrijaama EPC töövõtja) vastu kokku 26 kriminaalasi tollieeskirjade rikkumise eest: (i) väärarvutuse erinevus, (ii) ühtne tasu (mis on tolliväärutus) ja (iii) müügimaks, (iv) tollitrahv ja (v) müügimaksu trahv. Nõude väärtus kõikidel juhtudel kumulatiivselt ulatub 12,2 miljoni euroni (9 397 200 JOD). Potentsiaalse riski suurus on seega 12,2 miljonit eurot (9 397 200 JOD). Potentsiaalne risk kontserni raamatupidamises võib olla 10% (1,2 miljonit eurot).

Soscor Energy kohtuvaidlus

Singapuris registreeritud äriühing Soscor Energy PTE Ltd (edaspidi Soscor) osales 2021. aastal Eesti Energia AS poolt tütarettevõtja Enefit Power AS nimel korraldatud põlevkivi-õlibensiini müügikonkursil (müüjaks Enefit Power AS). Soscor esitas konkursil pakkumuse, mis esialgu tunnistati edukaks. Hiljem läbi viidud taustauuringu järelkontrolli tulemusena selgus, et Soscor ei vasta tehingupartneritele esitatavatele nõuetele, mistõttu Soscor kõrvaldati konkursilt ning otsustati Soscor-iga müügilepingut mitte sõlmida. Soscor ei nõustunud konkursilt kõrvaldamisega ja luges lepingu juba sõlmituks. Soscor on 2022. aastal esitanud vahekohtumenetluses nõude

Enefit Power AS vastu. Soscori nõue vahekohtumenetluses on vahemikus USD 5.6 miljonit kuni USD 11.9 miljonit. Vaidlus on käimas ja jätkub 2024. aastal. Juhtkonna hinnangul ei tohiks eraldist kajastada, kuna selle vahekohtuasja kaotamise tõenäosus on alla 50%.

Vaidlus Eesti Konkurentsiametiga

Eesti Konkurentsiamet (EKA) otsustas 28. aprillil 2023 jätta kinnitamata Enefit Power AS-ile elektri üldteenuse uus tootjahind, mistõttu jäi kehtima vana tootjahind. 31. juulil 2023 esitas Enefit Power AS EKA vastu hagi, vaidlustades 28. aprilli 2023 otsuse ja nõudes vanast tootjahinnast tekitatud kahju hüvitamist.

Kohtuvaidlused Leedus

Enefit UAB on seotud (kas hageja või kostjana) üheksa äriklientide kohtuasjaga, mis vaidlustavad asjaolu, et nad on kohustatud maksma tasu tähtjaliste elektrilepingute lõpetamise eest. Kõikide nõuete koguväärtus on 4,0 miljonit eurot. Esimese astme kohus otsustas 11. detsembril 2023 ühe ärikliendi kasuks ja jättis rahuldamata Enefit UAB 1,1 miljoni euro suuruse nõude. Enefit UAB kaebab otsuse edasi. Need nõuded ei ole kajastatud finantsaruannetes, kuna laekumise tõenäosus on alla 50%.

Potentsiaalsed maksurevisjonist tulenevad kohustised

Eesti

Maksuhaldur ei ole algatanud ega läbi viinud maksurevisjoni ega üksikjuhtumi kontrolli üheski Eesti kontserniettevõttes. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ja trahv. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata kontsernile olulise täiendava maksusumma.

Andmekaitseameti läbi viidud uurimine

Andmekaitseamet viis 16. mail 2023 läbi uurimise seoses võimaliku andmelekkega Eesti Energia e-teeninduses, mida kontsern kasutab päikeseparkide toimimise jälgimiseks. Uurimise aluseks oli klientide väide, et neil on juurdepääs teiste Eesti Energia AS-i klientide isikuandmetele. Eesti Energia AS kõrvaldas vea e-teeninduses 23. maiks 2023 ning tegi seoses lekkega koostööd Andmekaitseametiga. Andmekaitseamet lõpetas ametliku menetluse ja tegi 22. jaanuaril 2024 Eesti Energia AS-ile hoiatuse.

Välisriigid

Välisriigi maksuhaldurid ei ole peale Enefit UAB ühelegi kontserni tütarettevõttele maksurevisjoni teinud. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata kontsernile olulise täiendava maksusumma.

Leedu maksuamet on esitanud Enefit UAB-le järelepärimise ettevõttesiseste tuletisinstrumentide kohta Enefit UAB ja emaettevõtte vahel. Leedu seaduste kohaselt on kauplemiseks kasutatavad tuletisinstrumentid ettevõtte tulumaksust vabastatud, samas kui riskimaandamise eesmärgil kasutatavad

tuletisinstrumentid ei ole ettevõtte tulumaksust vabastatud. Hetkel on Enefit UAB kajastanud kontsernisiseseid tuletisinstrumente ettevõtte tulumaksust vabastatud tuletisinstrumentidena, kuna nende tuletisinstrumentide kohta puudub riskimaandamisarvestuse dokumentatsioon ja seetõttu ei arvestata neid rahavoo riskimaandusvahenditena. 2023. aasta augustis palus Leedu maksuamet selgitada tuletisinstrumentide olemust. Enefit UAB andis Leedu maksuametile selgitusi. 2023. aasta lõpus alustas Leedu maksuamet ametlikku maksuauditit, et saada rohkem teavet tuletisinstrumentide, kontsernisiseste laenude ja kasumiaruande kohta.

Teiste riikide maksuhaldurid ei ole algatanud ega läbi viinud maksuauditit ega üksikjuhtumite ekspertiise üheski kontserni välisettevõttes. Teistes riikides, kus kontserni tütarettevõtted tegutsevad, on maksuhalduril õigus tutvuda ettevõtte maksuarvestusega kuni kuue aasta jooksul pärast aruandeaastat. Juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mis võiksid tekitada selles osas potentsiaalset materiaalsset kohustist.

(c) Laenukovenandid

Kontserni poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad kontserni konsolideeritud finantsnäitajatele. Lisaks on kontsernil laenuleping ESG (keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisealaste) KPI-dega (peamiste jõudlusnäitajatega), millel võib olla finantsmõju (kuni 0,3 miljonit eurot aastas) ja mis on seetõttu sarnased kovenantidega. Laenukovenantidest on kinni peetud (lisa 21).

(d) Siduvad tulevikukohustised

Ehituslepingutest tulenevad siduvad tulevikukohustised

Seisuga 31. detsember 2023 oli kontsernil põhivara soetami-

seks sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustisi 468,5 miljoni euro (31. detsember 2022: 340,7 miljoni euro) eest.

Muutuvad rendimaksud

Kui hoonestusõigused põhinevad muutuvatel rendimaksetel, mis ei sõltu indeksist ega määrast (nt väljamaksete tegemisel võetakse aluseks maal asuvate varade müügiprotsent või katastriüksuste maade väärtused), siis neid rendilepinguid ei arvestata kasutusõiguse varade ja rendikohustistena vastavalt IFRS 16 nõuetele, vaid arvestatakse kui perioodi tegevuskulusid. Kontserni hinnangul on 31. detsembri 2023. aasta seisuga diskonteeritud tulevaste perioodide maksete summa nende rendilepingute kehtivusaja jooksul 7,0 miljonit eurot (2022: 7,7 miljonit eurot). Muutused katastriväärtustes, elektrihindades või tootmismahitudes mõjutavad rendilepingute tegelikke makseid.

35. Tütarettevõtte müük

29. detsembril 2023 sõlmis Enefit Green AS lepingu kahe Läti tütarettevõtte – Technological Solutions SIA ja Enefit Green SIA (koostootmisjaama ja pelletitehast omavad ettevõtted asukohaga Lätis Brocēnis) – müügiks Eesti pelletitootjale Warmeston OÜ-le. Tehingu lepinguline hind oli 32,0 miljonit eurot. Lõplik müügihind selgub pärast müügitehingu lõpuleviimise järgset korrigeerimist sõltuvalt äri raha ja käibekapitali tasemest. Kontserni hinnangul on korrigeerimise summa ligikaudu 1,4 miljonit eurot ja seega on kajastatud nende tütarettevõtete müügist saadud kasum väärtuses 0,9 miljonit eurot.

Müüdud tütarettevõtja netovara:

miljonites eurodes	29. detsember 2023
VARAD	
Materiaalne põhivara	18,1
Varud	12,2
Nõuded ostjate vastu, muud nõuded ja ettemaksud	4,2
Raha ja raha ekvivalendid	1,5
KOHUSTISED	
Võlad hankijatele ja muud võlad	-3,5
Kokku müüdud tütarettevõtjate netovara	32,5
Müügihind	32,0
Tehingu lõpuleviimise järgne korrigeerimine (31.12.2023 seisuga kajastatud Muude nõuete all)	1,4
Kasum müügist (lisa 26)	0,9
Raha sissetulek osaluse müügist	
Laekunud müügist	32,0
Tütarettevõtja raha ja raha ekvivalendid	-1,5
Tehingu lõpuleviimise järgne korrigeerimine (31.12.2023 seisuga kajastatud Muude nõuete all)	1,4
Kokku raha sissetulek osaluse müügist	30,5

36. Kasum aktsia kohta

Tava puhaskasumi arvutamiseks aktsia kohta on puhaskasum jagatud kaalutud keskmise emiteeritud aktsiate arvuga. Kuna potentsiaalseid lihtaktsiaid ei ole, on lahustunud puhaskasum kõigil perioodidel võrdne tava puhaskasumiga.

31.12.2023 ja 31.12.2022 seisuga oli Eesti Energia AS-I 746 645 750 aktsiat.

Aktsia nominaalväärtus on 1 euro.

	1. JAANUAR – 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Emaettevõtja omaniku osa kasumist/-kahjumist (miljonit eurot)	-435,3	189,8
Kaalutud keskmine aktsiate arv (miljonites)	746,6	746,6
Tavapuhaskasum aktsia kohta (eurot)	-0,6	0,25
Lahustunud puhaskasum aktsia kohta (eurot)	-0,6	0,25

37. Sündmused pärast aruandekuupäeva Enefit OÜ jagunemine

1.jaanuaril 2024 andis Enefit OÜ osa oma äritegevusest jagunemise (jagunemislepingu) alusel üle Elektrilevi OÜ-le. Samal kuupäeval tegi Eesti Energia AS mitterahalise sissemakse Enefit OÜ-sse, mille moodustas Eesti Energia AS-i klienditeenindusäri ning tütarettevõtted Enefit SIA, Enefit UAB, Enefit Sp z.o.o., Enefit OY ja Enefit AB.

19. jaanuaril 2024 muudeti Enefit OÜ ümber Enefit AS-ks.

Tehingu lõpuleviimine AS-iga Utilitas Eesti

29. novembril 2023 sõlmitud ostu-müügilepinguga müüs Enefit Green AS kaugkütteärid Paides (Eesti) (Enefit Green AS-i koosseisu kuulunud eraldi äriüksus asukohaga Eestis) ja Valkas (Läti) (tütarettevõtte Enefit Power & Heat Valka) AS-ile Utilitas Eesti. Tehingu lepinguline väärtus oli 15,9 miljonit eurot. Tehing vajas Eesti ja Läti konkurentsiametite nõusolekut, mis saadi 2024. aasta veebruaris ja tehing viidi lõpule 2024. aasta märtsis. Lõplik müügihind selgub pärast tehingu lõpuleviimise järgset korrigeerimist sõltuvalt äri raha ja käibekapitali tasemest.

Muutused regulatiivses keskkonnas

Alates 1. juulist 2024 jõustuvad Eestis uued keskkonna (saaste) tasude määrad jäätmete, vee ja välisõhu reostuse eest. See avaldab mõju Eesti Energia kontserni kulude suurenemise-

le. Oleme võtnud selle muutuse arvesse kontserni vara väärtuse testide läbi viimisel, mis baseeruvad tulevaste perioodide rahavoogude projektsioonides.

Elektrilevi OÜ üldteenus

2023. aasta teises pooles viidi Elektrituru seaduse muudatusest tulenevalt läbi hange Elektrilevi OÜ (Eesti Energia AS tütarettevõtte) klientidele elektrienergia üldteenuse pakkuja vahetamiseks. Alates 2013. aastal elektrituru avanemisest on Elektrilevi OÜ klientidele olnud elektrienergia üldteenuse pakkujaks Eesti Energia AS. Kehtiv seadusandlus näeb ette, et väiketarbijatel, kes ei ole endale ise elektrimüüjat valinud, on õigus osta mõistliku, põhjendatud ja võrdse kohtlemise põhimõtet järgiva hinnaga elektrienergiat võrguettevõtjalt, kelle võrguga tema elektripaigaldis on ühendatud. Seda nimetatakse üldteenuseks. Kuna Elektrilevi ise seadusest tulenevalt elektrit müüa ei tohi, korraldati üldteenuse pakkuja leidmiseks hange. Edukaks osutus Elektrum Eesti OÜ poolt esitatud pakkumus ning leping sõlmiti teenuse osutamiseks järgmiseks 3 aastaks. Teenuse pakkuja vahetus ja lepingu täitmise algus on planeeritud alates 2024. aasta 1. juunist ning on seotud Elering AS andmevahetusplatvormi muudatuste valmimisega. Kontsern osutas üldteenust 31. märtsi 2024 seisuga 47 332 kliendile (31. detsember 2023 oli 55 177 klienti).

Keskkonnakompleksluba Enefit 280-2 õlitehasele

Keskkonnaamet alustas põlevkivitehase Enefit 280-2 keskkonnakompleksloa eelnõu avalikku arutelu 1. aprillil 2024. Arutelu ajal saavad Enefit Power AS ja teised huvitatud osapooled teha ettepanekuid loa nõuete kohta. Sellest lähtuvalt võib Keskkonnaamet teha loa eelnõusse muudatusi. Luba väljastatakse eeldatavalt 2024. aasta teises kvartalis ja see kehtib kuni 31. detsembrini 2034.

Swedbanki pangalaenu refinantseerimine

9. aprillil 2024. aastal allkirjastasid Eesti Energia AS ja Swedbank AS laenulepingu muudatuse 2021. aasta märtsis sõlmitud 150 mln euro suuruse laenulepingu refinantseerimiseks. Refinantseerimise tulemusena on laenu tagasimakse tähtjaks 28. juuni 2027. Antud refinantseerimine annab Eesti Energia kontsernile täiendava paindlikkuse oma strateegia elluviimisel.

38. Finantsinformatsioon emaettevõtja kohta

Emaettevõtja kohta esitatava finantsinformatsioonina on toodud emaettevõtja eraldiseisvad põhjaruanded, mille avalikustamine on nõutud Eesti raamatupidamise seadusega. Emaettevõtja põhjaruanded on koostatud kasutades samu arvestuspõhimõtteid, mida on kasutatud konsolideeritud aruannete koostamisel. Emaettevõtja konsolideerimata aruannetes kajastatakse investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse soetusmaksumuses.

Kasumiaruanne

	1. JAANUAR - 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Müügitulu	217,9	612,4
Muud äritulud	374,9	116,3
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-225,7	-32,4
Tööjõukulud	-48,6	-39,1
Põhivara kulum, amortisatsioon ja allahindlus	-4,6	-4,1
Muud tegevuskulud	-389,9	-342,8
Kahjum tütarettevõtja investeeringu allahindlusest	-107,6	-
ÄRI(-KAHJUM)/KASUM	-183,6	310,3
Finantstulud	109,7	66,7
Finantskulud	-66,2	-25,6
Kokku finantstulud	43,5	41,1
(-KAHJUM)/KASUM ENNE TULUMAKSUSTAMIST	-140,1	351,4
Tulumaksukulu	-13,5	-
(-KAHJUM)/KASUM JÄTKUVATEST TEGEVUSVALDKONDADEST	-153,6	351,4
KASUM LÕPETATUD TEGEVUSVALDKONNAST	16,2	27,1
ARUANDEAASTA KAHJUM/(-KASUM)	-137,4	378,5

Koondkasumiaruanne

	1. JAANUAR - 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
ARUANDEAASTA (-KAHJUM)/KASUM	-137,4	378,5
Muu koondkasum		
Kirjed, mis võib edaspidi ümber klassifitseerida kasumiaruandesse:		
Riskimaandamisinstrumentide ümberhindlus (k.a. ümberklassifitseerimised kasumiaruandesse)	-321,8	238,4
Aruandeaasta muu koond(-kahjum)/kasum	-321,8	238,4
ARUANDEAASTA KOOND(-KAHJUM)/KASUM KOKKU JÄTKUVATEST TEGEVUSVALDKONDADEST	-459,2	616,9
ARUANDEAASTA KOOND(-KAHJUM)/KASUM KOKKU LÕPETATUD TEGEVUSVALDKONDADEST	-	-
ARUANDEAASTA KOOND(-KAHJUM)/KASUM KOKKU	-459,2	616,9

Finantsseisundi aruanne

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
VARAD		
Põhivara		
Materiaalne põhivara	27,2	22,8
Varade kasutusõigus	5,2	6,0
Immateriaalne põhivara	9,2	9,8
Tuletisinstrumendid	356,5	879,5
Investeeringud tütarettevõtjatesse	781,6	889,2
Nõuded tütarettevõtjatele ja muud nõuded	168,8	183,8
Kokku põhivara	1 348,5	1 991,1
Käibevara		
Varud	24,6	41,4
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikud ja päritolutunnistused	206,5	429,3
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	1 004,9	791,8
Tuletisinstrumendid	83,9	349,8
Raha ja raha ekvivalendid	79,7	126,8
	1 399,6	1 739,1
Müügiks hoitavad varad	106,8	-
Kokku käibevara	1 506,4	1 739,1
Kokku varad	2 854,9	3 730,2
OMAKAPITAL		
Aktsiakapital	746,6	746,6
Ülekurss	259,8	259,8

Tabel jätkub järgmisel lehel

	31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Kohustuslik reservkapital	75,0	75,0
Riskimaandamise reserv	30,1	352,0
Jaotamata kasum	255,3	461,5
Kokku omakapital	1 366,8	1 894,9
KOHUSTISED		
Pikaajalised kohustised		
Võlakohustised	769,6	192,5
Pikaajalised ettemaksud	-	1,8
Tuletisinstrumendid	63,3	544,9
Eraldised	0,4	0,4
Kokku pikaajalised kohustised	833,3	739,6
Lühiajalised kohustised		
Võlakohustised	415,0	581,5
Võlad hankijatele ja muud võlad	139,5	166,2
Tuletisinstrumendid	96,5	347,7
Eraldised	0,4	0,3
	651,4	1 095,7
Müügiks hoitavate varadega otseselt seotud kohustised	3,4	-
Kokku lühiajalised kohustised	654,8	1 095,7
Kokku kohustised	1 488,1	1 835,3
Kokku kohustised ja omakapital	2 854,9	3 730,2

Rahavoogude aruanne

<i>miljonites eurodes</i>	1. JAANUAR - 31. DETSEMBER	
	2023	2022
Rahavood äritegevusest		
(-Kahjum)/kasum enne maksustamist	-140,1	351,4
Korrigeerimised		
Materiaalse põhivara ja varade kasutusõiguse kulum	3,3	3,0
Immateriaalse põhivara amortisatsioon	1,3	1,1
Kasum materiaalse põhivara müügist	-0,1	-1,3
Kasum tütarettevõtte osaluse müügist	-	-4,3
Eeldatav krediidikahjum laenult tütarettevõttele	0,9	1,0
Kahjum tütarettevõtte väärtuse langusest	107,6	-
Tasumata/laekumata kasum tuletisinstrumentidelt	-268,1	-79,9
Intressikulu võlakohustistelt	62,7	25,4
Intressitulu	-63,8	-18,9
Dividenditulu	-42,4	-46,7
Kahjum muudest mitterahalistest tehingutest	3,3	0,1
Korrigeeritud puhas(-kahjum)/kasum	-335,4	230,9
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus		
Äritegevusega seotud nõuete muutus	4,3	-0,3
Varude muutus	16,8	-28,0
Muu äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	159,4	-300,0
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	180,5	-328,3
Äritegevusega seotud kohustiste netomuutus		
Eraldiste muutus	0,2	-0,1
Võlgnevus hankijatele muutus	5,0	-6,2
Muu äritegevusega seotud kohustiste netomuutus	4,7	23,1
Kokku äritegevusega seotud kohustiste netomuutus	9,9	16,8
Makstud intressid ja laenukulud	-47,3	-15,3
Saadud intressid	51,6	12,7

Tabel jätkub järgmisel lehel

	1. JAANUAR - 31. DETSEMBER	
<i>miljonites eurodes</i>	2023	2022
Makstud tulumaks	-13,5	-
Kokku jätkuvate tegevusvaldkondade äritegevuse rahavood	-154,2	-83,2
Lõpetatud tegevusvaldkonna äritegevuse rahavood	66,3	1,7
Kokku rahavood äritegevusest	-87,9	-81,5
Rahavood investeerimisest		
Laekunud dividendid tütaretevõtetelt	42,4	46,7
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-9,6	-1,8
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	-	5,5
Antud laenud	-0,1	-
Laekunud tütaretevõtete müügist	-	56,6
Tütaretevõtjatele antud arvelduskrediidi muutus	-331,5	168,8
Kokku jätkuvate tegevusvaldkondade rahavood investeerimisest	-298,8	275,8
Lõpetatud tegevusvaldkonna rahavood investeerimisest	-2,9	-1,7
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-301,7	274,1
Rahavood finantseerimisest		
Saadud laenud	1 121,0	70,0
Lunastatud võlakirjad	-500,0	-
Tagasi makstud pangalaenud	-208,9	-137,9
Tagasi makstud rendikohustised	-0,7	-0,8
Makstud dividendid	-68,9	-46,7
Kokku jätkuvate tegevusvaldkondade rahavood finantseerimisest	342,5	-115,4
Lõpetatud tegevusvaldkonna rahavood finantseerimisest	-	-
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	342,5	-115,4
Puhas rahavoog	-47,1	77,2
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	126,8	49,6
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	79,7	126,8
Kokku raha ja raha ekvivalentide muutus	-47,1	77,2

Omakapitali muutuste aruanne

<i>miljonites eurodes</i>	Aktsia- kapital	Ülekurs	Kohustuslik reserv- kapital	Riski- maandamise reserv	Jaotamata kasum	Kokku
Omakapital seisuga 31. detsember 2021	746,6	259,8	75,0	113,5	129,8	1 324,6
Aruandeaasta kasum	-	-	-	-	378,5	378,5
Aruandeaasta muu koondkasum	-	-	-	238,4	-	238,4
Aruandeaasta koondkasum kokku	-	-	-	238,4	378,5	616,9
Makstud dividendid	-	-	-	-	-46,7	-46,7
Kokku omanike poolt tehtud ning omanikele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	-	-	-	-	-46,7	-46,7
Omakapital seisuga 31. detsember 2022	746,6	259,8	75,0	351,9	461,6	1 894,9
Aruandeaasta kahjum	-	-	-	-	-137,4	-137,4
Aruandeaasta muu koondkahjum	-	-	-	-321,8	-	-321,8
Aruandeaasta koondkahjum kokku	-	-	-	-321,8	-137,4	-459,2
Makstud dividendid	-	-	-	-	-68,9	-68,9
Kokku omanikele tehtud väljamaksed, mis on kajastatud otse omakapitalis	-	-	-	-	-68,9	-68,9
Omakapital seisuga 31. detsember 2023	746,6	259,8	75,0	30,1	255,3	1 366,8

Korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum on vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele summa, millest aktsiaselts võib teha aktsionäridele väljamakseid. Emaettevõtte omakapital on kokku viidud korrigeeritud konsolideerimata omakapitaliga allpool olevas tabelis.

<i>miljonites eurodes</i>	31. DETSEMBER	
	2023	2022
Emaettevõtte omakapital	1 366,8	1 894,9
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline maksumus	-781,6	-889,2
Kontrolli ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus kapitaliosaluse meetodil	1 307,7	1 947,4
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital (lisa 18)	1 892,9	2 953,1

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Eesti Energia AS aktsionärile

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Eesti Energia AS ja selle tütarettevõtete (koos Kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2023;
- konsolideeritud kasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa, mis sisaldavad olulist teavet arvestuspõhimõtete kohta ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestuseksperide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestuseksperide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Muu informatsiooni, sealhulgas tegevusaruande, aruandlus

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, jätkusuutlikkuse aruannet, kahjumi katmise ettepanek ja sõnastik (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni, sealhulgas tegevusaruannet.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Tegevusaruande osas teostasime ka audiitortegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Nimetatud protseduuride hulka kuulub kontroll, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Tuginedes auditi käigus tehtud töödele, on meie arvates:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud; ja
- tegevusaruanne koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Pidades silmas auditi käigus saadud teadmisi ja arusaamu Kontsernist ja selle keskkonnast, oleme lisaks kohustatud avaldama, kui oleme tuvastanud olulisi väärkajastamisi tegevusaruandes, millest saime teadlikuks enne käesoleva audiitori aruande kuupäeva. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;

- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Koltsov
Vandeaudiitor, litsents nr 623

/allkirjastatud digitaalselt/

Toomas-Hendrik Parts
Vandeaudiitor, litsents nr 689

24. aprill 2024
Tallinn, Eesti

Kahjumi katmise ettepanek

Eesti Energia kontserni jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2023 oli 656 475 525,13 eurot, millest 2023. aasta puhaskahjum moodustas 435 350 133,26 eurot.

Juhatus teeb äriseadustiku § 332 alusel ettepaneku jaotada jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2023 järgmiselt:

1. katta 2023 majandusaasta puhaskahjum eelmiste perioodide jaotamata kasumi arvelt;
2. jätta eelmiste perioodide kasum jaotamata ja mitte maksta aktsionäridele dividende.

Juhatuse liikmete allkirjad 2023. majandusaasta aruandele

Eesti Energia juhatus on 2023. majandusaastal täitnud nõuetekohaselt juhatuse liikmete kohustusi ning juhtinud Eesti Energia kontserni seatud eesmärkide suunas. Juhatus on regulaarselt andnud aru nõukogule, on lähtunud oma volitustest ja esitanud kõik vajaliku nõukogule otsustamiseks. Juhatus teadvustab ja kinnitab käesolevaga oma kohustust majandusaasta aruande ettevalmistuse ning selles sisalduvate andmete eest

24. aprill 2024

Juhatuse esimees

Andrus Durejko

Juhatuse liikmed

Marlen Tamm

Raido Ivalo

Kelli Toss-Kaasik

Kristjan Kuhi

Andres Vainola

Sõnastik

Clean Dark Spread (CDS) – Eesti Energia põlevkivi ja CO₂ kulu vaba marginaal. Elektri börsihinnast (NP Eesti) on maha arvatud põlevkivi täiskulud ning CO₂ kulud (arvestades CO₂ detsembri futuuri hinda ning elektrienergia MWh tootmisel tekkivat CO₂ kogust)

Baasinvesteeringud – investeeringud, mis on vajalikud olemasolevate tootmisvõimsuste hoidmiseks

CO₂ heitmekvoot – tulenevalt Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemist (ETS) annab üks heitmekvoot omanikule õiguse ühe tonni süsinikdioksiidi (CO₂) emiteerimiseks. Kvootide hulk on piiratud, mistõttu kujuneb kvootidele rahaline väärtus

EBITDA – ärikasum enne intresse, makse ja kulumit

EBITDA marginaal – ärikasum enne kulumit (EBITDA) jagatud müügituluga

FFO – ingl k *Funds From Operations*. Äritegevuse rahavoog, v.a käibekapitali muutused

Finantsvõimendus – netovõlg jagatud netovõla ja omakapitali summaga

Futuur – osapoolte vahel sõlmitud leping, mis kohustab kokkulepitud alusvara (näiteks toorainet) ostma või müüma varem kokkulepitud hinnaga.

Hooldus- ja remondikulud – olemasolevate tootmisvõimsuste säilitamiseks tehtud kulutused

Keevkihttehnoloogia (CFB) – keevkihtpõletuse tehnoloogia (ingl k *circulating fluidised bed*), kus toimub suuremate (põlemata) osakeste tagasitoide koldesse

Kontrollitavad tootmisvarad – tootmisvarad, mis töötavad energiaallikatel nagu põlevkivi, põlevkivigaas, puiduhake, turvas ja rehvihake

Likviidsus – likviidsete varade maht. Raha ja ekvivalentide, lühiajaliste finantsinvesteeringute ja üle 3-kuulise tähtajaga deposiitide summa

MWh – megavatt-tund. 1 MWh on ühe tunni jooksul konstantsel 1 MW (megavatt) võimsusel töötava seadme poolt toodetud (või tarbitud) energiaühik. 1,000,000 MWh = 1,000 GWh = 1 TWh

Maksujalajälg – näitaja, mis väljendab maksude maksmise kaudu loodud ettevõtte panust ühiskonda

Muutuvkasum – kasum pärast müügituludest muutuvtulude lahutamist

Netovõlg – võlakohustised (amortiseeritult) miinus raha ja raha ekvivalendid, rahaturu fondiosakud ja intressivõlakirjad

NP süsteemihind – Nord Pooli elektribörsi hind, mille arvutamise aluseks on kõik tehtud ostu ja müügi pakkumised, arvestamata sealjuures ülekandevõimsuste piiranguid

OHSAS, ISO 14001, HAZOP – rahvusvahelised standardid, mis käsitlevad riskide juhtimist töötavishoiu ja ohutuse, keskkonnajuhtimissüsteemi ja õnnetuste ennetamise valdkondades

Põlevkivi ressursitasu – tasu, mis tuleb maksta riigile maardlas asuva ühe tonni põlevkivi kasutamise eest

RAB – ingl k *Regulated Asset Base* ehk reguleeritud varade maht

Põhivara tootlus (ROFA) – tegevuskasum (12 kuud jooksevalt) jagatud keskmise põhivaraga, välja arvatud pooleliolev vara (jaotatud konkreetsetele toodetele)

ROIC – ingl k *Return On Invested Capital* ehk ärikasum jagatud keskmise investeeritud kapitaliga

SAIDI – ingl k *System Average Interruption Duration Index* ehk süsteemi katkestuskestuse indeks. Kliendikatkestuste kogukestus minutites jagatud teenindatud klientide arvuga

SAIFI – ingl k *System Average Interruption Frequency Index* ehk süsteemi katkestussageduse indeks. Kliendikatkestuste koguarv jagatud teenindavate klientide arvuga.

Tulevikutehingutega kaetud positsioon – tulevaste perioodide müüdava elektrienergia ja vedelkütuste ning ostetavate heitmekvootide kogus, mille ulatuses hind on eelnevalt fikseeritud.

Tööstuspoliitika roheline raamat – Riigi ja tööandjate liitude koostatud dokument, mis toob välja tööstuse arengu kitsaskohad ning pakub välja lahendusi nende kõrvaldamiseks ja tööstuse arengu parandamiseks.

Veehoidlate tase – Veetase hüdroelektrijaamade reservuaarides protsendina maksimaalsest võimalikust tasemest. Suurem osa Põhjamaade elektritoodangust põhineb hüdroenergial, mille toodang sõltub veehoidlate tasemest

Võrgukaod – tarbijateni jõudev elektrienergia kogus on mõnevõrra väiksem elektrijaamadest võrku antud kogusest, kuna ülekandmisel muundub osa elektrienergiast elektriliinides ja trafodes soojuseks. Väiksemal määral põhjustavad kadu ka elektrivargused ja ebatäpne mõõtmine. Võrguettevõtte peab kaoenergia kompenseerima ning selleks on vaja osta igal tunnil vastav kogus elektrienergiat

Investori informatsioon

Kontserni 2024. majandusaasta tulemused avalikustatakse järgnevalt:

- **I kvartali vahearuanne** – 2. mai 2024
- **II kvartali vahearuanne** – 1. august 2024
- **III kvartali vahearuanne** – 31. oktoober 2024

Eesti Energia majandustulemused ning investorsuhete kontaktid on leitavad kontserni veebilehel:

<https://www.energia.ee/et/ettevottest/investorile>